

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ORTAOKUL
YAŞAYAN DİLLER VE
LEHÇELER DERSİ (ADIGECE)
ÖĞRETİM PROGRAMI

TÜRKİYE YÜZYILI
MAARİF MODELİ

2026

İÇİNDEKİLER

1. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (ADİGECE) ÖĞRETİM PROGRAMI	4
1.1. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (ADİGECE) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL YAKLAŞIMI VE ÖZEL AMAÇLARI	4
1.2. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (ADİGECE) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR	10
1.3. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (ADİGECE) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMALARI, ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU	19
1.4. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (ADİGECE) KİTAP FORMA SAYILARI VE KİTAP EBADI	21
1.5. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (ADİGECE) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	22
2. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (ADİGECE) ÖĞRETİM PROGRAMI SINIF DÜZEYLERİNE AİT TEMALAR	24
5. SINIF	24
6. SINIF	71
7. SINIF	117
8. SINIF	165

1. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (ADİGECE) ÖĞRETİM PROGRAMI

1.1. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (ADİGECE) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL YAKLAŞIMI VE ÖZEL AMAÇLARI

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı'nın Nihai Hedefi

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı'nın nihai hedefi, UNESCO Tehlike Altındaki Dünya Dilleri Atlası'nda yer alan 59 sessiz, 7 sesli harfle eşsiz bir fonetik zenginliğe sahip olan Adigece'nin koruma altına alınmasına ve yaşatılmasına destek vermektir. Bu doğrultuda öğretim programı yok olma tehdidi altındaki bu mirasın korunmasını, öğrencilerin günlük yaşamlarındaki tüm uygulama topluluklarında (UT) ve bağlamlarda bu dil yoluyla etkili, yetkin, öz güvenli, özgün, doğal şekilde iletişim kurabilmelerini sağlayacak olan yeterliliği, gücü kazanmalarını amaçlamaktadır. Bu süreçte öğrencilerin gereksinimleri, yaşları, dil seviyeleri, ilgi alanları, öğrenme stilleri ile edinimsel eğilimleri, yetenekleri ve kapasiteleri doğrultusunda desteklenmeleri esastır.

Bu bakış açısıyla Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı'nın ayrıntılı özel amaçları ve hedefleri, öğrencilerin Adigece'nin kullanımını gerektiren tüm sosyal, kültürel bağlamlarda kendilerini bu dilde doğru, uygun bir şekilde ifade edebilmeleri için gereken bilgi, becerileri etkili, başarılı bir şekilde edinmelerini, dili aktif olarak kullanmalarını desteklemektir. Ayrıca Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin bütüncül eğitim anlayışına uygun olarak öğrencilerin kültürel mirasa sahip çıkan, iletişim kurabilen, iş birliği yapabilen, sorumluluk üstlenebilen ve yaşam boyu öğrenen bireyler olarak yetişmeleri gözetilmektedir. Böylelikle öğrencilerin Adigeceyi bir araç, ortam, yöntem olarak başarılı şekilde kullanmaları, kendi toplumlarına, dünyaya, geleceğe olumlu, ilerleyici katkılar sunmaları hedeflenmektedir.

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı'nın Özgün Karakterini Oluşturan Nitelikler

Aşağıda açıklandığı gibi Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı'na özgün karakterini veren birkaç özellik vardır.

Öğrenme Odaklı Yaklaşım Vurgu

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı; öğrencilerin zihinsel, sosyal, duygusal, fiziksel ve kültürel gelişim özellikleri ile öğrenme ihtiyaçlarını dikkate alan öğrenci merkezli bir anlayışla hazırlanmıştır. Programın tüm boyutlarında öğrenme çıktıları, öğrenme-öğretme yaşantıları, öğrenme kanıtları ve farklılaştırma uygulamaları bu anlayış doğrultusunda planlanmıştır.

Programda öğrencilerin bireysel farklılıkları, hazırbulunuşluk düzeyleri, ilgi alanları ve öğrenme gereksinimleri dikkate alınmış; Adigece öğretimi sürecine etkin katılımları ve öğrendiklerini günlük yaşamda kullanmaları esas alınmıştır.

Program; öğrencilerin dinleme / izleme-anlamlandırma becerisi, okuma-anlamlandırma becerisi, konuşma-anlatma becerisi, yazma-anlatma becerisi, dil bilgisi seçme-kullanma becerisi, sözcük seçme-kullanma becerisi ve sesletim seçme-kullanma becerisini geliştirerek Adigeceyi etkili biçimde kullanabilmelerini hedeflemektedir. Bu doğrultuda öğrenme yaşantıları; iletişim kurmayı, kültürel farkındalık geliştirmeyi ve edinilen bilgi ve becerileri günlük yaşamda kullanmayı destekleyecek biçimde düzenlenmiştir.

Programda farklılaştırma uygulamalarına yer verilerek öğrencilerin bireysel öğrenme hızları, ilgi alanları ve ihtiyaçları gözetilmiştir. Böylece tüm öğrencilerin kendi potansiyelleri doğrultusunda öğrenme sürecine etkin katılım sağlamaları ve Adigece öğrenme deneyimlerini geliştirmeleri amaçlanmaktadır.

Ortaokul Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı'nın Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni (D-AOBM) ile Uyumlandırılması

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı, dil öğretiminde uluslararası ölçekte kabul gören Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni (D-AOBM) esas alınarak hazırlanmıştır. Programdaki öğrenme çıktıları, temalar, iletişim işlevleri, söz varlığı unsurları ve beceriler, D-AOBM'de tanımlanan yeterlik düzeyleri doğrultusunda yapılandırılmıştır.

Program hazırlanırken öğrencilerin yaş ve gelişim özellikleri, haftalık ders saati, Adigece öğretiminin özellikleri ve Adigece dersinin amaçları dikkate alınmıştır. Bu doğrultuda D-AOBM'de yer alan A1 düzeyi temel alınmış; 5 ve 6. sınıflar

A1.1, 7 ve 8. sınıflar ise A1.2 düzeyinde yapılandırılmıştır.

Program; öğrencilerin dinleme / izleme-anlamlandırma, okuma-anlamlandırma, konuşma-anlatma, yazma-anlatma, dil bilgisi seçme-kullanma, sözcük seçme-kullanma ve sesletim seçme-kullanma becerilerini dengeli biçimde geliştirmeyi hedeflemektedir. Böylece öğrencilerin günlük yaşamda temel iletişim ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri, kendileriyle ilgili konularda temel düzeyde iletişim kurabilmeleri ve Adigece öğretimi sürecinde Adige kültürüne ilişkin bilgi ve farkındalık kazanmaları amaçlanmaktadır.

D-AOBM ile uyumlu olarak hazırlanan Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı, öğrencilerin temel kullanıcı düzeyinde Adigece yeterliği kazanmalarını ve Adigeceyi günlük yaşamda etkili biçimde kullanabilmelerini desteklemektedir.

Yabancı Dil Alan Becerileri ile Yabancı Dil Destek Becerilerine Dayalı Öğretim Programı

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı; dört alan becerisi olan dinleme / izleme-anlamlandırma, okuma-anlamlandırma, konuşma-anlatma ve yazma-anlatma becerileri ile üç destek becerileri olan dil bilgisi seçme-kullanma, sözcük seçme-kullanma ve sesletim seçme-kullanma becerileri üzerine yapılandırılmıştır.

Programda dil becerileri birbirinden bağımsız alanlar olarak değil birbiriyle ilişkili ve birbirini destekleyen bütünlük bir yapı içerisinde ele alınmaktadır. Öğrencilerin Adigeceyi etkili biçimde kullanabilmeleri için öncelikle dili dinleyerek ve okuyarak anlamlandırmaları, ardından konuşma ve yazma yoluyla kendilerini ifade etmeleri amaçlanmaktadır. Bu süreçte dil bilgisi, sözcük ve sesletim unsurları, iletişimsel dil kullanımını destekleyen temel bileşenler olarak değerlendirilmiştir.

Dinleme / izleme-anlamlandırma ve okuma-anlamlandırma becerileri aracılığıyla öğrencilerin Adigeceye ilişkin dilsel ve kültürel öğeleri tanımaları, fark etmeleri ve anlamlandırmaları hedeflenmektedir. Konuşma-anlatma ve yazma-anlatma becerileri aracılığıyla ise öğrencilerin edindikleri bilgi ve deneyimleri kullanarak kendilerini uygun, doğru ve anlamlı biçimde ifade etmeleri amaçlanmaktadır.

Dil bilgisi seçme-kullanma, sözcük seçme-kullanma ve sesletim seçme-kullanma becerileri alan becerilerinin gelişimini destekleyen unsurlar olarak programın bütününe yayılmıştır. Bu beceriler ayrı ve bağımsız öğretim alanları olarak değil öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma etkinlikleri sırasında doğal bağlamlar içerisinde geliştirecekleri yabancı dil destek becerileri olarak ele alınmaktadır.

Programda dört alan beceri ile üç destek beceri arasında karşılıklı, bütünlük ve sarmal bir ilişki kurulmuştur. Böylece öğrencilerin Adigeceyi yalnızca dil bilgisel açıdan değil iletişimsel, kültürel ve işlevsel yönleriyle de kullanabilmeleri hedeflenmektedir.

Dil Becerilerinin Terimsel Kullanımları

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı'nda dil becerileri ifade edilirken alımlayıcı becerilerden dinleme becerisi "dinleme / izleme-anlamlandırma becerisi", okuma becerisi ise "okuma-anlamlandırma becerisi" olarak adlandırılmaktadır. Üretici becerilerden olan konuşma becerisi "konuşma-anlatma becerisi", yazma becerisi ise "yazma-anlatma becerisi" olarak adlandırılmaktadır.

Programda yer alan yabancı dil destek becerileri ise dil kullanımının alan becerileriyle bütünlük olarak geliştirilmesini sağlayan unsurlar olarak ele alınmaktadır. Bu kapsamda dil bilgisi becerisi "dil bilgisi seçme-kullanma becerisi", sözcük kullanım becerisi "sözcük seçme-kullanma becerisi" ve sesletim becerisi ise "sesletim seçme-kullanma becerisi" olarak adlandırılmaktadır.

Bu adlandırmalar, dil becerilerinin yalnızca bilgi düzeyinde değil anlamlandırma, seçme, kullanma ve iletişim kurma süreçleriyle birlikte ele alındığını vurgulamaktadır. Böylece öğrencilerin Adigeceyi dinleme, konuşma, okuma ve yazma süreçlerinde etkili, doğru ve bağlama uygun biçimde kullanmaları hedeflenmektedir.

Bilgi Görseli: Yabancı Dil Alan Becerileri ve Destek Becerileri

Tema ve Zaman Uyumu

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı; dersin haftalık bir / iki ders saati olarak uygulanması dikkate alınarak sadeleştirilmiş ve tematik yapı buna uygun şekilde düzenlenmiştir. Programda her sınıf düzeyinde, bir eğitim öğretim yılı boyunca uygulanmak üzere dört tema yer almaktadır. Tema sayısının sınırlı tutulması; öğrencilerin hedef dil becerilerini geliştirebilmeleri, söz varlıklarını zenginleştirebilmeleri ve öğrenilen içerikleri anlamlı bağlamlar içerisinde kullanabilmeleri amacıyla tercih edilmiştir.

Program, temaların yüzeysel olarak ele alınmasından ziyade daha derinlemesine işlenmesini sağlayacak şekilde yapılandırılmıştır. Böylece öğrencilerin dinleme / izleme-anlamlandırma, okuma-anlamlandırma, konuşma-anlatma ve yazma-anlatma becerilerini geliştirmeye yönelik etkinliklere yeterli zaman ayrılması hedeflenmiştir.

Bunun yanı sıra her temada öğrenilenlerin kalıcı hâle getirilmesini destekleyen pekiştirme çalışmaları, öğrencilerin bireysel öğrenme ihtiyaçlarına cevap veren farklılaştırma uygulamaları ve öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini değerlendirmelerine imkân sağlayan yansıtma etkinliklerine yer verilmiştir. Böylece öğrenme süreçlerinin daha etkili, anlamlı ve sürdürülebilir hâle getirilmesi amaçlanmıştır.

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı'na Özgü Tematik Model

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı'nın tematik yapısı; öğrencilerin gelişim özellikleri, dil düzeyleri, günlük yaşam ihtiyaçları ve Adige kültürünün temel unsurları dikkate alınarak oluşturulmuştur. Programda her sınıf düzeyinde dört tema yer almakta ve bu temalar öğrencilerin Adigece iletişim becerilerini geliştirecek şekilde yapılandırılmaktadır.

Her tema; öğrencilerin günlük yaşamlarında karşılaşabilecekleri durumlar, ilgi alanları ve kültürel deneyimleriyle ilişkilendirilen alt tema ve içeriklerden oluşmaktadır. Temalar; öğrencilerin kendilerini, çevrelerini, ailelerini, sosyal yaşamlarını, doğayı, kültürel değerleri ve günlük yaşam pratiklerini Adigece aracılığıyla anlayıp ifade etmelerini destekleyecek biçimde düzenlenmiştir. Tematik yapı, sınıf düzeyleri ilerledikçe sarmal bir anlayışla genişleyip derinleşmektedir. Daha önce öğrenilen söz varlığı, dil yapıları ve iletişimsel işlevler yeni temalar içerisinde tekrar ele alınarak pekiştirilmekte; öğrencilerin dil kullanım alanları kademeli olarak genişletilmektedir. Böylece öğrencilerin Adigeceyi farklı bağlamlarda anlama, kullanma ve iletişim kurma becerilerinin sürekli olarak geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Programın tematik yapısı aynı zamanda Adige kültürünün tanıtılmasına, yaşatılmasına ve gelecek kuşaklara aktarılmasına katkı sağlayacak içeriklere yer verilmesine imkân tanımaktadır. Bu doğrultuda öğrencilerin dil öğrenme süreci boyunca hem Adigeceye ilişkin dilsel yeterliklerini geliştirmeleri hem de Adige kültürüne yönelik farkındalık kazanmaları hedeflenmektedir.

Sözcük Seçimi, Dizilimi, Dağılımı ve Kullanımı

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı'nda her tema ve alt tema kapsamında yer alan sözcükler, öğrencilerin gelişim özellikleri, dil düzeyleri, iletişim ihtiyaçları ve günlük yaşamda kullanabilecekleri dil işlevleri dikkate alınarak belirlenmiştir. Sözcüklerin seçimi ve dağılımı yapılırken öğrencilerin dili anlamlandırma ve kullanma süreçleri-

ni destekleyecek işlevsel ve yüksek kullanım sıklığına sahip sözcüklere öncelik verilmiştir.

Program kapsamında yer alan sözcük öğeleri; öğrencilerin kendilerini, ailelerini, yakın çevrelerini, günlük yaşamlarını, kültürel yaşantılarını ve çevrelerindeki dünyayı Adigece ifade edebilmelerine imkân sağlayacak şekilde temalara göre düzenlenmiştir. Her tema için belirlenen sözcük dağarcığı, öğrencilerin önceki öğrenmeleriyle ilişkilendirilmiş ve yeni sözcüklerin anlamlı bağlamlar içerisinde edinilmesine olanak sağlayacak biçimde yapılandırılmıştır.

Sözcüklerin dizilimi ve dağılımında sarmal bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu doğrultuda belirli sözcükler ile söz öbekleri farklı tema ve sınıf düzeylerinde yeniden kullanılarak pekiştirilmekte, öğrencilerin söz varlıklarının aşamalı olarak genişletilmesi hedeflenmektedir. Böylece öğrencilerin yalnızca sözcükleri tanımaları değil onları farklı bağlamlarda doğru, uygun ve etkili biçimde kullanabilmeleri amaçlanmaktadır.

Programda yer alan sözcük dağarcığı oluşturulurken Adigecenin günlük kullanımında yaygın olarak yer alan sözcükler, kültürel yaşamı yansıtan ifadeler, geleneksel ve güncel kullanım örnekleri ile öğrencilerin iletişim ihtiyaçları dikkate alınmıştır. Bu sayede öğrencilerin hem temel iletişim becerilerini geliştirmeleri hem de Adigeceye özgü kültürel unsurları tanıyıp kullanmaları desteklenmektedir.

Dil Bilgisi Yaklaşımı

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı'nda dil bilgisi, ayrı bir öğretim alanı veya ezberlenmesi gereken kurallar bütünü olarak ele alınmamaktadır. Programda dil bilgisi yaklaşımı benimsenmiş olup öğrencilerin dil bilgisel yapıları doğal ve anlamlı iletişim ortamları içerisinde fark etmeleri, anlamlandırmaları ve kullanmaları hedeflenmektedir.

Bu yaklaşım doğrultusunda dil bilgisi kuralları doğrudan açıklanmamaktadır. Bunun yerine dinleme, konuşma, okuma ve yazma etkinlikleri içerisinde tema bağlamlarıyla ilişkilendirilerek sunulmaktadır. Öğrenciler hikâye, şarkı, oyun, diyalog, görsel ve çeşitli iletişim etkinlikleri aracılığıyla Adigecenin dil yapılarını doğal kullanım örnekleri içinde deneyimlemektedir.

Programın tüm sınıf düzeylerinde bütüncül öğrenme yaklaşımı esas alındığından öğrencilerin dil bilgisel yapıları, kuralları ezberleyerek değil dili kullanarak edinmeleri amaçlanmaktadır. Bu süreçte öğrencilerin dikkatleri öncelikle anlam oluşturmaya ve iletişim kurmaya yönlendirilmektedir. Dil bilgisi yapıları ise anlamlı kullanım bağlamları içerisinde doğal olarak öğrenilmektedir.

Dil bilgisi yaklaşımı sayesinde öğrencilerin Adigeceyi kurallara odaklanarak değil doğal, akıcı ve işlevsel biçimde kullanabilmeleri hedeflenmektedir. Bu yaklaşım aynı zamanda öğrencilerin Adigeceye karşı olumlu tutum geliştirmelerini, öğrenme sürecine aktif katılım sağlamalarını ve iletişimsel yeterliklerini geliştirmelerini desteklemektedir.

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı'nda günlük yaşamda kullanılan doğal dil yapıları, kalıp ifadeler ve iletişimsel söylemler öğretim sürecinin temel unsurlarından biri olarak ele alınmaktadır. Böylece öğrencilerin sınıf ortamında edindikleri dil becerilerini günlük yaşam durumlarına aktarabilmeleri ve dili doğal bağlamlarda kullanabilmeleri desteklenmektedir.

Günlük Sosyal Dilin Deyimsel İfadelerinin Dâhil Edilmesi

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı'nda günlük yaşamda kullanılan doğal dil yapıları, kalıp ifadeler ve iletişimsel söylemler öğretim sürecinin temel unsurlarından biri olarak ele alınmaktadır. Böylece öğrencilerin sınıf ortamında edindikleri dil becerilerini günlük yaşam durumlarına aktarabilmeleri ve dili doğal bağlamlarda kullanabilmeleri desteklenmektedir.

Program kapsamında öğrencilerin selamlaşma, tanışma, teşekkür etme, özür dileme, kutlama, rica etme, duygu ve düşüncelerini ifade etme gibi günlük iletişim durumlarında Adigeceyi işlevsel biçimde kullanmaları hedeflenmektedir. Bu yaklaşım aynı zamanda öğrencilerin Adige kültürüne özgü iletişim biçimlerini, nezaket ifadelerini ve toplumsal değerleri tanımlarına katkı sağlamaktadır.

Farklılaştırma

Farklılaştırmaya yönelik tüm uygulamalar; öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve istekleri göz önünde bulundurularak öğretmenler tarafından hazırbulunuşluk düzeyi, öğrenme hızı ve öğrenme profillerine göre gruplandırma yapılarak; içerik, süreç, öğrenme ortamı ve ürün boyutlarında uyarlamalar geliştirilerek; esnek öğretim yöntem ve teknikleri kullanılarak; süreç içinde sürekli, geliştirici (biçimlendirici) değerlendirmelerle izlenip gerekli düzenlemeler yapılarak planlanır ve yürütülür.

Farklılaştırma, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin temel bileşenlerinden biridir. Farklılaştırma; Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı'nda öğrencilerin bireysel özellikleri, hazırbulunuşluk düzeyleri, öğrenme hızları, ilgi alanları, öğrenme ihtiyaçları ve dil yeterlikleri dikkate alınarak planlanmıştır. Bu doğrultuda öğrenme-öğretme yaşantıları içerisinde yer alan etkinlikler, tüm öğrencilerin öğrenme süreçlerine etkin katılım sağlamalarını destekleyecek şekilde tasarlanmıştır.

Farklılaştırma uygulamaları, programda zenginleştirme ve destekleme çalışmaları aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Zenginleştirme uygulamaları, öğrencilerin ilgi ve potansiyellerini geliştirmelerine yönelik ek öğrenme fırsatları sunarken destekleme uygulamaları, öğrenme sürecinde ek desteğe ihtiyaç duyan öğrencilerin öğrenme çıktılarına ulaşmalarını kolaylaştırmayı amaçlamaktadır.

Farklılaştırma uygulamalarının planlanmasında içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamı boyutları dikkate alınmaktadır. Öğrencilerin aynı öğrenme çıktısına farklı yollarla ulaşabilmelerine imkân tanınmakta; öğrenme süreçlerinde çeşitli etkinlik, materyal ve uygulamalardan yararlanılmaktadır. Böylece öğrencilerin bireysel farklılıklarına uygun öğrenme deneyimleri yaşamaları desteklenmektedir.

Farklılaşma kapsamında uygulanacak etkinlikler, farklı özellik ve ihtiyaçlara sahip öğrencilerin öğrenme süreçlerine katılımını destekleyecek biçimde planlanıp uygulanmalıdır. Böylece tüm öğrencilerin Adigece öğrenme süreçlerinden en üst düzeyde yararlanmaları ve kendi potansiyelleri doğrultusunda gelişim göstermeleri amaçlanmaktadır.

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı'na Teknolojinin Dâhil Edilmesi

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı'nda eğitim teknolojilerinin öğretim sürecine amaçlı, bilinçli ve etkili biçimde entegre edilmesi esas alınmaktadır. Bu kapsamda öğretmenlerin alan bilgisi, pedagojik bilgi ve teknoloji bilgisini bütünleştirerek öğrencilerin öğrenme süreçlerini zenginleştirmeleri teşvik edilmektedir.

Dijital öğrenme ortamları, etkileşimli uygulamalar, çevrim içi içerikler, çoklu ortam materyalleri ve yapay zekâ destekli eğitim araçları; öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini geliştirecek, Adigeceye yönelik ilgi ve motivasyonlarını artıracak biçimde kullanılabilir. Teknoloji, öğrencilerin öğrenme sürecine aktif katılımını destekleyen ve öğrenmeyi zenginleştiren bir araç olarak değerlendirilmektedir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin Kültürel ve Ahlaki Temellerinin Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı'na Dâhil Edilmesi

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ne uyumlu olarak Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı öğrencilerin millî ve manevi değerlere karşı duyarlılık geliştirmelerini, kendi kültürlerini tanımalarını ve yaşadıkları kültürel çevreyi daha yakından tanımalarını sağlamaya önem vermektedir. Tema ve alt temalar ile bunlar içerisinde yer alan bağlamlar ile tasarlanırken içeriğin öğrencilerin kültürleri, yaşantıları ve temel değerleri ile uyumlu olmasına özen gösterilmiştir.

Bu yaklaşım; öğrencilerin millî, kültürel ve yerel dünyalarıyla bağlarını güçlendirmeyi, Adigece öğrenirken kendi kültürel miraslarını tanıyıp ifade etmelerini hedeflemektedir. Program, Adigecenin yalnızca bir iletişim aracı değil aynı zamanda kültürel hafıza, yaşam biçimi, gelenek ve değerlerin taşıyıcısı olduğu anlayışından hareket etmektedir.

Bu doğrultuda öğrencilerin Adige kültürüne ait sözlü ve yazılı kültür ürünlerini, gelenekleri, sosyal yaşam pratiklerini, sanat ve müzik unsurlarını tanımaları, bunları Türkiye'nin ortak millî ve manevi değerleriyle birlikte değerlendirebilmeleri amaçlanmaktadır. Böylece Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin millî, kültürel ve pedagojik çerçevesi ile tutarlılık göstermektedir.

Bu doğrultuda millî, dinî, geleneksel ve kültürel kutlama ve günlere ilişkin örnekler aşağıda sunulmuştur.

Millî Kutlamalar ve Önemli Günler

- 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı
- 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı
- 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü
- 30 Ağustos Zafer Bayramı
- 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı
- 10 Kasım Atatürk'ü Anma Günü
- 24 Kasım Öğretmenler Günü

Dini Bayramlar

- Ramazan Bayramı
- Kurban Bayramı

Adige Kültürüne Özgü Kültürel Unsurlar

- Adige halk müziği ve geleneksel ezgiler
- Adige halk oyunları ve dans kültürü
- Geleneksel Adige mutfağı
- Adige masalları, hikâyeleri ve halk anlatıları
- Adige atasözleri, özdeyişler ve kalıplaşmış ifadeler
- Geleneksel giyim ve kıyafet kültürü
- Doğa ve toplumsal yaşamla ilişkili gelenekler

Kültürel Günler ve Haftalar

- Kütüphaneler Haftası (Mart ayının son haftası)
- Türk Dil Bayramı (26 Eylül)
- Dünya Çocuk Hakları Günü (20 Kasım)

Gelenek ve Görenekler

- Bayramlarda büyükleri ziyaret etme
- Misafirperverlik ve konuk ağırlama
- Aile büyüklerine saygı
- Toplumsal dayanışma ve imece
- Düğün ve diğer toplumsal törenlere ilişkin gelenekler

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı'nın Kuramsal ve Yöntemsel Yaklaşımları**Öğrenme ve Öğretme Yaklaşımı**

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı dil eğitimi sadece dil bilgisi yapılarının ve kuralların öğretilmesine mekanik olarak aktarılması olarak gören geleneksel yaklaşımları reddeder. Bunun yerine; öğrencinin bireysel, kültürel ve sosyal algısını bütünüyle geliştirmeyi, onu dil yoluyla biçimlendirmeyi hedefleyen eylem odaklı ve bütüncül bir yaklaşımı esas alır. Eğitimin her bir alanında olduğu gibi Adigecenin yabancı dil olarak öğretimi de çağdaş dil bilimsel yaklaşımlara dayanmaktadır. Bunlar; dil öğretiminin genel hedeflerini, doğasını, tasarımı ve öğretim süreçlerini belirleyen temel ilkeleri içerir. Adigecenin yaşayan bir iletişim dili olarak edinimini sağlayan uygulamalı dil bilimi yaklaşımları da bu temel üzerine konumlandırılmıştır. Dolayısıyla öğretim programının tasarım, uygulama ve değerlendirme boyutları bu yaklaşım doğrultusunda şekillenmiştir.

Öğretim programının yaklaşımı, "Adigece öğrenmenin amaç ve hedefleri (ne için öğretildiği)" ve "Adigece öğrenme süreci (nasıl edinildiği)" olmak üzere birbiriyle bütünlükli iki düzlemde değerlendirilmektedir.

a. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programının Amaçları

Bu amaçlar şu şekilde gruplandırılabilir:

Bireysel oluşum ve gelişim amaçları, Adigece öğrenimini yalnızca bir iletişim aracı değil bir düşünme ve algılama süreci olarak ele alır; öğrencinin zihinsel, duygusal ve manevi gelişimini destekler.

Kültürel amaçlar, öğrencilerin kendi kültürlerine yönelik farkındalık ve saygı geliştirmelerini sağlar. Öğrenciler dünyadaki farklı kültürlerin varlığına dair bilinç kazandırarak onların hem kendi kültüründen hem de farklı kültürlerden insanları anlamalarına ve bu insanlara hoşgörüyle yaklaşmalarına katkıda bulunur.

Sosyal amaçlar, dil öğreniminin temel hedefinin bireyin öncelikle kendisini doğru ve etkili bir şekilde ifade etmesi, ardından başkalarını doğru anlayarak okul, aile, ülke, dünya gibi çeşitli sosyal bağlamlarda nitelikli iletişim kurması olduğunu kabul eder.

b. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programında Öğrenme-Öğretme Süreci

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı'nda öğrenme-öğretme süreci; bireysel bütünlük, yetiştirme ve gelişim boyutlarıyla tanımlanmaktadır. Bu süreç, öğretim programı genelinde uygulamalı dil bilimi yak-

laşımları temelinde yapılandırılmıştır. Yabancı dil olarak Adigece öğretimine kaynaklık eden bu kuramsal arka plan, öğretim programındaki tüm tema ve içeriklerde sentezlenerek öğretim programının uygulanmasına yön veren teorik çerçeveyi oluşturmuştur.

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı'nda Yabancı Dil Öğrenme-Öğretme Sürecine Eylem Odaklı Yaklaşım

"Eylem Odaklı Yaklaşım"ın (AOA) temel ilkesi, öğrencilerin gerçek yaşamın sosyokültürel bağlamlarında etkili iletişim kurabilecek performanslar sergilemelerine imkân tanımaktır. Bu yaklaşımda öğrencilerin sürece etkin katılmaları, dilin toplumsal doğasını kavramaları ve bireysel öğrenmelerinin toplumsal yaşamdaki yansımalarını fark etmeleri beklenir. Bu ilkeler, okul içinde ve dışında özerk, amaçlı ve iş birliğine dayalı öğrenmeyi esas alan Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı'nın akademik duruşu ile bütünüyle uyumludur.

Öğretim programı, odağı dilin yapısal özelliklerinden ziyade "nasıl öğrenileceği ve nasıl kullanılacağı" boyutuna yönelmiştir. Bu doğrultuda dilsel unsurlar, Adigece öğreniminin birer aracı olup öğrenenlerin bunları sosyokültürel bağlamlarda akranlarıyla özerk ve iş birliği içinde kullanabilmelerini sağlar. Öğretim programında temel amaç, öğrencilerin edindikleri dil becerilerini ve kültürel birikimi, hem kendi gelişimlerine hem de Adigece dil mirasını geleceğe aktaracak şekilde yaşadıkları topluma katkı sunacak biçimde yansıtma ve öğretme amaçlarıdır.

Bu hedefleri hayata geçirmek amacıyla öğretim programındaki her alt tema, gerçek yaşam durumlarını sınıfa taşıyan mikro sosyokültürel bağlamlar sunar. Öğrenciler; sözcük, cümle yapıları ve dil bilgisi yapılarını semantik bir bütünlük içinde öğrenerek dilin iletişimsel işlevlerini kavrarlar. Kendi bilgi, düşünce ve duygularını ifade ederken başkalarının bakış açılarını Adigece aracılığıyla anlamayı ve bu dilsel öğeleri etkili şekilde kullanmayı öğrenirler. Nihayetinde öğretim programı, öğrencilerin iletişimsel yeterliliklerini geliştirerek kendi topluluklarında ve çok dilli ortamlarda yapıcı, özerk ve kültürel farkındalığı yüksek bireyler olmalarını amaçlar.

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı'nda bu dönüşüm temalar boyunca yapılandırılan çeşitli iletişimsel etkinlikler, projeler ve görev odaklı performanslar aracılığıyla gerçekleştirilir. Öğrenciler, edindikleri bilgi ve becerileri iş birliği içinde çalışarak gerçek yaşam konularına aktarır; böylece yakın ya da uzak çevrelerindeki sorunları fark ederek bunlara dil aracılığıyla çözümler üretmeyi amaçlar.

"Yöntem-Sonrası Dönem" Yaklaşımı

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı, tek bir dil öğretim yöntemine bağlı kalmak yerine farklı kuramsal altyapıları sentezleyen eklektik bir yaklaşımı benimser. Öğretim programı; öğrencilerin yaş grubuna, dil seviyesine ve ihtiyaçlarına uygun teknikleri anlamlı bir bütünlük içinde birleştirerek tüm sınıf seviyelerindeki temel amaçlar doğrultusunda tasarlanmıştır. Bu sentezin temel amacı; öğrencilerin öğrenme süreçlerini kolaylaştırmak, temel dil becerilerini geliştirmek ve Adigeceyi gerçek yaşam bağlamlarında etkili, doğal ve akıcı bir şekilde kullanmalarını sağlamaktır. Öğretim programının yöntemsel duruşunu açıklayan bu yaklaşım; öğrenci, zaman, mekân, amaca göre esnek tekniklerin seçilmesini ifade eder. Bu süreç; öğrencilerin yaşı, öğrenme stilleri, motivasyonları, kişilik özellikleri gibi dil edinimini etkileyen faktörleri merkeze alan "Yöntem-Sonrası Dönem" doğrultusunda şekillenir.

Öğretim programının yöntemsel bakış açısında "Eylem Odaklı Yöntem", "İletişimsel Yöntem", "Harmanlanmış Öğrenme", "Ters Yüz Sınıf", "Bağlam-Temelli Öğrenme", "Dijital ve Yapay Zekâ Destekli Öğrenme", "Sosyal Öğrenme", "İş Birlikli Öğrenme", "Görev-Temelli Dil Öğrenme Tasarımı" gibi yaklaşımlar harmanlanmıştır. Bu harman içinde özellikle dilin toplumsal bağlarını güçlendiren "Topluluk Odaklı Dil Öğrenimi" ile dilsel yapıları fiziksel hareketlerle somutlaştırarak kalıcı öğrenme sağlayan "Tümünden Fiziksel Tepki" yöntemleri öğretim programının taşıyıcı sütunlarını oluşturur. Öğretim programındaki "yabancı dil alan becerileri", "öğrenme çıktıları" ve "öğrenme-öğretme yaşantıları" bölümleri de bu yöntemsel temele uygun olarak düzenlenmiştir. Öğretim programının uygulamaya geçirilmesi ise öğrencilerin yaşı; zihinsel, duygusal, fiziksel, sosyal, kültürel yönleri dikkate alınarak bu akademik duruş doğrultusunda planlanmaktadır.

Sosyokültürel ve İletişimsel Yaklaşım

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı'nın tasarımında temel alınan dayanaklardan biri, dilin sosyal ve kültürel bağlamlar içinde anlam kazandığını savunan "Sosyokültürel Yaklaşım"dır. Bu yaklaşım, dil ile kültür arasındaki ayrılmaz bağı temel alarak dil öğrenimini bireyin kendi kültürel kimliğini koruma, yaşatma ve çevresiyle sağlıklı ilişkiler kurma süreci olarak ele alır. Bu doğrultuda öğretim programı, kültürel mirasın sadece teorik bir bilgi olarak kalmaması; yaşayan, konuşulan ve nesiller arası köprü kuran dinamik bir yapıya dönüşmesi için "İletişimsel Yaklaşım"ı da benimser. Adigece; bireylerin ve toplulukların kültürel belleklerine erişmesine, ortak kimlik inşasına, çok dilli ortam-

larda kendilerini özgün sesleriyle ifade etmelerine hayati bir katkı sunar. Öğretim programı, Adigecenin farklı diyalekt ve ağız zenginliklerini birer kültürel değer olarak kabul ederek öğrencilerin bu dilsel çeşitliliklere karşı farkındalık geliştirmelerini, bu zenginliği aktif birer iletişim ögesi olarak kullanabilmelerini mümkün kılar. Sonuç olarak Sosyokültürel ve İletişimsel Yaklaşım, öğretim programının kavramsal çerçevesinin merkezinde birbirini tamamlar, toplumsal yaşamı ve kültürel kimliği geleceğe taşıyan en güçlü etkileşim aracının dil olduğunun altını çizer.

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Program'ında Öğrenme ve Öğretme Yaklaşımları

Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı bireyi zihin, ahlak, ruh ve kültür bütünlüğü içinde yetiştirmeyi esas alan 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesindeki "Türk Millî Eğitim'nin Genel Amaçları ve Temel İlkeleri" doğrultusunda yapılandırılmıştır. Bu doğrultuda öğretim programı öğrencilerin millî, manevi ve kültürel değerleri özümsemiş; hür ve yapıcı düşünme gücüne sahip, toplumsal sorumluluk bilinci yüksek bireyler olarak yetiştirmesini hedefler. Aynı zamanda süreç boyunca öğrenciler yalnızca dil kalıplarını ezberleyen pasif alıcılar değil alfabe, semboller, temel sözcükler üzerinden kültürel belleğin izini süren kâşifler; kendilerini, çevrelerini yalın düzeyde ifade edebilen etkin iletişim kurucular; öğrendikleri dili sınıf içi ve yakın sosyal ortamlarda paylaşan sosyal aktörler; kendi öğrenme hızlarını keşfeden özerk öğrenenler, somut düzeydeki duygu ve ihtiyaçlarını basit kalıplarla yansıtabilen katılımcılar olarak konumlandırılmaktadır. Bu bütünsel yaklaşımla öğrencilere yönelik genel hedefler şu şekilde belirlenmiştir:

1. Adigecenin temel yapılarını, günlük sözcük dağarcığını, selamlaşma ve tanışma kalıplarını içeren kısa, net, basit sözlü / görsel içerikleri algılama ve tanıma,
2. Edindikleri dil becerilerini; kendilerini, ailelerini, yakın çevrelerini tanıtmak gibi somut ve günlük ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kullanma,
3. Bu dilsel birikimi Adige kültürünün alfabe, görsel semboller, temel nezaket kalıpları gibi yalın unsurlarıyla bağ kurmak ve kültürel mirası canlandırmak için değerlendirme,
4. Sınıf içi etkinliklerde karşılaşılan ya da öğretmen rehberliğinde sunulan basit dilsel yapıları ve görsel-ışitsel ipuçlarını anlamlandırarak taklit ve uygulama yoluyla ifade etme,
5. İletişim esnasında yaşanabilecek anlamama veya tıkanma durumlarında jest, mimik ve bildiği kalıpları kullanarak temel düzeyde iletişimi sürdürme,
6. Adige kültürüne ve farklı kültürlere ait temel görsel, işitsel veya somut öğeleri tanıyarak bunlara karşı ilgi, saygı, hoşgörü gösterme,
7. Günlük yaşamın tanıdık bağlamlarında (okul, aile, şehir, ülke) nesneleri, kişileri veya durumları Adigece olarak basit, kısa ve yalın cümlelerle ifade etme,
8. Dil öğrenme sürecini dinleme, taklit etme, görselleştirme, sözcük kartları gibi temel okuryazarlık araçlarıyla destekleyerek eğlenceli ve keşfe dayalı bir yaklaşımla içselleştirme,
9. Edindiği dil becerilerini arkadaşlarıyla yardımlaşma, oyun oynama, paylaşımında bulunma gibi sosyal-duygusal süreçler ve millî / manevi değerler ile bütünleştirerek edinme,
10. Kazandığı bu dil becerilerini ve kültürel farkındalığı kendi dil mirasına sahip çıkmanın bir basamağı olarak görme, çevresinde bu dile karşı sempati uyandırma, gelecekteki daha ileri düzey dil öğrenme süreçleri için güçlü bir motivasyon kaynağına dönüştürme.

1.2. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (ADIGECE) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR

1. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı, "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni" ile bütünüyle uyumlu olarak yapılandırılmıştır. Bu ortak metin; ders planlarının oluşturulmasında, dil edinimini destekleyen kültürel materyallerin tasarlanmasında, sarmal yapıya uygun süreç odaklı alternatif ölçme-değerlendirme araçlarının hazırlanmasında ve ders kitaplarının içerik tasarımında temel kılavuz olarak dikkate alınmalıdır. Öğretim programı kapsamındaki tüm öğrenme-öğretme süreçleri, Adigece mirasını ve kültürel değerleri özümserken çağın gerektirdiği becerilerle donanan, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde tanımlanmış ideal

öğrenci profiline ulaşılmasını sağlamak amacıyla planlanmalı ve uygulanmalıdır.

2. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı aşamalı olarak uygulanacağından öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin okullardaki Adigece zümre öğretmenleri tarafından takip edilmesi gerekmektedir. Öğrencilerin eksikliklerini ve öğrenme ihtiyaçlarını gidermek amacıyla yürütülecek destekleyici süreçler, akademik yıl başında yapılan zümre öğretmenler kurulu toplantılarında planlanmalı ve eğitim yılı boyunca sarmal bir yaklaşımla hayata geçirilmelidir. Öğretim programının dinamik yapısı gereği öğrenciler, edindikleri temel becerileri yeni temaların doğal akışı ve anlamlı bağlamları içinde sürekli olarak kullanmaya devam ederler. Bu sarmal akış, öğrencilerin zaman kaybetmeden yeni dil becerilerine odaklanmalarını sağlarken Adigece eğitiminde ülke genelinde aktif bir uygulama birliğinin oluşmasına da katkı sunacaktır.
3. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı, "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni"nde yer alan yabancı dil alan becerileri ile öğrencilerin bütünsel gelişimini hedefleyen destek beceriler üzerine yapılandırılmıştır.
4. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı'nda etkinlik ve uygulamalar, öğrencilerin yaş grupları, bireysel dinamikleri ve dil seviyeleri göz önünde bulundurularak tasarlanmıştır. Öğretim programında tek bir dil öğretim yöntemine bağlı kalmak yerine doğru yer, zaman, bağlam ve amaca uygun en etkili tekniklerin seçilmesini öngören "Yöntem-Sonrası Dönem" yaklaşımı esas alınır. Planlanması ve uygulanması aşamalarında öğrencilerin öğrenme stilleri, motivasyonları, ilgi alanları, iletişim ihtiyaçları ve fiziksel koşulları belirleyici birer faktör olarak dikkate alınır. Bu doğrultuda yapılandırılan etkinlikler, amaçsız birer pratik olmanın ötesinde, öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini ve eğilimlerini keşfetmelerine yardımcı olacak şekilde kurgulanmalıdır. Öğrencilerin dil edinim süreçlerini değerlendirebilmeleri, kendi farkındalıkları aracılığıyla öğrenmelerini geliştirmeleri için öğretim programında bireysel ve iş birlikli "yansıtma" tekniklerine büyük bir önem verilmiştir. Bu yansıtma süreçleri, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli yapısına uygun olarak her alan becerisinin ve öğrenme çıktısının tamamlayıcı son bileşeni olarak yer almaktadır.
5. Öğretim programındaki öğrenme çıktılarının yapılandırılmasında temel hareket noktasını yabancı dil alan becerileri oluşturur. Öğretim programında yer alan her bir yabancı dil alan becerisi ve öğrenme çıktısı, o hedefe ulaşmayı sağlayan dinamik süreç bileşenleriyle desteklenmiştir. Öğrenme çıktılarına erişimi doğrudan sağlayan bu bileşenler, öğrencilerin dili pasif bir şekilde öğrenmesi yerine aktif olarak deneyimlemesini amaçlar. Bu doğrultuda Adigece derslerinde öğrencilerin her temanın bağlamına uygun olarak bu süreç bileşenlerini bizzat deneyimlemeleri esas alınmaktadır.
6. Öğretim programındaki iki alımlama becerisinden ilki dinleme / izleme-anlamlandırma becerisidir. Bu beceri, bireyin bir konuşmacı veya başka bir kaynak tarafından üretilen sözlü-dilsel içerikleri algılayıp anlamlandırma yeteneğini geliştirir. Bu kaynaklar; aksan, vurgu, hız, ritim gibi dilin yapısal özelliklerinin yanı sıra terimleri, sözcükleri, ifadeleri, cümlecikleri, cümleleri ve bağlamdaki sosyal ve kültürel yansımaları da kapsar. Öğrenciler Adigece öğrenirken tanıma, fark etme, anlamlandırma aşamasında çeşitli görsel destekler planlanması ve uygulanması aşamalarında bunları algılar ve anlar. "Okuma-anlamlandırma becerisi" ise metin türü, görsel destek, dil bilgisi kullanımı, sözcük dağılımı ve içeriğin tüm anlamsal özelliklerinin yardımıyla oluşturulmuş yazılı içeriği (metni) algılayıp anlamlandırma amacıyla geliştirilen bir beceridir. Bu beceri öğrencilerin terimler, sözcükler, ifadeler, cümlecikler, cümleler, bağlamdaki sosyal, kültürel yansımalar gibi içerik ve anlamsal özellikleri tanıma, fark etme ve anlamlandırma aşamasında çok önemlidir. Dilin yapısal ve anlamsal özellikleri, anlama süreçlerinde büyük önem taşır.
7. Dinleme / izleme-anlamlandırma becerisi, anlık algılama ve odaklanma gerektiren dinamik bir süreçtir. Bu nedenle öğrenciler için bu süreç; konuşma hızının yavaşlatıldığı, tekrarlara yer verilen ve anlamlı tepkilerle geri bildirimlerin desteklendiği bir yapıda kurgulanmıştır. Öte yandan "okuma-anlamlandırma" becerisi, öğrencinin kendi hızında ilerleyebildiği, daha statik ve kontrollü bir süreçtir. Her iki alımlama becerisinde de öğrencinin mesajın anlamını algılaması, dilin toplumsal ve kültürel bağlamıyla kurduğu kişisel ilişkiye göre şekillenir. Öğretim programında alımlama, yorumlama ve anlama süreçlerini kapsayan bu iki beceri, söz konusu zihinsel özellikler göz önünde bulundurularak düzenlenmiştir. Derslerin planlama ve uygulama aşamalarında öğrencilerin bu becerileri doğal, gerçekçi ve anlamlı bağlamsal tasarımlar içinde deneyimlemeleri esas alınmıştır. Böylece öğrencilerin edindikleri alımlama becerilerini sosyal yaşamda başkalarıyla iletişim kurarken etkili ve verimli bir biçimde kullanmaları desteklenmektedir.

8. Öğretim programında tanımlanan iki üretici beceriden ilki olan "konuşma-anlatma"; öğrencilerin hedef dilin seslerini, sözcük dağarcığını, dil bilgisi öğelerini ve anlamsal ifadelerini kullanarak başkalarıyla iletişim kurmasını sağlayan sözlü bir beceridir. Bu becerinin temel öğelerini planlama, etkileşim ve iletişim oluşturur. Konuşma süreçlerinde öğrenciler; bağlam, durum, yer ve zamana uygun içerikleri kullanma, doğru sesletim ve telaffuz üretme, temel bilgi ve duygularını kısa, net ve anlaşılır cümlelerle ifade etme becerilerini geliştirirler. Ayrıca öğrenciler bu süreçte Adigecenin fonetik yapısına ve temel kalıplarına uyum sağlayarak sosyal etkileşim ve iletişimsel yeterlilik kazanma becerilerini de geliştirirler.
9. Üretici becerilerden ikincisi olan "yazma-anlatma", öğrencinin dil bilgisi öğelerini, sözcük dağarcığını ve temel ifade biçimlerini kullanarak bilgi, düşünce, deneyim ve duygularını yazılı olarak ifade etme becerisidir. Bu becerinin edinimi süreci, öğretim programında yer alan girdilerin tanınması, fark edilmesi ve anlaşılmasıyla başlar. Girdi içerisindeki bilginin işlenmesi; dinleme, izleme, okuma gibi alımlama becerileri aracılığıyla desteklenir. Yazma ve kendini ifade etme süreci; planlama, uygulama ve geri bildirimler doğrultusunda yeniden yapılandırmayı içeren aşamaları kapsar. Öğretim programında üretim becerilerinin kullanıldığı etkinlikler, tasarımlar ve uygulamalar, anlamlı bağlamlar çerçevesinde dikkatle kurgulanmalıdır. Öğrencilerin edindikleri "konuşma-anlatma" ve "yazma-anlatma" becerilerini uygun bağlamlar içinde doğal, gerçekçi, etkili ve anlamlı biçimde kullanarak iletişimsel yeterliliklerini geliştirmeleri esas alınmaktadır.
10. Öğretim programında tanımlanan "destek beceriler", yabancı dil alan becerileriyle bütünüyle bütünleşik ve uyumlu bir biçimde işlenir. Yabancı dil alan becerileri ile yabancı dil destek becerileri arasında sarmal ve karşılıklı bir etkileşim bulunduğundan tüm dilsel süreçler birbirini destekleyecek şekilde yürütülür. Dilin sesletim, sözcük ve dil bilgisi unsurları doğrudan birer içerik bilgisi olarak ele alınır ancak bunlar bağımsız kurallar olarak değil öğrencilerin "dilsel yeterlilikleri" içinde eritilerek sarmal olarak konumlandırılır. Bu doğrultuda dil edinim süreci iki temel aşamaya ayrılır: "fark etme ve anlama", "seçme ve kullanma". İlk aşamada öğrenciler, Adigecenin kendine has sesletim özellikleri (telaffuz, tonlama vb.), sözcük dağarcığı ve dil bilgisi öğeleriyle karşılaşır; bunları algılar ve anlamlandırır. Alımlama becerilerinin (dinleme / izleme ve okuma) işlendiği bu sürecin ardından öğrenciler, üretici becerilere (konuşma ve yazma) geçiş yaparlar. İkinci aşama olan "seçme ve kullanma" ise öğrencilerin edindikleri bu dilsel yeterlilikleri anlamlı bağlamlarda aktif birer üretim ögesine dönüştürmelerini sağlar.
11. Öğretim programında becerilerin bu şekilde yapılandırılması; sesletim, sözcük ve dil bilgisi unsurlarının rolünü, ana becerileri doğrudan destekleyen birer bileşen olarak net bir biçimde tanımlamak esasına dayanır. Bu konumlandırma, öğrencilerin dili sadece teknik bir kurallar bütünü olarak görmelerini engeller. Aksine öğrencilerin Adigeceyi sosyal yaşamda doğru yerde, doğru şekilde kullanmalarını sağlayan pragmatik, iletişimsel, stratejik, sosyo-dil bilimsel yeterlilikleri bir bütün olarak kazanmalarını ve bu süreci anlamlı bağlamlar içinde içselleştirmelerini güçlendirir.
12. Öğretim programında yer alan üç destek beceriden biri "sesletim seçme ve kullanma" becerisidir. Sesletimsel beceriler, öğrencilerin Adigecenin seslerini, vurgu, ritim, tonlama, telaffuz kalıplarını ve bu seslere denk gelen harfleri doğru kullanmalarına, konuşmanın içeriğini doğru yansıtmasına ve daha etkili bir iletişim kurmalarına yardımcı olur. Bu beceri; dinleme çalışmaları, tekrar, taklit, odaklanmış telaffuz alıştırmaları, akran kayıtlarını dinleyip akran değerlendirmesi yapma ve kendi ses kayıtlarını dinleyerek bireysel yansıtma oturumlarında gelişimlerini takip etme gibi etkinliklerle desteklenir. Sesletimin doğru ve uygun kullanımı, içeriğe derinlik kazandırarak öğrenme deneyimini kolaylaştırır ve dilin anlam dünyasını erişilebilir kılar. Ders planlama ve uygulama aşamalarında sesletim odaklı etkinlikler, öğrencilerin Adigecenin fonetik yapısını doğal, özgün ve bağlamına uygun şekilde içselleştirmelerini destekleyecek biçimde tasarlanmalıdır. "Sesletim seçme-kullanma" becerisi, öğrenme çıktılarının yazımında ve öğrenme-öğretme uygulamalarında "SES" desimal koduyla yer almıştır.
13. "Sözcük seçme-kullanma" becerisi, öğretim programındaki üç destek beceriden bir diğeridir. Bu beceri, öğrencilerin hedef dildeki sözcükleri alımlayıcı beceriler aracılığıyla tanıyıp anlamlandırmasının ardından bunları bağlam, durum, yer ve zamana uygun şekilde konumlandırıp kullanmalarına dayanır. Öğrenciler süreç içerisinde daha önce edindikleri sözcük dağarcığını geri çağırıp ilgili bağlama entegre ederek doğru, etkili ve anlamlı bir biçimde kullanırlar. Bu aşamalar, öğretim programındaki yabancı dil alan becerilerinin süreç bileşenlerinde tanımlanmış, öğrenme çıktıları ile temaların "öğrenme-öğretme yaşantıları" bölümlerine sistematik bir şekilde aktarılmıştır. "Sözcük seçme-kullanma" becerisi, öğrenme çıktılarının yazımında ve öğrenme-öğretme uygulamalarında "SÖS" desimal koduyla yer almıştır.
14. "Sözcük edinimi" süreci, çocukların ana dillerinde sözcükleri bilinçsiz ve analitik olmayan bir yolla içselleştirme-

lerini ifade eder. Buna karşılık "sözcük öğrenimi", sınıf ortamında bilinçli bir süreç olarak gerçekleşir. Öğrencilerin Adigece iletişim kurarken sözcükleri doğal ve özgün bir biçimde kullanabilmeleri için sözcüklerin anlamlarının yanı sıra sesletimleri ve kullanım biçimlerini de anlamlı bağlamlar içinde pratik etmeleri gerekir. Bu süreç, öğretim programındaki ders planlama ve uygulama aşamalarında titizlikle kurgulanmalıdır. Böylece öğrenciler, sözcük dağarcıklarını bağlamsal gerçeklik içinde etkili ve verimli bir biçimde kullanarak iletişimsel yeterliliklerini geliştirebilirler.

15. "Dil bilgisi seçme-kullanma" becerisi, öğretim programında yer alan destek becerilerin temel bileşenlerinden biridir. Bu beceri, uygun yöntemsel teknikler ve anlamlı bağlamlar kullanılarak diğer tüm dil becerileriyle bütünlük bir biçimde ele alınır. Öğretim süreçlerinde öğrencinin dil yapılarını kural ezberlemeden keşfetmesini sağlayan bilinçli farkındalığa dayalı keşfetme odaklı öğrenme teknikleri esas alınır. Bu yeterlilikleri kazanmayı desteklemek amacıyla doğal ve özgün iletişim bağlamlarından beslenen etkinliklerin seçilmesi esastır. Bu etkinlikler, öğrencilerin iletişimsel yeterliliklerini geliştirmeyi hedeflemeli ve Adigece dil bilgisi yapılarını mümkün olduğunca doğal, doğru ve anlamlı bir bağlam içinde içselleştirmelerini sağlamalıdır. "Dil bilgisi seçme-kullanma" becerisi, öğrenme çıktılarının yazımında ve öğrenme-öğretme uygulamalarında "DBS" desimal koduyla yer almıştır.
16. Dil bilgisi "edinimi", çocukların ana dillerindeki dil bilgisi öğelerini ve biçimlerini bilinçli bir çaba olmaksızın doğal ve gerçekçi ortamlarda farkında olmadan edininip kullanmaları durumudur. Okullarda yürütülen dil eğitimi ise "dil öğrenimi" olarak tanımlanır. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı'nda dil bilgisi öğretiminin temel amacı, öğrencilerin Adigeceyi doğru dil bilgisi kurallarıyla, anlamlı ve bağlamsal bir zemin üzerinde kullanarak iletişim kurabilecekleri bir ortam oluşturmaktır. Bu bağlamda öğretim programı, 5-8. sınıf kademesindeki tüm süreci bütüncül yaklaşım temelinde yapılandırmıştır. Bu yaklaşım, öğrencilerin dilin yapısal özelliklerini ayrı ayrı analiz etmek yerine, anlamlı bir bütünlük içinde keşfetmelerini sağlar. Bu yaklaşımda dil bilgisi, öğretmen tarafından ayrı bir ders konusu olarak değil uygun yöntem, teknik, materyal ve etkinlikler aracılığıyla dilin doğal akışı içinde kazandırılan işlevsel bir süreçtir. Eğitim süreci bol miktarda doğal pekiştirme, tekrar, etkileşim, hikâye anlatımı, rol yapma ve iletişim etkinlikleriyle desteklenir. Bu süreç, beynin sağ yarım küresinin işlevlerini aktif tutan görseller, ritim, müzik, hareket, drama, hikâye anlatımı gibi fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal boyutları kapsayan etkinliklerle öğrencinin dili keşfetmesini esas alır. Böylece dil bilgisi kuralları parçalara bölünmeden, öğrencinin anlam dünyasında bütünsel bir yapı olarak yerleşir.
17. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı, öğrencilerin sosyo-dil bilimsel ve pragmatik yeterliliklerini farklı kültürel içerik ve bağlamlarla ilgili iletişimsel ve iş birlikçi etkinlikler aracılığıyla geliştirmelerini hedefler. Tüm temalarda yer alan cümle yapıları ve diyalog örnekleri bu sürecin merkezinde yer alır, zira öğrenciler bunları sınıf içerisinde öğrenerek gerçek dünya diline erişim sağlar ve bu ifadeleri hem sınıf içinde hem de kişisel yaşamlarında kullanabilirler. Öğrencilerin seviyelerine uygun anlamlı sözlü ve yazılı bağlamlarda sosyal yeterlilik kazanmalarını desteklemek amacıyla okul içinde ve dışında Adigeceyi etkili, doğru, doğal, özgün ve akıcı bir şekilde kullanma fırsatları sunulmalıdır. Bu gereklilik, tüm ders içeriklerinin tasarımı ve uygulanmasında titizlikle göz önünde bulundurulmalıdır.
18. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı'nda yer alan öğrenme çıktıları ve süreç bileşenlerinin öğretim süreçlerinde eksiksiz uygulanması esastır. Bu kapsamda ders planlama aşamalarında ilgili temanın öğrenme çıktıları ile süreç bileşenleri başta olmak üzere, programlar arası tüm bileşenlerin bir bütün olarak ele alınması zorunludur. Öğretmenler, bu bileşenleri temel alarak sınıf içi uygulamalarını öğrenci ihtiyaçlarına ve bağlamına göre çeşitlendirebilir ve farklılaştırabilirler.
19. Adigece sınıfında öğrencilerin derse etkin katılımını teşvik eden, öğrenciyi merkeze alan dinamik bir öğrenme ortamı oluşturulmalıdır. Bu bağlamda öğrencilerin kendi fikirlerini özgürce ifade edebildikleri, sosyal-duygusal becerilerin desteklendiği, kapsayıcı bir sınıf iklimi tesis edilmelidir. Öğrencilerin kendilerini güvende hissettikleri ve dil aracılığıyla özgünlüklerini ortaya koyabildikleri bu iklim, kalıcı öğrenmenin ve toplumsal etkileşimin temelidir.
20. Adigece derslerinde sorgulama, araştırma, gözlem gibi etkinlikler; öğrencilerin dil düzeyleri gözetilerek disiplinler arası ve bağlamsal bir yaklaşımla yürütülmelidir. Bu süreç, dilin sadece bir ders konusu olarak değil diğer disiplinlerdeki bilgiyi yapılandırmada kullanılan bir araç olarak ele alınmasını gerektirir. Öğretmenler tarafından titizlikle planlanan ve uygulanan bu etkinlikler, öğrencinin merak duygusunu canlı tutarak dilsel becerilerini bilimsel ve sosyal bir bağlamda derinleştirmesini sağlar.
21. Köprü kurma, temaların "öğrenme-öğretme yaşantıları" sürecine geçilmeden önce gerçekleştirilen bütüncül ve

- işlevsel bir hazırlık evresidir. Bu bölüm; öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerini harekete geçirerek yeni öğrenmelere zihinsel bir zemin hazırlamayı, uygulanacak etkinliklerin etkililiğini ve sürdürülebilirliğini artırmayı amaçlar. Süreç, sadece mevcut temaya bir ön hazırlık olmakla kalmayıp öğrencilerin edindikleri bilgi, beceri, değer ve eğilimleri disiplinlerarası bir bakış açısıyla ilişkilendirmelerine olanak tanır. Böylece öğrenilenlerin duvarlar arasında kalmayıp öğrencilerin kendi anlam dünyalarında karşılık bulması, gerçek yaşam durumlarına aktarılması ve somut toplumsal / bireysel faydaya dönüştürülmesi sağlanır.
22. Temalardaki "Öğrenme-Öğretme Yaşantıları" bölümü, öğrencilere bütüncül bir bakış açısı kazandırmak amacıyla kapsamlı bir çerçevede tasarlanmıştır. Bu yaklaşım, öğrenme sürecini çok boyutlu bir yapı olarak ele alır ve öğrenci için temel bir destek mekanizması işlevi görür. Bu bölüm, öğretmene öğrencinin kendi öğrenme süreçlerinin farkına varmasını, bireysel stratejiler geliştirmesini, sürekli öğrenme bilinci kazanmasını, süreçteki sarmal akış ile disiplinler arası ilişkileri kavramasını destekleyecek yöntem, teknik ve etkinlikler konusunda rehberlik eder. Ayrıca bu bütüncül bakış açısı içerisinde dilin yalnızca akademik bir yapı değil sosyal bağlamlarda hayat bulan, etkileşim temelli bir araç olduğu vurgulanır.
23. Yansıtma, öğretim programının kalıcı öğrenmeyi destekleyen temel bir bileşenidir. Öğrenme-öğretme yaşantıları, alan ve destek beceriler ile öğrenme çıktıları, ders akışı içinde birbiriyle anlam kazanacak şekilde bütünleşik olarak düzenlenmiştir. Bu kurgu, öğrencilerin katıldıkları etkinlikler üzerinden kendi öğrenme süreçlerini değerlendirmelerini ve çıktılar üzerindeki öz farkındalıklarını geliştirmelerini sağlar. Öğretim programının "yabancı dil alan becerileri" ve "öğrenme çıktıları" bölümlerinde açıklandığı üzere bireysel ve iş birlikli yansıtma, öğrenme-öğretme süreci içerisinde doğal ve sürekli bir döngü olarak gerçekleşir.
24. Öğretim programı; yabancı dil alan becerileri ve destek becerileri, kavramsal beceriler, eğilimler, programlar arası bileşenler (sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler, okuryazarlık), disiplinler arası ve beceriler arası ilişkiler, içerik çerçevesi, anahtar kavramlar, öğrenme kanıtları (ölçme ve değerlendirme), öğrenme-öğretme yaşantıları (temel kabuller, ön değerlendirme, köprü kurma, öğrenme-öğretme uygulamaları), farklılaştırma (zenginleştirme ve destekleme), öğretmen yansımaları gibi çok boyutlu bileşenler esas alınarak hazırlanmıştır. Bu nedenle öğrenme çıktıları temalardaki ilerleme, sarmallık ve ardışıklık ilkeleri doğrultusunda bir bütün olarak ele alınmalıdır.
25. Öğrenme-öğretme yaşantılarının süreç ve akışı, dil düzeyine bağlı olarak kolaydan zora, bilinenlerden bilinmeyene ve daha kontrollü yapılardan daha açık uçlu iletişimsel süreçlere doğru aşamalı bir yapı izlemektedir. Bu süreç boyunca öğrenmeyi kişiselleştiren ve çeşitlendiren "dallanan öğretim" modeli uygulanmaktadır. Temalar boyunca iş birlikçi, etkileşimli ve iletişimsel etkinliklerin merkezde yer aldığı bir yapı esas alınmıştır. Yabancı dil öğreniminin temel amacı olan "karşılıklı etkileşim, paylaşım ve fikir alışverişi yoluyla bilgi boşluklarını doldurarak iletişim kurma" ilkesi, tüm dil becerileriyle bütünleştirilerek öğrenme-öğretme akışına dâhil edilmiştir. Öğrencilerin dilsel deneyimlerini kolaylaştırmak için bu yöntemsel duruşun sınıf içi uygulamalarda titizlikle takip edilmesi esastır.
26. Öğretim programının temel unsurlarından biri; temalar içinde bütüncül, entegre ve sarmal bir yapıda işlenen yabancı dil alan becerileri ile destek becerileridir. Bu sürekliliği sağlamak amacıyla her tema, dil öğretimi için doğal bir bağlam oluşturan şarkı veya kayıtlarla başlar. Öğrencilerin dil seviyelerine uygun olarak seçilen bu dinleme materyalleri, hedef dil bilgisi, sözcük bilgisi, sesletim, sosyal dil ifadeleri gibi dilsel öğeleri bir arada sunan bir "tematik giriş" işlevi görür. Temanın genel bağlamı, dinlenen materyalinin ritmi ve içeriğiyle algılanır. Dilsel öğeler, hem görsel hem de sözel olarak bu materyal üzerinden sunularak anlamın inşası desteklenir. Dil becerileri akışı içerisinde bu dinleme materyali, konunun kavranması için farklı derinliklerde ve defalarca kullanılır. Tema boyunca temel referans noktası olarak kullanılan bu içerik, alımlayıcı becerilerden başlayarak kademeli şekilde üretici becerilere evrilir. Tüm becerilerin entegre ve sarmal bir biçimde kullanıldığı bu yapı, öğrencinin temayı gerçek yaşama taşımasını ve etkili bir iletişim aracı hâline getirmesini sağlar.
27. Öğretim programı; öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerini, bireysel öğrenme stillerini ve stratejilerini merkeze alarak belirlenen öğrenme çıktılarıyla tutarlı, zengin ve çok boyutlu bir içerik çerçevesi sunar. Öğrenme deneyimlerini desteklemek amacıyla bulmacalar, okuma parçaları, kısa hikâyeler, şiirler, çalışma kâğıtları gibi yazılı materyaller, resimli kartlar, posterler, çizgi filmler, animasyonlar gibi görsel araçlar, tekerlemeler, şarkılar, diyaloglar, eğitim videoları gibi sözlü / işitsel, dijital kaynaklar bir bütünlük içinde önerilmiştir. Bu öğrenme-öğretme materyalleri kurgulanırken öğretmenlerin hem kendi branşlarındaki uzmanlıklarını kullanmaları hem de diğer branş öğretmenleriyle disiplinler arası bir iş birliği ve ortak çalışma kültürü içinde hareket etmeleri esastır. Bu iş birliği, dilin sadece ders içeriğiyle sınırlı kalmayıp diğer disiplinlerdeki bilgiyi yapılandırmada bir araç olarak işlev

görmesini sağlar ve öğrencinin dili gerçek yaşamın tüm katmanlarında anlamlandırmasına olanak tanır.

28. Öğretim programında okuma becerisi, sunduğu yazılı bağlam ile dilsel bilgi girdisini sağlayan ve alımlama sürecini gerçekleştiren temel bir bileşen olarak büyük bir öneme sahiptir. Ortaokul kademesinde, özellikle kalabalık sınıflarda yüksek verim sağlayan "sessiz okuma" gibi teknikler öncelikli olarak önerilmektedir. Okuma sürecinde sesletim ve telaffuz çalışmaları için sesli, anlamlandırma çalışmaları içinse sessiz okumanın esas olduğu unutulmamalıdır. Bu bağlamda dönüşümlü sesli okuma pratiğinin ne sesletim ne de anlamlandırma amacına hizmet ettiği ve bir zaman kaybına yol açtığı akılda tutulmalıdır. Öğretim programında okuma becerileri, temel giriş materyallerinin yazılı versiyonlarını ve çeşitli okuma parçalarını içeren bölümler aracılığıyla sarmal ve aşamalı bir yapıda işlenir.
29. İçerik ve Dil Bütünleşik Öğrenme (İDBÖ), öğretim programının temel yöntemsel bileşenlerinden biridir. Bu model, dilin temel yapılarını diğer derslerdeki basit ve somut içeriklerle eş zamanlı olarak öğretmeyi amaçlar. Böylece dil ve içerik, öğrencilerin günlük yaşamlarında karşılaştıkları basit kavramlar üzerinden bütüncül bir şekilde ele alınır. Bu etkinliklerde yerel ve uluslararası kültür öğeleri, temel sözcükler ve basit görseller aracılığıyla öğrenme sürecine entegre edilir. Öğretim programında dil becerilerinin basit ve destekleyici etkinliklerle kullanılması teşvik edilir. İDBÖ çalışmaları sırasında basit düzeyde bilgi alma, gözlem yapma, eşleştirme, iş birliği içinde çalışma gibi tekniklerin kullanılması önemsenir. Bu yaklaşım, öğrencinin kendi kültürünü ve diğer kültürleri basit düzeyde tanıması, dilin farklı derslerle nasıl bağ kurduğunu keşfetmesi ve temel içerikleri hedef dilde anlamlandırabilmesi için önemli bir başlangıç adımı olarak görülür.
30. Pekiştirme, öğretim programının kalıcı öğrenmeyi sağlayan temel bir yapı taşıdır. Tüm dil bilgisi yapıları, hedef sözcük dağarcığı ve cümle yapıları, öğrencinin motivasyonunu yüksek tutan keyifli ve anlamlı etkinlikler aracılığıyla sistematik olarak pekiştirilir. Temaların içeriğini canlı bir bağlamda desteklemek amacıyla çizgi film, animasyon gibi görsellerin kullanımı önerilmektedir. Öğretim programı, edinilen ve hatırlanan dilsel bilgi ile becerilerin gözden geçirilmesi sürecinde içeriklerin sadece tekrar edilmesini değil yeni bağlamlar ve iletişimsel durumlar üretilerek aktif bir şekilde kullanılmasını esas alır. Bu yaklaşım, bilginin edilgen bir tekrardan çıkarılıp öğrencinin iletişimsel ihtiyaçları doğrultusunda yeniden inşa edilmesine olanak tanır.
31. Performans görevleri, öğretim programının öğrenciyi merkeze alan ve teorik bilgiyi pratiğe döken en önemli uygulama bileşenidir. Araştırma, yaratma, sunma süreçlerini temel alan bu görevler; eylem odaklı, iletişimsel ve görev temelli öğretim yaklaşımları çerçevesinde kurgulanmıştır. Söz konusu görevler; öğrenci özerkliğini, farklılaştırmayı ve iş birlikli çalışmayı desteklemek amacıyla görseller hazırlama, sunum, oyunlaştırma gibi çok yönlü etkinliklerle zenginleştirilir. Her temanın akışında yer alan küçük ölçekli mikro etkinliklerin yanı sıra öğrencilerin tema boyunca edindikleri tüm dilsel birikimi (dil bilgisi, sözcük dağarcığı ve cümle yapıları) yepyeni bir bağlamda, iş birliği içinde sentezledikleri büyük ölçekli nihai görevler de süreçte önemli bir yere sahiptir. Öğrenciler, öğretmen rehberliğinde dijital araçlardan da yararlanarak hedef dili pekiştiren özgün, yaratıcı ve anlamlı ürünler ortaya koyarlar. Bu süreçte en kritik nokta ise değerlendirme mekanizmasıdır. Öğretmen ve akran geri bildirimleri ile bireysel ve iş birlikli yansıtma süreçleri, öğrencinin kendi öğrenme deneyimini anlamlandırmasını üretici becerilerinin güçlenmesini sağlar. Bu bütüncül yaklaşım, dili sadece ders konusu olmaktan çıkarıp öğrencinin gerçek yaşamına entegre bir iletişim aracı hâline getirir.
32. Her tema için öğrencilerin edindikleri bilgi ve becerileri bütüncül bir şekilde ortaya koyabilecekleri en az bir performans görevi verilir. Performans görevlerinin, öğretmen rehberliğinde ve akran etkileşimini destekleyecek şekilde mümkün olduğunca sınıf içinde uygulanması esastır. Böylece öğrencilerin görev sürecindeki katılımı, iş birliği, problem çözme ve iletişim becerileri doğal öğrenme ortamında gözlemlenebilir. Değerlendirme sürecinde ürünün yanı sıra öğrencinin görev boyunca gösterdiği gelişim ve öğrenme süreci de dikkate alınır. Öğrencilerin hazırlanmışluk düzeyleri ve öğrenme profillerindeki farklılıklar doğrultusunda farklı ihtiyaçlara cevap verebilmek amacıyla her tema için iki alternatif performans görevi hazırlanmıştır. Böylece öğretmenlere, sınıfın özellikleri ve öğrenci ihtiyaçları doğrultusunda uygun görevi seçme ve uygulama esnekliği sağlanmıştır.
33. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı'nda değerler, temaların temelini oluşturan şarkı veya kayıtlar, öğrenme-öğretme yaşantıları ve belirlenen öğrenme çıktıları ile doğrudan ilişkilendirilerek bütüncül bir yaklaşımla sunulur. Öğrencilerin bu değerleri sadece teorik düzeyde öğrenmeleri değil temalarda yer alan etkinlikler aracılığıyla içerikleri incelerken ve anlamlandırırken fark ettikleri değerleri içselleştirmeleri, günlük yaşam pratiklerine yansıtmaları hedeflenir. Bu süreçte öğrencilerin keşsettikleri bu değerleri özellikle oyunlaştırma, performans görevleri ve iletişim odaklı uygulama fırsatları ile gerçek yaşam bağlamlarında pratiğe dökmeleri des-

- teklenmelidir. Böylece Adigece, sadece dilsel bir yapı olarak değil kültürel ve ahlaki değerlerin kuşaktan kuşağa aktarıldığı, öğrencinin karakter gelişiminde somut becerilere dönüşen, yaşayan bir iletişim aracı olarak konumlandırılır.
34. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı kapsamında yürütülen projeler, portfolyolar, şiirler, şarkılar, hikâyeler, incelemeler gibi tüm içeriklerde telif hakları ile kişisel verilerin korunması ilkelerine titizlikle dikkat edilmelidir. Anayasa ve yasalara uygun, bireylerin veya toplumun hassasiyetlerini gözetken, ulusal ve ahlaki değerlerimizi yansıtan, bireylerin hak ve özgürlüklerine saygı gösteren içerikler oluşturulması esastır. Öğrenciler, içerik oluşturma ve paylaşma süreçlerinde yasal hakları ve sorumlulukları konusunda bilinçlendirilmeli, böylece öğrencilerin dijital ve fiziksel üretimlerinde hem etik değerlere hem de hukuki normlara bağlı kalmaları sağlanmalıdır.
35. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı'nda farklılaştırma bölümündeki zenginleştirme ve destekleme kısımlarında yer alan etkinlikler öğretim materyallerinin basılı içeriğinde doğrudan yer almamaktadır. Farklılaştırma kapsamındaki tüm uygulamalar ve etkinlikler; öğrencilerin bireysel ilgi, gereksinim ve istekleri göz önünde bulundurularak öğretmenler tarafından planlanmalı, uygulanmalıdır.
36. Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretim Programı'nda öğrencilerin dil seviyelerine dayalı amaçlar, hedefler, yöntemler, ölçme-değerlendirme kriterleri ve araçları önemli bir bileşen olarak yer almaktadır. Adigece ile ilgili bilgi ve becerilerin yeni anlamlı içerik oluşturma, bu içerik aracılığıyla iletişim kurma becerisi bağlamında ölçülüp değerlendirilmesi için alternatif uygulamaya dayalı bir ölçme-değerlendirme sistemi tasarlanmıştır. Program bileşenleri, öğrenme ve değerlendirme sürecinin anlamlı bir parçası hâline getirilmiştir. Değerler, eğilimler, okuryazarlık becerileri, sosyal-duygusal öğrenme becerileri puan ve notlarla değerlendirilmek yerine performans görevleri, portfolyolar, projeler, günlükler gibi sınıf içi ve / veya sınıf dışı etkinlikleri içeren alternatif süreç değerlendirme araçları kullanılarak gelişim odaklı ölçülmektedir. Bu bileşenler aynı zamanda performans ve başarıların değerlendirme araçları ile dereceli puanlama anahtarlarında dikkate alınan ölçütler arasında yer almaktadır. Bu değerlendirme teknikleri; öğretim programında dil becerilerini, grup çalışması gibi iş birliğine dayalı etkinlikleri, dil seviyelerine göre yaratıcı, üretici ve iletişimsel çalışmaları değerlendirmek için konumlandırılmıştır. Her beceri için değerlendirme ölçütleri; amaç, göstergeler, kullanım sıklığı, değerlendirme araçları ve değerlendirme odağı olarak listelenmiş, öğrencilerin dil seviyelerine göre tanımlanmıştır. Her derste her becerinin ölçülüp değerlendirilmesi zorunlu değildir. Öğretmenler, temalardaki gereksinimleri ve öğrenme çıktıları doğrultusunda değerlendirme listesindeki araçlardan dilediklerini seçebilirler. Uygulamalarda bu değerlendirme biçimleri öğrencilerin dil seviyeleri, tutumları, yetenekleri, gereksinimleri ve özel durumları ile bağlama göre çeşitlendirilmelidir. Bilgi ve becerileri kapsayan performans gelişiminin ölçme ve değerlendirmesi; günlük hayatla ilişkili, ilgi çekici durumları, problemleri ve çözümleri içeren etkinlikleri kapsamalıdır. Bu etkinlikler, Adigece kullanarak başkalarıyla iletişimde karşılaşılabilecek yakın veya uzak çevrelerdeki gerçek yaşam durumlarını yansıtmalıdır. Öğrencilere performanslarının dilsel, kültürel ve sosyal boyutu hakkında yargılayıcı olmayan, motive edici, destekleyici ve öğrenmelerini kolaylaştırıcı geri bildirimler sağlanmalıdır. Tüm süreç boyunca uygulamaların daha pratik ve işlevsel olmasını sağlamak amacıyla dijital teknolojilerden yararlanılabilir.
37. Haftalık ders süresinin 1 ders saati olarak belirlendiği durumlarda, öğretim sürecinin yabancı dil alan becerilerine öncelik verilerek planlanması önerilmektedir. Bu kapsamda dinleme / izleme-anlamlandırma, okuma- anlamlandırma, yazma-anlatma ve konuşma-anlatma becerilerinin geliştirilmesine yönelik öğrenme yaşantılarına ağırlık verilmelidir. Dil bilgisi seçme ve kullanma, sözcük seçme ve kullanma ile sesletim seçme ve kullanma becerileri ise ayrı ve bağımsız öğretim konuları olarak ele alınmak yerine, ilgili yabancı dil alan becerilerinin geliştirilmesine yönelik etkinlikler içerisinde ihtiyaç doğrultusunda ve bağlamla ilişkilendirilerek işlenebilir. Böylece yabancı dil destek becerilerinin, öğrencilerin anlamlandırma ve anlatma becerilerinin gelişimini destekleyecek biçimde öğrenme-öğretme sürecine bütünleşik olarak yansıtılması sağlanabilir.

5-8. Sınıflar İçin Öğrenme Kanıtları (Ölçme ve Değerlendirme)

Ortaokul seviyesindeki Adigece dersleri için geliştirici (biçimlendirici) ölçme ve değerlendirme teknikleri aşağıda sunulmuştur. Her dil becerisi için farklı ölçme ve değerlendirme uygulamaları bulunmaktadır. Öğretmenler, dersin akışına göre listeden en uygun olanları seçip uygulayabilirler.

1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma Becerisinin Değerlendirilmesi

Amaç: Sınıf içi şarkılar, basit ses kayıtları veya kısa görsel materyaller aracılığıyla Adigeceyi dinleyip anlamak, sözcük veya basit cümle düzeyinde tepki verebilmektir (eşleştirme, işaretleme, tekrar etme, basit sorulara kısa yanıtlar verme).

Göstergeler: Dinlediği basit sözcükleri görsellerle eşleştirebilmek, söylenen basit komutları anlamak ve doğru uygulamak, temel sorulara tek sözcük veya çok kısa cümlelerle yanıt verebilmektir.

Sıklık: Öğrenme süreci boyunca düzenli aralıklarla yapılır.

Değerlendirme Araçları: Gözlem formları, kontrol listeleridir.

Değerlendirme-Ödak Noktası: Doğru kodlama ve dil bilgisi yerine Adigeceye yönelik olumlu tutum, temel sözcükleri tanıma, basit içerikleri anlama ve derse aktif katılımıdır.

2. Sesletim Seçme-Kullanma Becerisinin Değerlendirilmesi

Amaç: Adigeceye özgü temel sesleri, sözcükleri ve basit ifadeleri duyulduğu şekliyle taklit ederek bağlama uygun ve anlaşılır bir şekilde seslendirmek, bu seslere denk gelen harf veya işaretleri tanıtmaktır.

Göstergeler: Hedef seslerin ve basit sözcüklerin net bir şekilde telaffuzu, bu seslere denk gelen harf ve işaretleri tanıma çabası, temel düzeyde uygun tonlama ve vurgu yapmak ve zaman içinde telaffuzda görülen ilerlemedir.

Sıklık: Öğrenme süreci boyunca düzenli aralıklarla yapılır.

Değerlendirme Araçları: Kontrol listeleri ve / veya gözlem formlarıdır.

Değerlendirme-Ödak Noktası: Sözcüklerin ve basit cümlelerin anlaşılabilirliği, harf ve işaretleri tanıma doğruluğu, iletişimsürecinde tonlama kullanma isteği ve temel sesletim doğruluğudur.

3. Sözcük Seçme-Kullanma Becerisinin Değerlendirilmesi

Amaç: Öğrenilen hedef sözcükleri günlük yaşamla ilişkili basit bağlamlarda anlamlı ve iletişimsel olarak doğru şekilde seçip kullanmaktır.

Göstergeler: Sözcüklerin görsellerle veya günlük durumlarla doğru eşleştirilmesi, konuşma ve yazma etkinliklerinde temel sözcüklerin yerinde kullanımı, sözcük bilgisini basit cümle yapılarında bütünleştirme çabasıdır.

Sıklık: Öğrenme süreci boyunca düzenli aralıklarla yapılır.

Değerlendirme Araçları: Basit kontrol listeleri, beceri odaklı derecelendirme ölçekleri ve / veya rubriklerdir.

Değerlendirme-Ödak Noktası: Sınıf içi oyunlar, eşli diyaloglar, "sözcük avı" gibi etkinliklerde sözcüklerin kullanım performansı, basit sözcük yapbozları ve sözcük eşleştirme etkinliklerine katılımıdır.

sözcük dağarcığının basit düzeyde kullanımı, iletişim sürecine katılma isteği ve karşılıklı etkileşimde bulunma çabasıdır.

4. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma Becerisinin Değerlendirilmesi

Amaç: Öğrenilen temel dil bilgisi yapılarını günlük yaşam bağlamları içinde tanımak ve basit cümleler kurarken bu yapıları anlamlı bir şekilde kullanmaktır.

Göstergeler: Basit cümle yapılarının anlaşılır olması, konuşma ve yazma etkinliklerinde temel yapıların bağlamına uygun kullanımıdır.

Sıklık: Öğrenme süreci boyunca düzenli aralıklarla yapılır.

Değerlendirme Araçları: Basit kontrol listeleri, beceri odaklı derecelendirme ölçekleri veya seviyeye uygun sadeleştirilmiş rubriklerdir.

Değerlendirme Odağı: Dil bilgisi kurallarının kusursuzluğundan ziyade anlaşılabilirliktir.

5. Okuma-Anlamlandırma Becerisinin Değerlendirilmesi

Amaç: Sessiz okuma, görsel eşleştirme, basit metin tarama gibi stratejiler kullanarak Adigece metinleri anlamlı bir şekilde okumak ve çözümlemektir.

Göstergeler: Metinlerde geçen temel sözcük ve ifadelerin tanınması, görsel-metin eşleştirmelerinin doğruluğu, basit sorulara kısa ve anlamlı yanıtlar verilmesi, okuma etkinliklerine istekli katılımıdır.

Sıklık: Öğrenme süreci boyunca düzenli aralıklarla yapılır.

Değerlendirme Araçları: Gözlem formları, kontrol listeleri, metin-resim eşleştirme çalışmaları, "doğru / yanlış", "resmi işaretle" gibi iletişimsel soru-cevap etkinlikleridir.

Değerlendirme-Ödak Noktası: Okuma akıcılığından ziyade metindeki temel fikri veya anahtar bilgiyi yakalayabilmek, görsel ve yazılı içerik arasındaki ilişkiyi kurabilmektir.

6. Konuşma-Anlatma Becerisinin Değerlendirilmesi

Amaç: Öğrenilen konu kapsamında temel sözcükleri ve kısa dil kalıplarını kullanarak önce kontrollü sonra özgün, basit sözlü sunumlar yapmak, kendini veya çevresini tanıtan kısa konuşmalar gerçekleştirmek, diyaloglarda anlamlı ve etkin şekilde söz sırası almaktır.

Göstergeler: İletişimsel ihtiyaca göre temel sözcüklerin ve basit cümle yapılarının kullanımı, anlaşılabilirlik, dinleyici ile (öğretmen veya sınıftaki bir arkadaşı) basit düzeyde etkileşim kurmak, konuşma sırasında sergilenen olumlu tutumdur.

Sıklık: Öğrenme süreci boyunca düzenli aralıklarla yapılır.

Değerlendirme Araçları: Basit rubrikler, beceri odaklı değerlendirme ölçekleri ve / veya gözlem ve izleme için kontrol listeleridir.

Değerlendirme-Ödak Noktası: Akıcılık veya mükemmel telaffuzdan ziyade mesajın temel düzeyde iletilmesi, hedef sözcük dağılımının basit düzeyde kullanımı, iletişim sürecine katılma isteği ve karşılıklı etkileşimde bulunma çabasıdır.

7. Yazma-Anlatma Becerisinin Değerlendirilmesi

Amaç: Hedef sözcük bilgisi ve basit dil kalıplarını kullanarak kısa notlar, basit mesajlar, etiketler, posterler, günlük kayıtları gibi küçük yazılı ürünler oluşturmak ve bunları portfolyoda biriktirmektir.

Göstergeler: Yazılı içerikte temel sözcük ve yapıların yerinde kullanımı, yazının görselle uyumu (afiş / poster gibi), basit cümlelerde anlam bütünlüğü, yazma etkinliklerine düzenli katılım ve yaratıcı çabadır.

Sıklık: Öğrenme süreci boyunca düzenli aralıklarla yapılır.

Değerlendirme Araçları: Rubrikler veya notlandırma şemalarıdır.

Değerlendirme-Ödak Noktası: Dil bilgisindeki hata sayısından ziyade yazarak iletişim kurma çabası, yaratıcılık, içeriğin anlaşılabilirliği ve süreçteki emektir.

8. Bireysel Ürünlerin Değerlendirilmesi

Amaç: Hedef tema kapsamında basit sözcükleri ve temel dil kalıplarını kullanarak poster, kısa hikâye, ses kaydı, günlük gibi kişisel ürünler tasarlamak ve bunları arkadaşlarıyla paylaşmaktır.

Göstergeler: Hazırlanan içerikte kullanılan temel sözcüklerin ve ifadelerin doğru seçimi, görsellerle metin arasındaki uyum, sunum sırasında basit cümlelerle kendini ifade etme çabası, ürünün hazırlık sürecindeki özen ve yaratıcılıktır.

Sıklık: Öğrenme süreci boyunca düzenli aralıklarla yapılır.

Değerlendirme Araçları: Rubrikler, derecelendirme ölçekleri ve teşvik edici yazılı / sözlü geri bildirimlerdir.

Değerlendirme-Ödak Noktası: Dil kurallarından ziyade materyalin özgünlüğü, süreçteki emek, hedef sözcüklerin anlamlı şekilde kullanımı ve hazırlanan ürünün sınıfla paylaşılmasındaki iletişimsel çabadır.

9. Grup Çalışmalarına Katılım ve Etkileşimin Değerlendirilmesi

Amaç: Öğrenilen temel sözcükleri ve basit dil kalıplarını kullanarak grup etkinliklerinde iş birliği içinde çalışmak, rolünü basit cümlelerle veya eylemlerle yerine getirmektir.

Göstergeler: Grup içindeki görevini (eşleştirme, boyama, basit bilgi verme vb.) yerine getirmek, arkadaşlarıyla selamlaşmak ve basit etkileşim kurmak, ortak ürüne (poster, küçük oyun vb.) katkıda bulunmaktır.

Sıklık: Öğrenme süreci boyunca düzenli aralıklarla yapılır.

Değerlendirme Araçları: Gözlem formları, kontrol listeleri, iş birliği odaklı öz değerlendirme formları ve rubriklerdir.

Değerlendirme-Ödak Noktası: Bireysel dil başarısından ziyade grup içindeki aktif katılım, arkadaşlarıyla yardımlaşmak ve basit iletişim araçlarını kullanarak sürece destek vermektir.

1.3. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (ADİGECE) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMALARI, ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU

Temaların işleniş sırası, içerdiği öğrenme çıktıları sayısı ve temaların süreleri aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

5. SINIF (A1.1)

TEMA	Alt Temalar	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
			Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. EVİM	- Selamlaşma - Aile Üyeleri - Evde Bulunan Eşyalar	7	18	25
2. OKULUM	- Sınıf Yönergeleri - Sınıfta Bulunan Eşyalar	7	16	22
3. ŞEHRİM	- Adresim - Şehirimde Bulunan Yerler	7	18	25
4. ÜLKEM	- Uyuşum - Meşhur Yerler	7	16	22
Okul Temelli Planlama*		-	4	6
TOPLAM		28	72	100

6. SINIF (A1.1)

TEMA	Alt Temalar	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
			Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. EVİM	- Tanışıyoruz - Geniş Ailem	7	18	25
2. OKULUM	- Okulumda Bir Günüm	7	16	22
3. ŞEHRİM	- Şehirimde Mevsimler - Şehirimde Zaman	7	18	25
4. ÜLKEM	- Ülkemin Misafirleri - Ülkemi Tanıtıyorum	7	16	22
Okul Temelli Planlama*		-	4	6
TOPLAM		28	72	100

* Zümre öğretmenler kurulu tarafından ders kapsamında yapılması kararlaştırılan okul dışı öğrenme etkinlikleri; yerel çalışmalar, sosyal etkinlikler, proje ve okuma çalışmaları, araştırma, gözlem gibi çalışmalar için ayrılan süredir. Söz konusu çalışmalar için ayrılan süre, eğitim öğretim yılı başında planlanır ve yıllık planlarda ifade edilir. Eğitim öğretim yılı başında yapılması kararlaştırılan çalışmalar; okulun, öğrencinin ve çevrenin ihtiyaçları dikkate alınarak yıl içerisinde güncellenebilir.

7. SINIF (A1.2)

TEMA	Alt Temalar	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
			Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. EVİM	- Saatler - Evde Hayat	7	18	25
2. OKULUM	- Okulumda Günler - Öğretmenlerimi Tanıtıyorum	7	16	22
3. ŞEHRİM	- Şehrimdeki Dükkânlar - Alışveriş Yapıyorum	7	18	25
4. ÜLKEM	- Ülkemin Şehirleri - Ülkemin Komşuları	7	16	22
Okul Temelli Planlama*		-	4	6
TOPLAM		28	72	100

8. SINIF (A1.2)

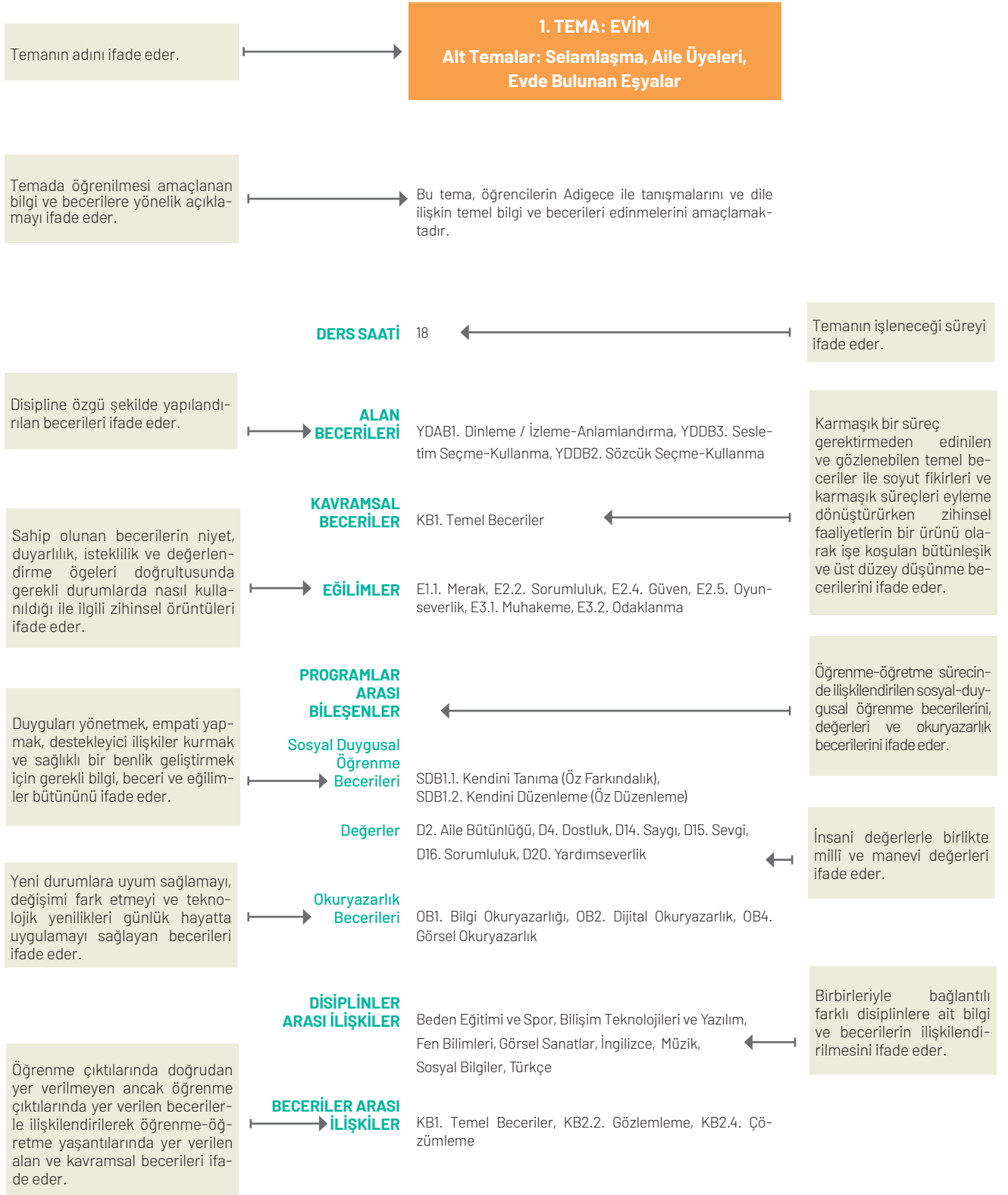
TEMA	Alt Temalar	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
			Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. EVİM	- Günüm - Tatile Gidiyoruz	7	18	25
2. OKULUM	- Okulumun Renkleri - Okul Kıyafetlerim	7	16	22
3. ŞEHRİM	- Şehrimin Tanınmış Kişileri - Şehrimin Güzel Yerleri	7	18	25
4. ÜLKEM	- Dinî Bayramlarımız - Millî Bayramlarımız	7	16	22
Okul Temelli Planlama*		-	4	6
TOPLAM		28	72	100

* Zümre öğretmenler kurulu tarafından ders kapsamında yapılması kararlaştırılan okul dışı öğrenme etkinlikleri; yerel çalışmalar, sosyal etkinlikler, proje ve okuma çalışmaları, araştırma, gözlem gibi çalışmalar için ayrılan süredir. Söz konusu çalışmalar için ayrılan süre, eğitim öğretim yılı başında planlanır ve yıllık planlarda ifade edilir. Eğitim öğretim yılı başında yapılması kararlaştırılan çalışmalar; okulun, öğrencinin ve çevrenin ihtiyaçları dikkate alınarak yıl içerisinde güncellenebilir.

1.4. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (ADİGECE) KİTAP FORMA SAYILARI VE KİTAP EBADI

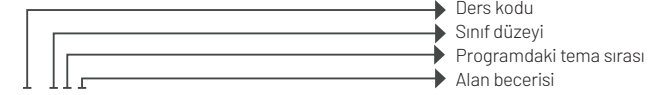
Ders Kitabı	Forma Sayısı	Kitap Ebadi
Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Ders Kitabı 5, 6, 7, 8. Sınıflar	8-10	19,5 x 27,5 cm
Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Çalışma Kitabı 5, 6, 7, 8. Sınıflar	5-7	19,5 x 27,5 cm
Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Adigece) Öğretmen Kılavuz Kitabı 5, 6, 7, 8. Sınıflar	8-10	19,5 x 27,5 cm

1.5. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (ADİGECE) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

Öğrenme yaşantıları sonunda öğrenciye kazandırılması amaçlanan bilgi, beceri ve becerilerin süreç bileşenlerini ifade eder.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- ADG.5.1.D. "Evim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme - anlamlandırabilme
- Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.
 - Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
 - Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.
 - Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Tema: СИУНЭ

Alt Temalar:

Сэлам
Сиунагъо Исхэр
Сиунэ Ит Пкъыгъохэри

Öğrenme sürecinde ele alınan bilgi kümesini (bölüm / konu / alt konuya ilişkin sınırları) ifade eder.

Disipline ait başlıca ilke ve anahtar kavramları ifade eder.

İlkeler / Anahtar Kavramlar /

İlkeler

Öğretim süreci, öğrencilerin günlük yaşam deneyimlerinden hareketle anlamlı bağlamlarda ve iletişim odaklı olarak planlanmalıdır.

Anahtar Kavramlar

aile, ev eşyaları, selamlaşma, tanışma, iletişim

Öğrenme çıktıları, eğilimler, programlar arası bileşenler ve öğrenme kanıtları arasında kurulan ve anlamlı ilişkilere dayanan öğrenme-öğretme sürecini ifade eder.

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temada öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları ile değerlendirilebilir.

Öğrenme çıktılarının değerlendirilmesi ile uygun Ölçme ve Değerlendirme araçlarını ifade eder.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Yeni bilgi ve becerilerin öğrenilmesi için sahip olunması gereken ön bilgi ve becerilerin değerlendirilmesi ile öğrenme sürecindeki ilgi ve ihtiyaçların belirlenmesini ifade eder.

Temel Kabuller

Öğrencilerin Kiril temelli Adige alfabesiyle ilk defa karşılaştıkları ve bu yeni alfabenin Türk alfabesiyle benzerlik ile farklılıklarını fark edecekleri varsayılır.

Önceki eğitim-öğretim süreçlerinden getirildiği kabul edilen bilgi ve becerileri ifade eder.

Ön Değerlendirme Süreci

"Evim" teması ön değerlendirme sürecinde öğrencilerin temaya ilişkin ön bilgileri çeşitli etkinliklerle gözlemlenebilir.

Mevcut bilgi ve beceriler ile edinilecek bilgi ve beceriler arasında bağlantı oluşturma sürecinin yanı sıra edinilecek bilgi ve beceriler ile günlük hayat deneyimleri arasında bağ kurmayı ifade eder.

Köprü Kurma

Öğretim sürecinin başlangıcında öğrencilerin ön öğrenmelerini harekete geçirmek amacıyla görsel, işitsel veya çoklu ortam materyallerinden yararlanılabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

ADG.5.1.D.

Öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla "Evim" temasının "Selamlaşma", "Aile Üyeleri" ve "Evde Bulunan Eşyalar" adlı alt temalarını yansıtan görseller sınıf ortamına getirilir veya etkileşimli tahta üzerinden sunulur.

Akranlarından daha ileri düzeydeki öğrencilere genişletilmiş ve derinleşmesine öğrenme fırsatları sunan, onların bilgi ve becerilerini geliştiren eğitim yaklaşımlarını ifade eder.

FARKLIlaştırma

Zenginleştirme

Öğrencilerden "Selamlaşma", "Aile Üyeleri" ve "Evde Bulunan Eşyalar" alt temalarını içeren, örnekteki gibi bir sunum yapmaları istenebilir.

Destekleme

Öğrencilere ev eşyaları ve aile üyelerini gösteren iki farklı kategoride kartlar dağıtılabilir. Öğrenciler bu kartları sınıflandırabilir ve doğru kelimelerle eşleştirebilir.

Öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrencilere ortam, içerik, süreç ve ürün bağlamında uyarlanmış öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.

ÖĞRETİM YANSITMALARI

Öğretmenin ve programın güçlü ve iyileştirilmesi gereken yönlerinin öğretmenlerin kendileri tarafından değerlendirilmesini ifade eder.

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ (ADİGECE) ÖĞRETİM PROGRAMI

SINIF DÜZEYLERİNE AİT TEMALAR

5. SINIF (A1.1)

1. TEMA: EVİM

Alt Temalar: Selamlaşma, Aile Üyeleri, Evde Bulunan Eşyalar

Bu tema, öğrencilerin Adigece ile tanışmalarını, dile ilişkin temel bilgi ve becerileri edinmelerini amaçlamaktadır. Tema kapsamında öğrenciler; selamlaşma, aile üyeleri, evde bulunan eşyalar gibi günlük yaşamdan seçilen bağlamlar aracılığıyla temel iletişim ifadeleriyle tanışır. Aynı zamanda Adige alfabesinin 1. grup harf ve işaretlerini öğrenerek bunları basit sözcük ve ifadelerde kullanmaya yönelik çalışmalar gerçekleştirir. Böylece öğrencilerin temel dil yapılarını günlük yaşamla ilişkilendirerek kullanmaları desteklenirken sonraki temalarda ele alınacak dil yapılarına ve alfabe çalışmalarına yönelik bir temel oluşturmaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma, YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma, YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma, YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma, YDAB2. Okuma-Anlamlandırma, YDAB3. Konuşma-Anlatma, YDAB4. Yazma-Anlatma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E2.2. Sorumluluk, E2.4. Güven, E2.5. Oyunseverlik, E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB3.1. Uyum

Değerler

D2. Aile Bütünlüğü, D4. Dostluk, D14. Saygı, D15. Sevgi, D16. Sorumluluk, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım, Fen Bilimleri, Görsel Sanatlar, İngilizce, Müzik, Sosyal Bilgiler, Türkçe

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB1. Temel Beceriler, KB2.2. Gözlemlleme, KB2.4. Çözümleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.12. Mevcut Bilgiye / Veriye Dayalı Tahmin Etme, KB2.14. Yorumlama

5. sınıf, bütüncül yaklaşıma göre yapılandırılmıştır.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- ADG.5.1.D. "Evim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme – anlamlandırabilme
- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.
 - b) Temaya ilişkin temel bilgileri, ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
 - c) Temayı temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.
 - ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.
- ADG.5.1.SES. "Evim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sesletimi seçebilme ve kullanabilme
- Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- ADG.5.1.SÖS. "Evim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sözcük seçebilme ve kullanabilme
- Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- ADG.5.1.DBS. "Evim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun dil bilgisi seçebilme ve kullanabilme
- Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.*
- ADG.5.1.O. "Evim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme
- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.
 - b) Temaya ilişkin temel bilgileri, ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
 - c) Temaya ilişkin temel bilgileri, ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.
 - ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.
- ADG.5.1.K. "Evim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme
- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.
 - b) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri, dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.
 - c) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri, dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.
 - ç) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
 - d) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
 - e) Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.5.1.Y. “Evim” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme

- a) *Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.*
- b) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri, dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.*
- c) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri, dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.*
- ç) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
- d) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
- e) *Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*

İÇERİK ÇERÇEVESİ**Tema: СИУНЭ****Alt Temalar**

Сэлам

Сиунагъо Исхэр

Сиунэ Ит Пкыгъохэр

İşlevsel Cümle Yapıları

Selamlaşma: Сэлам. Мыр сэры. Мыр хэт?

Kendini Tanıtma ve Aile Üyeleri: Мыр синанэ. Ар ситатэ. Мор ситэтэжъ Мыр уинэнэжъа? Ары ар синэнэжъ.

Ev Eşyaları: Мыр сыд? Ар ланэ. Ар сыд? Ар матэ. Мор уна? Ар унэп, ар тхыль. Ар лэныста? Ар лэныстэп, ар сурэт.

Basit Soru Sorma ve Cevap Verme

Данэ: Мыр хэт?

Мурат: Мыр синанэ.

Аслъан: Мыр сыд?

Мурат: Ар матэ.

Адам: Мор уна?

Данэ: Ар унэп.

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

1. Къэзгъэлъагъорэ Цлэпапклэхэр (İsmin Yerine Geçen İfadeler): мыр, ар, мор
2. Упчлэ Ыкли Мыдэныгъэ Шъуашэхэр (Soru ve Olumsuzluk Biçimleri): Мор уна?, Ар унэп.
3. Зие Шъуашэхэр (Sahiplik (İyelik) Biçimleri): уинанэ, итатэ, синанэ
4. Упчлэ Цлэпапклэхэр (Soru İfadeleri): Мыр хэт?, Мор сыд?

Sesletim

1. Hedeflenen 1. Grup Sesler: а-ы-е-э-о-у-и-я-м-р-т-н-с-л-ль-х-п-жъ-д
2. Hedeflenen 1. Gruptaki İşaret: -l
3. Farklı Seslerin Sesletimi ve Telaffuzu: ы-э-у-и-я-р-н-с-л-ль-х-п-жъ-д
4. Vurgu ve Tonlama: Basit cümlelerde soru ve olumsuz ifadelerde tonlamayı ayırt edebilme: Мор уна?, Ар унэп.
5. Tekrar ve Taklit Yoluyla Otomatikleştirme: Kısa diyalog ve sözlük örneklerinin doğru sesletimle tekrarı. Basit cümle ve kelimelerin farklı bağlamlarda doğal telaffuzla kullanımı.
6. Sesletim ve Yazım İlişkisi: Sözcükleri doğru okuyup yazarken ses-harf eşleşmesini fark etme.

Kelimeler

Сэлам, нанэ, татэ, тэтэжъ, нэнэжъ, матэ, унэ, тхыль, лэныст, сурэт, телефон, пыты, нью

İlkeler Öğretim süreci, öğrencilerin günlük yaşam deneyimlerinden hareketle anlamlı bağlamlarda ve iletişim odaklı olarak planlanmalıdır. Dil yapıları, açık kural öğretiminden ziyade bütüncül bir yaklaşımla doğal kullanım örnekleri üzerinden sezdirilmeli; öğrencilerin dili farklı iletişim durumlarında işlevine uygun biçimde kullanmaları desteklenmelidir.

Öğrenme yaşantıları öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini bütüncül olarak geliştirecek şekilde düzenlenmeli; öğrencilerin dili etkileşim içinde kullanmalarına fırsat sağlayan uygulamalara yer verilmelidir.

Öğretim süreci, öğrencilerin bireysel özellikleri ve hazırbulunuşlukları dikkate alınarak planlanmalı; uygun görsel, işitsel ve yazılı materyallerle desteklenmelidir. Süreç, öğrencilerin sözcükten cümleye ve kısa metinlere uzanan aşamalı bir gelişim göstermelerini

ve Adigeceyi farklı bağlamlarda etkili ve uygun biçimde kullanmalarını destekleyecek şekilde yapılandırılmalıdır.

Anahtar Kavramlar aile, ev eşyaları, selamlaşma, tanışma, iletişim

**ÖĞRENME
KANITLARI
(Ölçme ve
Değerlendirme)**

Bu temada öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu çalışmaları ile değerlendirilebilir.

1. Performans Görevi: Alfabe Çalışması

Öğrencilerin hedeflenen sesleri ifade eden harflerin yazımını tekrar etmesi için Kiril temelli Adige alfabesi çalışması yapılabilir. Öğrencilerden hedeflenen 19 harf ve 1 işaret ile ilgili bir çalışma kâğıdı hazırlamaları istenebilir. Çalışma kâğıdında bu harfler ve işaretin sıralı bir şekilde olması istenebilir. Öğrencilerin hazırladığı örnek harflerin yanına yazma çalışması yapmaları istenebilir. Bu etkinlik tamamlandıktan sonra öğrencilerden ikinci bir çalışma kâğıdı hazırlamaları istenebilir. İkinci çalışma kâğıdında öğrencilerden hazırladıkları çalışma kâğıdına bu sefer harfler değil hedef kelimeler ile ilgili yazma çalışması yapmaları beklenmektedir. Performans görevi; teslim zamanı, doğruluk, göreve katılım, çaba, süreç içindeki ilerleme ve düzen ölçütlerine göre değerlendirilebilir. Değerlendirme aracı olarak analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu kullanılabilir. Öğrencilere performans görevi incelendikten sonra geri bildirim verilir ve öğrencilerin duygu ve düşüncelerini paylaşmaları istenebilir.

2. Performans Görevi: Soyağacı Hazırlama

Öğrencilerden temada öğrendikleri aile bireyleri ile ilgili hedeflenen kelimeleri kullanarak görsellerle desteklenecek şekilde soyağacı hazırlamaları istenebilir. Ayrıca bu soyağacı ile kısa bir sunum yapmaları istenebilir. Bu performans görevinde hedeflenen hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarının işlevsel biçimde kullanımı, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba, süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirme yapılabilir. Performans görevleri sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılım göstermelerini desteklemek amacıyla öz değerlendirme veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

**ÖĞRENME-ÖĞRETME
YAŞANTILARI**

Temel Kabuller

Öğrencilerin Kiril temelli Adige alfabesiyle ilk defa karşılaştıkları ve bu yeni alfabenin Türk alfabesiyle benzerlik ile farklılıklarını fark edecekleri varsayılır. Bu temada aile bireylerini tanıyacakları ve günlük yaşamda kullanabilecekleri bazı temel sözcüklere aşina olacakları kabul edilir. Ancak öğrencilerin Kiril temelli Adige alfabesine aşina olmadıkları ve bu konuda hazırbulunuşluklarının olmadığı kabul edilir.

Tema, dilin sadece bir iletişim aracı olmadığını aynı zamanda kültürü ve kimliği taşıyan bir değer olduğunu kabul eder. Öğrencilerin etkin katılımı ve aktif öğrenmesi, temanın bir diğer temel kabulüdür.

Ön Değerlendirme

Süreci

“Evim” teması ön değerlendirme sürecinde öğrencilerin temaya ilişkin ön bilgileri çeşitli etkinliklerle gözlemlenebilir. Bu süreçte öğrencilerin çevrelerini tanıma, kendilerini ve ailelerini tanıtmaya yönelik mevcut bilgi ve deneyimleri incelenebilir. Görseller, kısa videolar, kavram kartları gibi materyaller kullanılarak öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri hakkında fikir edinilebilir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğrencilerin ihtiyaçları dikkate alınarak ders sürecinde kullanılacak öğrenme materyalleri gerektiğinde yeniden düzenlenebilir.

Köprü Kurma Öğretim sürecinin başlangıcında öğrencilerin ön öğrenmelerini harekete geçirmek amacıyla görsel, işitsel veya çoklu ortam materyallerinden yararlanılabilir. Bu materyaller aracılığıyla öğrencilerin hedeflenen kelime, ifade ve dil yapılarına dikkatleri çekilebilir gözlem yapmaları, tahminlerde bulunmaları ve önceki öğrenmelerinden hareketle yeni öğrenmelerin anlamlandırılmaları desteklenebilir. Süreç boyunca öğrencilerin merak duygularını harekete geçirecek ve öğrenmeye aktif katılımlarını destekleyecek uygulamalara yer verilebilir. Öğrencilerin günlük yaşam deneyimleri ile yeni öğrenmeleri arasında ilişki kurmalarına fırsat sunulabilir. Böylece öğrencilerin yeni bilgileri önceki öğrenmeleriyle ilişkilendirmeleri, dili anlamlı bağlamlarda değerlendirmeleri ve öğrenme sürecine etkin katılım göstermeleri desteklenebilir. Bu süreç, öğrencilerin yeni bilgileri önceki bilgi ve deneyimleriyle ilişkilendirerek öğrenmelerini anlamlı hâle getirmelerine katkı sağlayabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları ADG.5.1.D.

Öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla “Evim” temasının “Selamlaşma”, “Aile Üyeleri” ve “Evde Bulunan Eşyalar” adlı alt temalarını yansıtan görseller sınıf ortamına getirilir veya etkileşimli tahta üzerinden sunulur (E1.1, OB2, OB4). Ardından “Senin evinde hangi eşyalar var?”, “Bu kim?” gibi sorularla görseller ile içerik arasında ilişki kurmaları sağlanır (KB2.8). Öğrenciler bu görseller hakkında konuşur ve ev ortamına ilişkin yaşantılarını hatırlar. Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin etkin hâle getirilmesi hedeflenir. Sunulan görsel ve işitsel ipuçları ile öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimleri arasında basit ve somut ilişkileri fark edebilmeleri sağlanır (E3.1, KB2.10).

Dinleme / izleme içeriğine ait kısa ön izleme görselleri, anahtar ipuçları veya sessiz kesitler sunularak içeriğin konusu; içerikte yer alabilecek kişiler, mekânlar, eşyalar ve temel ifadelerle ilişkin tahminlerde bulunulması istenir. Böylece önceki bilgi ve deneyimlere dayalı tahminler oluşturulması sağlanır (KB2.11, KB2.12). Ardından “Evim” temasına uygun, sosyal etkileşim durumları içeren kısa bir şarkı / kayıt dinletilir veya izletilir. Bu süreçte içeriğin genel konusunun bütüncül olarak algılanması beklenir (E3.2).

Dinleme / izleme sonrasında içerikte yer alan kişi, mekân, eşya ve temel ifadeler; görseller, kartlar ve eşleştirme etkinlikleri aracılığıyla yeniden sunulur. Bu sayede içerikteki somut, basit ve temel bileşenlerin tanınması sağlanır (KB2.2). Dinleme / izleme sürecinin ardından başlangıçta oluşturulan tahminlerin gözden geçirilmesi ve doğruluğunun kontrol edilmesi sağlanır (E3.1, KB2.4). İçerikte yer alan öğeler (kişiler, mekânlar, eşyalar, ifadeler); tablo, şema, pano gibi görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır ve bu bileşenlerin bütün içinde konumlandırılması sağlanır (KB2.5, KB2.7). İçerikteki unsurların basit kategoriler altında sınıflandırılması sağlanır (kişiler, mekânlar, eşyalar, ifadeler). Bu unsurlar arasında temel ve basit karşılaştırmalar yapılması desteklenir (KB2.7). Ayrıca kişi-mekân, eşya-mekân, ifade-durum ilişkileri gibi somut, basit yatay ve dikey ilişkilerin tanınması sağlanır (KB2.8). Son aşamada içeriğin, öğrencilerin kendi yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilmesi sağlanarak bireysel olarak içselleştirilmesi desteklenir (SDB1.1).

Dinleme / izleme ve anlamlandırma sürecine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerin basit ifadelerle paylaşılması istenir (SDB2.1). Gönüllü öğrenciler tarafından sınıf içi paylaşımlar yapılabilir (E2.4). Ardından ikili veya küçük grup çalışmaları gerçekleştirilerek öğrenciler ne anladıklarını, hangi unsurları fark ettiklerini ve sürece ilişkin görüşlerini karşılıklı olarak paylaşabilir (SDB2.2). Bu süreçte basit geri bildirimlerde bulunulması desteklenir (D14.2, D15.1). Son aşamada öğretmen “Bugün ne öğrendin?” sorusunu yöneltir. Etkileşim süreci yönlendirilir, öğrencilerin aktif katılımı teşvik edilir ve iş birliğine dayalı yansıtma süreci yapılandırılır (SDB1.3).

ADG.5.1.SES.

“Evim” temasına yönelik sesletim seçme-kullanma süreci “Selamlaşma”, “Aile Üyeleri” ve “Evde Bulunan Eşyalar” alt temalarını yansıtan görsellerin getirilmesiyle başlatılır (OB4).

“Evim” temasında öğretmen öğrencilere sesletim kısmında hedeflenen sesleri fark ettirmek için seslerin vurgulandığı bir kaydı dinletir veya izletir. Öğretmen, hedeflenen seslere vurgu yaparak öğrencilerin bu seslere dikkat etmelerini ister **(E3.2)**. Dinleme sonrasında duyulan sesler sınıfça tekrar edilir ve hangi seslerin duyulduğu belirlenir. Burada Türkçe ile benzeyen sesler veya yansımalar kullanılabilir **(E1.1)**.

Öğrenciler, öğretmen rehberliğinde bu sesletim unsurlarını ve hedef sesleri özellikle hedef kelimelerin içinde kullanarak tekrar edebilir ve doğru telaffuzlarını pekiştirir **(KB1)**. Öğrenciler hedef sesleri hedef sözcükler içinde önce bireysel olarak sonra toplu bir şekilde doğru sesletimle ifade eder ve bu etkinlik, işitsel doğruluğu pekiştirir **(KB2.4)**.

Öğrenciler farklı konuşma örneklerinde aynı sesletim özelliklerini duyduklarında bunları tanımaya çalışır **(KB2.2)**. Birinci grupta hedeflenen sesleri tanımaya yönelik olarak öğrencilerle doğru sesleri duyduklarında yeşil, yanlış sesi duyduklarında ise kırmızı kartı kullandıkları bir kart oyunu oynanabilir **(E2.5)**. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına dair aşinalık kazandırılır.

Öğretmen hedef sesleri doğru şekilde telaffuz eder ve öğrencilerden bu sesleri doğru bir şekilde taklit etmelerini ister. Öğretmen etkileşimli tahtada hedef seslerin bulunduğu ve bulunmadığı kelimelere ait görselleri açar. Ardından öğrencilerle, bu kelimelerde hedef seslerin bulunup bulunmadığına ilişkin sözlü alıştırmalar yapar **(OB4)**. Öğretmen, bu görsellere dayanarak kelimeleri veya harfleri hedef seslere vurgu yaparak okur ve öğrencilerden bunları tekrar etmesini ister. Böylece öğrenciler bu seslere kendileri karar vererek onları doğru, gerçek ve tabii bir şekilde kullanır; harfleri sırasıyla doğru olarak tanır ve söyler. Bunun ardından değerlendirme süreci için öğrencilerin sınıf içerisinde harfleri okumaları veya evde sesletimi kayıt altına almaları istenebilir **(E2.2, D16.1)**. Bu kayıtlar sınıfta paylaşılabilir; kayda öğrencinin kendisi, sınıf arkadaşları ve öğretmen yapıcı geri bildirim verir **(D14.2)**.

ADG.5.1.SÖS.

“Evim” temasına yönelik sözcük seçme-kullanma süreci, “Selamlaşma”, “Aile Üyeleri” ve “Evde Bulunan Eşyalar” alt temalarının ve hedef kelimelerin yer aldığı görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır **(OB1, OB2)**. Öğrenciler dinleme ve sesletim bölümünde yaptıkları tahminleri hatırlar. Dinledikleri şarkının yazılı hâlini hızlı bir şekilde tarar ve görsel kaynaklar kullanarak daha önce öğrendikleri harfleri seçmeye çalışır **(KB2.2)**. Öğrendikleri harfleri işaretleyebilir. Öğrenciler bu içerikleri dinler ve izler, hedef sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görür.

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Özellikle hedef sesleri içeren kelimeler, doğru sesletimle hep birlikte söylenir. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına aşinalık kazandırılır **(SDB2.1)**.

Öğrenciler şarkının / kaydın yazılı hâlini tekrar inceler ve görsel kaynaklar kullanarak bilmedikleri kelimelerin anlamlarını tahmin etmeye çalışır **(KB2.11)**. Öğretmen tahtada iki liste hazırlar; listelerden bir tanesi temada hedeflenen kelimelerden, diğeri ise ikincil kelimelerden oluşur. Öğrenciler hedeflenen kelimeler listesindeki unsurları görsel ipuçlarından yararlanarak anlamlandırmaya çalışır **(KB2.4, KB2.5)**. Böylece sözcüklerin kullanım bağlamı algılanır **(E3.1)**.

Gerçek veya görsel unsurlar, kelime anlamlarını pekiştirmek için kullanılır. Öğretmen hedef kelime duyulduğunda ona eşlik eden bir görsel gösterir **(OB4)**. Kelime tekrarı için interaktif oyun veya uygulamalar kullanılabilir **(OB2)**. Hedeflenen kelimeler bu süreçte algılandıktan sonra öğrenciler hedef sözcükleri doğal bir biçimde kullanmak için etkileşimli tahtada gösterilen görselleri inceler. Öğrenciler bu görsellere bakarak karışık olarak verilmiş kelimelerden o görsel ile eşleşeni bulabilir **(KB2.7)**. Öğrenciler sıra arkadaşlarıyla iletişim sürecine geçerek görsellerde verilen hedef sözcüklerden seçim yapıp basit bir soru-cevap alıştırması yapabilir **(SDB2.1, D4.1)**.

Değerlendirme için görsel temelli sınıflandırma aktiviteleri kullanılabilir. Öğrenciler kelimelere denk gelen çizimler yapabilir. Bu aktiviteler ve çizimler sınıf içerisinde kendileri ve arkadaşları tarafından değerlendirilebilir (SDB3.1).

ADG.5.1.DBS.

“Evim” temasında öğrencilerin dikkatini “Selamlaşma”, “Aile Üyeleri” ve “Evde Bulunan Eşyalar” alt temalarında geçen dil bilgisi unsurlarına çekmek için dinleme bölümünde kullanılan şarkı / kayıt, öğrencilere bir kez daha dinletilir veya izletilir. Öğrenciler şarkıyı dinlerken öğretmen hedeflenen ifadelerin olduğu yerlerde durur, ifadeleri vurgulu bir şekilde tekrar eder ve öğrencilere tekrar ettirir (E3.2). Burada anlamı pekiştirmek için görseller veya vücut dili kullanılabilir (KB2.2). Bu süreçte dil yapılarının kuralları açıklanmaz, bu yapıların bağlam içinde doğal olarak fark edilmesi sağlanır (KB2.4, KB2.10).

“Evim” temasında yer alan selamlaşma, evdeki eşyalar ve aile bireyleriyle ilgili nesneleri içeren görseller üzerinden eşleştirme etkinliği yapılır. Öğrenciler dinledikleri cümleleri doğru görsellerle eşleştirebilir, ilgili nesneleri işaretleyebilir ve hangi ifadenin hangi görsele ait olduğunu sözlü olarak belirtebilir (KB2.7, KB2.8). Bu etkinlik sayesinde hedef dil parçaları kuralları bilinmeden fark edilerek ayırt edilir (OB1).

Aynı yapıya sahip cümleler gruplandırılarak tekrar edilir. Öğrenciler sırayla cümleleri sesli olarak söyler, arkadaşlarının tekrarlarını dinler ve birlikte tekrar ederek işitsel farkındalık geliştirir. Bu süreçte benzer dil yapılarının fark edilmesi sağlanır (E2.5, SDB2.2). Bu temada öğretmen öğrencilerden olumlu bir cümle söylediğinde yeşil kart, olumsuz bir cümle söylediğinde ise kırmızı kart göstermelerini isteyerek öğrencilerin konuyu pekiştirmelerini sağlar (E3.1). Ardından öğrencilerin fark ettiği ve pekiştirdiği bu yapıların bağlam içinde kullanılması sağlanır. Bunun için iletişim temelli aktiviteler veya oyunlar kullanılır (SDB2.1).

Öğrenciler etkileşimli tahtada gösterilen resimleri inceler ve tahtada karışık olarak verilen cümlelerden uygun olanlarla bu resimleri eşleştirir. Bu dil bilgisini içeren cümleler, beden dili kullanılarak fiziksel olarak canlandırılır. Öğretmen “Görseldeki bu kişi kim?”, “Bu makas mı?” gibi sorular sorar ve öğrencilerin, soruların cevaplarını işaretlerle göstermesini ister. Öğrenciler sıra arkadaşları ile aynı yapıda cümleler kurarak kısa ve basit diyaloglar yapabilir. Böylece dili kendiliğinden, doğal ve gerçek şekilde kullanmış; fiziksel olarak canlandırmış ve gerçek iletişim süreçlerine aktarmış olurlar (SDB1.2). Bu aktiviteler sonunda öğretmen ve sınıftaki diğer öğrenciler, birbirine yapıcı geri bildirim verir (D14.2, D16.1).

ADG.5.1.O.

“Evim” temasında öğretmen “Selamlaşma”, “Aile Üyeleri” ve “Evde Bulunan Eşyalar” alt temalarına dair görseller ve destekleyici ipuçları sunarak öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirir (OB4). Öğrenciler okuma parçasını hızlı bir şekilde tarar ve öğrendikleri harf, kelime ve dil bilgisi unsurlarını fark etmeye çalışır (OB1). Bu unsurlardan bildiklerini ifade eder. Ardından öğrencilerin “Parçadaki kişiler kim?”, “Parçada hangi eşyalar var?” gibi sorularla görseller ile içerik arasında ilişki kurmaları sağlanır (KB2.2). Öğrenciler içeriğin konusu hakkında tahminlerde bulunur (KB2.12).

Öğrenciler kişiler, ifadeler ve nesnelere dikkat ederek görseller yardımıyla tahminlerini sürdürür (E1.1). Öğretmen, öğrencilerin okuma parçasını veya diyalogu sessiz ve dikkatli bir şekilde okumalarını ister (E3.2). Alt temaların ve hedef kelimelerin fark edilmesi beklenir. Öğrenciler tümcelerdeki bilgilere dayanarak basit çıkarımlar yapar (KB2.10). Bunların doğruluğunu öğretmenin ve akranlarının yardımıyla kontrol eder. Böylece içeriğin konusu genel olarak algılanır ve basit ve temel ayrıntılar fark edilir (SDB2.1).

Öğrenciler tahminlerini içerik ile karşılaştırarak bunların doğruluğunu kontrol eder (KB2.7). Metinde yer alan ögeler tablo, şema ve görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır. Alt temalar ve diğer hedeflenen ögeler belirli bir düzen içinde yerleştirilir (KB2.5). Bu ögeler basit kategoriler altında sınıflandırılır, benzerlik ve farklılıklar üzerinden karşılaştırmalar yapılır (KB2.14). Bu süreçte öğrencilerin içerikteki yatay ve dikey ilişkileri keş-

fedebilmesi için rehber sorular sorulur, görseller ve kısa etkinlikler kullanılarak öğrencilerin okuduğunu anlama ve içselleştirmeleri sağlanır **(OB1)**.

Okuma parçası ve diyalogu okuduktan sonra öğrenciler açık uçlu soruları yanıtlama, cümle tamamlama, boşluk doldurma gibi alıştırmaları yapabilir. Aynı zamanda öğrenciler kelime ve dil bilgisi ile ilgili bilgilerini pekiştiren çalışmalar yapabilir **(E3.1)**. Öğrenciler fikirlerini paylaşır, yaptıkları alıştırmalarda hataları varsa bunları düzeltir. Öğretmen en son aşamada öğrencilerin yaptıkları hatalar üzerine yapıcı geri bildirim verir **(SDB1.2, SDB3.1)**.

ADG.5.1.K.

“Evim” temasında öğrenciler önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek için “Selamlaşma”, “Aile Üyeleri” ve “Evde Bulunan Eşyalar” alt temaları ile ilgili hedeflenen öğeleri görseller ve destekleyici unsurlar vasıtasıyla hatırlar ve mevcut içerikle ilişkilendirir **(KB2.2)**. Ardından temalar ve hedef kelimeleri içeren kısa konuşma modelleri sunulur. Öğrenciler konuşma modellerini dinler veya izler, bu içerikleri bireysel veya grup olarak tekrar ederek içeriğe aşina olur **(SDB2.1)**. Böylece sözlü üretime hazırlık yapmış olurlar.

Öğrenciler önceden verilen modeli taklit ederek yeni bir içerik tasarlar, öğretmenin verdiği geri bildirimler ve destekleyici öğeler yardımıyla hazırladıkları bu yeni içeriği düzenler **(SDB1.2, SDB1.3)**. Böylece öğrenciler kelime veya cümleleri anlamlı ve doğru bir şekilde kullanır **(KB1)**. Öğrenciler; doğru telaffuz, söylem biçimleri, hedef sözcükler ve dil parçalarını seçerek kullanır **(D16.1)**. Bağlama uygun içeriği doğal ve gerçekçi biçimde sunmak için öğrencilere destek verilir **(E3.2)**. Burada öğrencilerden mesajları dinleyici için basit ve net olarak ifade etmeleri beklenir. Öğrencilerin hazırlıksız konuşma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanabilmeleri, hazırlıklı konuşma durumlarında ise belirledikleri içerikleri düzenleyerek doğal ve anlaşılır biçimde sunabilmeleri desteklenir **(SDB3.1)**.

İkili veya küçük grup çalışmaları yapılır **(SDB2.2)**. Öğrenciler temaya ilişkin hedeflenen öğeleri belirler, bu öğeleri sınıflandırır ve ortak bir sunum hazırlar **(D4.1, KB2.5)**. Böylece bilgileri yeniden düzenlemiş olurlar ve bu yeniden yapılandırılmış bilgileri doğru şekilde sözlü iletişimde kullanırlar **(KB2.14)**.

Sürecin sonunda öğrencilerin konuşma etkinliklerine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerini paylaşımları sağlanır **(SDB1.1)**. Öğrencilerden hangi ifadeleri doğru kullandıklarını, hangi noktalarda zorlandıklarını ve kendilerini nasıl geliştirebileceklerini ifade etmeleri beklenir. Bu süreçte yapılan çalışmaların yorumlanması ve anlamlandırılması desteklenir **(E2.4)**. Öğretmen “Bugün ne öğrendiniz?” gibi sorular sorarak öğrencilerin alt temalara ilişkin sorulara cevap vermesini sağlar. Öğretmen ile akranlar süreç içinde ve süreçten sonra geri bildirim verir, fikirlerini paylaşır **(D14.2)**.

ADG.5.1.Y.

“Evim” temasında öğrenciler önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek için “Selamlaşma”, “Aile Üyeleri” ve “Evde Bulunan Eşyalar” alt temaları ile ilgili hedeflenen öğeleri görseller ile destekleyici unsurlar vasıtasıyla hatırlar ve mevcut içerikle ilişkilendirir **(KB2.2)**. Öğretmen, öğrencilere yazmaları istenen görevin tam olarak ne olduğunu net bir dille anlatır **(E3.2)**. Öğrencilerden yazılması istenen cümle veya parçaya benzeyen bir modeli incelemeleri istenir. Öğrenciler bu metinleri taklit ederek benzer içerikleri yeniden yazar **(SDB1.2)**.

Daha sonra öğrenciler hazırlıksız yazma etkinlikleriyle model metinleri örnek alarak kısa cümleler veya metinler oluştururlar **(KB1)**. Yazma sürecinde öğrenciler, verilen yazma türüne uygun basit kelimeleri ve dil yapılarını seçerek kullanır **(D16.1)**. Süreçte rehberlik, örnek metinler ve kısa yazma etkinlikleriyle öğrencilerin yazılı anlatım becerileri desteklenir. Bu aktivite sırasında öğretmen öğrencilerin yapısal özelliklere, söylem biçimlerine ve noktalama işaretlerine yazma türüne uygun olarak dikkat etmelerini sağlar. Yazma göre-

vinin sonunda öğrenciler, temaya uygun basit mesajları iletmış olur (SDB1.3).

Öğrenciler bu modele bakarak çalışma yaptıktan sonra bilgilerin benzerlerini farklı bağlamlarda bireysel olarak yeniden düzenleyerek kullandıkları özgün bir ürün ortaya çıkarır (SDB1.1). Bu yapılandırılmış bilgileri içeren ürün, yazılı iletişime uygun olmalıdır. Ardından yazılı içeriklerin farklı bağlamlarda yeniden düzenlenmesi sağlanır. Yazılan ifadeler değiştirilerek selamlaşma, evdeki eşyalar, aile bireyleri gibi hedeflenen öğeler tanımlanır ve metinler genişletilir (D2.1). Bu süreçte yazılı bilgilerin yeniden yapılandırılması ve paylaşılması desteklenir (SDB2.1). Öğrencilerin yazdıkları metinleri arkadaşlarıyla paylaşabilmeleri ve yazılı iletişim kurabilmeleri sağlanır (E2.4).

Küçük grup çalışmaları yapılır. Grup içinde yazılan metinler paylaşılabilir, birlikte gözden geçirilebilir ve ortak metinler oluşturulabilir (SDB2.2, D4.1, D20.2).

Yazma sürecinin bu aşamasında öğrenciler bilgi, deneyim, duygu ve düşüncelerini bireysel olarak aktararak poster, mesaj, şarkı gibi pratik, otantik ve yaş seviyelerine uygun çeşitli özgün ürünler ortaya koyabilir (E2.5). Hazırlanan bu ürünler akranlarla paylaşarak sınıf içi karşılıklı aktarımlar yapılır ve ortaya çıkan ürünlere ilişkin kapsamlı bir değerlendirme gerçekleştirilir. Öğretmen, öğrencilere "Bugün ne öğrendiniz?" sorusunu yönelterek öğrencilerin düşüncelerini ifade edebilmelerini sağlar. Yazılan metinler gözden geçirilerek güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken noktalar belirlenirken bu değerlendirmelerin sınıf ortamında paylaşılması ve karşılıklı geri bildirimlerde bulunulması sağlanır (D16.3). Öğretmen yazma süreci ve ürün hakkında yapıcı geri bildirimler verir (SDB3.1).

Performans görevi olarak öğrencilerden temada öğrendikleri aile bireyleri ile ilgili hedeflenen kelimeleri kullanarak görsellerle desteklenecek şekilde soyağacı hazırlamaları istenebilir. Ayrıca bu soyağacı ile kısa bir sunum yapmaları istenebilir. Bu performans görevinde hedeflenen hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarının işlevsel biçimde kullanımı, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba, süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirme yapılabilir. Performans görevleri sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılım göstermelerini desteklemek amacıyla öz değerlendirme veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme 1. Etkinlik: Aile Üyeleri ve Ev Eşyaları Sunumu

Öğrencilerden "Selamlaşma", "Aile Üyeleri" ve "Evde Bulunan Eşyalar" alt temalarını içeren, örnekteki gibi bir sunum yapmaları istenebilir. Öğrenciler, aile üyelerini ve ev eşyalarını içeren bir görseli kullanarak kısa bir sunum yapabilir. Sunum aşağıdaki gibi metinler verilerek desteklenebilir:

1. Мыр сэры. Сцлэр Темыр. Мыр синанэ. Ащ ыцлэр Фатымэт. Ар шхын лэшлүхэр кытфэпцэрыхэ. Мыр ситатэ. Ащ ыцлэр Умар. Ар клэлэегадж. Ар мэфэ кэс еджаплэм макло. Мыр ситэтэжэ. Ащ ыцлэр Али. Ар бэу газэт еджэ, Т.В еплы. Мыр синэнэжэ. Ащ ыцлэр Сэламэт. Ащ тхыдэжэ гэшлэгьонхэр кытфелотэжых. Сшыпху ыцлэр Жансэт. Ар апэрэ сыныфым щеджэ. Сшыхэм ацлэхэр; Нарт, Беслан, Биболет, Ерыстэм. Ахэр джыри еджэрэп.

2. Мы сурэтым итыр сигьольпылэ. Сигьольпылэм сиплэрэ, зы пхэнтлэкпурэ, зы джанэ шкафрэ итых. Сиплэтэхьом, анахь сикласэрэ филм исурэт телъ. Ар лелса исурэт. лелса исурэтхэр дэпкымы пылбых.

2. Etkinlik: Şarkı Söyleme

Öğrencilerin ayrıca kendi seviyelerine uygun Adigece bir şarkıyı ezberleyerek sınıfta söylemeleri istenebilir. Bu aktivite, öğrencilere bilgileri özgün ve sanatsal bir şekilde kullanma

imkânı verir. Etkinlik aşağıdaki gibi bir şarkı örneği verilerek desteklenebilir:

Нанэ, нанэ, нанэ, Сыкъэмыгъэуц.

Сычъыенэу сэ сыфай Сэ сипанэ гуц.

Destekleme 1. Etkinlik: Kartları Sınıflandırma ve Eşleştirme

Öğrencilere ev eşyaları ve aile üyelerini gösteren iki farklı kategoride kartlar dağıtılabilir. Öğrenciler bu kartları sınıflandırır ve doğru kelimelerle eşleştirebilir. Böylece yazma konusunda desteğe ihtiyacı olan öğrencilerin hedef dildeki kelimeleri daha anlaşılır şekilde pratik yapmaları sağlanmış olur.

2. Etkinlik: Eksik Harfleri Tamamlama

Öğrenciler, temada hedeflenen bütün kelimeleri yazmak yerine tahtada verilen resimlerin altına, içinde bazı harflerin eksik bırakıldığı kelimeleri tamamlama alıştırmaları yapabilir (Сэлам, нанэ, татэ, тэтэжъ, нэнэжъ, матэ, унэ, тхылъ, лэныст, сурэт, телефон, пыты, нyo). Kelimeler tamamlandıktan sonra öğrencilerden bu sesleri ve kelimeleri seslendirmeleri istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. TEMA: OKULUM

Alt Temalar: Sınıf Yönergeleri, Sınıfta Bulunan Eşyalar

Bu tema, öğrencilerin Adigece dil becerilerini geliştirmelerini, dile ilişkin temel bilgi ve becerilerini pekiştirmelerini amaçlamaktadır. Tema kapsamında öğrenciler; sınıf yönergeleri, sınıfta bulunan eşyalar gibi günlük yaşamdan seçilen bağlamlar aracılığıyla temel iletişim ifadelerini kullanmaya yönelik öğrenme yaşantıları edinir. Aynı zamanda Adige alfabesinin 2. grup harflerini öğrenerek bunları basit sözcük ve ifadelerde kullanmaya yönelik çalışmalar gerçekleştirir. Böylece öğrencilerin temel dil yapılarını günlük yaşamla ilişkilendirerek kullanmaları desteklenirken sonraki temalarda ele alınacak dil yapılarına ve alfabe çalışmalarına yönelik bir temel oluşturmaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma, YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma, YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma, YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma, YDAB2. Okuma-Anlamlandırma, YDAB3. Konuşma-Anlatma, YDAB4. Yazma-Anlatma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E2.2. Sorumluluk, E2.4. Güven, E2.5. Oyunseverlik, E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarılma (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB3.1. Uyum

Değerler

D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D5. Duyarlılık, D6. Dürüstlük, D14. Saygı, D15. Sevgi, D16. Sorumluluk, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım, Fen Bilimleri, Görsel Sanatlar, İngilizce, Müzik, Sosyal Bilgiler, Türkçe

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB1. Temel Beceriler, KB2.2. Gözlemlleme, KB2.4. Çözümleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.12. Mevcut Bilgiye / Veriye Dayalı Tahmin Etme, KB2.14. Yorumlama

**ÖĞRENME ÇIKTILARI VE
SÜREÇ BİLEŞENLERİ**

ADG.5.2.D. "Okulum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme – anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.5.2.SES. "Okulum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sesletimi seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

ADG.5.2.SÖS. "Okulum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sözcük seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

ADG.5.2.DBS. "Okulum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun dil bilgisi seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

ADG.5.2.O. "Okulum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.5.2.K. "Okulum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.
- b) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.
- c) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.5.2.Y. "Okulum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.
- b) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.
- c) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Tema: СИЕДЖАПІЭ**Alt Temalar**

Сыныф Үнашъохэр

Сыныфым Ит Пкъыгъохэр

İşlevsel Cümle Yapıları

Sınıf Yönergeleri: Къакло, Тхэ, Едж, Тлыс, Къало, Къадэлу, Гущыл, Къедж, кыхь, тэдж, лух, Фэшл, Штэ.

Sınıf Eşyaları: Сэ къэлэм сил. О дэфтэр уила? Ащ тхылъ ил. Хъау сэ дерс силэп. Ары ащ дерс илКъэлэмыр тыдэ щыла? Къэлэмыр къалэлэмылым ил. Уиклыбалъмэкъым дэфтэр дэта? Ары, сиклыбалъмэкъым дэфтэр дэт. Еджаклор еджаплэм иса? Хъау, ар еджаплэм исэп, ар щагум дэт. Пхъэтегъэкл тыдэ щыла? Ар пхъэм тэль. Ахъмэд тыдэ щыла? Ар тетлысхъаплэм тес.

Basit Soru Sorma ve Cevap Verme

Аслъан: Ащ идэфтэр тыдэ щыла?

Фатымэт: Ащ идэфтэр илалъмэкъ дэт.

Адам: Пхъэр тыдэ щыла?

Мурат: Пхъэр дэпкъым дэль.

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

1. Шъхъэ Цілапакіэхэр (Зы Пчъагъ) (Tekil Şahıs Zamirleri): Сэ къэлэм сил, О дэфтэр уила?
2. Глагол Лъэпсапэхэр (Те-И-Дэ) (Fiil Ön Ekleri): тэль, тес, дэта
3. Унашъо Шъуаш (Olumlu Emir İfadeleri): Къакло, Тхэ, Еж, Тлыс, Къало, Къадэлу.
4. Глагол Илэн (Sahiplik Bildiren İfadeler): илэн

Sesletim

1. Hedeflenen 2. Grup Sesler: ч-щ-кл-ф-б-й-з-хь-жь-хъ-къ-гъ-кло-дж-ц-гу-тл-чъ-дз-пл
2. Farklı Seslerin Sesletimi ve Telaffuzu: кл-хь-кло-ц-тл-чъ-дз-пл
3. Vurgu ve Tonlama: Olumlu emir cümlelerinde kişinin duygularını ifade ederken kullanılabildiği tonlamayı ayırt edebilme: Къедж, кыхь, тэдж, лух, Фэшл.
4. Tekrar ve Taklit Yoluyla Otomatikleştirme: Kısa diyalog ve sözlük örneklerinin doğru sesletimle tekrarı. Basit cümle ve kelimelerin farklı bağlamlarda doğal telaffuzla kullanımı.
5. Sesletim ve Yazım İlişkisi: Sözcükleri doğru okuyup yazarken, ses-harf eşleşmesini fark etme.

Kelimeler

Еджаплэ, еджакло, клэлэегъэдж, тхылъ, дэфтэр, къэлэм, къалэмыль, пхъэ, дерс, щагу, тегъэкл, къэлэмыпс

İlkeler Öğretim süreci, öğrencilerin günlük yaşam deneyimlerinden hareketle anlamlı bağlamlarda ve iletişim odaklı olarak planlanmalıdır. Dil yapıları, açık kural öğretiminden ziyade bütüncül bir yaklaşımla doğal kullanım örnekleri üzerinden sezdirilmeli; öğrencilerin dili farklı iletişim durumlarında işlevine uygun biçimde kullanmaları desteklenmelidir. Öğrenme yaşantıları, öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini bütüncül olarak geliştirecek şekilde düzenlenmeli; öğrencilerin dili etkileşim içinde kullanmalarına fırsat sağlayan uygulamalara yer verilmelidir. Öğretim süreci, öğrencilerin bireysel özellikleri ve hazırbulunuşlukları dikkate alınarak planlanmalı; uygun görsel, işitsel ve yazılı materyallerle desteklenmelidir. Süreç, öğrencilerin sözcükten cümleye ve kısa metinlere uzanan aşamalı bir gelişim göstermelerini ve Adigeceyi farklı bağlamlarda etkili ve uygun biçimde kullanmalarını destekleyecek şekilde yapılandırılmalıdır.

Anahtar Kavramlar okul, sınıf, sınıf eşyaları, iletişim

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temada öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu, ses kaydı çalışmaları ile değerlendirilebilir.

1. Performans Görevi: Alfabe Çalışması

Öğrencilerin hedeflenen sesleri ifade eden harflerin yazımını tekrar etmesi için öğrencilerden hedeflenen 20 harf ile ilgili bir çalışma kâğıdı hazırlamaları istenebilir. Çalışma kâğıdında bu harflerin sıralı bir şekilde olması istenebilir. Öğrencilerin hazırlanan örnek harflerin yanına yazma çalışması yapmaları istenebilir. Bu etkinlik tamamlandıktan sonra ikinci bir çalışma kâğıdı hazırlanması beklenebilir. İkinci çalışma kâğıdında harfler değil hedef kelimeler ile ilgili yazma çalışması yapmaları istenebilir. Performans görevi; teslim zamanı, doğruluk, göreve katılım, çaba, süreç içindeki ilerleme ve düzen kıstaslarına göre değerlendirilebilir. Değerlendirme aracı olarak analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu kullanılabilir. Öğrencilere performans görevi incelendikten sonra geri bildirim verilebilir ve öğrencilerin duygu ile düşüncelerini paylaşmaları istenebilir.

2. Performans Görevi: Poster Hazırlama

Öğrencilerden temada öğrendikleri okul ve sınıf ile ilgili hedeflenen kelimeleri kullanarak bir poster hazırlamaları istenebilir. Öğrencilerden posterde bir sınıf resmi çizimleri veya hazır bir sınıf resmi kullanarak kısa bir sunum yapmaları istenebilir. Sınıf resminden oklar çıkararak temada hedeflenen kelimeleri içeren cümleler yazmaları istenebilir. Bu performans görevinde hedeflenen, hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarının işlevsel biçimde kullanımı, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba, süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevleri sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılım göstermelerini desteklemek amacıyla öz değerlendirme veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin Kiril temelli Adige alfabesinin hedeflenen 2. grup harflerini ilk defa tanıyacakları ve bu yeni harflerin Türk alfabesiyle benzerlik ile farklılıklarını fark edecekleri varsayılır. Bu temada okul, sınıf yönergeleri ve sınıfta bulunan eşyalar ile ilgili günlük yaşamda kullanabilecekleri bazı temel sözcüklere aşina olacakları kabul edilir. Ancak öğrencilerin Kiril temelli Adige alfabesinin hedeflenen 2. grup harflerine aşina olmadıkları ve bu konuda hazırbulunuşluklarının olmadığı kabul edilir.

Tema dilin sadece bir iletişim aracı olmadığını aynı zamanda kültürü ve kimliği taşıyan bir değer olduğunu kabul eder. Öğrencilerin etkin katılımı ve aktif öğrenmesi, temanın bir diğer temel kabulüdür.

Ön Değerlendirme

Süreci

“Okulum” teması ön değerlendirme sürecinde öğrencilerin temaya ilişkin ön bilgileri çeşitli etkinliklerle gözlemlenebilir. Bu süreçte öğrencilerin okullarına, sınıfta kullandıkları dile ve sınıfta kullandıkları eşyalara yönelik mevcut bilgi ve deneyimleri incelenebilir. Görseller, kısa videolar, kavram kartları gibi materyaller kullanılarak öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri hakkında fikir edinilebilir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğrencilerin ihtiyaçları dikkate alınarak ders sürecinde kullanılacak öğrenme materyalleri gerektiğinde yeniden düzenlenebilir.

Köprü Kurma Öğretim sürecinin başlangıcında öğrencilerin ön öğrenmelerini harekete geçirmek amacıyla görsel, işitsel veya çoklu ortam materyallerinden yararlanılabilir. Bu materyaller aracılığıyla öğrencilerin hedeflenen kelime, ifade ve dil yapılarına dikkatleri çekilebilir; gözlem yapmaları, tahminlerde bulunmaları ve önceki öğrenmelerinden hareketle yeni öğrenmelerin anlamlandırılmaları desteklenebilir. Süreç boyunca öğrencilerin merak duyularını harekete geçirecek ve öğrenmeye aktif katılımlarını destekleyecek uygulamalara yer verilebilir. Öğrencilerin günlük yaşam deneyimleri ile yeni öğrenmeleri arasında ilişki kurmalarına fırsat sunulabilir. Böylece öğrencilerin yeni bilgileri önceki öğrenmeleriyle ilişkilendirmeleri, dili anlamlı bağlamlarda değerlendirmeleri ve öğrenme sürecine etkin katılım göstermeleri desteklenebilir. Bu süreç, öğrencilerin yeni bilgileri önceki bilgi ve deneyimleriyle ilişkilendirerek öğrenmelerini anlamlı hâle getirmelerine katkı sağlayabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları **ADG.5.2.D.**

Öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla “Okulum” temasının “Sınıf Yönergeleri” ve “Sınıfta Bulunan Eşyalar” adlı alt temalarını yansıtan görseller sınıf ortamına getirilir veya etkileşimli tahta üzerinden sunulur (**E1.1, OB2, OB4**). Ardından “Senin sınıfında hangi eşyalar var?”, “Senin defterin var mı?” gibi sorularla görseller ile içerik arasında ilişki kurmaları sağlanır (**KB2.8**). Öğrenciler bu görseller hakkında konuşur ve okul ortamına ilişkin yaşantılarını hatırlar. Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin etkin hâle getirilmesi hedeflenir. Sunulan görsel ve işitsel ipuçları ile öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimleri arasında basit ve somut ilişkileri fark edebilmeleri sağlanır (**E3.1, KB2.10**).

Dinleme / izleme içeriğine ait kısa ön izleme görselleri, anahtar ipuçları veya sessiz kesitler sunularak içeriğin konusu, içerikte yer alabilecek kişiler, mekânlar, eşyalar ve temel ifadelerle ilişkin tahminlerde bulunulması istenir. Böylece önceki bilgi ve deneyimlere dayalı tahminler oluşturulması sağlanır (**KB2.11, KB2.12**). Ardından “Okulum” temasına uygun, sosyal etkileşim durumları içeren kısa bir şarkı / kayıt dinletilir veya izletilir. Bu süreçte içeriğin genel konusunun bütüncül olarak algılanması beklenir (**E3.2**).

Dinleme / izleme sonrasında içerikte yer alan kişi, mekân, eşya ve temel ifadeler; görseller, kartlar ve eşleştirme etkinlikleri aracılığıyla yeniden sunulur. Bu sayede içerikteki somut, basit ve temel bileşenlerin tanınması sağlanır (**KB2.2**). Dinleme / izleme sürecinin ardından başlangıçta oluşturulan tahminlerin gözden geçirilmesi ve doğruluğunun kontrol edilmesi sağlanır (**E3.1, KB2.4**). İçerikte yer alan öğeler; tablo, şema, pano gibi görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır ve bu bileşenlerin bütün içinde konumlandırılması sağlanır (**KB2.5, KB2.7**). İçerikteki unsurların basit kategoriler altında sınıflandırılması sağlanır (kişiler, mekânlar, eşyalar, ifadeler). Bu unsurlar arasında temel ve basit karşılaştırmalar yapılması desteklenir (**KB2.7**). Ayrıca kişi-mekân, eşya-mekân, ifade-durum ilişkileri gibi somut, basit yatay ve dikey ilişkilerin tanınması sağlanır (**KB2.8**). Son aşamada içeriğin, öğrencilerin kendi yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilmesi sağlanarak bireysel olarak içselleştirilmesi desteklenir (**SDB1.1**).

Dinleme / izleme ve anlamlandırma sürecine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerin basit ifadelerle paylaşılması istenir (**SDB2.1**). Gönüllü öğrenciler tarafından sınıf içi paylaşımlar yapılabilir (**E2.4**). Ardından ikili veya küçük grup çalışmaları gerçekleştirilerek öğrenciler ne anladıklarını, hangi unsurları fark ettiklerini ve sürece ilişkin görüşlerini paylaşabilirler (**SDB2.2**). Bu süreçte basit geri bildirimlerde bulunulması desteklenir (**D14.2, D15.1**). Son aşamada öğretmen “Bugün ne öğrendiniz?” sorusunu yöneltir. Etkileşim süreci yönlendirilir, öğrencilerin aktif katılımı teşvik edilir ve iş birliğine dayalı yansıtma süreci yapılandırılır (**SDB1.3**).

ADG.5.2.SES.

“Okulum” temasına yönelik sesletim seçme-kullanma süreci “Sınıf Yönergeleri” ve “Sınıfta Bulunan Eşyalar” alt temalarını yansıtan görsellerin getirilmesiyle başlatılır **(OB4)**. “Okulum” temasında öğretmen öğrencilere sesletim kısmında hedeflenen sesleri fark ettirmek için seslerin vurgulandığı bir kaydı dinletir veya izletir. Öğretmen, hedeflenen seslere vurgu yaparak öğrencilerin bu seslere dikkat etmesini ister **(E3.2)**. Dinleme sonrasında duyulan sesler sınıfça tekrar edilir ve hangi seslerin duyulduğu belirlenir. Burada Türkçe ile benzeyen sesler veya yansımalar kullanılabilir **(E1.1)**.

Öğrenciler, öğretmen rehberliğinde bu sesletim unsurlarını ve hedef sesleri özellikle hedef kelimelerin içinde kullanarak tekrar edebilir ve doğru telaffuzlarını pekiştirir **(KB1)**. Öğrenciler hedef sesleri, hedef sözcükler içinde önce bireysel olarak sonra toplu bir şekilde doğru sesletimle ifade eder ve bu etkinlik, işitsel doğruluğu pekiştirir **(KB2.4)**.

Öğrenciler farklı konuşma örneklerinde aynı sesletim özelliklerini duyduklarında bunları tanımaya çalışırlar **(KB2.2)**. Birinci grupta hedeflenen sesleri tanımaya yönelik olarak öğrencilerle doğru sesleri duyduklarında yeşil, yanlış sesi duyduklarında ise kırmızı kartı kullandıkları bir kart oyunu oynanabilir **(E2.5, D3.3)**. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına dair aşinalık kazandırılır.

Öğretmen hedef sesleri doğru şekilde telaffuz eder ve öğrencilerden bu sesleri doğru bir şekilde taklit etmelerini ister **(E2.2)**. Öğretmen etkileşimli tahtada hedef seslerin bulunduğu ve bulunmadığı kelimelere ait görselleri açar. Ardından öğrencilerle, bu kelimelerde hedef seslerin bulunup bulunmadığına ilişkin sözlü alıştırmalar yapar **(OB4)**. Öğretmen, bu görsellere dayanarak kelimeleri veya harfleri hedef seslere vurgu yaparak okur ve öğrencilerden bunları tekrar etmesini ister. Böylece öğrenciler bu seslere kendileri karar vererek onları doğru, gerçek ve tabii bir şekilde kullanabilir; harfleri sırasıyla doğru olarak tanır ve söyler. Bunun ardından değerlendirme süreci için öğrencilerin sınıf içerisinde harfleri okumaları veya evde sesletimi kayıt altına almaları istenebilir **(D16.1)**. Bu kayıtlar sınıfta paylaşılabilir; kayda öğrencinin kendisi, sınıf arkadaşları ve öğretmen yapıcı geri bildirim verir **(D14.2)**.

ADG.5.2.SÖS.

“Okulum” temasına yönelik sözcük seçme-kullanma süreci, “Sınıf Yönergeleri” ve “Sınıfta Bulunan Eşyalar” alt temalarının ve hedef kelimelerin yer aldığı görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır **(OB1, OB2)**. Öğrenciler dinleme ve sesletim bölümünde yaptıkları tahminleri hatırlar. Dinledikleri şarkının / kaydın yazılı hâlini hızlı bir şekilde tarar ve görsel kaynaklar kullanarak daha önce öğrendikleri harfleri seçmeye çalışabilir **(KB2.2)**. Öğrendikleri harfleri işaretleyebilirler. Öğrenciler bu içerikleri dinler ve izler, hedef sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görür.

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Özellikle hedef sesleri içeren kelimeler, doğru sesletimle hep birlikte söylenir. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına aşinalık kazandırılır **(SDB2.1, D15.1)**.

Öğrenciler şarkının / kaydın yazılı hâlini tekrar inceler ve görsel kaynaklar kullanarak bildikleri kelimelerin anlamlarını tahmin etmeye çalışabilir **(KB2.11)**. Öğretmen tahtada iki liste hazırlar; listelerden bir tanesi temada hedeflenen kelimelerden, diğeri ise ikincil kelimelerden oluşur. Öğrenciler, hedeflenen kelimeler listesindeki unsurları görsel ipuçlarından yararlanarak anlamlandırmaya çalışabilir **(KB2.4, KB2.5)**. Böylece sözcüklerin kullanım bağlamı algılanır **(E3.1)**.

Gerçek veya görsel unsurlar, kelime anlamlarını pekiştirmek için kullanılır. Öğretmen hedef kelime duyulduğunda ona eşlik eden bir görsel gösterir **(OB4)**. Kelime tekrarı için interaktif oyun veya uygulamalar kullanılabilir **(OB2, E2.5)**. Hedeflenen kelimeler bu süreçte

algılandıktan sonra öğrenciler hedef sözcükleri doğal bir biçimde kullanmak için etkileşimli tahtada gösterilen görselleri inceleyebilir. Öğrenciler bu görsellere bakarak karışık olarak verilmiş kelimelerden o görsel ile eşleşeni bulabilir **(KB2.7)**. Öğrenciler sıra arkadaşlarıyla iletişim sürecine geçerek görsellerde verilen hedef sözcüklerden seçim yapıp basit bir soru-cevap alıştırmaları yapabilir **(SDB2.1, D4.1)**.

Değerlendirme için görsel temelli sınıflandırma aktiviteleri kullanılabilir. Öğrenciler kelimelere denk gelen çizimler yapabilir **(D5.2)**. Bu aktiviteler ve çizimler sınıf içerisinde kendileri ve arkadaşları tarafından değerlendirilebilir **(SDB3.1)**.

ADG.5.2.DBS.

“Okulum” temasında öğrencilerin dikkatini “Sınıf Yönergeleri” ve “Sınıfta Bulunan Eşyalar” alt temalarında geçen dil bilgisi unsurlarına çekmek için dinleme bölümünde kullanılan şarkı / kayıt, öğrencilere bir kez daha dinletilir veya izletilir. Öğrenciler şarkıyı dinlerken öğretmen hedeflenen ifadelerin olduğu yerlerde durur, ifadeleri vurgulu bir şekilde tekrar eder ve öğrencilere tekrar ettirir **(E3.2)**. Burada anlamı pekiştirmek için görseller veya vücut dili kullanılabilir **(KB2.2)**. Bu süreçte dil yapılarının kuralları açıklanmaz, bu yapıların bağlam içinde doğal olarak fark edilmesi sağlanır **(KB2.4, KB2.10)**.

“Okulum” temasında yer alan okul, sınıf yönergeleri ve sınıfta bulunan eşyalar ile ilgili nesneleri içeren görseller üzerinden eşleştirme etkinliği yapılır. Öğrenciler; dinledikleri cümleleri doğru görsellerle eşleştirebilir, ilgili nesneleri işaretleyebilir ve hangi ifadenin hangi görsele ait olduğunu sözlü olarak belirtebilir **(KB2.7, KB2.8)**. Bu etkinlik sayesinde hedef dil parçaları kuralları bilinmeden fark edilerek ayırt edilir **(OB1)**.

Aynı yapıya sahip cümleler gruplandırılarak tekrar edilir. Öğrenciler sırayla cümleleri sesli olarak söyler, arkadaşlarının tekrarlarını dinler ve birlikte tekrar ederek işitsel farkındalık geliştirir. Bu süreçte benzer dil yapılarının fark edilmesi sağlanır. **(E2.5, SDB2.2)**. Bu temada öğretmen; öğrencilerden olumlu bir emir cümlesi söylediğinde yeşil kart, olumsuz bir emir cümlesi söylediğinde ise kırmızı kart göstermelerini isteyerek öğrencilerin konuyu pekiştirmelerini sağlar **(E3.1)**. Ardından öğrencilerin fark ettiği ve pekiştirdiği bu yapıların bağlam içinde kullanılmaları sağlanır. Bunun için iletişim temelli aktiviteler veya oyunlar kullanılır **(SDB2.1, D6.1)**.

Öğrenciler, etkileşimli tahtada gösterilen resimleri inceler ve tahtada karışık olarak verilen cümlelerden uygun olanlarla bu resimleri eşleştirir. Bu dil bilgisini içeren cümleler, beden dili kullanılarak fiziksel olarak canlandırılır. Öğretmen “Sınıfta öğrenci var mı?”, “Senin defterin nerede?” gibi sorular sorar ve öğrencilerin, soruların cevaplarını işaretlerle göstermesini ister. Öğrenciler sıra arkadaşları ile aynı yapıda cümleler kurarak kısa ve basit diyaloglar yapabilir. Böylece dili kendiliğinden, doğal ve gerçek şekilde kullanmış; fiziksel olarak canlandırmış ve gerçek iletişim süreçlerine aktarmış olurlar **(SDB1.2)**. Bu aktiviteler sonunda öğretmen ve sınıftaki diğer öğrenciler, birbirine yapıcı geri bildirim verir **(D14.2, D16.1)**.

ADG.5.2.O.

“Okulum” temasında öğretmen “Sınıf Yönergeleri” ve “Sınıfta Bulunan Eşyalar” alt temalarına dair görseller ve destekleyici ipuçları sunarak öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirir **(OB4)**. Öğrenciler okuma parçasını hızlı bir şekilde tarar ve öğrendikleri harf, kelime ve dil bilgisi unsurlarını fark etmeye çalışabilir **(OB1)**. Bu unsurlardan bildiklerini ifade ederler. Ardından öğrencilerin “Parçaya göre sınıfta neler var?” gibi sorularla görseller ile içerik arasında ilişki kurmaları sağlanır **(KB2.2)**. Öğrenciler içeriğin konusu hakkında tahminlerde bulunur **(KB2.12)**.

Öğrenciler kişiler, ifadeler ve nesnelere dikkat ederek görseller yardımıyla tahminlerini sürdürür **(E1.1)**. Öğretmen, öğrencilerin okuma parçasını veya diyalogu sessiz ve dikkatli

bir şekilde okumalarını ister (**E3.2**). Alt temaların ve hedef kelimelerin fark edilmesi beklenir. Öğrenciler tümcelerdeki bilgilere dayanarak basit çıkarımlar yapar (**KB2.10**). Bunların doğruluğunu öğretmenin ve akranlarının yardımıyla kontrol eder. Böylece içeriğin konusu genel olarak algılanır ve basit ve temel ayrıntılar fark edilir (**SDB2.1**).

Öğrenciler tahminlerini içerik ile karşılaştırarak bunların doğruluğunu kontrol eder (**KB2.7**). Metinde yer alan öğeler tablo, şema ve görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır. Alt temalar ve diğer hedeflenen öğeler belirli bir düzen içinde yerleştirilir (**KB2.5**). Bu öğeler basit kategoriler altında sınıflandırılır, benzerlik ve farklılıklar üzerinden karşılaştırmalar yapılır (**KB2.14**). Bu süreçte öğrencilerin içerikteki yatay ve dikey ilişkileri keşfedebilmesi için rehber sorular sorulur, görseller ve kısa etkinlikler kullanılarak öğrencilerin okuduğunu anlama ve içselleştirmeleri sağlanır (**OB1**).

Okuma parçası ve diyalogu okuduktan sonra öğrenciler açık uçlu soruları yanıtlama, cümle tamamlama, boşluk doldurma gibi alıştırmaları yapabilir. Aynı zamanda öğrenciler kelime ve dil bilgisi ile ilgili bilgilerini pekiştiren çalışmalar yapabilir (**E3.1**). Öğrenciler fikirlerini paylaşır, yaptıkları alıştırmalarda hataları varsa bunları düzeltir. Öğretmen en son aşamada öğrencilerin yaptıkları hatalar üzerine yapıcı geri bildirim verir (**SDB1.2, SDB3.1**).

ADG.5.2.K.

“Okulum” temasında öğrenciler önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek için “Sınıf Yönergeleri” ve “Sınıfta Bulunan Eşyalar” alt temaları ile ilgili hedeflenen öğeleri görseller ve destekleyici unsurlar vasıtasıyla hatırlar ve mevcut içerikle ilişkilendirir (**KB2.2**). Ardından temalar ve hedef kelimeleri içeren kısa konuşma modelleri sunulur. Öğrenciler konuşma modellerini dinler veya izler, bu içerikleri bireysel veya grup olarak tekrar ederek içeriğe aşina olur (**SDB2.1**). Böylece sözlü üretime hazırlık yapmış olurlar.

Öğrenciler önceden verilen modeli taklit ederek yeni bir içerik tasarlar, öğretmenin verdiği geri bildirimler ve destekleyici öğeler yardımıyla hazırladıkları bu yeni içeriği düzenler (**SDB1.2, SDB1.3**). Böylece öğrenciler kelime veya cümleleri anlamlı ve doğru bir şekilde kullanır (**KB1**). Öğrenciler doğru telaffuz, söylem biçimleri, hedef sözcükler ve dil parçalarını seçerek kullanır (**D16.1**). Bağlama uygun içeriği doğal ve gerçekçi biçimde sunmak için öğrencilere destek verilir (**E3.2**). Burada öğrencilerden mesajları dinleyici için basit ve net olarak ifade etmeleri beklenir. Öğrencilerin hazırlıksız konuşma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanabilmeleri, hazırlıklı konuşma durumlarında ise belirledikleri içerikleri düzenleyerek doğal ve anlaşılır biçimde sunabilmeleri desteklenir (**SDB3.1**).

İkili veya küçük grup çalışmaları yapılır (**SDB2.2**). Öğrenciler temaya ilişkin hedeflenen öğeleri belirler, bu öğeleri sınıflandırır ve ortak bir sunum hazırlar (**D4.1, KB2.5**). Böylece bilgileri yeniden düzenlemiş olur ve bu yeniden yapılandırılmış bilgileri doğru şekilde sözlü iletişiminde kullanır (**KB2.14**).

Sürecin sonunda öğrencilerin konuşma etkinliklerine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerini paylaşmaları sağlanır (**SDB1.1**). Öğrencilerden hangi ifadeleri doğru kullandıklarını, hangi noktalarda zorlandıklarını ve kendilerini nasıl geliştirebileceklerini ifade etmeleri beklenir. Bu süreçte yapılan çalışmaların yorumlanması ve anlamlandırılması desteklenir (**E2.4**). Öğretmen “Bugün ne öğrendiniz?” gibi sorular sorarak öğrencilerin alt temalara ilişkin sorulara cevap vermesini sağlar. Öğretmen ile akranlar süreç içinde ve süreçten sonra geri bildirim verir, fikirlerini paylaşır (**D14.2**).

ADG.5.2.Y.

“Okulum” temasında öğrenciler önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek için “Sınıf Yönergeleri” ve “Sınıfta Bulunan Eşyalar” alt temaları ile ilgili hedeflenen öğeleri görseller ile destekleyici unsurlar vasıtasıyla hatırlar ve mevcut içerikle ilişkilendirir (**KB2.2**). Öğretmen,

öğrencilere yazmaları istenen görevin tam olarak ne olduğunu net bir dille anlatır **(E3.2)**. Öğrencilerden yazılması istenen cümle veya parçaya benzeyen bir modeli incelemeleri istenir. Öğrenciler bu metinleri taklit ederek benzer içerikleri yeniden yazar **(SDB1.2)**.

Daha sonra öğrenciler hazırlıksız yazma etkinlikleriyle model metinleri örnek alarak kısa cümleler veya metinler oluşturur **(KB1)**. Yazma sürecinde öğrenciler, verilen yazma türüne uygun basit kelimeleri ve dil yapılarını seçerek kullanır **(D16.1)**. Süreçte rehberlik, örnek metinler ve kısa yazma etkinlikleriyle öğrencilerin yazılı anlatım becerileri desteklenir. Bu aktivite sırasında öğretmen öğrencilerin yapısal özelliklere, söylem biçimlerine ve noktalama işaretlerine yazma türüne uygun olarak dikkat etmelerini sağlar. Yazma görevinin sonunda öğrenciler, temaya uygun basit mesajları iletmış olur **(SDB1.3)**.

Öğrenciler bu modele bakarak çalışma yaptıktan sonra bilgilerin benzerlerini farklı bağlamlarda bireysel olarak yeniden düzenleyerek kullandıkları özgün bir ürün ortaya çıkarır **(SDB1.1)**. Bu yapılandırılmış bilgileri içeren ürün, yazılı iletişime uygun olmalıdır. Ardından yazılı içeriklerin farklı bağlamlarda yeniden düzenlenmesi sağlanır. Yazılan ifadeler değiştirilerek okul, sınıf yönergeleri, sınıfta bulunan eşyalar gibi hedeflenen öğeler tanımlanır ve metinler genişletilebilir **(D3.1)**. Bu süreçte yazılı bilgilerin yeniden yapılandırılması ve paylaşılması desteklenir **(SDB2.1)**. Öğrencilerin yazdıkları metinleri arkadaşlarıyla paylaşabilmeleri ve yazılı iletişim kurabilmeleri sağlanır **(E2.4)**.

Küçük grup çalışmaları yapılır. Grup içinde yazılan metinler paylaşılabılır, birlikte gözden geçirilebilir ve ortak metinler oluşturulabilir **(SDB2.2, D4.1, D20.2)**.

Yazma sürecinin bu aşamasında öğrenciler bilgi, deneyim, duygu ve düşüncelerini bireysel olarak aktararak poster, mesaj, şarkı gibi pratik, otantik ve yaş seviyelerine uygun çeşitli özgün ürünler ortaya koyabilir **(E2.5, D5.2)**. Hazırlanan bu ürünler akranlarla paylaşılarak sınıf içi karşılıklı aktarımlar yapılır ve ortaya çıkan ürünlere ilişkin kapsamlı bir değerlendirme gerçekleştirilir. Öğretmen, öğrencilere “Bugün ne öğrendiniz?” sorusunu yönelterek öğrencilerin düşüncelerini ifade edebilmelerini sağlar. Yazılan metinler gözden geçirilerek güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken noktalar belirlenirken bu değerlendirmelerin sınıf ortamında paylaşılması ve karşılıklı geri bildirimlerde bulunulması sağlanır **(D16.3)**. Öğretmen yazma süreci ve ürün hakkında yapıcı geri bildirimler verir **(SDB3.1)**.

Performans görevi olarak öğrencilerden temada öğrendikleri okul ve sınıf ile ilgili hedeflenen kelimeleri kullanarak bir poster hazırlamaları istenebilir. Öğrencilerden posterde bir sınıf resmi çizimleri veya hazır bir sınıf resmi kullanarak kısa bir sunum yapmaları istenebilir. Sınıf resminden oklar çıkararak temada hedeflenen kelimeleri içeren cümleler yazmaları istenebilir. Bu performans görevinde hedeflenen, hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarının işlevsel biçimde kullanımı, yazılı ve /veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba, süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevleri sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılım göstermelerini desteklemek amacıyla öz değerlendirme veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Emir İfadelerini Hareketlerle Anlatma

Öğrencilerin "Sınıf Yönergeleri" alt temasında geçen emir cümlelerinin olumsuz hâllerini kapsayan Къамыкло, умытх, емыдж, умытлыс, лумых, фэмышл, имыкл, къимыхъ, умыгущылэ ifadelerini, beden dillerini kullanarak sınıftaki diğer öğrencilere anlatmaları istenebilir. Bu aktivitede hedeflenen yapıları kavramış olan öğrencilerden, becerilerini daha fazla geliştirmesi için "- Мы" eki ile olumsuz emir ve istek ifadeleri oluşturması istenebilir. Burada öğrencilere destek olmak amacıyla, "- Мы" ekinin eylem kelimesinin köküne geldiğine dikkat çekilir.

2. Etkinlik: Sınıf Eşyaları Hakkında Görsel Destekli Sunum

Öğretmen öğrencilerden hem hedeflenen kelime ve dil bilgisi yapılarını hem de bunları geliştirebilecek daha zor yapıları görebileceği, örnekteki gibi bir sunum yapmalarını isteyebilir:

Мыр сикъалэм. Ащ ышъо плъыжъы. Мы къалэмклэ сэтхэ, сурэт сэшлы. Мы къэлэмыр бэу сиклас сыда плэмэ плъыжъыри сиклас. Мыр анахъ сикласэрэ тхылъэу Сиadyгабз. Мы тхылъым итхакло ыцлэр Тамбий Джантыгъ. Тамбий, лэкыб къаралхэм ащыпсэурэ адыгэхэм апае Мы тхылъыр ытхыгъ. Ситатэ мы тхылъклэ еджэныр тхэныр зегъэшлагъ.

Öğrenci görseller ve destekleyici unsurlar kullanarak bu sunumu sınıf arkadaşları ile paylaşabilir. Öğretmen hem süreç içinde hem de süreçten sonra zenginleştirme sürecinin sonuçlarını gözlemler.

Destekleme

1. Etkinlik: Kartları Sınıflandırma ve Eşleştirme

Öğrencilere sınıfta kullanılan eşyaları gösteren iki farklı kategoride kartlar dağıtılabilir. Öğrenciler bu kartları sınıflandırabilir ve doğru kelimelerle eşleştirebilir. Böylece yazma konusunda desteğe ihtiyacı olan öğrencilerin hedef dildeki kelimeleri daha anlaşılır şekilde pratik yapmaları sağlanmış olur.

2. Etkinlik: Eksik Harfleri Tamamlama

Öğrenciler, temada hedeflenen bütün kelimeleri yazmak yerine tahtada verilen resimlerin altına, içinde bazı harflerin eksik bırakıldığı kelimeleri tamamlama alıştırmaları yapabilir (еджаплэ, еджакло, клэлэегъэдж, тхылъ, дэфтэр, къэлэм, къалэмыл, пхъэ, дерс, щагу, тегъэк, къэлэмыпс). Kelimeler tamamlandıktan sonra öğrencilerden bu sesleri ve kelimeleri seslendirmeleri istenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. TEMA: ŞEHRİM

Alt Temalar: Adresim, Şehirimde Bulunan Yerler

Bu tema, öğrencilerin Adigece dil becerilerini geliştirmelerini, dile ilişkin temel bilgi ve becerilerini pekiştirmelerini amaçlamaktadır. Tema kapsamında öğrenciler; adresim, şehirimde bulunan yerler gibi günlük yaşamdan seçilen bağlamlar aracılığıyla temel iletişim ifadelerini kullanmaya yönelik öğrenme yaşantıları edinir. Aynı zamanda Adige alfabesinin 3. grup harflerini öğrenerek bunları basit sözcük ve ifadelerde kullanmaya yönelik çalışmalar gerçekleştirir. Böylece öğrencilerin temel dil yapılarını günlük yaşamla ilişkilendirerek kullanmaları desteklenirken sonraki temalarda ele alınacak dil yapılarına ve alfabe çalışmalarına yönelik bir temel oluşturmaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma, Yddb3. Sesletim Seçme-Kullanma, Yddb2. Sözcük Seçme-Kullanma, Yddb1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma, YDAB2. Okuma-Anlamlandırma, YDAB3. Konuşma-Anlatma, YDAB4. Yazma-Anlatma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.2. Bağımsızlık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.2. Sorumluluk, E2.4. Güven, E2.5. Oyunseverlik, E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB3.1. Uyum, SDB3.2. Esneklik

Değerler

D4. Dostluk, D5. Duyarlılık, D6. Dürüstlük, D9. Merhamet, D10. Mütevazılık, D11. Özgürlük, D14. Saygı, D19. Vatanseverlik, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım, Fen Bilimleri, Görsel Sanatlar, İngilizce, Müzik, Sosyal Bilgiler, Türkçe

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB1. Temel Beceriler, KB2.1. Çelişki Giderme, KB2.2. Gözlemleme, KB2.3. Özetleme, KB2.4. Çözümleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.12. Mevcut Bilgiye / Veriye Dayalı Tahmin Etme, KB2.14. Yorumlama, KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme)

5. sınıf temaları, bütüncül yaklaşıma göre yapılandırılmıştır.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ADG.5.3.D. “Şehrim” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme – anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.5.3.SES. “Şehrim” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sesletimi seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

ADG.5.3.SÖS. “Şehrim” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sözcük seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

ADG.5.3.DBS. “Şehrim” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun dil bilgisi seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

ADG.5.3.O. “Şehrim” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.5.3.K. “Şehrim” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.
- b) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.
- c) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.5.3.Y. “Şehrim” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.
- b) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.
- c) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Tema: СИКЪАЛЭ**Alt Temalar**

Сиадрес

Сикъалэ Дэтхэр

İşlevsel Cümle Yapıları

Adresim: Сэ Самсун сыщэпсэу. О тыдэ ущэпсэурэ? Сиунэ Джедидие махьалэм дэт. Тыдэ ушыщ? Анкарэ сышыщ. О тыдэ ушыщ? Сэ Самсун сышыщ. О уиунэ иадрес сьд? Самсун, Култур махьалэр, Гутэ урамыр. Сиунэ мы адресым дэт. О уиунэ тыдэ щыл? Сиунэ Анкарэ, Синджан дэт.

Şehrimde Bulunan Yerler: Мы къалэм сымэджэщ дэта? Ары, дэт. Мы сымэджэщыр тыдэ щыл? А сымэджэщыр Джумхуриет урамым дэт, щэфэплэшхом ыуж итэу щыт. Тхьауегъэпсэу. Ори опсэу, ар лэфэп.

Basit Soru Sorma ve Cevap Verme

Умар: Шхаплэр тыдэ щыла?

Фатымэт: Ар полис унэм ыкыбым дэт.

Аслъан: Мэшт тыдэ щыла?

Сэтэнай: Ар щэфэплэшхом ынэу щыт.

Нэрыс: Мы къалэм хьаклэщ дэта?

Мурат: Ары, Ар хьаклэщымрэ полис унэмрэ азфагум дэт.

Ахьмэт: Еджаплэр тыдэ щыла?

Адам: Еджаплэр еджэщым кыужы щыт.

Данэ: Полис унэр тыдэ щыла?

Сэтэнай: Ар хьаклэщым кыпэу щыт.

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

1. Зы Пчъагъэ / Бэ Пчъагъэ (Tekil ve Çoğul İfadeler): сымэджэщ-сымэджэщхэр, хьаклэщ- хьаклэщхэр, еджаплэ-еджаплэхэр, еджэщ-еджэщхэр, урам-урамхэр
2. Чыплэ зыгъэшлэрэ гущылэхэр (Yer Edatları): ыкыб, ынэу, кыужы, кыпэ, азфагу

Sesletim

1. Hedeflenen 3. Grup Sesler: ш-ж-ку-шы-г-кы-гъу-хъу-шъ-шл-шъу-жъу
2. Farklı Seslerin Sesletimi ve Telaffuzu: ку- шы- кы- гъу- хъу- шъу- жъу
3. Vurgu ve Tonlama: Çoğul cümle ifadelerinde vurgu ve tonlamayı ayırt edebilme: сымэджэщхэр, хьаклэщхэр, еджаплэхэр, еджэщхэр, урамхэр.
4. Tekrar ve Taklit Yoluyla Otomatikleştirme: Kısa diyalog ve sözlük örneklerinin doğru sesletimle tekrarı. Basit cümle ve kelimelerin farklı bağlamlarda doğal telaffuzla kullanımı.
5. Sesletim ve Yazım İlişkisi: Sözcükleri doğru okuyup yazarken, ses-harf eşleşmesini fark etme.

Kelimeler

Еджаплэ, мэшт, къалэ, хьаблэ, урам, урамышхо, шхаплэ, щэфэплэшхо, еджэщ, сымэджэщ, полис унэ, хьаклэщ

İlkeler Öğretim süreci, öğrencilerin günlük yaşam deneyimlerinden hareketle anlamlı bağlamlarda ve iletişim odaklı olarak planlanmalıdır. Dil yapıları, açık kural öğretiminden ziyade bütüncül bir yaklaşımla doğal kullanım örnekleri üzerinden sezdirilmeli; öğrencilerin dili farklı iletişim durumlarında işlevine uygun biçimde kullanmaları desteklenmelidir. Öğrenme yaşantıları, öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini bütüncül olarak geliştirecek şekilde düzenlenmeli; öğrencilerin dili etkileşim içinde kullanmalarına fırsat sağlayan uygulamalara yer verilmelidir.

Öğretim süreci, öğrencilerin bireysel özellikleri ve hazırbulunuşlukları dikkate alınarak planlanmalı; uygun görsel, işitsel ve yazılı materyallerle desteklenmelidir. Süreç, öğrencilerin sözcükten cümleye ve kısa metinlere uzanan aşamalı bir gelişim göstermelerini ve Adigeceyi farklı bağlamlarda etkili ve uygun biçimde kullanmalarını destekleyecek şekilde yapılandırılmalıdır.

Anahtar Kavramlar şehir, adres, şehirde bulunan yerler, iletişim

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temada öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu, ses kaydı çalışmaları ile değerlendirilebilir.

1. Performans Görevi: Alfabe Çalışması

Öğrencilerin hedeflenen sesleri ifade eden harflerin yazımını tekrar etmesi için öğrencilerden Kiril temelli Adige alfabesi çalışması yapmaları istenebilir. Öğrencilerden hedeflenen 12 harf ile ilgili bir çalışma kâğıdı hazırlamaları istenebilir. Çalışma kâğıdında 12 harf sırasıyla yazmaları beklenmektedir. Öğrencilerden sırasıyla yazdıkları bu harflerin yanına tekrar yazma çalışması yapmaları istenebilir. Bu etkinlik tamamlandıktan sonra öğrencilerden ikinci bir çalışma kâğıdı hazırlamaları istenebilir. İkinci çalışma kâğıdında harfler değil hedef kelimeler ile ilgili yazma çalışması yapmaları beklenmektedir. Performans görevi; teslim zamanı, doğruluk, göreve katılım, çaba, süreç içindeki ilerleme ve düzen ölçütlerine göre değerlendirilebilir. Değerlendirme aracı olarak analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu kullanılabilir. Öğrencilere performans görevi incelendikten sonra geri bildirim verilir ve öğrencilerin duygu ile düşüncelerini paylaşmaları istenir.

2. Performans Görevi: Harita / Kroki Hazırlama

Öğrencilerden, temada öğrendikleri şehirde bulunan yerler ile ilgili hedeflenen kelimeleri kullanarak bir harita / kroki hazırlamaları istenebilir. Öğrencilerden hazır olarak buldukları veya kendi çizdikleri basit bir şehir krokisi / haritası kullanarak kısa bir sunum yapmaları istenebilir. Bu haritada / krokide uygun yerlere temada hedeflenen kelimeleri ve dil bilgisi kurallarını kullanarak cümleler yazmaları beklenir.

Bu performans görevi hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarının işlevsel biçimde kullanımı, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı, göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme ölçütlerini içeren analitik/bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevi sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılım göstermelerini desteklemek amacıyla öz değerlendirme veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin Kiril temelli Adige alfabesinin hedeflenen 3. grup harflerini ilk defa tanıyacakları ve bu yeni harflerin Türk alfabesiyle benzerlik ile farklılıklarını fark edecekleri varsayılır. Bu temada şehir, adres ve şehirde bulunan yerler ile ilgili günlük yaşamda kullanabilecekleri bazı temel sözcüklere aşina olacakları kabul edilir. Ancak öğrencilerin Kiril temelli Adige alfabesinin hedeflenen 3. grup harflerine aşina olmadıkları ve bu konuda hazırbulunuşluklarının olmadığı kabul edilir.

Ön Değerlendirme

Süreci

“Şehrim” teması ön değerlendirme sürecinde öğrencilerin temaya ilişkin ön bilgileri çeşitli etkinliklerle gözlemlenebilir. Bu süreçte öğrencilerin şehirlerine yönelik mevcut bilgi ve deneyimleri incelenebilir. Görseller, kısa videolar, kavram kartları gibi materyaller kullanılarak öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri hakkında fikir edinilebilir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğrencilerin ihtiyaçları dikkate alınarak ders sürecinde kullanılacak öğrenme materyalleri gerektiğinde yeniden düzenlenebilir.

Köprü Kurma Öğretim sürecinin başlangıcında öğrencilerin ön öğrenmelerini harekete geçirmek amacıyla görsel, işitsel veya çoklu ortam materyallerinden yararlanılabilir. Bu materyaller aracılığıyla öğrencilerin hedeflenen kelime, ifade ve dil yapılarına dikkatleri çekilebilir; gözlem yapmaları, tahminlerde bulunmaları ve önceki öğrenmelerinden hareketle yeni öğrenmeleri anlamlandırmaları desteklenebilir. Süreç boyunca öğrencilerin merak duygularını harekete geçirecek ve öğrenmeye aktif katılımlarını destekleyecek uygulamalara yer verilebilir. Öğrencilerin günlük yaşam deneyimleri ile yeni öğrenmeleri arasında ilişki kurmalarına fırsat sunulabilir. Böylece öğrencilerin yeni bilgileri önceki öğrenmeleriyle ilişkilendirmeleri, dili anlamlı bağlamlarda değerlendirmeleri ve öğrenme sürecine etkin katılım göstermeleri desteklenebilir. Bu süreç, öğrencilerin yeni bilgileri önceki bilgi ve deneyimleriyle ilişkilendirerek öğrenmelerini anlamlı hâle getirmelerine katkı sağlayabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları **ADG.5.3.D.**

Öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla “Şehrim” temasının “Adresim” ve “Şehrimde Bulunan Yerler” adlı alt temalarını yansıtan görseller sınıf ortamına getirilir veya etkileşimli tahta üzerinden sunulur (**E1.1, OB2, OB4**). Ardından “Nerede yaşıyorsun?”, “Şehrimizde hastane nerede?” gibi sorularla görseller ile içerik arasında ilişki kurmaları sağlanır (**KB2.8**). Öğrenciler bu görseller hakkında konuşurlar ve şehir ortamına ilişkin yaşantılarını hatırlarlar. Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin etkin hâle getirilmesi hedeflenir. Sunulan görsel ve işitsel ipuçları ile öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimleri arasında basit ve somut ilişkileri fark edebilmeleri sağlanır (**E3.1, KB2.10**).

Dinleme / izleme içeriğine ait kısa ön izleme görselleri, anahtar ipuçları veya sessiz kesitler sunularak içeriğin konusu, içerikte yer alabilecek kişiler, mekânlar, eşyalar ve temel ifadelerle ilişkin tahminlerde bulunulması istenir. Böylece önceki bilgi ve deneyimlere dayalı tahminler oluşturulması sağlanır (**KB2.11, KB2.12**). Ardından “Şehrim” temasına uygun, sosyal etkileşim durumları içeren kısa bir şarkı / kayıt dinletilir veya izletilir. Bu süreçte içeriğin genel konusunun bütüncül olarak algılanması beklenir (**E3.2, KB2.16**).

Dinleme / izleme sonrasında içerikte yer alan kişi, mekân, eşya ve temel ifadeler; görseller, kartlar ve eşleştirme etkinlikleri aracılığıyla yeniden sunulur. Bu sayede içerikteki somut, basit ve temel bileşenlerin tanınması sağlanır (**KB2.2**). Dinleme / izleme sürecinin ardından başlangıçta oluşturulan tahminlerin gözden geçirilmesi ve doğruluğunun kontrol edilmesi sağlanır (**E3.1, KB2.4**). İçerikte yer alan öğeler (kişiler, mekânlar, eşyalar, ifadeler); tablo, şema, pano gibi görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır ve bu bileşenlerin bütün içinde konumlandırılması sağlanır (**KB2.5, KB2.7**). İçerikteki unsurların basit kategoriler altında sınıflandırılması sağlanır. Bu unsurlar arasında temel ve basit karşılaştırmalar yapılması desteklenir (**KB2.7**). Ayrıca kişi-mekân, eşya-mekân, ifade-durum ilişkileri gibi somut, basit yatay ve dikey ilişkilerin tanınması sağlanır (**KB2.8**). Son aşamada içeriğin, öğrencilerin kendi yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilmesi sağlanarak bireysel olarak içselleştirilmesi desteklenir (**SDB1.1**).

Dinleme / izleme ve anlamlandırma sürecine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerin basit ifadelerle paylaşılması istenir (**SDB2.1**). Gönüllü öğrenciler tarafından sınıf içi paylaşımlar yapılabilir (**E2.4**). Ardından ikili veya küçük grup çalışmaları gerçekleştirilerek öğrenciler ne anladıklarını, hangi unsurları fark ettiklerini ve sürece ilişkin görüşlerini karşılıklı olarak paylaşabilirler (**SDB2.2**). Bu süreçte basit geri bildirimlerde bulunulması desteklenir (**D4.1, D14.2**). Son aşamada öğretmen “Bugün ne öğrendiniz?” sorusunu yöneltir. Etkileşim süreci yönlendirilir, öğrencilerin aktif katılımı teşvik edilir ve iş birliğine dayalı yansıtma süreci yapılandırılır (**SDB1.3**).

ADG.5.3.SES.

“Şehrim” temasına yönelik sesletim seçme-kullanma süreci “Adresim” ve “Şehrimde Bulunan Yerler” alt temalarını yansıtan görsellerin getirilmesiyle başlatılır (OB4). “Şehrim” temasında öğretmen öğrencilere sesletim kısmında hedeflenen sesleri fark ettirmek için seslerin vurgulandığı bir kaydı dinletir veya izletir. Öğretmen, hedeflenen seslere vurgu yaparak öğrencilerin bu seslere dikkat etmelerini ister (E3.2). Dinleme sonrasında duyulan sesler sınıfça tekrar edilir ve hangi seslerin duyulduğu belirlenir. Burada Türkçe ile benzeyen sesler veya yansımalar kullanılabilir (E1.1).

Öğrenciler, öğretmen rehberliğinde bu sesletim unsurlarını ve hedef sesleri özellikle hedef kelimelerin içinde kullanarak tekrar edebilir ve doğru telaffuzlarını pekiştirir (KB1). Öğrenciler hedef sesleri, hedef sözcükler içinde ilk önce bireysel olarak sonra toplu bir şekilde doğru sesletimle ifade eder. Bu etkinlik işitsel doğruluğu pekiştirir (KB2.4).

Öğrenciler farklı konuşma örneklerinde aynı sesletim özelliklerini duyduklarında bunları tanımaya çalışır (KB2.2). Birinci grupta hedeflenen sesleri tanımaya yönelik olarak öğrencilerle doğru sesleri duyduklarında yeşil, yanlış sesi duyduklarında ise kırmızı kartı kullandıkları bir kart oyunu oynanabilir (E2.5, D11.1). Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına dair aşinalık kazandırılır (KB2.1).

Öğretmen hedef sesleri doğru şekilde telaffuz eder ve öğrencilerden bu sesleri doğru bir şekilde taklit etmelerini ister (E2.2, E1.4). Öğretmen etkileşimli tahtada hedef seslerin bulunduğu ve bulunmadığı kelimelere ait görselleri açar. Ardından öğrencilerle, bu kelimelerde hedef seslerin bulunup bulunmadığına ilişkin sözlü alıştırmalar yapar (OB4). Öğretmen, bu görsellere dayanarak kelimeleri veya harfleri hedef seslere vurgu yaparak okur ve öğrencilerden bunları tekrar etmesini ister. Böylece öğrenciler bu seslere kendileri karar vererek onları doğru, gerçek ve tabii bir şekilde kullanabilir; harfleri sırasıyla doğru olarak tanır ve söyler. Bunun ardından değerlendirme süreci için öğrencilerin sınıf içerisinde harfleri okumaları veya evde sesletimi kayıt altına almaları istenebilir. Bu kayıtlar sınıfta paylaşılabilir; kayda öğrencinin kendisi, sınıf arkadaşları ve öğretmen yapıcı geri bildirim verir (D14.2).

ADG.5.3.SÖS.

“Şehrim” temasına yönelik sözcük seçme-kullanma süreci, “Adresim” ve “Şehrimde Bulunan Yerler” alt temalarının ve hedef kelimelerin yer aldığı görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır (OB1, OB2). Öğrenciler dinleme ve sesletim bölümünde yaptıkları tahminleri hatırlar. Dinledikleri şarkının / kaydın yazılı hâlini hızlı bir şekilde tarar ve görsel kaynaklar kullanarak daha önce öğrendikleri harfleri seçmeye çalışabilirler (KB2.2). Öğrendikleri harfleri işaretleyebilir. Öğrenciler bu içerikleri dinler ve izler, hedef sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görür.

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Özellikle hedef sesleri içeren kelimeler, doğru sesletimle hep birlikte söylenir. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına aşinalık kazandırılır (SDB2.1).

Öğrenciler şarkının / kaydın yazılı hâlini tekrar inceler ve görsel kaynaklar kullanarak bildikleri kelimelerin anlamlarını tahmin etmeye çalışabilir (KB2.11). Öğretmen tahtada iki liste hazırlar; listelerden bir tanesi temada hedeflenen kelimelerden, diğeri ise ikincil kelimelerden oluşur. Öğrenciler, hedeflenen kelimeler listesindeki unsurları görsel ipuçlarından yararlanarak anlamlandırmaya çalışabilir (KB2.4, KB2.5). Böylece sözcüklerin kullanım bağlamı algılanır (E3.1).

Gerçek veya görsel unsurlar, kelime anlamlarını pekiştirmek için kullanılır. Öğretmen hedef kelime duyulduğunda ona eşlik eden bir görsel gösterir (OB4). Kelime tekrarı için interaktif oyun veya uygulamalar kullanılabilir (OB2, E2.5). Hedeflenen kelimeler bu süreçte

algılandıktan sonra öğrenciler hedef sözcükleri doğal bir biçimde kullanmak için etkileşimli tahtada gösterilen görselleri inceleyebilirler. Öğrenciler bu görsellere bakarak karışık olarak verilmiş kelimelerden o görsel ile eşleşeni bulabilir (KB2.7). Öğrenciler sıra arkadaşlarıyla iletişim sürecine geçerek görsellerde verilen hedef sözcüklerden seçim yapıp basit bir soru-cevap alıştırmayı yapabilir (SDB2.1, D4.1).

Değerlendirme için görsel temelli sınıflandırma aktiviteleri kullanılabilir. Öğrenciler kelimelere denk gelen çizimler yapabilir (D5.3). Bu aktiviteler ve çizimler sınıf içerisinde kendileri ve arkadaşları tarafından değerlendirilebilir (SDB3.1).

ADG.5.3.DBS.

“Şehrim” temasında öğrencilerin dikkatini “Adresim” ve “Şehrimde Bulunan Yerler” alt temalarında geçen dil bilgisi unsurlarına çekmek için dinleme bölümünde kullanılan şarkı / kayıt, öğrencilere bir kez daha dinletilir veya izletilir. Öğrenciler şarkıyı dinlerken öğretmen hedeflenen ifadelerin olduğu yerlerde durur, ifadeleri vurgulu bir şekilde tekrar eder ve öğrencilere tekrar ettirir (E3.2). Burada anlamı pekiştirmek için görseller veya vücut dili kullanılabilir (KB2.2). Bu süreçte dil yapılarının kuralları açıklanmaz, bu yapıların bağlam içinde doğal olarak fark edilmesi sağlanır (KB2.4, KB2.10).

“Şehrim” temasında yer alan şehir, adres ve şehirde bulunan yerler ile ilgili nesneleri içeren görseller üzerinden eşleştirme etkinliği yapılır. Öğrenciler dinledikleri cümleleri doğru görsellerle eşleştirebilir, ilgili nesneleri işaretleyebilir ve hangi ifadenin hangi görsele ait olduğunu sözlü olarak belirtebilir (KB2.7, KB2.8). Bu etkinlik sayesinde hedef dil parçaları kuralları bilinmeden fark edilerek ayırt edilir (OB1).

Aynı yapıya sahip cümleler gruplandırılarak tekrar edilir. Öğrenciler sırayla cümleleri sesli olarak söyler, arkadaşlarının tekrarlarını dinler ve birlikte tekrar ederek işitsel farkındalık geliştirir. Bu süreçte benzer dil yapılarının fark edilmesi sağlanır.(E2.5, SDB2.2). Bu temada öğretmen öğrencilerden tekil bir ifade söylediğinde yeşil kart, çoğul bir ifade söylediğinde ise kırmızı kart göstermelerini isteyerek öğrencilerin konuyu pekiştirmelerini sağlar (E3.1). Ardından öğrencilerin fark ettiği ve pekiştirdiği bu yapıların bağlam içinde kullanılması sağlanır. Bunun için iletişim temelli aktiviteler veya oyunlar kullanılır (SDB2.1, D6.1).

Öğrenciler etkileşimli tahtada gösterilen resimleri inceler ve tahtada karışık olarak verilen cümlelerden uygun olanlarla bu resimleri eşleştirir. Bu dil bilgisini içeren cümleler, beden dili kullanılarak fiziksel olarak canlandırılır. Öğretmen “Sınıfta öğrenci var mı?”, “Senin defterin nerede?” gibi sorular sorar ve öğrencilerin, soruların cevaplarını işaretlerle göstermesini ister. Öğrenciler sıra arkadaşları ile aynı yapıda cümleler kurarak kısa ve basit diyaloglar yapabilir. Böylece dili kendiliğinden, doğal ve gerçek şekilde kullanmış; fiziksel olarak canlandırmış ve gerçek iletişim süreçlerine aktarmış olur (SDB1.2). Bu aktiviteler sonunda öğretmen ve sınıftaki diğer öğrenciler, birbirine yapıcı geri bildirim verir (D10.1, D14.2).

ADG.5.3.O.

“Şehrim” temasında öğretmen “Adresim” ve “Şehrimde Bulunan Yerler” alt temalarına dair görseller ve destekleyici ipuçları sunarak öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirir (OB4). Öğrenciler okuma parçasını hızlı bir şekilde tarar ve öğrendikleri harf, kelime ve dil bilgisi unsurlarını fark etmeye çalışabilir (OB1). Bu unsurlardan bildiklerini ifade eder. Ardından öğrencilerin “Parçaya göre sınıfta neler var?” gibi sorularla görseller ile içerik arasında ilişki kurmaları sağlanır (KB2.2). Öğrenciler içeriğin konusu hakkında tahminlerde bulunur (KB2.12).

Öğrenciler kişiler, ifadeler ve nesnelere dikkat ederek görseller yardımıyla tahminlerini sürdürür (E1.1). Öğretmen, öğrencilerin okuma parçasını veya diyalogu sessiz ve dikkatli bir şekilde okumalarını ister (E3.2, D19.1). Alt temaların ve hedef kelimelerin fark edilmesi bek-

lenir. Öğrenciler tümcelerdeki bilgilere dayanarak basit çıkarımlar yapar (KB2.3, KB2.10). Bunların doğruluğunu öğretmen ve akranlarının yardımıyla kontrol eder. Böylece içeriğin konusu genel olarak algılanır ve basit ve temel ayrıntılar fark edilir (SDB2.1).

Öğrenciler tahminlerini içerik ile karşılaştırarak bunların doğruluğunu kontrol eder (KB2.7). Metinde yer alan ögeler tablo, şema ve görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır. Alt temalar ve diğer hedeflenen ögeler belirli bir düzen içinde yerleştirilir (KB2.5). Bu ögeler basit kategoriler altında sınıflandırılır, benzerlik ve farklılıklar üzerinden karşılaştırmalar yapılır (KB2.14). Bu süreçte öğrencilerin içerikteki yatay ve dikey ilişkileri keşfedebilmesi için rehber sorular sorulur, görseller ve kısa etkinlikler kullanılarak öğrencilerin okuduğunu anlama ve içselleştirmeleri sağlanır (OB1).

Okuma parçası ve diyalogu okuduktan sonra öğrenciler açık uçlu soruları yanıtlama, cümle tamamlama, boşluk doldurma gibi alıştırmaları yapabilir. Aynı zamanda öğrenciler kelime ve dil bilgisi ile ilgili bilgilerini pekiştiren çalışmalar yapabilir (E3.1). Öğrenciler fikirlerini paylaşır, yaptıkları alıştırmalarda hataları varsa bunları düzeltirler. Öğretmen en son aşamada öğrencilerin yaptıkları hatalar üzerine yapıcı geri bildirim verir (SDB1.2, SDB3.2).

ADG.5.3.K.

“Şehrim” temasında öğrenciler önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek için “Ad-resim” ve “Şehrimde Bulunan Yerler” alt temaları ile ilgili hedeflenen ögeleri görseller ve destekleyici unsurlar vasıtasıyla hatırlar ve mevcut içerikle ilişkilendirir (KB2.2). Ardından temalar ve hedef kelimeleri içeren kısa konuşma modelleri sunulur. Öğrenciler konuşma modellerini dinler veya izler, bu içerikleri bireysel veya grup olarak tekrar ederek içeriğe aşina olur (SDB2.1). Böylece sözlü üretime hazırlık yapmış olurlar.

Öğrenciler önceden verilen modeli taklit ederek yeni bir içerik tasarlar, öğretmenin verdiği geri bildirimler ve destekleyici ögeler yardımıyla hazırladıkları bu yeni içeriği düzenler (SDB1.2, SDB1.3). Böylece öğrenciler kelime veya cümleleri anlamlı ve doğru bir şekilde kullanırlar (KB1). Öğrenciler doğru telaffuz, söylem biçimleri, hedef sözcükler ve dil parçalarını seçerek kullanırlar (E1.5). Bağlama uygun içeriği doğal ve gerçekçi biçimde sunmak için öğrencilere destek verilir (E3.2). Burada öğrencilerden mesajları dinleyici için basit ve net olarak ifade etmeleri beklenir. Öğrencilerin hazırlıksız konuşma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanabilmeleri, hazırlıklı konuşma durumlarında ise belirledikleri içerikleri düzenleyerek doğal ve anlaşılır biçimde sunabilmeleri desteklenir (SDB3.1).

İkili veya küçük grup çalışmaları yapılır (SDB2.2). Öğrenciler temaya ilişkin hedeflenen ögeleri belirler, bu ögeleri sınıflandırır ve ortak bir sunum hazırlar (D4.1, KB2.5). Böylece bilgileri yeniden düzenlemiş olurlar ve bu yeniden yapılandırılmış bilgileri doğru şekilde sözlü iletişiminde kullanırlar (KB2.14).

Sürecin sonunda öğrencilerin konuşma etkinliklerine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerini paylaşmaları sağlanır (SDB1.1). Öğrencilerden hangi ifadeleri doğru kullandıklarını, hangi noktalarda zorlandıklarını ve kendilerini nasıl geliştirebileceklerini ifade etmeleri beklenir. Bu süreçte yapılan çalışmaların yorumlanması ve anlamlandırılması desteklenir (E2.4). Öğretmen “Bugün ne öğrendiniz?” gibi sorular sorarak öğrencilerin alt temalara ilişkin sorulara cevap vermesini sağlar. Öğretmen ile akranlar süreç içinde ve süreçten sonra geri bildirim verir, fikirlerini paylaşır (D9.2, D14.2).

ADG.5.3.Y.

“Şehrim” temasında öğrenciler önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek için “Ad-resim” ve “Şehrimde Bulunan Yerler” alt temaları ile ilgili hedeflenen ögeleri görseller ile destekleyici unsurlar vasıtasıyla hatırlar ve mevcut içerikle ilişkilendirir (KB2.2). Öğretmen, öğrencilere yazmaları istenen görevin tam olarak ne olduğunu net bir dille anlatır (E3.2).

Öğrencilerden yazılması istenen cümle veya parçaya benzeyen bir modeli incelemeleri istenir. Öğrenciler bu metinleri taklit ederek benzer içerikleri yeniden yazar **(SDB1.2)**.

Daha sonra öğrenciler hazırlıksız yazma etkinlikleriyle model metinleri örnek olarak kısa cümleler veya metinler oluşturur **(KB1)**. Yazma sürecinde öğrenciler, verilen yazma türüne uygun basit kelimeleri ve dil yapılarını seçerek kullanır **(E1.2)**. Süreçte rehberlik, örnek metinler ve kısa yazma etkinlikleriyle öğrencilerin yazılı anlatım becerileri desteklenir. Bu aktivite sırasında öğretmen öğrencilerin yapısal özelliklere, söylem biçimlerine ve noktalama işaretlerine yazma türüne uygun olarak dikkat etmelerini sağlar. Yazma görevinin sonunda öğrenciler, temaya uygun basit mesajları iletmış olurlar **(SDB1.3)**.

Öğrenciler bu modele bakarak çalışma yaptıktan sonra bilgilerin benzerlerini farklı bağlamlarda bireysel olarak yeniden düzenleyerek kullandıkları özgün bir ürün ortaya çıkarırlar **(SDB1.1)**. Bu yapılandırılmış bilgileri içeren ürün, yazılı iletişime uygun olmalıdır. Ardından yazılı içeriklerin farklı bağlamlarda yeniden düzenlenmesi sağlanır. Yazılan ifadeler değiştirilerek şehir, adres, şehirde bulunan yerler gibi hedeflenen öğeler tanımlanabilir ve metinler genişletilebilir **(D19.2)**. Bu süreçte yazılı bilgilerin yeniden yapılandırılması ve paylaşılması desteklenir **(SDB2.1)**. Öğrencilerin yazdıkları metinleri arkadaşlarıyla paylaşabilmeleri ve yazılı iletişim kurabilmeleri sağlanır **(E2.4)**.

Küçük grup çalışmaları yapılır. Grup içinde yazılan metinler paylaşılabilir, birlikte gözden geçirilebilir ve ortak metinler oluşturulabilir **(SDB2.2, D4.1, D20.2)**.

Yazma sürecinin bu aşamasında öğrenciler bilgi, deneyim, duygu ve düşüncelerini bireysel olarak aktararak poster, mesaj, şarkı gibi pratik, otantik ve yaş seviyelerine uygun çeşitli özgün ürünler ortaya koyabilir **(E2.5, D5.3)**. Hazırlanan bu ürünler akranlarla paylaşılarak sınıf içi karşılıklı aktarımlar yapılır ve ortaya çıkan ürünlere ilişkin kapsamlı bir değerlendirme gerçekleştirilir. Öğretmen, öğrencilere “Bugün ne öğrendiniz?” sorusunu yönelterek öğrencilerin düşüncelerini ifade edebilmelerini sağlar. Yazılan metinler gözden geçirilerek güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken noktalar belirlenirken bu değerlendirmelerin sınıf ortamında paylaşılması ve karşılıklı geri bildirimlerde bulunulması sağlanır. Öğretmen yazma süreci ve ürün hakkında yapıcı geri bildirimler verir **(SDB3.2)**.

Performans görevi olarak öğrencilerden temada öğrendikleri şehirde bulunan yerler ile ilgili hedeflenen sözcükleri kullanarak bir harita / kroki hazırlaması istenebilir. Öğrencilerden hazır olarak buldukları veya kendi çizdikleri basit bir şehir krokisi / haritası kullanarak kısa bir sunum yapmaları istenebilir. Bu haritada / krokide uygun yerlere temada hedeflenen sözcükleri ve dil bilgisi kurallarını kullanarak cümleler yazması beklenir. Bu performans görevi hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarının işlevsel biçimde kullanımı, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı, göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme ölçütlerini içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevi sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılım göstermelerini desteklemek amacıyla öz değerlendirme veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

FARKLI LAŞTIRMA

Zenginleştirme 1. Etkinlik: Şehir Tanıtımı Sunumu

Öğrencilerin “Adresim” alt temasına dair olumlu cümleleri içeren sözlü sunumlar hazırlayıp sunmaları istenebilir. Öğrencilerden Türkiye’de bulunan, seçtiği bir şehri tanıtan bir sunum yapmaları istenebilir. Öğrenciler sunumu yaparken görseller ve videolardan faydalanabilir. Öğrenciler, örnekteki gibi bir sunum hazırlayabilir:

Ван къалэр Тыркуем икъалэшхомэ ащыщ. Ар Тыркуем икъоклэплэ лъэныкъоклэ щыт. Иран къэралыгъом пэгъунэгъу. Тыркуем ианыхъ Псыхъураем ыцлэри Ван Псыхъурае ары. Ащ нэмыклэу, Ван къалэм икъуаи зэрэ Тыркуем щыцлэрыло. Къуае бжыныф лэл хэлъ. Ащ къыхэклэу мы къае ыцлэри 'уц хэлъ къуай. Джащ фэдэу Ван къалэм ичэтыухэри зэрэдунаеу щыцлэрыло. Ван чэтыу ыгэхэмэ ашъохэр зэфэшхьафых. Тыркуе къэралыгъом, мы чэтыу лъэпкъыр къэухъумэным пае программэ ил. Ван къалэр къушхъэ лъагэхэм къаухъурай. Клымафи гъэмафи ахэмэ ос ателъ. Ылэс къэс жьоныгъуаклэ мазэм нэс ос къэсы. Загъорэ мэкъуогъу мазэм и апэрэ мафэми ос къытырелхъэ. Ван къалэм и клымафэхэр кыхыхах, игъэмафэхэр клэкlox. Ван къалэм зы университет, еджаплэхэр, бэдзэрхэр, шаплэхэр дэтых. Ван къалэр къэшхуклхъанэу шъуфаемэ, ар гупшысэ дэгъу.

2. Etkinlik: Metin Çalışması ve Sunumu

Öğretmen öğrencilere örnekteki gibi kendi seviyelerine uygun Adigece bir parça verebilir:

“Тыркуе икъушхъэхэр иных, лъагэх. Гъэмафэм ахэр дэхэ дэдэх. Къушхъэ шыгухэм осыр ателъ. Ахэм мэххэр атетых, жьы къабзэм уегъатхъэ. Къушхъэлъапэм уцыр шхъонтлабзэу къыщэклы. Къушхъэхэм гъэпсэфыплэ чыплэхэр ахэтых. Тыркуе аныхъ къушхъэ лъагэр Агры Къушхъэ ары. Гъэмафэрэ тэ къушхъэм тэкlo, зыщытэгъэпсэфы. Тикъушхъэхэм аныхъ дахэ щылэп.”

Öğrencilerden bu parçayı ezberleyerek / çalışarak sınıfta sunmaları istenebilir. Öğrenciler, bu parçada hem hedeflenen kelime ve dil bilgisi yapılarını hem de bunları geliştirebilecek daha zor yapıları görebileceklerdir. Öğretmen, hem süreç içinde hem de süreçten sonra zenginleştirme sürecinin sonuçlarını gözlemleyebilir.

Destekleme 1. Etkinlik: Kartları Sınıflandırma ve Eşleştirme

“Şehrim” temasında öğrencilere “Adresim” ve “Şehirde Bulunan Yerler” alt temalarında hedeflenen kelimeleri gösteren iki farklı kategoride kartlar dağıtılabilir. Öğrenciler bu kartları sınıflandırabilir ve doğru kelimelerle eşleştirebilir. Böylece yazma konusunda desteğe ihtiyacı olan öğrencilerin hedef dildeki kelimeleri daha anlaşılır şekilde pratik yapmaları sağlanmış olur.

2. Etkinlik: Eksik Harfleri Tamamlama

Öğrenciler, bütün kelimeleri yazmak yerine tahtada verilen resimlerin altına, içinde bazı harflerin eksik bırakıldığı kelimeleri tamamlama alıştırmaları yapabilir (Еджаплэ, мэщт, къалэ, хьаблэ, урам, урамышхо, шаплэ, щэфаплэшхо, еджэщ, сымаджэщ, полис унэ, хьаклэщ). Kelimeler tamamlandıktan sonra öğrencilerden bu sesleri ve kelimeleri seslendirmeleri istenebilir.

ÖĞRETMEN
YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. TEMA: ÜLKEM

Alt Temalar: Uyuşum, Meşhur Yerler

Bu tema, öğrencilerin Adigece dil becerilerini geliştirmelerini, dile ilişkin temel bilgi ve becerilerini pekiştirmelerini amaçlamaktadır. Tema kapsamında öğrenciler; uyruşum, meşhur yerler gibi günlük yaşamdan seçilen bağlamlar aracılığıyla temel iletişim ifadelerini kullanmaya yönelik öğrenme yaşantıları edinir. Aynı zamanda Adige alfabesinin 4. ve son grup harflerini öğrenerek bunları basit sözcük ve ifadelerde kullanmaya yönelik çalışmalar gerçekleştirir. Böylece öğrencilerin temel dil yapılarını günlük yaşamla ilişkilendirerek kullanmaları desteklenirken Adige alfabesine ilişkin öğrenmelerini tamamlamaları ve dili farklı iletişim bağlamlarında kullanmalarına yönelik becerilerini geliştirmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma, YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma, YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma, YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma, YDAB2. Okuma-Anlamlandırma, YDAB3. Konuşma-Anlatma, YDAB4. Yazma-Anlatma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.2. Bağımsızlık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.2. Sorumluluk, E2.4. Güven, E2.5. Oyunseverlik, E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarılma (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB3.1. Uyum, SDB3.2. Esneklik

Değerler

D4. Dostluk, D5. Duyarlılık, D6. Dürüstlük, D10. Mütevazılık, D11. Özgürlük, D14. Saygı, D16. Sorumluluk, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım, Fen Bilimleri, Görsel Sanatlar, İngilizce, Müzik, Sosyal Bilgiler, Türkçe

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB1. Temel Beceriler, KB2.1. Çelişki Giderme, KB2.2. Gözlemlleme, KB2.3. Özetleme, KB2.4. Çözümleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.12. Mevcut Bilgiye / Veriye Dayalı Tahmin Etme, KB2.14. Yorumlama, KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme)

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- ADG.5.4.D. “Ülkem” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme – anlamlandırabilme
- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.
 - b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
 - c) Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.
 - ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.
- ADG.5.4.SES. “Ülkem” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sesletimi seçebilme ve kullanabilme
- Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanılır.*
- ADG.5.4.SÖS. “Ülkem” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sözcük seçebilme ve kullanabilme
- Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanılır.*
- ADG.5.4.DBS. “Ülkem” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun dil bilgisi seçebilme ve kullanabilme
- Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanılır.*
- ADG.5.4.O. “Ülkem” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme
- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.
 - b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
 - c) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.
 - ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.
- ADG.5.4.K. “Ülkem” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme
- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.
 - b) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.
 - c) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.
 - ç) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
 - d) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
 - e) Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.5.4.Y. “Ülkem” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.
- b) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.
- c) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Tema: СИКЪЭРАЛЫГЪО**Alt Temalar**

Сильэпкъ

Чыплэ Цлэрылохэр

İşlevsel Cümle Yapıları

Сэ Анкара сыщыщ. Сэ сыадыг. Сэ Тыркуе сыщыщ. О Бурса ущэпсэу. Сэ Бурса сыщыщэп. Сэ гъэмафэ гъэпсэфыгъо м Адыгей сэкло. О кымафэ гъэпсэфыгъом тыдэ оклора? Хъау сэ тарихъклэ цлэрыло чыплэхэр къэсклухъанэу сыфай. Сэ есыныр сиклас. Сэ сысымадж, сымэджэщым сыклон фай.

Basit Soru Sorma ve Cevap Verme

Умар: Сэ сцлэр Умар. О пцлэр сыд?

Нарт: Сэ сцлэр Нарт.

Умар: Сэ Адыгей сыщыщ. О тыдэ ущыща?

Нарт: Сэ Тыркуе сыщыщ.

Адам: Бэу сигуапэ хъугъэ.

Мэрям: Сэри сигуапэ хъугъэ.

Адам: Сэ Англиер сыщыщ. Сэ сыинджылыз. О тыдэ ущыщ?

Мэрям: Сэ Германиер сыщыщ. Сэ сыгерман.

Жан: Гъэпсэфэклом тыдэ оклора?

Аслъан: Сэ Анталэ сэкло, есыныр сиклас. Есыныр уикласа?

Жан: Хъау есыныр сикласэп.

Аслъан: Гъэпсэфэклом тыдэ оклора?

Жан: Сэ Истамбыл сэкло. Таурихъ чыплэхэр къэсклухъаныр сиклас.

Нэфын: Сэ Арабия сыклонэу сыфай. О тыдэ уклонэу уфая?

Асиет: Сэ Монголя сыклонэу сыфай.

Нэфын: Ар тыдэ клонэу фая?

Асиет: Ар Японя клонэу фай.

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

1. Наклонение (İstek Kipleri): Сэ Арабия сыклонэу сыфай, Сэ Монголя сыклонэу сыфай.

2. Наклонение (Dilek Kipleri): О тыдэ уклонэу уфая?

3. Наклонение (Gereklilik Kipleri): Ар тыдэ клонэу фая?, Ар японя клонэу фай.

Sesletim

1. Hedeflenen 4. Grup Sesler: чл- цу- тлу- плу- цл- лл- дзу

2. Farklı Seslerin Sesletimi ve Telaffuzu: чл- цу- тлу- плу- цл- лл- дзу

3. Vurgu ve Tonlama: İstek, dilek ve gereklilik kipi yapılarında, soru cümlelerinde ve olumsuz cümlelerde vurgu ve tonlamayı ayırt edebilme: ущыща, оклора, уикласа, сикласэп, сыфай, уфая, фай, клонэу, уклонэу, сыклонэу.

4. Tekrar ve Taklit Yoluyla Otomatikleştirme: Kısa diyalog ve sözlük örneklerinin doğru sesletimle tekrarı. Basit cümle ve kelimelerin farklı bağlamlarda doğal telaffuzla kullanımı.

5. Sesletim ve Yazım İlişkisi: Sözcükleri doğru okuyup yazarken, ses-harf eşleşmesini fark etme.

Kelimeler Къэралыгъо, къалэ, къалэшъхъа, псыхъо, къушъхъэ, пащэ, лъэпкъ, лъэкъуацл, япон, адыгей, гъэпсэфэкло, къэсклухъан, класэн, фаен

İlkeler Öğretim süreci, öğrencilerin günlük yaşam deneyimlerinden hareketle anlamlı bağlamlarda ve iletişim odaklı olarak planlanmalıdır. Dil yapıları, açık kural öğretiminden ziyade bütüncül bir yaklaşımla doğal kullanım örnekleri üzerinden sezdirilmeli; öğrencilerin dili farklı iletişim durumlarında işlevine uygun biçimde kullanmaları desteklenmelidir.

Öğrenme yaşantıları, öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini bütüncül olarak geliştirecek şekilde düzenlenmeli; öğrencilerin dili etkileşim içinde kullanmalarına fırsat sağlayan uygulamalara yer verilmelidir.

Öğretim süreci, öğrencilerin bireysel özellikleri ve hazırbulunuşlukları dikkate alınarak planlanmalı; uygun görsel, işitsel ve yazılı materyallerle desteklenmelidir. Süreç, öğrencilerin sözcükten cümleye ve kısa metinlere uzanan aşamalı bir gelişim göstermelerini ve Adigeceyi farklı bağlamlarda etkili ve uygun biçimde kullanmalarını destekleyecek şekilde yapılandırılmalıdır.

Anahtar Kavramlar ülkem, uyruğum, meşhur yerler, iletişim

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temada öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu, ses kaydı çalışmaları ile değerlendirilebilir.

1. Performans Görevi: Alfabe Çalışması

Öğrencilerin hedeflenen sesleri ifade eden harflerin yazımını tekrar etmesi için öğrencilerden Kiril temelli Adige alfabesi çalışması yapmaları istenebilir. Öğrencilerden hedeflenen 7 harf ile ilgili bir çalışma kâğıdı hazırlamaları istenebilir. Çalışma kâğıdında bu 7 harfi sırasıyla yazmaları beklenmektedir. Öğrencilerden sırasıyla yazdıkları bu harflerin yanına tekrar yazma çalışması yapmaları istenebilir. Bu etkinlik tamamlandıktan sonra öğrencilerden ikinci bir çalışma kâğıdı hazırlamaları istenebilir. İkinci çalışma kâğıdında harfler değil hedef kelimeler ile ilgili yazma çalışması yapmaları beklenmektedir. Performans görevi; teslim zamanı, doğruluk, göreve katılım, çaba, süreç içindeki ilerleme ve düzen ölçütlerine göre değerlendirilebilir. Değerlendirme aracı olarak analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu kullanılabilir. Öğrencilere performans görevi incelendikten sonra geri bildirim verilir ve öğrencilerin duygu ile düşüncelerini paylaşmaları istenir.

2. Performans Görevi: Meşhur Yerler ile İlgili Görsel veya Ses Kaydı Hazırlama

Öğrencilerden temada öğrendikleri meşhur yerler ile ilgili hedeflenen kelimeleri kullanarak bir video, resimli sunum veya ses kaydı hazırlamaları istenebilir. Öğrencilerin kendi şehirlerinde veya başka bir bölgede olan meşhur bir yeri tanıtmak için çizimler veya fotoğraflar yardımıyla bir video, görsel ya da kayıt hazırlamaları ve bir sunum yapmaları beklenmektedir. Bu görevde uygun yerlere, temada hedeflenen kelimeleri ve dil bilgisi kurallarını kullanarak cümleler yazmaları istenebilir.

Bu performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarının işlevsel biçimde kullanımı, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı, göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme ölçütlerini içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevi sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılım göstermelerini desteklemek amacıyla öz değerlendirme veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin Kiril temelli Adige alfabesinin hedeflenen 4. grup harflerini ilk defa tanıyacakları ve bu yeni harflerin Türk alfabesiyle benzerlik ile farklılıklarını fark edecekleri varsayılır. Öğrencilerin Kiril temelli Adige alfabesinin hedeflenen 4. grup harflerine aşina olmadıkları ve bu konuda hazırbulunuşluklarının olmadığı kabul edilir.

Tema aynı zamanda, dilin sadece bir iletişim aracı olmadığını, aynı zamanda kültürü ve kimliği taşıyan bir değer olduğunu kabul eder. Öğrencilerin etkin katılımı ve aktif öğrenmesi, temanın bir diğer temel kabulüdür.

Ön Değerlendirme

Süreci

“Ülkem” teması ön değerlendirme sürecinde öğrencilerin temaya ilişkin ön bilgileri çeşitli etkinliklerle gözlemlenebilir. Bu süreçte öğrencilerin ülkelerine, uyruklarına ve meşhur yerlere yönelik mevcut bilgi ve deneyimleri incelenebilir. Görseller, kısa videolar, kavram kartları gibi materyaller kullanılarak öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri hakkında fikir edinilebilir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğrencilerin ihtiyaçları dikkate alınarak ders sürecinde kullanılacak öğrenme materyalleri gerektiğinde yeniden düzenlenebilir.

Köprü Kurma Öğretim sürecinin başlangıcında öğrencilerin ön öğrenmelerini harekete geçirmek amacıyla görsel, işitsel veya çoklu ortam materyallerinden yararlanılabilir. Bu materyaller aracılığıyla öğrencilerin hedeflenen kelime, ifade ve dil yapılarına dikkatleri çekilebilir; gözlem yapmaları, tahminlerde bulunmaları ve önceki öğrenmelerinden hareketle yeni öğrenmeleri anlamlandırmaları desteklenebilir. Süreç boyunca öğrencilerin merak duygularını harekete geçirecek ve öğrenmeye aktif katılımlarını destekleyecek uygulamalara yer verilebilir. Öğrencilerin günlük yaşam deneyimleri ile yeni öğrenmeleri arasında ilişki kurmalarına fırsat sunulabilir. Böylece öğrencilerin yeni bilgileri önceki öğrenmeleriyle ilişkilendirmeleri, dili anlamlı bağlamlarda değerlendirmeleri ve öğrenme sürecine etkin katılım göstermeleri desteklenebilir. Bu süreç, öğrencilerin yeni bilgileri önceki bilgi ve deneyimleriyle ilişkilendirerek öğrenmelerini anlamlı hâle getirmelerine katkı sağlayabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

ADG.5.4.

Öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla “Ülkem” temasının “Uyruğum” ve “Meşhur Yerler” adlı alt temalarını yansıtan görseller sınıf ortamına getirilir veya etkileşimli tahta üzerinden sunulur (**E1.1, OB2, OB4**). Ardından “Nerelisin?”, “Ülkemizde Anıtkabir nerede?” gibi sorularla görseller ile içerik arasında ilişki kurmaları sağlanır (**KB2.8**). Öğrenciler bu görseller hakkında konuşur ve ülkelerine ilişkin yaşantılarını hatırlar. Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin etkin hâle getirilmesi hedeflenir. Sunulan görsel ve işitsel ipuçları ile öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimleri arasında basit ve somut ilişkileri fark edebilmeleri sağlanır (**E3.1, KB2.10**).

Dinleme / izleme içeriğine ait kısa ön izleme görselleri, anahtar ipuçları veya sessiz kesitler sunularak içeriğin konusu, içerikte yer alabilecek kişiler, mekânlar, eşyalar ve temel ifadelerle ilişkin tahminlerde bulunulması istenir. Böylece önceki bilgi ve deneyimlere dayalı tahminler oluşturulması sağlanır (**KB2.11, KB2.12**). Ardından “Ülkem” temasına uygun, sosyal etkileşim durumları içeren kısa bir şarkı / kayıt dinletilir veya izletilir. Bu süreçte içeriğin genel konusunun bütüncül olarak algılanması beklenir (**E3.2, KB2.16**).

Dinleme / izleme sonrasında içerikte yer alan kişi, mekân, eşya ve temel ifadeler; görseller, kartlar ve eşleştirme etkinlikleri aracılığıyla yeniden sunulur. Bu sayede içerikteki somut, basit ve temel bileşenlerin tanınması sağlanır (**KB2.2**). Dinleme / izleme sürecinin ardından başlangıçta oluşturulan tahminlerin gözden geçirilmesi ve doğruluğunun kontrol edilmesi sağlanır (**E3.1, KB2.4**). İçerikte yer alan öğeler (kişiler, mekânlar, eşyalar, ifadeler); tablo, şema, pano gibi görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır ve bu bileşenlerin bütün içinde konumlandırılması sağlanır (**KB2.5, KB2.7**). İçerikteki unsurların basit kategoriler altında sınıflandırılması sağlanır. Bu unsurlar arasında temel ve basit karşılaştırmalar yapılması desteklenir (**KB2.7**). Ayrıca kişi-mekân, eşya-mekân, ifade-durum ilişkileri gibi somut, basit yatay ve dikey ilişkilerin tanınması sağlanır (**KB2.8**). Son aşamada içeriğin, öğrencilerin kendi yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilmesi sağlanarak bireysel olarak içselleştirilmesi desteklenir (**SDB1.1**).

Dinleme / izleme ve anlamlandırma sürecine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerin basit ifadelerle paylaşılması istenir (**SDB2.1**). Gönüllü öğrenciler tarafından sınıf içi paylaşımlar yapılabilir (**E2.4**). Ardından ikili veya küçük grup çalışmaları gerçekleştirilerek öğrenciler ne anladıklarını, hangi unsurları fark ettiklerini ve sürece ilişkin görüşlerini karşılıklı olarak paylaşabilirler (**SDB2.2**). Bu süreçte basit geri bildirimlerde bulunulması desteklenir (**D14.2**). Son aşamada öğretmen “Bugün ne öğrendin?” sorusunu yöneltir. Etkileşim süreci yönlendirilir, öğrencilerin aktif katılımı teşvik edilir ve iş birliğine dayalı yansıtma süreci yapılandırılır (**SDB1.3**).

ADG.5.4.SES.

“Ülkem” temasına yönelik sesletim seçme-kullanma süreci “Uyruğum” ve “Meşhur Yerler”

alt temalarını yansıtan görsellerin getirilmesiyle başlatılır **(OB4)**. "Ülkem" temasında öğretmen, öğrencilere sesletim kısmında hedeflenen sesleri fark ettirmek için bu seslerin vurgulandığı bir kaydı dinletir veya izletir. Öğretmen, hedeflenen seslere vurgu yaparak öğrencilerin bu seslere dikkat etmelerini ister **(E3.2)**. Dinleme sonrasında duyulan sesler sınıfça tekrar edilir ve hangi seslerin duyulduğu belirlenir. Burada Türkçe ile benzeyen sesler veya yansımalar kullanılabilir **(E1.1)**.

Öğrenciler, öğretmen rehberliğinde bu sesletim unsurlarını ve hedef sesleri özellikle hedef kelimelerin içinde kullanarak tekrar edebilir ve doğru telaffuzlarını pekiştirir **(KB1)**. Öğrenciler hedef sesleri hedef sözcükler içinde önce bireysel olarak sonra toplu bir şekilde, doğru sesletimle ifade eder ve bu etkinlik, işitsel doğruluğu pekiştirir **(D14.2)**.

Öğrenciler farklı konuşma örneklerinde aynı sesletim özelliklerini duyduklarında bunları tanımaya çalışır **(KB2.2)**. Birinci grupta hedeflenen sesleri tanımaya yönelik olarak öğrencilerle doğru sesleri duyduklarında yeşil, yanlış sesi duyduklarında ise kırmızı kartı kullandıkları bir kart oyunu oynanabilir **(E2.5, D4.1)**. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına dair aşinalık kazandırılır.

Öğretmen hedef sesleri doğru şekilde telaffuz eder ve öğrencilerden bu sesleri doğru bir şekilde taklit etmelerini ister **(E2.2)**. Öğretmen etkileşimli tahtada hedef seslerin bulunduğu ve bulunmadığı kelimelere ait görselleri açar. Ardından öğrencilerle, bu kelimelerde hedef seslerin bulunup bulunmadığına ilişkin sözlü alıştırmalar yapar **(OB4)**. Öğretmen, bu görsellere dayanarak kelimeleri veya harfleri hedef seslere vurgu yaparak okur ve öğrencilerden bunları tekrar etmesini ister. Böylece öğrenciler bu seslere kendileri karar vererek onları doğru, gerçek ve tabii bir şekilde kullanabilir; harfleri sırasıyla doğru olarak tanır ve söyler. Bunun ardından değerlendirme süreci için öğrencilerin sınıf içerisinde harfleri okumaları veya evde sesletimi kayıt altına almaları istenebilir. Bu kayıtlar sınıfta paylaşılabilir, kayda öğrencinin kendisi, sınıf arkadaşları ve öğretmen yapıcı geri bildirim verir **(D14.2)**.

ADG.5.4.SÖS.

"Ülkem" temasına yönelik sözcük seçme-kullanma süreci, "Uyruğum" ve "Meşhur Yerler" alt temalarının ve hedef kelimelerin yer aldığı görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır **(OB1, OB2)**. Öğrenciler dinleme ve sesletim bölümünde yaptıkları tahminleri hatırlarlar. Dinledikleri şarkının / kaydın yazılı hâlini hızlı bir şekilde tarar ve görsel kaynaklar kullanarak daha önce öğrendikleri harfleri seçmeye çalışabilirler **(KB2.2)**. Öğrendikleri harfleri işaretleyebilirler. Öğrenciler bu içerikleri dinler ve izler, hedef sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görürler.

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Özellikle hedef sesleri içeren kelimeler, doğru sesletimle hep birlikte söylenir. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına aşinalık kazandırılır **(SDB2.1)**.

Öğrenciler şarkının / kaydın yazılı hâlini tekrar inceler ve görsel kaynaklar kullanarak bilmedikleri kelimelerin anlamlarını tahmin etmeye çalışabilirler **(KB2.11)**. Öğretmen tahtada iki liste hazırlar; listelerden bir tanesi temada hedeflenen kelimelerden, diğeri ise ikincil kelimelerden oluşur. Öğrenciler, hedeflenen kelimeler listesindeki unsurları görsel ipuçlarından yararlanarak yardımıyla anlamlandırmaya çalışabilirler **(KB2.4, KB2.5)**. Böylece sözcüklerin kullanım bağlamı algılanır **(E3.1)**.

Gerçek veya görsel unsurlar, kelime anlamlarını pekiştirmek için kullanılır. Öğretmen hedef kelime duyulduğunda ona eşlik eden bir görsel gösterir **(OB4)**. Kelime tekrarı için interaktif oyun veya uygulamalar kullanılabilir **(OB2, E2.5)**. Hedeflenen kelimeler bu süreçte algılandıktan sonra öğrenciler hedef sözcükleri doğal bir biçimde kullanmak için etkileşimli tahtada gösterilen görselleri inceleyebilir. Öğrenciler bu görsellere bakarak karışık olarak verilmiş kelimelerden o görsel ile eşleşeni bulabilir **(KB2.7)**. Öğrenciler sıra arkadaşlarıyla iletişim sürecine geçerek görsellerde verilen hedef sözcüklerden seçim yapıp

basit bir soru-cevap alıştırmayı yapabilir **(SDB2.1, D4.1)**.

Değerlendirme için görsel temelli sınıflandırma aktiviteleri kullanılabilir. Öğrenciler kelimelere denk gelen çizimler yapabilir **(D5.2)**. Bu aktiviteler ve çizimler sınıf içerisinde kendileri ve arkadaşları tarafından değerlendirilebilir **(SDB3.1)**.

ADG.5.4.DBS.

“Ülkem” temasında öğrencilerin dikkatini “Uyruğum” ve “Meşhur Yerler” alt temalarında geçen dil bilgisi unsurlarına çekmek için dinleme bölümünde kullanılan şarkı / kayıt, öğrencilere bir kez daha dinletilir veya izletilir.

Öğrenciler şarkıyı dinlerken öğretmen hedeflenen ifadelerin olduğu yerlerde durur, ifadeleri vurgulu bir şekilde tekrar eder ve öğrencilere tekrar ettirir **(E3.2)**. Burada anlamı pekiştirmek için görseller veya vücut dili kullanılabilir **(KB2.2)**. Bu süreçte dil yapılarının kuralları açıklanmaz, bu yapıların bağlam içinde doğal olarak fark edilmesi sağlanır **(KB2.4, KB2.10)**.

“Ülkem” temasında yer alan ülkem, uyruğum ve meşhur yerler ile ilgili nesneleri içeren görseller üzerinden eşleştirme etkinliği yapılır. Öğrenciler dinledikleri cümleleri doğru görsellerle eşleştirebilir, ilgili nesneleri işaretleyebilir ve hangi ifadenin hangi görsele ait olduğunu sözlü olarak belirtebilir **(KB2.7, KB2.8)**. Bu etkinlik sayesinde hedef dil parçaları kuralları bilinmeden fark edilerek ayırt edilir **(OB1)**.

Aynı yapıya sahip cümleler gruplandırılarak tekrar edilir. Öğrenciler sırayla cümleleri sesli olarak söyler, arkadaşlarının tekrarlarını dinler ve birlikte tekrar ederek işitsel farkındalık geliştirir. Bu süreçte benzer dil yapılarının fark edilmesi sağlanır **(E2.5, SDB2.2)**. Bu temada öğretmen öğrencilerden olumlu bir istek cümlesi söylediğinde yeşil kart, olumsuz bir istek cümlesi söylediğinde ise kırmızı kart göstermelerini isteyerek öğrencilerin konuyu pekiştirmelerini sağlar **(E3.1)**. Ardından öğrencilerin fark ettiği ve pekiştirdiği bu yapıların bağlam içinde kullanılmaları sağlanır. Bunun için iletişim temelli aktiviteler veya oyunlar kullanılır **(SDB2.1, D6.1)**.

Öğrenciler etkileşimli tahtada gösterilen resimleri inceler ve tahtada karışık olarak verilen cümlelerden uygun olanlarla bu resimleri eşleştirir. Bu dil bilgisini içeren cümleler, beden dili kullanılarak fiziksel olarak canlandırılır. Öğretmen “Görseldeki ülkelerden hangisine gitmek istersin?”, “Görselde bulunan yerlerden hangisine gitmelisin?” gibi sorular sorar ve öğrencilerin, soruların cevaplarını işaretlerle göstermesini ister. Öğrenciler sıra arkadaşlarıyla bu yapıda cümleler kurarak kısa ve basit diyaloglar yapabilir. Böylece dili kendiliğinden, doğal ve gerçek şekilde kullanmış; fiziksel olarak canlandırmış ve gerçek iletişim süreçlerine aktarmış olurlar **(SDB1.2)**. Bu aktiviteler sonunda öğretmen ve sınıftaki diğer öğrenciler, birbirine yapıcı geri bildirim verir **(D10.1, D14.2)**.

ADG.5.4.O.

“Ülkem” temasında öğretmen “Uyruğum” ve “Meşhur Yerler” alt temalarına dair görseller ve destekleyici ipuçları sunarak öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirir **(OB4)**. Öğrenciler okuma parçasını hızlı bir şekilde tarar ve öğrendikleri harf, kelime ve dil bilgisi unsurlarını fark etmeye çalışabilir **(OB1)**. Bu unsurlardan bildiklerini ifade eder. Ardından öğrencilerin “Parçadaki kişi nereli?”, “Parçadaki kişi nereye gitmek istiyor?” gibi sorularla görseller ile içerik arasında ilişki kurmaları sağlanır **(KB2.2)**. Öğrenciler içeriğin konusu hakkında tahminlerde bulunur **(KB2.12)**.

Öğrenciler kişiler, ifadeler ve nesnelere dikkat ederek görseller yardımıyla tahminlerini sürdürür **(E1.1)**. Öğretmen, öğrencilerin okuma parçasını veya diyalogu sessiz ve dikkatli bir şekilde okumalarını ister **(E3.2, D19.1)**. Alt temaların ve hedef kelimelerin fark edilmesi beklenir. Öğrenciler tümcelerdeki bilgilere dayanarak basit çıkarımlar yapar **(E1.4, KB2.3, KB2.10)**. Bunların doğruluğunu öğretmenin ve akranlarının yardımıyla kontrol eder. Böylece içeriğin konusu genel olarak algılanır ve basit ve temel ayrıntılar fark edilir **(SDB2.1)**.

Öğrenciler tahminlerini içerik ile karşılaştırarak bunların doğruluğunu kontrol eder **(KB2.7)**. Metinde yer alan ögeler tablo, şema ve görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılır. Alt temalar ve diğer hedeflenen ögeler belirli bir düzen içinde yerleştirilir **(KB2.5)**. Bu ögeler basit kategoriler altında sınıflandırılır, benzerlik ve farklılıklar üzerinden karşılaştırmalar yapılır **(KB2.14)**. Bu süreçte öğrencilerin içerikteki yatay ve dikey ilişkileri keşfedebilmesi için rehber sorular sorulur, görseller ve kısa etkinlikler kullanılarak öğrencilerin okuduğunu anlama ve içselleştirmeleri sağlanır **(OB1)**.

Okuma parçası ve diyalogu okuduktan sonra öğrenciler açık uçlu soruları yanıtlama, cümle tamamlama, boşluk doldurma gibi alıştırmaları yapabilir. Aynı zamanda öğrenciler kelime ve dil bilgisi ile ilgili bilgilerini pekiştiren çalışmalar yapabilir **(E1.5, E3.1)**. Öğrenciler fikirlerini paylaşır, yaptıkları alıştırmalarda hataları varsa bunları düzeltir. Öğretmen en son aşamada öğrencilerin yaptıkları hatalar üzerine yapıcı geri bildirim verir **(SDB1.2, SDB3.1)**.

ADG.5.4.K.

“Ülkem” temasında öğrenciler önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek için “Uyruğum” ve “Meşhur Yerler” alt temaları ile ilgili hedeflenen ögeleri görseller ve destekleyici unsurlar vasıtasıyla hatırlar ve mevcut içerikle ilişkilendirir **(KB2.2)**. Ardından temalar ve hedef kelimeleri içeren kısa konuşma modelleri sunulur. Öğrenciler konuşma modellerini dinler veya izler, bu içerikleri bireysel veya grup olarak tekrar ederek içeriğe aşina olur **(SDB2.1)**. Böylece sözlü üretime hazırlık yapmış olurlar.

Öğrenciler önceden verilen modeli taklit ederek yeni bir içerik tasarlar, öğretmenin verdiği geri bildirimler ve destekleyici ögeler yardımıyla hazırladıkları bu yeni içeriği düzenler **(E1.2, D11.1, SDB1.2, SDB1.3)**. Böylece öğrenciler kelime veya cümleleri anlamlı ve doğru bir şekilde kullanır **(KB1)**. Öğrenciler doğru telaffuz, söylem biçimleri, hedef sözcükler ve dil parçalarını seçerek kullanır. Bağlama uygun içeriği doğal ve gerçekçi biçimde sunmak için öğrencilere destek verilir **(E3.2)**. Burada öğrencilerden mesajları dinleyici için basit ve net olarak ifade etmeleri beklenir. Öğrencilerin hazırlıksız konuşma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanabilmeleri, hazırlıklı konuşma durumlarında ise belirledikleri içerikleri düzenleyerek doğal ve anlaşılır biçimde sunabilmeleri desteklenir **(SDB3.1)**.

İkili veya küçük grup çalışmaları yapılır **(SDB2.2)**. Öğrenciler temaya ilişkin hedeflenen ögeleri belirler, bu ögeleri sınıflandırır ve ortak bir sunum hazırlar **(D4.1, KB2.5)**. Böylece bilgileri yeniden düzenlemiş olurlar ve bu yeniden yapılandırılmış bilgileri doğru şekilde sözlü iletişimde kullanırlar **(KB2.14)**.

Sürecin sonunda öğrencilerin konuşma etkinliklerine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerini paylaşmaları sağlanır **(SDB1.1)**. Öğrencilerden hangi ifadeleri doğru kullandıklarını, hangi noktalarda zorlandıklarını ve kendilerini nasıl geliştirebileceklerini ifade etmeleri beklenir. Bu süreçte yapılan çalışmaların yorumlanması ve anlamlandırılması desteklenir **(E2.4)**. Öğretmen “Bugün ne öğrendiniz?” gibi sorular sorarak öğrencilerin alt temalara ilişkin sorulara cevap vermesini sağlar. Öğretmen ile akranlar süreç içinde ve süreçten sonra geri bildirim verir, fikirlerini paylaşır **(D14.2)**.

ADG.5.4.Y.

“Ülkem” temasında öğrenciler önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek için “Uyruğum” ve “Meşhur Yerler” alt temaları ile ilgili hedeflenen ögeleri görseller ile destekleyici unsurlar yardımıyla hatırlar ve mevcut içerikle ilişkilendirir **(KB2.2)**. Öğretmen, öğrencilere yazmaları istenen görevin tam olarak ne olduğunu net bir dille anlatır **(E3.2)**. Öğrencilerden yazılması istenen cümle veya parçaya benzeyen bir modeli incelemeleri istenir. Öğrenciler bu metinleri taklit ederek benzer içerikleri yeniden yazar **(SDB1.2)**.

Daha sonra öğrenciler hazırlıksız yazma etkinlikleriyle model metinleri örnek alarak kısa cümleler veya metinler oluşturur **(KB1)**. Yazma sürecinde öğrenciler, verilen yazma türüne

uygun basit kelimeleri ve dil yapılarını seçerek kullanır **(D16.1)**. Süreçte rehberlik, örnek metinler ve kısa yazma etkinlikleriyle öğrencilerin yazılı anlatım becerileri desteklenir. Bu aktivite sırasında öğretmen öğrencilerin yapısal özelliklere, söylem biçimlerine ve noktalama işaretlerine yazma türüne uygun olarak dikkat etmelerini sağlar. Yazma görevinin sonunda öğrenciler, temaya uygun basit mesajları iletmış olur **(SDB1.3)**.

Öğrenciler bu modele bakarak çalışma yaptıktan sonra bilgilerin benzerlerini farklı bağlamlarda bireysel olarak yeniden düzenleyerek kullandıkları özgün bir ürün ortaya çıkarır **(SDB1.1)**. Bu yapılandırılmış bilgileri içeren ürün, yazılı iletişime uygun olmalıdır. Ardından yazılı içeriklerin farklı bağlamlarda yeniden düzenlenmesi sağlanır **(SDB3.2)**. Yazılan ifadeler değiştirilerek ülkem, uyruğum, meşhur yerler gibi hedeflenen öğeler tanımlanır ve metinler genişletilebilir. Bu süreçte yazılı bilgilerin yeniden yapılandırılması ve paylaşılması desteklenir **(SDB2.1)**. Öğrencilerin yazdıkları metinleri arkadaşlarıyla paylaşabilmeleri ve yazılı iletişim kurabilmeleri sağlanır **(E2.4)**.

Küçük grup çalışmaları yapılır. Grup içinde yazılan metinler paylaşılabılır, birlikte gözden geçirilebilir ve ortak metinler oluşturulabilir **(SDB2.2, D4.1)**.

Yazma sürecinin bu aşamasında öğrenciler bilgi, deneyim, duygu ve düşüncelerini bireysel olarak aktararak poster, mesaj, şarkı gibi pratik, otantik ve yaş seviyelerine uygun çeşitli özgün ürünler ortaya koyabilir **(E2.5, D5.2)**. Hazırlanan bu ürünler akranlarla paylaşarak sınıf içi karşılıklı aktarımlar yapılır ve ortaya çıkan ürünlere ilişkin kapsamlı bir değerlendirme gerçekleştirilir. Öğretmen, öğrencilere “Bugün ne öğrendiniz?” sorusunu yönelterek öğrencilerin düşüncelerini ifade edebilmelerini sağlar. Yazılan metinler gözden geçirilerek güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken noktalar belirlenirken bu değerlendirmelerin sınıf ortamında paylaşılması ve karşılıklı geri bildirimlerde bulunulması sağlanır. Öğretmen yazma süreci ve ürün hakkında yapıcı geri bildirimler verir **(SDB3.1)**.

Performans görevi olarak öğrencilerden temada öğrendikleri meşhur yerler ile ilgili hedeflenen sözcükleri kullanarak bir video, resimli sunum veya ses kaydı hazırlamaları istenebilir. Öğrencilerin kendi şehirlerinde veya başka bir bölgede olan meşhur bir yeri tanıtmak için çizimler veya fotoğraflar yardımıyla bir video, görsel ya da kayıt hazırlamaları ve bir sunum yapmaları beklenmektedir. Bu görevde uygun yerlere, temada hedeflenen sözcükleri ve dil bilgisi kurallarını kullanarak cümleler yazmaları istenebilir.

Bu performans görevi, hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarının işlevsel biçimde kullanımı, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı, göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme ölçütlerini içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevi sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılım göstermelerini desteklemek amacıyla öz değerlendirme veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme 1. Etkinlik: Ülke Tanıtma Sunumu

“Öğrencilerin “Uyruğum” ve “Meşhur Yerler” alt temalarına dair olumlu cümleler içeren sözlü sunumlar hazırlayıp sunmaları istenebilir. Öğrencilerden Türkiye’yi veya başka bir ülkeyi tanıtan bir sunum yapmaları istenebilir. Öğrenciler sunumu yaparken görsellerden ve videolardan faydalanabilir. Öğrenciler, örnekteki gibi bir sunum hazırlayabilir:

Тыркые, Азиерэ Еврошэрэ азыфагу дэт. Ар итаурихккэ, икултырккэ бай. Тыркуие плони зэрэдунаем тет цыфхэм апэу агу къекырэ кьалэр Истамбул ары. Ау Истамбул, Тыркуем икьалэшъхьарэп. Тыркуем икьалэшъхьар Анкара. Тыркуе мэшт дэхэхэмрэ, шхын лэшлүхэмрэ, пасэ зэманым кьэнэгъэхэмрэ зэрэдунаемккэ цлэрыло. Тыркуем кьэкlorэ туристхэр, Истамбул дэт мэштхэр маклошъух, хы лушъохэм маклошъух фаехмэ Кападокам шарккэ мэбыбышъух..

2. Etkinlik: Metin Çalışması ve Sunumu

Öğretmen öğrencilere kendi seviyelerine uygun Adigece bir metin verebilir. Öğrencilerden bu parçayı ezberleyerek / çalışarak sınıfta sunmaları istenebilir. Öğrenciler, bu parçada hem hedeflenen kelime ve dil bilgisi yapılarını hem de bunları geliştirebilecek daha zor yapıları görebileceklerdir. Öğretmen, hem süreç içinde hem de süreçten sonra zenginleştirme sürecinin sonuçlarını gözlemleyebilir.

Destekleme**1. Etkinlik: Kartları Sınıflandırma ve Eşleştirme**

“Ülkem” temasında öğrencilere “Uyruğum” ve “Meşhur Yerler” alt temalarında hedeflenen kelimeleri gösteren iki farklı kategoride kartlar dağıtılabilir. Öğrenciler bu kartları sınıflandırabilir ve doğru kelimelerle eşleştirebilir. Böylece yazma konusunda desteğe ihtiyacı olan öğrencilerin, hedef dildeki kelimeleri daha anlaşılır şekilde pratik yapmaları sağlanmış olur.

2. Etkinlik: Eksik Harfleri Tamamlama

Öğrenciler bütün kelimeleri yazmak yerine tahtada verilen resimlerin altına, içinde bazı harflerin eksik bırakıldığı kelimeleri tamamlama alıştırması yapabilir (Къэралыгъо, къалэ, къалэшъхъа, псыхъо, къушъхъэ, пащэ, лъэпкъ, лъэкъуац, япон, адыгей, гъэпсэфэкло, къэкълухъан, класэн, фаен). Kelimeler tamamlandıktan sonra öğrencilerden bu sesleri ve kelimeleri seslendirmeleri istenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

6. SINIF (A1.1)

1. TEMA: EVİM

Alt Temalar: Tanışıyoruz, Geniş Ailem

Bu tema, öğrencilerin Adigece dil becerilerini geliştirmelerini, dile ilişkin temel bilgi ve becerilerini pekiştirmelerini amaçlamaktadır. Tema kapsamında öğrenciler; tanışıyoruz, geniş ailem gibi günlük yaşamdan seçilen bağlamlar aracılığıyla temel iletişim ifadelerini kullanmaya yönelik öğrenme yaşantıları edinir. Aynı zamanda Adige alfabesinde telaffuzu zor olan seslere karşılık gelen harfleri pekiştirerek bunları basit sözcük ve ifadelerde kullanmaya yönelik çalışmalar gerçekleştirir. Böylece öğrencilerin temel dil yapılarını günlük yaşamla ilişkilendirerek kullanmaları desteklenirken sonraki temalarda ele alınacak dil yapılarına yönelik bir temel oluşturmaları ve Adige alfabesine ilişkin bilgilerini pekiştirmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma, YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma, YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma, YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma, YDAB2. Okuma-Anlamlandırma, YDAB3. Konuşma-Anlatma, YDAB4. Yazma-Anlatma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.2. Bağımsızlık, E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E2.4. Güven, E2.5. Oyunseverlik, E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma, E3.3. Yaratıcılık

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB3.1. Uyum, SDB3.2. Esneklik

Değerler D2. Aile Bütünlüğü, D3. Çalışkanlık, D9. Merhamet, D12. Sabır, D14. Saygı, D15. Sevgi, D16. Sorumluluk, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım, Fen Bilimleri, Görsel Sanatlar, İngilizce, Müzik, Sosyal Bilgiler, Türkçe

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB1. Temel Beceriler, KB2.1. Çelişki Giderme, KB2.2. Gözlemleme, KB2.3. Özetleme, KB2.4. Çözümleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.9. Genelleme, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.12. Mevcut Bilgiye / Veriye Dayalı Tahmin Etme, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma, KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme)

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ADG.6.1.D. "Evim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme – anlamlandırabilme

- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.*
- b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
- c) *Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.*
- ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*

ADG.6.1.SES. "Evim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sesletimi seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

ADG.6.1.SÖS. "Evim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sözcük seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

ADG.6.1.DBS. "Evim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun dil bilgisi seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

ADG.6.1.O. "Evim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme

- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.*
- b) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.*
- c) *Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.*
- ç) *Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*

ADG.6.1.K. "Evim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme

- a) *Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.*
- b) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.*
- c) *Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.*
- ç) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
- d) *Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
- e) *Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*

ADG.6.1.Y. "Evim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.
- b) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.
- c) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Tema: Сиунэ**Alt Temalar**

Тызэрашлэ

Сиунагъо

İşlevsel Cümle Yapıları

Мыр сятэжъ.

Ар унэм ис.

Сянэжъ дахэу мэгушылэ.

Сиунагъо ины.

Basit Soru Sorma ve Cevap Verme

Аслъан: Уимафэ шлу. Сэ Сцлэр Аслъан. О пцлэр сьд?

Даринэ: Уимафэ шлу. Сцлэр Даринэ. Сьдэу ушчыта?

Аслъан: Сэ сьдэгъу, тхъэуегъэпсэу. О сьдэу ушчыта?

Даринэ: Сэри сьдэгъу.

Айщэт: Уимафэ шлу, Али.

Али: Уимафэ шлу Айщэт.

Айщэт: Мыр сянэ, ащ ыцлэр Фатымэт.

Али: Бэу сигуапэ хъугъэ Фатымэт.

Фатымэт: Сэри сигуапэ хъугъэ Али.

Айщэт: Мыр сятэ, ащ ыцлэр Умар.

Али: Бэу сигуапэ хъугъэ Умар.

Умар: Сэри сигуапэ хъугъэ Али.

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

Цлэпаплэхэмрэ Зилэныгъэмрэ (Şahıs Zamirleri ve Aitlik): Сэ / Сы, О / У, Ар, Ащ / Ы, И (Сэ сы-адыг, О у-клалэ, Си-унэ, Ви-унэ, И-унэ, П-Цлэ, С-Цлэ, Ы-Цлэ)

Sesletim

1. Hedeflenen Sesler: ы-жъ-ш

2. Farklı Seslerin Sesletimi ve Telaffuzu: ы-жъ-ш

3. Vurgu ve Tonlama: Cümlelerde şahıs ifadeleri ve aitlik ekleri kullanılan ifadelerde vurgu ve tonlamayı ayırt edebilme: Сэ сы-адыг, О у-клалэ, Си-унэ, Ви-унэ, И-унэ.

4. Tekrar ve Taklit Yoluyla Otomatikleştirme: Kısa diyalog ve ek alan ve ek almayan sözcük örneklerinin doğru sesletimle tekrarı. Telaffuzu zor olan 3 sesin karşılığı olan harflerin tekrarı. Basit cümle ve kelimelerin farklı bağlamlarda doğal telaffuzla kullanımı.

5. Sesletim ve Yazım İlişkisi: Sözcükleri doğru okuyup yazarken, ses-harf eşleşmesini fark etme.

Kelimeler

Уимафэ шлу, сцлэр / пцлэр, сятэ / сянэ, сятэжъ / сянэжъ (нанэ), сшы, сышыпхъу, унэ, унагъо, дахэ, шульэгъу, ины, цлык

İlkeler Öğretim süreci, öğrencilerin günlük yaşam deneyimlerinden hareketle anlamlı bağlamlarda ve iletişim odaklı olarak planlanmalıdır. Dil yapıları, açık kural öğretiminden ziyade bütüncül bir yaklaşımla doğal kullanım örnekleri üzerinden sezdirilmeli; öğrencilerin dili farklı iletişim durumlarında işlevine uygun biçimde kullanmaları desteklenmelidir. Öğrenme yaşantıları, öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini bütüncül olarak geliştirecek şekilde düzenlenmeli; öğrencilerin dili etkileşim içinde kullanmalarına fırsat sağlayan uygulamalara yer verilmelidir. Öğretim süreci, öğrencilerin bireysel özellikleri ve hazırbulunuşlukları dikkate alınarak planlanmalı; uygun görsel, işitsel ve yazılı materyallerle desteklenmelidir. Süreç, öğrencilerin sözcükten cümleye ve kısa metinlere uzanan aşamalı bir gelişim göstermelerini ve Adigeceyi farklı bağlamlarda etkili ve uygun biçimde kullanmalarını destekleyecek şekilde yapılandırılmalıdır.

Anahtar Kavramlar evim, tanışıyoruz, geniş ailem, iletişim

**ÖĞRENME
KANITLARI
(Ölçme ve
Değerlendirme**

Bu temada öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu, ses kaydı çalışmaları ile değerlendirilebilir.

1. Performans Görevi: Alfabe ve Sesletim Çalışması

Öğrencilerin hedeflenen sesleri ifade eden harflerin yazımını tekrar etmesi için öğrencilerden Kiril temelli Adige alfabesi ve sesletimi çalışması yapmaları istenebilir. Bu amaçla öğrencilerden telaffuzu zor olan 3 ses ve bu seslere karşılık gelen harfler ile ilgili bir çalışma kâğıdı hazırlaması istenebilir. Çalışma kâğıdında bu 3 harfi sırasıyla yazmaları beklenmektedir. Öğrencilerden sırasıyla yazdıkları bu harflerin yanına tekrar yazma çalışması yapmaları istenebilir. Öğrencilerden yazma etkinliğinden sonra bu 3 sesin sesletimini kendi kendine yaparak ses kaydı alması istenebilir. Bu etkinlik tamamlandıktan sonra öğrencilerden ikinci bir çalışma kâğıdı hazırlamaları istenebilir. İkinci çalışma kâğıdında harfler değil, bu 3 sesi karşılayan harflerin geçtiği hedef kelimeler ile ilgili yazma çalışması yapmaları beklenmektedir. Yazma çalışması bittikten sonra etkinlikteki kelimeleri önce akıcı bir şekilde, ikinci seferde 3 sese vurgu yaparak kayıt altına almaları istenir. Performans görevi; teslim zamanı, doğruluk, göreve katılım, çaba, süreç içindeki ilerleme, düzen ölçütlerine göre değerlendirilebilir. Değerlendirme aracı olarak analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu kullanılabilir. Öğrencilere performans görevi incelendikten sonra geri bildirim verilir ve öğrencilerin duygu ve düşüncelerini paylaşmaları istenir.

2. Performans Görevi: Soyağacı Hazırlama

Öğrencilerden temada öğrendiği geniş aile bireyleri ile ilgili hedeflenen kelimeleri kullanarak görsellerle desteklenecek şekilde soyağacı hazırlaması istenebilir. Bunun ardından soyağacı ile ilgili kısa bir sunum yapmaları istenebilir. Bu performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarının işlevsel biçimde kullanımı, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevi sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılım göstermelerini desteklemek amacıyla öz değerlendirme veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

**ÖĞRENME-ÖĞRETME
YAŞANTILARI**

Temel Kabuller

Öğrencilerin Kiril temelli Adige alfabesindeki telaffuzu zor olan 3 sesi ve bu seslere karşılık gelen harfleri önceden tanıdıkları, bu harflerin Türk alfabesindeki benzerleriyle olan ortak ve farklı yönlerini bildikleri varsayılır. Bu temada öğrencilerin “Tanışıyoruz” ve “Geniş Ailem” alt temalarıyla ilgili günlük yaşamda kullanabilecekleri bazı temel sözcüklere aşina oldukları kabul edilir.

Tema aynı zamanda dilin sadece bir iletişim aracı olmadığını, kültürü ve kimliği taşıyan bir değer de olduğunu kabul eder. Öğrencilerin etkin katılımı ve aktif öğrenmesi, temanın bir diğer temel kabulüdür.

Ön Değerlendirme

Süreci “Evin” teması ön değerlendirme sürecinde öğrencilerin temaya ilişkin ön bilgileri çeşitli etkinliklerle gözlemlenebilir. Bu süreçte öğrencilerin çevrelerini tanıma, kendilerini ve geniş ailelerini tanıtmaya yönelik mevcut bilgi ve deneyimleri incelenebilir. Görseller, kısa videolar, kavram kartları gibi materyaller kullanılarak öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri hakkında fikir edinilebilir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğrencilerin ihtiyaçları dikkate alınarak ders sürecinde kullanılacak öğrenme materyalleri gerektiğinde yeniden düzenlenebilir.

Köprü Kurma Öğretim sürecinin başlangıcında öğrencilerin ön öğrenmelerini harekete geçirmek amacıyla görsel, işitsel veya çoklu ortam materyallerinden yararlanılabilir. Bu materyaller aracılığıyla öğrencilerin hedeflenen kelime, ifade ve dil yapılarına dikkatleri çekilebilir; gözlem yapmaları, tahminlerde bulunmaları ve önceki öğrenmelerinden hareketle yeni öğrenmelerin anlamlandırılmaları desteklenebilir. Süreç boyunca öğrencilerin merak duygularını harekete geçirecek ve öğrenmeye aktif katılımlarını destekleyecek uygulamalara yer verilebilir. Öğrencilerin günlük yaşam deneyimleri ile yeni öğrenmeleri arasında ilişki kurmalarına fırsat sunulabilir. Böylece öğrencilerin yeni bilgileri önceki öğrenmeleriyle ilişkilendirmeleri, dili anlamlı bağlamlarda değerlendirmeleri ve öğrenme sürecine etkin katılım göstermeleri desteklenebilir. Bu süreç, öğrencilerin yeni bilgileri önceki bilgi ve deneyimleriyle ilişkilendirerek öğrenmelerini anlamlı hâle getirmelerine katkı sağlayabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları ADG.6.1.D.

Öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla “Evin” temasının “Tanışıyoruz” ve “Geniş Ailem” adlı alt temalarını yansıtan görseller sınıf ortamına getirilir veya etkileşimli tahta üzerinden sunulur (E1.1, OB2, OB4). Ardından “Senin annenin adı nedir?”, “Nasılsın?” gibi sorularla görseller ile içerik arasında ilişki kurmaları sağlanır (KB2.8). Öğrenciler bu görseller hakkında konuşur ve ev ortamına ilişkin yaşantılarını hatırlar. Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin etkin hâle getirilmesi hedeflenir. Sunulan görsel ve işitsel ipuçları ile öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimleri arasında basit ve somut ilişkileri fark edebilmeleri sağlanır (E3.1, KB2.10).

Dinleme / izleme içeriğine ait kısa ön izleme görselleri, anahtar ipuçları veya sessiz kesitler sunulurken içeriğin konusu, içerikte yer alabilecek kişiler, mekânlar, eşyalar ve temel ifadelerle ilişkin tahminlerde bulunulması istenir. Böylece önceki bilgi ve deneyimlere dayalı tahminler oluşturulması sağlanır (KB2.11, KB2.12). Ardından “Evin” temasına uygun, sosyal etkileşim durumları içeren kısa bir şarkı / kayıt dinletilir veya izletilir. Bu süreçte içeriğin genel konusunun bütüncül olarak algılanması beklenir (E3.2).

Dinleme / izleme sonrasında içerikte yer alan kişi, mekân, eşya ve temel ifadeler; görseller, kartlar ve eşleştirme etkinlikleri aracılığıyla yeniden sunulur. Bu sayede içerikteki somut, basit ve temel bileşenlerin tanınması sağlanır (KB2.2). Dinleme / izleme sürecinin ardından başlangıçta oluşturulan tahminlerin gözden geçirilmesi ve doğruluğunun kontrol edilmesi sağlanır (E3.1, KB2.4). İçerikte yer alan öğeler (kişiler, mekânlar, eşyalar, ifadeler); tablo, şema, pano gibi görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır ve bu bileşenlerin bütün içinde konumlandırılması sağlanır (KB2.5, KB2.7). İçerikteki unsurların basit kategoriler altında sınıflandırılması sağlanır. Bu unsurlar arasında temel ve basit karşılaştırmalar yapılması desteklenir (KB2.7). Ayrıca kişi-mekân, eşya-mekân, ifade-durum ilişkileri gibi somut, basit yatay ve dikey ilişkilerin tanınması sağlanır (KB2.8). Son aşamada içeriğin, öğrencilerin kendi yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilmesi sağlanarak bireysel olarak içselleştirilmesi desteklenir (SDB1.1).

Dinleme / izleme ve anlamlandırma sürecine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerin basit ifadelerle paylaşılması istenir (SDB2.1). Gönüllü öğrenciler tarafından sınıf içi paylaşımlar yapılabilir (E2.4). Ardından ikili veya küçük grup çalışmaları gerçekleştirilerek öğrencilerin ne anladıklarını, hangi unsurları fark ettiklerini ve sürece ilişkin görüşlerini karşılıklı olarak

paylaşabilirler (**SDB2.2**). Bu süreçte basit geri bildirimlerde bulunulması desteklenir (**D14.2, D15.1**). Son aşamada öğretmen “Bugün ne öğrendiniz?” sorusunu yöneltir. Etkileşim süreci yönlendirilir, öğrencilerin aktif katılımı teşvik edilir ve iş birliğine dayalı yansıtma süreci yapılandırılır (**SDB1.3**).

ADG.6.1.SES.

“Evim” temasına yönelik sesletim seçme-kullanma süreci “Tanışıyoruz” ve “Geniş Ailem” alt temalarını yansıtan görsellerin getirilmesiyle başlatılır (**OB4**). “Evim” temasında öğretmen öğrencilere sesletim kısmında hedeflenen sesleri fark ettirmek için seslerin vurgulandığı bir kaydı dinletir veya izletir. Öğretmen, hedeflenen seslere vurgu yaparak öğrencilerin bu seslere dikkat etmelerini ister (**E3.2**). Dinleme sonrasında duyulan sesler sınıfça tekrar edilir ve hangi seslerin duyulduğu belirlenir. Burada Türkçe ile benzeyen sesler veya yansımalar kullanılabilir (**E1.1**).

Öğrenciler, öğretmen rehberliğinde bu sesletim unsurlarını ve hedef sesleri özellikle hedef kelimelerin içinde kullanarak tekrar edebilir ve doğru telaffuzlarını pekiştirir (**KB1**). Öğrenciler hedef sesleri, hedef sözcükler içinde önce bireysel olarak sonra toplu bir şekilde doğru sesletimle ifade eder ve bu etkinlik, işitsel doğruluğu pekiştirir (**KB2.4**).

Öğrenciler farklı konuşma örneklerinde aynı sesletim özelliklerini duyduklarında bunları tanımayaya çalışır (**KB2.2**). Birinci grupta hedeflenen sesleri tanımayaya yönelik olarak öğrencilerle doğru sesleri duyduklarında yeşil, yanlış sesi duyduklarında ise kırmızı kartı kullandıkları bir kart oyunu oynanabilir (**E2.5, D3.1**). Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına dair aşinalık kazandırılır.

Öğretmen hedef sesleri doğru şekilde telaffuz eder ve öğrencilerden bu sesleri doğru bir şekilde taklit etmelerini ister (**E1.3, E2.2**). Öğretmen etkileşimli tahtada hedef seslerin bulunduğu ve bulunmadığı kelimelere ait görselleri açar. Ardından öğrencilerle, bu kelimelerde hedef seslerin bulunup bulunmadığına ilişkin sözlü alıştırmalar yapar (**OB4**). Öğretmen, bu görsellere dayanarak kelimeleri veya harfleri hedef seslere vurgu yaparak okur ve öğrencilerden bunları tekrar etmesini ister. Böylece öğrenciler bu seslere kendileri karar vererek onları doğru, gerçek ve tabii bir şekilde kullanabilir, harfleri sırasıyla doğru olarak tanır ve söyler. Bunun ardından değerlendirme süreci için öğrencilerin sınıf içerisinde harfleri okumaları veya evde sesletimi kayıt altına almaları istenebilir (**D16.1**). Bu kayıtlar sınıfta paylaşılabilir; kayda öğrencinin kendisi, sınıf arkadaşları ve öğretmen yapıcı geri bildirim verir (**D14.2**).

ADG.6.1.SÖS.

“Evim” temasına yönelik sözcük seçme-kullanma süreci, “Tanışıyoruz” ve “Geniş Ailem” alt temalarının ve hedef kelimelerin yer aldığı görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır (**OB1, OB2**). Öğrenciler dinleme ve sesletim bölümünde yaptıkları tahminleri hatırlar. Dinledikleri şarkının / kaydın yazılı hâlini hızlı bir şekilde tarar ve görsel kaynaklar kullanarak daha önce öğrendikleri harfleri seçmeye çalışabilir (**KB2.2**). Öğrendikleri harfleri işaretleyebilir. Öğrenciler bu içerikleri dinler ve izler, hedef sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görür.

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Özellikle hedef sesleri içeren kelimeler, doğru sesletimle hep birlikte söylenir. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına aşinalık kazandırılır (**SDB2.1, D15.1**).

Öğrenciler şarkının / kaydın yazılı hâlini tekrar inceler ve görsel kaynaklar kullanarak bildedikleri kelimelerin anlamlarını tahmin etmeye çalışabilir (**KB2.11**). Öğretmen tahtada iki liste hazırlar; listelerden bir tanesi temada hedeflenen kelimelerden, diğeri ise ikincil kelimelerden oluşur. Öğrenciler, hedeflenen kelimeler listesindeki unsurları görsel ipuçlarından yararlanarak anlamlandırmaya çalışabilir (**KB2.4, KB2.5**). Böylece sözcüklerin kullanım bağlamı algılanır (**E3.1**).

Gerçek veya görsel unsurlar, kelime anlamlarını pekiştirmek için kullanılır. Öğretmen he-

def kelime duyulduğunda ona eşlik eden bir görsel gösterir **(OB4)**. Kelime tekrarı için interaktif oyun veya uygulamalar kullanılabilir **(OB2, E2.5)**. Hedeflenen kelimeler bu süreçte algılandıktan sonra öğrenciler hedef sözcükleri doğal bir biçimde kullanmak için etkileşimli tahtada gösterilen görselleri inceleyebilir. Öğrenciler bu görsellere bakarak karışık olarak verilmiş kelimelerden o görsel ile eşleşeni bulabilir **(KB2.7)**. Öğrenciler sıra arkadaşlarıyla iletişim sürecine geçerek görsellerde verilen hedef sözcüklerden seçim yapıp basit bir soru-cevap alıştırmaları yapabilir **(SDB2.1, D12.1)**.

Değerlendirme için görsel temelli sınıflandırma aktiviteleri kullanılabilir. Öğrenciler kelimelere denk gelen çizimler yapabilir. Bu aktiviteler ve çizimler sınıf içerisinde kendileri ve arkadaşları tarafından değerlendirilebilir **(SDB3.1)**.

ADG.6.1.DBS.

“Evim” temasında öğrencilerin dikkatini “Tanışıyoruz” ve “Geniş Ailem” alt temalarında geçen dil bilgisi unsurlarına çekmek için dinleme bölümünde kullanılan şarkı / kayıt, öğrencilere bir kez daha dinletilir veya izletilir. Öğrenciler şarkıyı dinlerken öğretmen hedeflenen ifadelerin olduğu yerlerde durur, ifadeleri vurgulu bir şekilde tekrar eder ve öğrencilere tekrar ettirir **(E3.2)**. Burada anlamı pekiştirmek için görseller veya vücut dili kullanılabilir **(KB2.2)**. Bu süreçte dil yapılarının kuralları açıklanmaz, bu yapıların bağlam içinde doğal olarak fark edilmesi sağlanır **(KB2.4, KB2.10)**.

“Evim” temasında yer alan tanışma ve geniş aile ile ilgili nesneleri içeren görseller üzerinden eşleştirme etkinliği yapılır. Öğrenciler dinledikleri cümleleri doğru görsellerle eşleştirebilir, ilgili nesneleri işaretleyebilir ve hangi ifadenin hangi görsele ait olduğunu sözlü olarak belirtebilir **(KB2.7, KB2.8)**. Bu etkinlik sayesinde hedef dil parçaları kuralları bilinmeden fark edilerek ayırt edilir **(OB1, KB2.9, KB2.16)**.

Aynı yapıya sahip cümleler gruplandırılarak tekrar edilir. Öğrenciler sırayla cümleleri sesli olarak söyler, arkadaşlarının tekrarlarını dinler ve birlikte tekrar ederek işitsel farkındalık geliştirir. Bu süreçte benzer dil yapılarının fark edilmesi sağlanır **(E2.5, SDB2.2)**. Bu temada öğretmen öğrencilerden olumlu bir cümle söylediğinde yeşil kart, olumsuz bir cümle söylediğinde ise kırmızı kart göstermelerini isteyerek öğrencilerin konuyu pekiştirmelerini sağlar **(E1.4, E3.1)**. Ardından öğrencilerin fark ettiği ve pekiştirdiği bu yapıların bağlam içinde kullanılmaları sağlanır. Bunun için iletişim temelli aktiviteler veya oyunlar kullanılır **(SDB2.1)**.

Öğrenciler etkileşimli tahtada gösterilen resimleri inceler ve tahtada karışık olarak verilen cümlelerden uygun olanlarla bu resimleri eşleştirir. Bu dil bilgisini içeren cümleler, beden dili kullanılarak fiziksel olarak canlandırılır. “Görseldeki kişinin adı ne?”, “Bu kimin evi?” gibi sorular sorar ve öğrencilerin, soruların cevaplarını işaretlerle göstermesini ister. Öğrenciler sıra arkadaşları ile aynı yapıda cümleler kurarak kısa ve basit diyaloglar yapabilir. Böylece dili kendiliğinden, doğal ve gerçek şekilde kullanmış; fiziksel olarak canlandırmış ve gerçek iletişim süreçlerine aktarmış olurlar **(SDB1.2)**. Bu aktiviteler sonunda öğretmen ve sınıftaki diğer öğrenciler, birbirine yapıcı geri bildirim verir **(D14.2, D16.1)**.

ADG.6.1.O.

“Evim” temasında öğretmen “Tanışıyoruz” ve “Geniş Ailem” alt temalarına dair görseller ve destekleyici ipuçları sunarak öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirir **(OB4)**. Öğrenciler okuma parçasını hızlı bir şekilde tarar ve öğrendikleri harf, kelime ve dil bilgisi unsurlarını fark etmeye çalışabilir **(OB1)**. Bu unsurlardan bildiklerini ifade ederler. Ardından öğrencilerin “Bu ev senin mi?”, “Parçadaki kişi kimin babası?” gibi sorularla görseller ile içerik arasında ilişki kurmaları sağlanır **(KB2.2)**. Öğrenciler içeriğin konusu hakkında tahminlerde bulunur **(KB2.12)**.

Öğrenciler kişiler, ifadeler ve nesnelere dikkat ederek görseller yardımıyla tahminlerini sürdürür **(E1.1)**. Öğretmen, öğrencilerin okuma parçasını veya diyalogu sessiz ve dikkatli bir şekilde okumalarını ister **(E3.2, D2.1, D9.1)**. Alt temaların ve hedef kelimelerin fark edil-

mesi beklenir. Öğrenciler tümcelerdeki bilgilere dayanarak basit çıkarımlar yapar (KB2.3, KB2.10). Bunların doğruluğunu öğretmenin ve akranlarının yardımıyla kontrol ederler. Böylece içeriğin konusu genel olarak algılanır ve basit ve temel ayrıntılar fark edilir (SDB2.1).

Öğrenciler tahminlerini içerik ile karşılaştırarak bunların doğruluğunu kontrol eder (KB2.1, KB2.7). Metinde yer alan ögeler tablo, şema ve görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır. Alt temalar ve diğer hedeflenen ögeler belirli bir düzen içinde yerleştirilir (KB2.5). Bu ögeler basit kategoriler altında sınıflandırılır, benzerlik ve farklılıklar üzerinden karşılaştırmalar yapılır (KB2.14). Bu süreçte öğrencilerin içerikteki yatay ve dikey ilişkileri keşfedebilmesi için rehber sorular sorulur, görseller ve kısa etkinlikler kullanılarak öğrencilerin okuduğunu anlama ve içselleştirmeleri sağlanır (OB1).

Okuma parçası ve diyalogu okuduktan sonra öğrenciler açık uçlu soruları yanıtlama, cümlele tamamlama, boşluk doldurma gibi alıştırmaları yapabilir. Aynı zamanda öğrenciler kelime ve dil bilgisi ile ilgili bilgilerini pekiştiren çalışmalar yapabilir (E3.1). Öğrenciler fikirlerini paylaşır, yaptıkları alıştırmalarda hataları varsa bunları düzeltir. Öğretmen en son aşamada öğrencilerin yaptıkları hatalar üzerine yapıcı geri bildirim verir (SDB1.2, SDB3.1).

ADG.6.1.K.

“Evim” temasında öğrenciler önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek için “Tanışıyoruz” ve “Geniş Ailem” alt temaları ile ilgili hedeflenen ögeleri görseller ve destekleyici unsurlar vasıtasıyla hatırlar ve mevcut içerikle ilişkilendirir (KB2.2). Ardından temalar ve hedef kelimeleri içeren kısa konuşma modelleri sunulur. Öğrenciler konuşma modellerini dinler veya izler, bu içerikleri bireysel veya grup olarak tekrar ederek içeriğe aşina olur (SDB2.1, KB2.6). Böylece sözlü üretime hazırlık yapmış olurlar.

Öğrenciler önceden verilen modeli taklit ederek yeni bir içerik tasarlar, öğretmenin verdiği geri bildirimler ve destekleyici ögeler yardımıyla hazırladıkları bu yeni içeriği düzenler (E3.3, SDB1.2, SDB1.3). Böylece öğrenciler kelime veya cümleleri anlamlı ve doğru bir şekilde kullanır (KB1). Öğrenciler doğru telaffuz, söylem biçimleri, hedef sözcükler ve dil parçalarını seçerek kullanır (D16.1). Bağlama uygun içeriği doğal ve gerçekçi biçimde sunmak için öğrencilere destek verilir (E3.2). Burada öğrencilerden mesajları dinleyici için basit ve net olarak ifade etmeleri beklenir. Öğrencilerin hazırlıksız konuşma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanabilmeleri, hazırlıklı konuşma durumlarında ise belirledikleri içerikleri düzenleyerek doğal ve anlaşılır biçimde sunabilmeleri desteklenir (E1.2, E1.5, SDB3.1).

İkili veya küçük grup çalışmaları yapılır (E2.1, SDB2.2). Öğrenciler temaya ilişkin hedeflenen ögeleri belirler, bu ögeleri sınıflandırır ve ortak bir sunum hazırlar (D20.1, KB2.5). Böylece bilgileri yeniden düzenlemiş olur, bu yeniden yapılandırılmış bilgileri doğru şekilde sözlü iletişimde kullanırlar (KB2.14).

Sürecin sonunda öğrencilerin konuşma etkinliklerine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerini paylaşmaları sağlanır (SDB1.1). Öğrencilerden hangi ifadeleri doğru kullandıklarını, hangi noktalarda zorlandıklarını ve kendilerini nasıl geliştirebileceklerini ifade etmeleri beklenir. Bu süreçte yapılan çalışmaların yorumlanması ve anlamlandırılması desteklenir (E2.4). Öğretmen “Bugün ne öğrendiniz?” gibi sorular sorarak öğrencilerin alt temalara ilişkin sorulara cevap vermesini sağlar. Öğretmen ile akranlar süreç içinde ve süreçten sonra geri bildirim verir, fikirlerini paylaşır (D14.2).

ADG.6.1.Y.

“Evim” temasında öğrenciler önceki bilgi Öğretmen ile akranlar deneyimlerini harekete geçirmek için “Tanışıyoruz” ve “Geniş Ailem” alt temaları ile ilgili hedeflenen ögeleri görseller ile destekleyici unsurlar vasıtasıyla hatırlar ve mevcut içerikle ilişkilendirir (KB2.2). Öğretmen, öğrencilere yazmaları istenen görevin tam olarak ne olduğunu net bir dille anlatır (E3.2). Öğrencilerden yazılması istenen cümle veya parçaya benzeyen bir modeli incelemeleri istenir. Öğrenciler bu metinleri taklit ederek benzer içerikleri yeniden yazar (SDB1.2, KB2.6).

Daha sonra öğrenciler hazırlıksız yazma etkinlikleriyle model metinleri örnek alarak kısa cümleler veya metinler oluşturur (**E3.3, KB1**). Yazma sürecinde öğrenciler, verilen yazma türüne uygun basit kelimeleri ve dil yapılarını seçerek kullanır (**D16.1**). Süreçte rehberlik, örnek metinler ve kısa yazma etkinlikleriyle öğrencilerin yazılı anlatım becerileri desteklenir. Bu aktivite sırasında öğretmen öğrencilerin yapısal özelliklere, söylem biçimlerine ve noktalama işaretlerine yazma türüne uygun olarak dikkat etmelerini sağlar. Yazma görevinin sonunda öğrenciler, temaya uygun basit mesajları iletmış olur (**E1.5, SDB1.3**).

Öğrenciler bu modele bakarak çalışma yaptıktan sonra bilgilerin benzerlerini farklı bağlamlarda bireysel olarak yeniden düzenleyerek kullandıkları özgün bir ürün ortaya çıkarır (**SDB1.1**). Bu yapılandırılmış bilgileri içeren ürün, yazılı iletişime uygun olmalıdır. Ardından yazılı içeriklerin farklı bağlamlarda yeniden düzenlenmesi sağlanır. Yazılan ifadeler değiştirilerek tanışma, geniş aile ve hedeflenen öğeler tanımlanır ve metinler genişletilebilir (**SDB3.2**). Bu süreçte yazılı bilgilerin yeniden yapılandırılması ve paylaşılması desteklenir (**SDB2.1**). Öğrencilerin yazdıkları metinleri arkadaşlarıyla paylaşabilmeleri ve yazılı iletişim kurabilmeleri sağlanır (**E1.2, E2.1, E2.4**).

Küçük grup çalışmaları yapılır. Grup içinde yazılan metinler paylaşılabılır, birlikte gözden geçirilebilir ve ortak metinler oluşturulabilir (**SDB2.2, D20.2**).

Yazma sürecinin bu aşamasında öğrenciler bilgi, deneyim, duygu ve düşüncelerini bireysel olarak aktararak poster, mesaj, şarkı gibi pratik, otantik ve yaş seviyelerine uygun çeşitli özgün ürünler ortaya koyabilir (**E2.5, D3.3**). Hazırlanan bu ürünler akranlarla paylaşarak sınıf içi karşılıklı aktarımlar yapılır ve ortaya çıkan ürünlere ilişkin kapsamlı bir değerlendirme gerçekleştirilir. Öğretmen, öğrencilere “Bugün ne öğrendiniz?” sorusunu yönelterek öğrencilerin düşüncelerini ifade edebilmelerini sağlar. Yazılan metinler gözden geçirilerek güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken noktalar belirlenirken bu değerlendirmelerin sınıf ortamında paylaşılması ve karşılıklı geri bildirimlerde bulunulması sağlanır (**KB2.15**). Öğretmen yazma süreci ve ürün hakkında yapıcı geri bildirimler verir (**SDB3.1**).

Performans görevi olarak öğrencilerden temada öğrendikleri geniş aile bireyleri ile ilgili hedeflenen sözcükleri kullanarak görsellerle desteklenecek şekilde soyağacı hazırlaması istenebilir. Bunun ardından soyağacı ile ilgili kısa bir sunum yapmaları istenebilir. Bu performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dilbilgisi yapılarının işlevsel biçimde kullanımı, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba, süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevi sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılım göstermelerini desteklemek amacıyla öz değerlendirme veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme 1. Etkinlik: Geniş Aile Hakkında Görsel Destekli Sunum

Öğrencilerin “Tanışıyoruz” ve “Geniş Ailem” alt temalarına dair cümleleri içeren sözlü sunumlar hazırlayıp sunmaları istenebilir. Öğrenciler sunumu yaparken görsellerden ve videolardan faydalanabilir. Öğrenciler, örnekteki gibi bir sunum hazırlayabilir:

Сиунагъо Мафэ

Шуфэс! Сццэр Адыл. Сэ я 6-нэрэ сыныфым сыщеджэ. Мыр сиунэ, мыри сиунагъо инэу щыт. Пчэдыжым тэ тызэгъусэу тыкьэтэджы. Сятэ еджаплэм щэлажэ, ар клэлэгъадж. Сянэ сымаджэщым щыл, ар лэзэшыпху. Сиунагъо цыфитф мэху, ау тэ тызэгъурылоу тыпсэу. Мыр сятэжэ. Ар пхэнтлэклушо тес, адыгэ хабзэм илэшлугэ кьытфелуатэ. Мыри сянэжэ. Ар хатэм хэт, кьэгъэгъахэм аделажэ. Сятэжырэ сянэжырэ тэ шу лэшэу тэлэгъух. Нахыжэхэм ягущылэ тэ тэдэу. Сэ сыш цыкыу ыццэр Алкьас. Ар джэгунымклэ фэшл. Сышыпху ыццэр Аминат, ар еджакло. Тэ тызэгъусэу тышхэ, тызэгъусэу

тыджэгу. Мыр сиунэ, мыр сигупсэ унагъо. О уиунагъо сыд фэд? Уиунагъо инэу щыта?

2. Etkinlik: Metin Çalışması ve Sunumu

Öğretmen öğrencilere kendi seviyelerine uygun Adigece bir metin verebilir. Öğrencilerden bu parçayı ezberleyerek / çalışarak sınıfta sunmaları istenebilir. Öğrenciler, bu parçada hem hedeflenen kelime ve dil bilgisi yapılarını hem de bunları geliştirebilecek daha zor yapıları görebileceklerdir. Öğretmen, hem süreç içinde hem de süreçten sonra zenginleştirme sürecinin sonuçlarını gözlemleyebilir.

Destekleme

1. Etkinlik: Kartları Sınıflandırma ve Eşleştirme

“Evim” temasında öğrencilere “Tanışıyoruz” ve “Geniş Ailem” alt temalarında hedeflenen kelimeleri gösteren iki farklı kategoride kartlar dağıtılabilir. Öğrenciler bu kartları sınıflandırabilir ve doğru kelimelerle eşleştirebilir. Böylece yazma konusunda desteğe ihtiyacı olan öğrencilerin, hedef dildeki kelimeleri daha anlaşılır şekilde pratik yapmaları sağlanmış olur.

2. Etkinlik: Eksik Harfleri Tamamlama

Öğrenciler, bütün kelimeleri yazmak yerine tahtada verilen resimlerin altına, içinde bazı harflerin eksik bırakıldığı kelimeleri tamamlama alıştırmaları yapabilir (уимафэ шлу, сціэр / пціэр, сятэ / сянэ, сятэжъ / сянэжъ (нанэ), сшы, сышыпхъу, унэ, унагъо, дахэ, шлулъэгъу, ины, цыкы). Kelimeler tamamlandıktan sonra öğrencilerden bu sesleri ve kelimeleri seslendirmeleri istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. TEMA: OKULUM

Alt Temalar: Okulumda Bir Günüm

Bu tema, öğrencilerin Adigece dil becerilerini geliştirmelerini, dile ilişkin temel bilgi ve becerilerini pekiştirmelerini amaçlamaktadır. Tema kapsamında öğrenciler; okulumda bir günüm gibi günlük yaşamdan seçilen bağlamlar aracılığıyla temel iletişim ifadelerini kullanmaya yönelik öğrenme yaşantıları edinir. Aynı zamanda Adige alfabesinde telaffuzu zor olan seslere karşılık gelen harfleri pekiştirerek bunları basit sözcük ve ifadelerde kullanmaya yönelik çalışmalar gerçekleştirir. Böylece öğrencilerin temel dil yapılarını günlük yaşamla ilişkilendirerek kullanmaları desteklenirken sonraki temalarda ele alınacak dil yapılarına yönelik bir temel oluşturmaları ve Adige alfabesine ilişkin bilgilerini pekiştirmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma, YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma, YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma, YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma, YDAB2. Okuma-Anlamlandırma, YDAB3. Konuşma-Anlatma, YDAB4. Yazma-Anlatma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.2. Bağımsızlık, E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E2.4. Güven, E2.5. Oyunseverlik, E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma, E3.3. Yaratıcılık

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB3.1. Uyum, SDB3.2. Esneklik

Değerler

D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D6. Dürüstlük, D14. Saygı, D15. Sevgi, D16. Sorumluluk, D18. Temizlik, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım, Fen Bilimleri, Görsel Sanatlar, İngilizce, Müzik, Sosyal Bilgiler, Türkçe

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB1. Temel Beceriler, KB2.1. Çelişki Giderme, KB2.2. Gözlemlleme, KB2.3. Özetleme, KB2.4. Çözümleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.9. Genelleme, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.12. Mevcut Bilgiye / Veriye Dayalı Tahmin Etme, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma, KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme)

6. sınıf temaları, bütüncül yaklaşıma göre yapılandırılmıştır.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ADG.6.2.D. "Okulum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme – anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.6.2.SES. "Okulum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sesletimi seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanılır.

ADG.6.2.SÖS. "Okulum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sözcük seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanılır.

ADG.6.2.DBS. "Okulum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun dil bilgisi seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanılır.

ADG.6.2.O. "Okulum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.6.2.K. "Okulum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.
- b) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.
- c) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.6.2.Y “Okulum” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.
- b) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.
- c) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Tema: СИЕДЖАПІЭ**Alt Temalar**

Сиеджапіэ Мафэ

İşlevsel Cümle Yapıları

Непэ сыд фэдэ маф?

Къэлэмищ уила?

Сыныф тлокы еджапіэм итых.

Пхэнтлэку пшыкюту сыныфым итых.

Тисыныф еджакло пшыкюту итых.

Тхылъишл си.

Непэ Блыпэ.

Тхылъищ сиалъмэкъым дэль.

Basit Soru Sorma ve Cevap Verme

Анэс: Уимафэ шу, Заур!

Заур: Уимафэ шу! Непэ сыд фэдэ маф?

Анэс: Непэ Блыпэ. Еджапіэм тэкло.

Заур: Непэ дэрситлу тила?

Анэс: Хьау, непэ дэрсих тил.

Заур: Тхылъхэр уиалъмэкъым дэльа?

Анэс: Ары, тхылъипл сиалъмэкъым дэль.

Дышъэ: Лана, къэлэмищ уила?

Лана: Ары, къэлэмищ си. Ахэр сиалъмэкъым дэльых.

Дышъэ: Тхьэугъэпсэу! тхылъищ уила?

Лана: Хьау, си!эп. тхылъ зы нахь дэль.

Дышъэ: Мыри дэгъу!

Мэтэ: Алан, тисыныфым еджакло бэ иса?

Алан: Ары, еджакло пшыкюту (15) ис.

Мэтэ: Шъаохэр тфы, пшъашъэхэр пшы.

Алан: Тисыныфым остыгыплл (4 lamba) пылъ, ащ пае сыныфхэр нэфых.

Мэтэ: Ары, сыныфхэр ины ыкли дахэ.

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

1. Пчъагъэ цлэпаплэхэр (Sayı Sıfatları): Тхылъ + и-плл = Тхылъиплл

2. Упчлэ Гущылэух (Soru İfadeleri): Упчлэ клэух (Уил-а?)

Sesletim

1. Hedeflenen Sesler: тл- пл- шл

2. Farklı Seslerin Sesletimi ve Telaffuzu: тл- пл- шл

3. Vurgu ve Tonlama: Soru eki olan -a ekinin kullanıldığı cümlelerde vurgu ve tonlamayı ayırt edebilme: тил-а, дэль-а, уил-а, ис-а.

4. Tekrar ve Taklit Yoluyla Otomatikleştirme: Kısa diyalog ve ek alan ve ek almayan söz-cük örneklerinin doğru sesletimle tekrarı. Telaffuzu zor olan 3 sesin karşılığı olan harflerin tekrarı. Basit cümle ve kelimelerin farklı bağlamlarda doğal telaffuzla kullanımı.

5. Sesletim ve Yazım İlişkisi: Sözcükleri doğru okuyup yazarken, ses-harf eşleşmesini fark etme.

Kelimeler

Пчъагъэхэр (1-20), тхылъ, къэлэм, шъхьэгъупчъэ, бэ, маклэ, пстэури, еджапіэ, еджакло, непэ, мафэ, ныбджэгъу, блыпэ, гъубдж, бэрэскэжый, мафэку, бэрэскэшхо, мэфэзакъу, тхьаумаф

İlkeler Öğretim süreci, öğrencilerin günlük yaşam deneyimlerinden hareketle anlamlı bağlamlarda ve iletişim odaklı olarak planlanmalıdır. Dil yapıları, açık kural öğretiminden ziyade bütüncül bir yaklaşımla doğal kullanım örnekleri üzerinden sezdirilmeli; öğrencilerin dili farklı iletişim durumlarında işlevine uygun biçimde kullanmaları desteklenmelidir. Öğrenme yaşantıları, öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini bütüncül olarak geliştirecek şekilde düzenlenmeli; öğrencilerin dili etkileşim içinde kullanmalarına fırsat sağlayan uygulamalara yer verilmelidir. Öğretim süreci, öğrencilerin bireysel özellikleri ve hazırbulunuşlukları dikkate alınarak planlanmalı; uygun görsel, işitsel ve yazılı materyallerle desteklenmelidir. Süreç, öğrencilerin sözcükten cümleye ve kısa metinlere uzanan aşamalı bir gelişim göstermelerini ve Adigeceyi farklı bağlamlarda etkili ve uygun biçimde kullanmalarını destekleyecek şekilde yapılandırılmalıdır.

Anahtar Kavramlar okul, sayılar, günler, iletişim

**ÖĞRENME
KANITLARI
(Ölçme ve
Değerlendirme)**

Bu temada öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu, ses kaydı çalışmaları ile değerlendirilebilir.

1. Performans Görevi: Alfabe ve Sesletim Çalışması

Öğrencilerin hedeflenen sesleri ifade eden harflerin yazımını tekrar etmesi için öğrencilerden Kiril temelli Adige alfabesi ve sesletimi çalışması yapmaları istenebilir. Bu amaçla öğrencilerden telaffuzu zor olan 3 ses ve bu seslere karşılık gelen harfler ile ilgili bir çalışma kâğıdı hazırlaması istenebilir. Çalışma kâğıdında bu 3 harfi sırasıyla yazmaları beklenmektedir. Öğrencilerden sırasıyla yazdıkları bu harflerin yanına tekrar yazma çalışması yapmaları istenebilir. Öğrencilerden yazma etkinliğinden sonra bu 3 sesin sesletimini kendi kendine yaparak ses kaydı alması istenebilir. Bu etkinlik tamamlandıktan sonra öğrencilerden ikinci bir çalışma kâğıdı hazırlamaları istenebilir. İkinci çalışma kâğıdında harfler değil bu 3 sesi karşılayan harflerin geçtiği hedef kelimeler ile ilgili yazma çalışması yapmaları beklenmektedir. Yazma çalışması bittikten sonra etkinlikteki kelimeleri önce akıcı bir şekilde, ikinci seferde 3 sese vurgu yaparak kayıt altına almaları istenebilir. Performans görevi; teslim zamanı, doğruluk, göreve katılım, çaba, süreç içindeki ilerleme, düzen ölçütlerine göre değerlendirilebilir. Değerlendirme aracı olarak analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu kullanılabilir. Öğrencilere performans görevi incelendikten sonra geri bildirim verilebilir ve öğrencilerin duygu ve düşüncelerini paylaşmaları istenebilir.

2. Performans Görevi: Günler ve Sayılar Tablosu Hazırlama

Öğrencilerden temada öğrendikleri günleri ve sayıları kullanarak kapsamlı bir tablo hazırlamaları istenebilir. Bu görevde öğrencilerin haftanın günlerini doğru sırayla yerleştirmeleri ve belirlenen nesne ya da kişilerin miktarını hedeflenen sayılarla ifade etmeleri beklenir. Öğrencilerin hazırladıkları tabloda haftanın yedi günü için hedef kelime ve sayıları içeren ikişer cümle kurmaları istenebilir. Hazırlanan bu tablo üzerinden öğrencilerden verileri doğru telaffuz ederek kısa bir sunum yapmaları beklenir. Bu performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarının işlevsel biçimde kullanımı, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba, süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevi sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılım göstermelerini desteklemek amacıyla öz değerlendirme veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin Kiril temelli Adige alfabesindeki telaffuzu zor olan 3 sesi ve bu seslere karşılık gelen harfleri önceden tanıdıkları, bu harflerin Türk alfabesindeki benzerleriyle olan ortak ve farklı yönlerini bildikleri varsayılır. Bu temada okulda bir gün ile ilgili günlük yaşamda kullanabilecekleri bazı temel sözcüklere aşina oldukları kabul edilir.

Tema dilin sadece bir iletişim aracı olmadığını, aynı zamanda kültürü ve kimliği taşıyan bir değer olduğunu kabul eder. Öğrencilerin etkin katılımı ve aktif öğrenmesi, temanın bir diğer temel kabulüdür.

Ön Değerlendirme

Süreci

“Okulum” teması ön değerlendirme sürecinde öğrencilerin temaya ilişkin ön bilgileri çeşitli etkinliklerle gözlemlenebilir. Bu süreçte öğrencilerin okulda bir günlerini tanıtmaya yönelik mevcut bilgi ve deneyimleri incelenebilir. Görseller, kısa videolar, kavram kartları gibi materyaller kullanılarak öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri hakkında fikir edinilebilir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğrencilerin ihtiyaçları dikkate alınarak ders sürecinde kullanılacak öğrenme materyalleri gerektiğinde yeniden düzenlenebilir.

Köprü Kurma

Öğretim sürecinin başlangıcında öğrencilerin ön öğrenmelerini harekete geçirmek amacıyla görsel, işitsel veya çoklu ortam materyallerinden yararlanılabilir. Bu materyaller aracılığıyla öğrencilerin hedeflenen kelime, ifade ve dil yapılarına dikkatleri çekilebilir; gözlem yapmaları, tahminlerde bulunmaları ve önceki öğrenmelerinden hareketle yeni öğrenmeler anlamlandırılmaları desteklenebilir. Süreç boyunca öğrencilerin merak duygularını harekete geçirecek ve öğrenmeye aktif katılımlarını destekleyecek uygulamalara yer verilebilir. Öğrencilerin günlük yaşam deneyimleri ile yeni öğrenmeleri arasında ilişki kurmalarına fırsat sunulabilir. Böylece öğrencilerin yeni bilgileri önceki öğrenmeleriyle ilişkilendirmeleri, dili anlamlı bağlamlarda değerlendirmeleri ve öğrenme sürecine etkin katılım göstermeleri desteklenebilir. Bu süreç, öğrencilerin yeni bilgileri önceki bilgi ve deneyimleriyle ilişkilendirerek öğrenmelerini anlamlı hâle getirmelerine katkı sağlayabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

ADG.6.2.D.

Öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla “Okulum” temasının “Okulumda Bir Günüm” adlı alt temasını yansıtan görseller sınıf ortamına getirilir veya etkileşimli tahta üzerinden sunulur (E1.1, OB2, OB4). Ardından “Bugün günlerden ne?”, “Sınıfınızda kaç kız öğrenci var?” gibi sorularla görseller ile içerik arasında ilişki kurmaları sağlanır (KB2.8). Öğrenciler bu görseller hakkında konuşur ve okul ortamına ilişkin yaşantılarını hatırlar. Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin etkin hâle getirilmesi hedeflenir. Sunulan görsel ve işitsel ipuçları ile öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimleri arasında basit ve somut ilişkileri fark edebilmeleri sağlanır (E3.1, KB2.10).

Dinleme / izleme içeriğine ait kısa ön izleme görselleri, anahtar ipuçları veya sessiz kesitler sunularak içeriğin konusu, içerikte yer alabilecek kişiler, mekânlar, eşyalar ve temel ifadelerle ilişkin tahminlerde bulunulması istenir. Böylece önceki bilgi ve deneyimlere dayalı tahminler oluşturulması sağlanır (KB2.11, KB2.12). Ardından “Okulum” temasına uygun, sosyal etkileşim durumları içeren kısa bir şarkı / kayıt dinletilir veya izletilir. Bu süreçte içeriğin genel konusunun bütüncül olarak algılanması beklenir (E3.2, KB2.16).

Dinleme/izleme sonrasında içerikte yer alan kişi, mekân, eşya ve temel ifadeler; görseller, kartlar ve eşleştirme etkinlikleri aracılığıyla yeniden sunulur. Bu sayede içerikteki somut, basit ve temel bileşenlerin tanınması sağlanır (KB2.2). Dinleme / izleme sürecinin ardından başlangıçta oluşturulan tahminlerin gözden geçirilmesi ve doğruluğunun kontrol edilmesi sağlanır (E3.1, KB2.4). İçerikte yer alan öğeler (kişiler, mekânlar, eşyalar, ifadeler); tablo, şema, pano gibi görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır ve bu bileşenlerin bütün için-

de konumlandırılması sağlanır (**KB2.5, KB2.7**). İçerikteki unsurların basit kategoriler altında sınıflandırılması sağlanır. Bu unsurlar arasında temel ve basit karşılaştırmalar yapılması desteklenir (**KB2.7**). Ayrıca kişi-mekân, eşya-mekân, ifade-durum ilişkileri gibi somut, basit, yatay ve dikey ilişkilerin tanınması sağlanır (**KB2.8**). Son aşamada içeriğin, öğrencilerin kendi yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilmesi sağlanarak bireysel olarak içselleştirilmesi desteklenir (**SDB1.1**).

Dinleme / izleme ve anlamlandırma sürecine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerin basit ifadelerle paylaşılması istenir (**SDB2.1**). Gönüllü öğrenciler tarafından sınıf içi paylaşımlar yapılabilir (**E2.4**). Ardından ikili veya küçük grup çalışmaları gerçekleştirilerek öğrenciler ne anladıklarını, hangi unsurları fark ettiklerini ve sürece ilişkin görüşlerini karşılıklı olarak paylaşabilirler (**SDB2.2**). Bu süreçte basit geri bildirimlerde bulunulması desteklenir (**D14.2, D15.1**). Son aşamada öğretmen “Bugün ne öğrendiniz?” sorusunu yöneltir. Etkileşim süreci yönlendirilir, öğrencilerin aktif katılımı teşvik edilir ve iş birliğine dayalı yansıtma süreci yapılır (**SDB1.3**).

ADG.6.2.SES.

“Okulum” temasına yönelik sesletim seçme-kullanma süreci “Okulumda Bir Günüm” alt temasını yansıtan görsellerin getirilmesiyle başlatılır (**OB4**). “Okulum” temasında öğretmen öğrencilere sesletim kısmında hedeflenen sesleri fark ettirmek için seslerin vurgulandığı bir kaydı dinletir veya izletir. Öğretmen, hedeflenen seslere vurgu yaparak öğrencilerin bu seslere dikkat etmesini ister (**E3.2**). Dinleme sonrasında duyulan sesler sınıfça tekrar edilir ve hangi seslerin duyulduğu belirlenir. Burada Türkçe ile benzeyen sesler veya yansımalar kullanılabilir (**E1.1**).

Öğrenciler, öğretmen rehberliğinde bu sesletim unsurlarını ve hedef sesleri özellikle hedef kelimelerin içinde kullanarak tekrar edebilir ve doğru telaffuzlarını pekiştirir (**KB1**). Öğrenciler hedef sesleri, hedef sözcükler içinde önce bireysel olarak sonra toplu bir şekilde doğru sesletimle ifade eder ve bu etkinlik, işitsel doğruluğu pekiştirir (**KB2.4**).

Öğrenciler farklı konuşma örneklerinde aynı sesletim özelliklerini duyduklarında bunları tanımaya çalışır (**KB2.2**). Birinci grupta hedeflenen sesleri tanımaya yönelik olarak öğrencilerle doğru sesleri duyduklarında yeşil, yanlış sesi duyduklarında ise kırmızı kartı kullandıkları bir kart oyunu oynanabilir (**E2.5, D3.1**). Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına dair aşinalık kazandırılır (**KB2.1**).

Öğretmen hedef sesleri doğru şekilde telaffuz eder ve öğrencilerden bu sesleri doğru bir şekilde taklit etmelerini ister (**E1.4**). Öğretmen etkileşimli tahtada hedef seslerin bulunduğu ve bulunmadığı kelimelere ait görselleri açar. Ardından öğrencilerle, bu kelimelerde hedef seslerin bulunup bulunmadığına ilişkin sözlü alıştırmalar yapar (**OB4**). Öğretmen, bu görsellere dayanarak kelimeleri veya harfleri hedef seslere vurgu yaparak okur ve öğrencilerden bunları tekrar etmesini ister (**E1.5**). Böylece öğrenciler bu seslere kendileri karar vererek onları doğru, gerçek ve tabii bir şekilde kullanabilir; harfleri sırasıyla doğru olarak tanırlar ve söyler. Bunun ardından değerlendirme süreci için öğrencilerin sınıf içerisinde harfleri okuması; veya evde sesletimi kayıt altına alması istenebilir (**E2.2, D16.1, KB2.15**). Bu kayıtlar sınıfta paylaşılabilir; kayda öğrencinin kendisi, sınıf arkadaşları ve öğretmen yapıcı geri bildirim verir (**D14.2**).

ADG.6.2.SÖS.

“Okulum” temasına yönelik sözcük seçme-kullanma süreci, “Okulumda Bir Günüm” alt temasının ve hedef kelimelerin yer aldığı görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır (**OB1, OB2**). Öğrenciler dinleme ve sesletim bölümünde yaptıkları tahminleri hatırlar (**KB2.12**). Dinledikleri şarkının / kaydın yazılı hâlini hızlı bir şekilde tarar ve görsel kaynaklar kullanarak daha önce öğrendikleri harfleri seçmeye çalışabilir (**KB2.2**). Öğrendikleri harfleri işaretleyebilir. Öğrenciler bu içerikleri dinler ve izler, hedef sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görür.

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Özellikle hedef sesleri içeren kelimeler, doğru sesletimle hep birlikte söylenir. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına aşinalık kazandırılır (**SDB2.1, D15.1**).

Öğrenciler şarkının / kaydın yazılı hâlini tekrar inceler ve görsel kaynaklar kullanarak bil-medikleri kelimelerin anlamlarını tahmin etmeye çalışabilirler (**KB2.11**). Öğretmen tahtada iki liste hazırlar; listelerden bir tanesi temada hedeflenen kelimelerden, diğeri ise ikincil kelimelerden oluşur. Öğrenciler, hedeflenen kelimeler listesindeki unsurları görsel ipuçlarından yararlanarak anlamlandırmaya çalışabilir (**KB2.4, KB2.5**). Böylece sözcüklerin kullanım bağlamı algılanır (**E3.1**).

Gerçek veya görsel unsurlar, kelime anlamlarını pekiştirmek için kullanılır. Öğretmen hedef kelime duyulduğunda ona eşlik eden bir görsel gösterir (**OB4**). Kelime tekrarı için interaktif oyun veya uygulamalar kullanılabilir (**OB2, E2.5**). Hedeflenen kelimeler bu süreçte algılandıktan sonra öğrenciler hedef sözcükleri doğal bir biçimde kullanmak için etkileşimli tahtada gösterilen görselleri inceleyebilirler. Öğrenciler görsellere bakarak karışık olarak verilmiş kelimelerden o görsel ile eşleşeni bulabilir (**KB2.7**). Öğrenciler sıra arkadaşlarıyla iletişim sürecine geçerek görsellerde verilen hedef sözcüklerden seçim yapıp basit bir soru-cevap alıştırmaları yapabilir (**SDB2.1, D4.1**).

Değerlendirme için görsel temelli sınıflandırma aktiviteleri kullanılabilir. Öğrenciler kelimelere denk gelen çizimler yapabilir. Bu aktiviteler ve çizimler sınıf içerisinde kendileri ve arkadaşları tarafından değerlendirilebilir (**SDB3.1**).

ADG.6.2.DBS.

“Okulum” temasında öğrencilerin dikkatini “Okulumda Bir Günüm” alt temasında geçen dil bilgisi unsurlarına çekmek için dinleme bölümünde kullanılan şarkı / kayıt, öğrencilere bir kez daha dinletilir veya izletilir. Öğrenciler şarkıyı dinlerken öğretmen hedeflenen ifadelerin olduğu yerlerde durur, ifadeleri vurgulu bir şekilde tekrar eder ve öğrencilere tekrar ettirir (**E3.2**). Burada anlamı pekiştirmek için görseller veya vücut dili kullanılabilir (**KB2.2**). Bu süreçte dil yapılarının kuralları açıklanmaz, bu yapıların bağlam içinde doğal olarak fark edilmesi sağlanır (**KB2.4, KB2.10**).

“Okulum” temasında yer alan okulda bir gün ile ilgili nesneleri içeren görseller üzerinden eşleştirme etkinliği yapılır. Öğrenciler dinledikleri cümleleri doğru görsellerle eşleştirebilir, ilgili nesneleri işaretleyebilir ve hangi ifadenin hangi görsele ait olduğunu sözlü olarak belirtirler (**KB2.7, KB2.8**). Bu etkinlik sayesinde hedef dil parçaları kuralları bilinmeden fark edilerek ayırt edilir (**OB1**).

Aynı yapıya sahip cümleler gruplandırılarak tekrar edilir. Öğrenciler sırayla cümleleri sesli olarak söyler, arkadaşlarının tekrarlarını dinler ve birlikte tekrar ederek işitsel farkındalık geliştirir. Bu süreçte benzer dil yapılarının fark edilmesi sağlanır (**E2.5, SDB2.2**). Bu temada öğretmen öğrencilerden doğru sayıyı içeren bir cümle söylediğinde yeşil kart, yanlış sayıyı içeren bir cümle söylediğinde ise kırmızı kart göstermelerini isteyerek öğrencilerin konuyu pekiştirmelerini sağlar (**E3.1**). Ardından öğrencilerin fark ettiği ve pekiştirdiği bu yapıların bağlam içinde kullanılmaları sağlanır. Bunun için iletişim temelli aktiviteler veya oyunlar kullanılır (**SDB2.1, D6.1**).

Öğrenciler etkileşimli tahtada gösterilen resimleri inceler ve tahtada karışık olarak verilen cümlelerden uygun olanlarla bu resimleri eşleştirir. Bu dil bilgisini içeren cümleler, beden dili kullanılarak fiziksel olarak canlandırılır. Öğretmen “Sınıfta kaç kız, kaç erkek öğrenci var?”, “Hangi günler okula gidiyorsun?” gibi sorular sorar ve öğrencilerin, soruların cevaplarını işaretlerle göstermesini ister. Öğrenciler sıra arkadaşları ile aynı yapıda cümleler kurarak kısa ve basit diyaloglar yapabilirler. Böylece dili kendiliğinden, doğal ve gerçek şekilde kullanmış; fiziksel olarak canlandırmış ve gerçek iletişim süreçlerine aktarmış olurlar (**SDB1.2**). Bu aktiviteler sonunda öğretmen ve sınıftaki diğer öğrenciler, birbirine yapıcı geri bildirim verir (**D14.2, D16.1**).

ADG.6.2.O.

“Okulum” temasında öğretmen “Okulumda Bir Günüm” alt temasına dair görseller ve destekleyici ipuçları sunarak öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirir **(OB4)**. Öğrenciler okuma parçasını hızlı bir şekilde tarar ve öğrendikleri harf, kelime ve dil bilgisi unsurlarını fark etmeye çalışabilir **(OB1)**. Bu unsurlardan bildiklerini ifade ederler. Ardından öğrencilerin “Parçadaki öğrencilerin kaç tane defteri var?”, “Parçadaki sınıfta hangi eşyalar var?” gibi sorularla görseller ile içerik arasında ilişki kurmaları sağlanır **(KB2.2)**. Öğrenciler içeriğin konusu hakkında tahminlerde bulunur **(KB2.12)**.

Öğrenciler kişiler, ifadeler ve nesnelere dikkat ederek görseller yardımıyla tahminlerini sürdürür **(E1.1)**. Öğretmen, öğrencilerin okuma parçasını veya diyalogu sessiz ve dikkatli bir şekilde okumalarını ister **(E3.2, D18.2)**. Alt temaların ve hedef kelimelerin fark edilmesi beklenir. Öğrenciler tümcelerdeki bilgilere dayanarak basit çıkarımlar yapar **(KB2.3, KB2.10)**. Bunların doğruluğunu öğretmenin ve akranlarının yardımıyla kontrol ederler. Böylece içeriğin konusu genel olarak algılanır ve basit ve temel ayrıntılar fark edilir **(SDB2.1)**.

Öğrenciler tahminlerini içerik ile karşılaştırarak bunların doğruluğunu kontrol eder **(KB2.7)**. Metinde yer alan ögeler tablo, şema ve görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır. Alt temalar ve diğer hedeflenen ögeler belirli bir düzen içinde yerleştirilir **(KB2.5)**. Bu ögeler basit kategoriler altında sınıflandırılır, benzerlik ve farklılıklar üzerinden karşılaştırmalar yapılır **(KB2.14)**. Bu süreçte öğrencilerin içerikteki yatay ve dikey ilişkileri keşfedebilmesi için rehber sorular sorulur, görseller ve kısa etkinlikler kullanılarak öğrencilerin okuduğunu anlama ve içselleştirmeleri sağlanır **(OB1)**.

Okuma parçası ve diyalogu okuduktan sonra öğrenciler açık uçlu soruları yanıtlama, cümle tamamlama, boşluk doldurma gibi alıştırmaları yapabilir. Aynı zamanda öğrenciler kelime ve dil bilgisi ile ilgili bilgilerini pekiştiren çalışmalar yapabilir **(E3.1)**. Öğrenciler fikirlerini paylaşır, yaptıkları alıştırmalarda hataları varsa bunları düzeltir. Öğretmen en son aşamada öğrencilerin yaptığı hatalar üzerine yapıcı geri bildirim verir **(SDB1.2, SDB3.2)**.

ADG.6.2.K.

“Okulum” temasında öğrenciler önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek için “Okulumda Bir Günüm” alt teması ile ilgili hedeflenen ögeleri görseller ve destekleyici unsurlar vasıtasıyla hatırlar ve mevcut içerikle ilişkilendirir **(KB2.2)**. Ardından temalar ve hedef kelimeleri içeren kısa konuşma modelleri sunulur. Öğrenciler konuşma modellerini dinler veya izler; bu içerikleri bireysel veya grup olarak tekrar ederek içeriğe aşina olur **(SDB2.1)**. Böylece sözlü üretime hazırlık yapmış olurlar.

Öğrenciler önceden verilen modeli taklit ederek yeni bir içerik tasarlar, öğretmenin verdiği geri bildirimler ve destekleyici ögeler yardımıyla hazırladıkları bu yeni içeriği düzenler **(SDB1.2, SDB1.3)**. Böylece öğrenciler kelime veya cümleleri anlamlı ve doğru bir şekilde kullanır **(KB1)**. Öğrenciler doğru telaffuz, söylem biçimleri, hedef sözcükler ve dil parçalarını seçerek kullanır **(D16.1)**. Bağlama uygun içeriği doğal ve gerçekçi biçimde sunmak için öğrencilere destek verilir **(E3.2)**. Burada öğrencilerden mesajları dinleyici için basit ve net olarak ifade etmeleri beklenir. Öğrencilerin hazırlıksız konuşma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanabilmeleri, hazırlıklı konuşma durumlarında ise belirledikleri içerikleri düzenleyerek doğal ve anlaşılır biçimde sunabilmeleri desteklenir **(SDB3.1)**.

İkili veya küçük grup çalışmaları yapılır **(SDB2.2)**. Öğrenciler temaya ilişkin hedeflenen ögeleri belirler, bu ögeleri sınıflandırır ve ortak bir sunum hazırlar **(E2.1, D4.1, KB2.5)**. Böylece bilgileri yeniden düzenlemiş olurlar ve bu yeniden yapılandırılmış bilgileri doğru şekilde sözlü iletişimde kullanırlar **(KB2.14)**.

Sürecin sonunda öğrencilerin konuşma etkinliklerine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerini paylaşmaları sağlanır **(SDB1.1, KB2.15)**. Öğrencilerden hangi ifadeleri doğru kullan-

dıklarını, hangi noktalarda zorlandıklarını ve kendilerini nasıl geliştirebileceklerini ifade etmeleri beklenir. Bu süreçte yapılan çalışmaların yorumlanması ve anlamlandırılması desteklenir **(E2.4)**. Öğretmen “Bugün ne öğrendiniz?” gibi sorular sorarak öğrencilerin alt temalara ilişkin sorulara cevap vermesini sağlar **(KB2.3)**. Öğretmen ile akranlar süreç içinde ve süreçten sonra geri bildirim verir, fikirlerini paylaşır **(D14.2)**.

ADG.6.2.Y.

“Okulum” temasında öğrenciler önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek için “Okulumda Bir Günüm” alt teması ile ilgili hedeflenen öğeleri görseller ile destekleyici unsurlar vasıtasıyla hatırlar ve mevcut içerikle ilişkilendirir **(KB2.2)**. Öğretmen, öğrencilere yazmaları istenen görevin tam olarak ne olduğunu net bir dille anlatır **(E3.2)**. Öğrencilerden yazılması istenen cümle veya parçaya benzeyen bir modeli incelemeleri istenir. Öğrenciler bu metinleri taklit ederek benzer içerikleri yeniden yazar **(SDB1.2)**.

Daha sonra öğrenciler hazırlıksız yazma etkinlikleriyle model metinleri örnek olarak kısa cümleler veya metinler oluşturur **(KB1)**. Yazma sürecinde öğrenciler, verilen yazma türüne uygun basit kelimeleri ve dil yapılarını seçerek kullanır **(D16.1, E1.2)**. Süreçte rehberlik, örnek metinler ve kısa yazma etkinlikleriyle öğrencilerin yazılı anlatım becerileri desteklenir. Bu aktivite sırasında öğretmen öğrencilerin yapısal özelliklere, söylem biçimlerine ve noktalama işaretlerine yazma türüne uygun olarak dikkat etmelerini sağlar. Yazma görevinin sonunda öğrenciler, temaya uygun basit mesajları iletmış olur **(SDB1.3)**.

Öğrenciler bu modele bakarak çalışma yaptıktan sonra bilgilerin benzerlerini farklı bağlamlarda bireysel olarak yeniden düzenleyerek kullandıkları özgün bir ürün ortaya çıkarır **(SDB1.1, E1.3)**. Bu yapılandırılmış bilgileri içeren ürün, yazılı iletişime uygun olmalıdır **(KB2.6)**. Ardından yazılı içeriklerin farklı bağlamlarda yeniden düzenlenmesi sağlanır. Yazılan ifadeler değiştirilerek okulda bir gün gibi hedeflenen öğeler tanımlanır ve metinler genişletilebilir **(KB2.9)**. Bu süreçte yazılı bilgilerin yeniden yapılandırılması ve paylaşılması desteklenir **(SDB2.1)**. Öğrencilerin yazdıkları metinleri arkadaşlarıyla paylaşabilmeleri ve yazılı iletişim kurabilmeleri sağlanır **(E2.4)**.

Küçük grup çalışmaları yapılır. Grup içinde yazılan metinler paylaşılabilir, birlikte gözden geçirilebilir ve ortak metinler oluşturulabilir **(SDB2.2, D4.1, D20.2)**.

Yazma sürecinin bu aşamasında öğrenciler, bilgi, deneyim, duygu ve düşüncelerini bireysel olarak aktararak poster, mesaj, şarkı gibi pratik, otantik ve yaş seviyelerine uygun çeşitli özgün ürünler ortaya koyabilir **(E2.5, E3.3)**. Hazırlanan bu ürünler akranlarla paylaşarak sınıf içi karşılıklı aktarımlar yapılır ve ortaya çıkan ürünlere ilişkin kapsamlı bir değerlendirme gerçekleştirilir **(E2.1)**. Öğretmen, öğrencilere “Bugün ne öğrendiniz?” sorusunu yönelterek öğrencilerin düşüncelerini ifade edebilmelerini sağlar. Yazılan metinler gözden geçirilerek güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken noktalar belirlenirken bu değerlendirmelerin sınıf ortamında paylaşılması ve karşılıklı geri bildirimlerde bulunulması sağlanır. Öğretmen yazma süreci ve ürün hakkında yapıcı geri bildirimler verir **(SDB3.2)**.

Performans görevi olarak öğrencilerden temada öğrendikleri günleri ve sayıları kullanarak kapsamlı bir tablo hazırlamaları istenebilir. Bu görevde öğrencilerin haftanın günlerini doğru sırayla yerleştirmeleri ve belirlenen nesne ya da kişilerin miktarını hedeflenen sayılarla ifade etmeleri beklenir. Öğrencilerin hazırladıkları tabloda haftanın yedi günü için hedef sözcük ve sayıları içeren ikiye cümle kurmaları istenebilir. Hazırlanan bu tablo üzerinden öğrencilerden verileri doğru telaffuz ederek kısa bir sunum yapmaları beklenir. Bu performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapısının işlevsel biçimde kullanımı, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba, süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevi sürecinde öğrencilerin sürece daha aktif katılım göstermelerini desteklemek amacıyla öz değerlendirme veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Okulda Bir Gün Hakkında Görsel Destekli Sunum

Öğrencilerden "Okulumda Bir Günüm" alt temasına dair cümleler içeren sözlü sunumlar hazırlayıp sunmaları istenebilir. Öğrenciler sunumu yaparken görsellerden ve videolardan faydalanabilir. Öğrenciler, örnekteki gibi bir sunum hazırlayabilir

ЕДЖАПІЭМ ИПЧЭДЫЖЬ

Блыпэ пчэдыжым тыгэр къэплъэу сишхьэгъупчэу кычлэплъэ. Сиеджаплэ сыклоным пае сыкъэтэджы, сыфэхъазыр. Сэ сиалъмэкъ иным тхылъиплэ ыкӀи дэфтэрипшӀ дэлъых. Еджаплэм ишагу сыдэхъагъэу, ныбджэгъу бэ кыспэхъокӀых. "Шъуимафэ шӀу!" - тӀло, тызэдэгущыӀэ. Непэ дэрсих тӀл, ау апэрэ дэрсыр тигупсэ Адыгабзэ. ТикӀэлэегъаджэ сыныфым кычлэхъагъ, тетӀысхъаплэхэм еджакӀло пшыкӀутӀу тытес. Алъмэкъым дэлъ къэлэмитфмэ языр синыбджэгъу есэты. ШӀэныгъэр гум инэу чӀэхъэ. Гъубдж ыкӀи Бэрэскэжъый мафэхэм нахьыбэ тылажъэ. Еджаплэр тэщ пае шӀэныгъэм иунэ, ащ ипчэу пӀпчӀ шӀэныгъэшхо кытфелухы.

2. Etkinlik: Metin Çalışması ve Sunumu

Öğretmen öğrencilere kendi seviyelerine uygun Adigece bir metin verebilir. Öğrencilerden bu parçayı ezberleyerek / çalışarak sınıfta sunmaları istenebilir. Öğrenciler, bu parçada hem hedeflenen kelime ve dil bilgisi yapılarını hem de bunları geliştirebilecek daha zor yapıları görebileceklerdir. Öğretmen, hem süreç içinde hem de süreçten sonra zenginleştirme sürecinin sonuçlarını gözlemleyebilir.

Destekleme

1. Etkinlik: Kartları Sınıflandırma ve Eşleştirme

"Okulum" temasında öğrencilere "Okulumda Bir Günüm" alt temasında hedeflenen kelimeleri gösteren iki farklı kategoride kartlar dağıtılabilir. Öğrenciler bu kartları sınıflandırabilir ve doğru kelimelerle eşleştirebilir. Böylece yazma konusunda desteğe ihtiyacı olan öğrencilerin, hedef dildeki kelimeleri daha anlaşılır şekilde pratik yapmaları sağlanmış olur.

2. Etkinlik: Eksik Harfleri Tamamlama

Öğrenciler, bütün kelimeleri yazmak yerine tahtada verilen resimlerin altına içinde bazı harflerin eksik bırakıldığı kelimeleri tamamlama alıştırmaları yapabilir (пчъагъэхэр (1-20), тхылъ, къэлэм, шхьэгъупчэу, бэ, макӀэ, пстэури, еджаплэ, еджакӀло, непэ, мафэ, ныбджэгъу, блыпэ, гъубдж, бэрэскэжъый, мафэку, бэрэскэшхо, мэфэзакъу, тхъаумаф). Kelimeler tamamlandıktan sonra öğrencilerden bu sesleri ve kelimeleri seslendirmeleri istenebilir.

ÖĞRETMEN
YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. TEMA: ŞEHRİM

Alt Temalar: Şehrimde Mevsimler, Şehrimde Zaman

Bu tema, öğrencilerin Adigece dil becerilerini geliştirmelerini, dile ilişkin temel bilgi ve becerilerini pekiştirmelerini amaçlamaktadır. Tema kapsamında öğrenciler; şehrimde mevsimler, şehrimde zaman gibi günlük yaşamdan seçilen bağlamlar aracılığıyla temel iletişim ifadelerini kullanmaya yönelik öğrenme yaşantıları edinir. Aynı zamanda Adige alfabesinde telaffuzu zor olan seslere karşılık gelen harfleri pekiştirerek bunları basit sözcük ve ifadelerde kullanmaya yönelik çalışmalar gerçekleştirir. Böylece öğrencilerin temel dil yapılarını günlük yaşamla ilişkilendirerek kullanmaları desteklenirken sonraki temalarda ele alınacak dil yapılarına yönelik bir temel oluşturmaları ve Adige alfabesine ilişkin bilgilerini pekiştirmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma, YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma, YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma, YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma, YDAB2. Okuma-Anlamlandırma, YDAB3. Konuşma-Anlatma, YDAB4. Yazma-Anlatma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.2. Bağımsızlık, E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.2. Sorumluluk, E2.4. Güven, E2.5. Oyunseverlik, E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma, E3.3. Yaratıcılık

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB3.1. Uyum, SDB3.2. Esneklik

Değerler D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D6. Dürüstlük, D7. Estetik, D8. Mahremiyet, D14. Saygı, D16. Sorumluluk, D17. Tasarruf, D18. Temizlik, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım, Fen Bilimleri, Görsel Sanatlar, İngilizce, Müzik, Sosyal Bilgiler, Türkçe

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB1. Temel Beceriler, KB2.1. Çelişki Giderme, KB2.2. Gözlemlleme, KB2.3. Özetleme, KB2.4. Çözümleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.9. Genelleme, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.12. Mevcut Bilgiye / Veriye Dayalı Tahmin Etme, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma, KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme)

6. sınıf temaları, bütüncül yaklaşıma göre yapılandırılmıştır.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ADG.6.3.D. “Şehrim” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme – anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.6.3.SES. “Şehrim” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sesletimi seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

ADG.6.3.SÖS. “Şehrim” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sözcük seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

ADG.6.3.DBS. “Şehrim” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun dil bilgisi seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

ADG.6.3.O. “Şehrim” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.6.3.K. “Şehrim” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.
- b) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.
- c) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.6.3.Y “Şehrim” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.
- b) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.
- c) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Tema: СИКЪАЛЭ**Alt Temalar**

Сикъалэ Илъэхъанхэр

Сикъалэ иуахътэ

İşlevsel Cümle Yapıları

Сикъалэ гъэмафэм фабэ мэхъу.

Непэ ошх къешхы.

Ос къесы.

Сыхъатыр щы хъугъэ.

Сыхъатыр пшыкълуту мэхъу.

Пчэдыжым сыхъат и-м сыкъэтэджды.

Basit Soru Sorma ve Cevap Verme

Али: Аминат непэ ом изытет сыд фэда?

Аминат: ошх къешхы, чъылэ.

Али: Сыхъатыр тхъапша?

Аминат: Сыхъатыр тфы хъугъэ.

Али: Пчыхъэм тызэлуклена?

Аминат: Ары, сыхъат блым тызэлуклен.

Мэрам: Джан, непэ, ошлу!

Джан: Ары, фэба мэхъу. Паркым тыклона?

Мэрам: Ары, тыклон. Сыхъатыр тхъапша?

Джан: Сыхъатыр щы (3.00) хъугъэ.

Мэрам: Сыхъат плым (4.00) паркым тыщызэлуклена?

Джан: Хъун. Сыхъат плым сыкъэк

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

1. Чыюпс Къэхъуныгъэхэр (Doğa Olaylarında Şimdiki Zaman Kullanımı): Ошх къешхы.
2. Упчлэ Зэпырыдзэ (Soru Eki "-а?" Kullanımı): Тык|она?
3. Сыхъат Гъэунэфыгъэ (Saat Bildiriminde Sayıların Kullanımı): Сыхъатыр тхъапша?, Сыхъатыр блы хъугъэ.

Sesletim

1. Hedeflenen Sesler: 1-хъ-гъ
2. Farklı Seslerin Sesletimi ve Telaffuzu: 1-хъ-гъ
3. Vurgu ve Tonlama: Soru eki olan -а ve -на ekinin kullanıldığı cümlelerde vurgu ve tonlamayı ayırt edebilme: фэд-а, тхъапш-а, тызэлуклэ-на, тыкло-на.
4. Tekrar ve Taklit Yoluyla Otomatikleştirme: Kısa diyalog ve ek alan ve ek almayan sözcük örneklerinin doğru sesletimle tekrarı. Telaffuzu zor olan 3 sesin karşılığı olan harflerin tekrarı. Basit cümle ve kelimelerin farklı bağlamlarda doğal telaffuzla kullanımı.
5. Sesletim ve Yazım İlişkisi: Sözcükleri doğru okuyup yazarken, ses-harf eşleşmesini fark etme.

Kelimeler

Гъатхэ, гъэмафэ, бжыхъэ, кымафэ, ошх, ос, жьыбгъэ, тыгъэ, сыхъат, тхъапш, уахътэ, пчэдыж, щэджагъо, пчыхъэ, чэщ, чъылэ, фэба

İlkeler Öğretim süreci, öğrencilerin günlük yaşam deneyimlerinden hareketle anlamlı bağlamlarda ve iletişim odaklı olarak planlanmalıdır. Dil yapıları, açık kural öğretiminden ziyade bütüncül bir yaklaşımla doğal kullanım örnekleri üzerinden sezdirilmeli; öğrencilerin dili farklı iletişim durumlarında işlevine uygun biçimde kullanmaları desteklenmelidir. Öğrenme yaşantıları, öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini bütüncül olarak geliştirecek şekilde düzenlenmeli; öğrencilerin dili etkileşim içinde kullanmalarına fırsat sağlayan uygulamalara yer verilmelidir. Öğretim süreci, öğrencilerin bireysel özellikleri ve hazırbulunuşlukları dikkate alınarak planlanmalı; uygun görsel, işitsel ve yazılı materyallerle desteklenmelidir. Süreç, öğrencilerin sözcükten cümleye ve kısa metinlere uzanan aşamalı bir gelişim göstermelerini ve Adigeceyi farklı bağlamlarda etkili ve uygun biçimde kullanmalarını destekleyecek şekilde yapılandırılmalıdır.

Anahtar Kavramlar şehrim, mevsimler, zaman, iletişim

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temada öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu, ses kaydı çalışmaları ile değerlendirilebilir.

1. Performans Görevi: Alfabe ve Sesletim Çalışması

Öğrencilerin hedeflenen sesleri ifade eden harflerin yazımını tekrar etmesi için öğrencilerden Kiril temelli Adige alfabesi ve sesletimi çalışması yapmaları istenebilir. Bu amaçla öğrencilerden telaffuzu zor olan 3 ses ve bu seslere karşılık gelen harfler ile ilgili bir çalışma kâğıdı hazırlaması istenebilir. Çalışma kâğıdında bu 3 harfi sırasıyla yazmaları beklenmektedir. Öğrencilerden sırasıyla yazdıkları bu harflerin yanına tekrar yazma çalışması yapmaları istenebilir. Öğrencilerden yazma etkinliğinden sonra bu 3 sesin sesletimini kendi kendine yaparak ses kaydı almaları istenebilir. Bu etkinlik tamamlandıktan sonra öğrencilerden ikinci bir çalışma kâğıdı hazırlamaları istenebilir. İkinci çalışma kâğıdında harfler değil bu 3 sesi karşılayan harflerin geçtiği hedef kelimeler ile ilgili yazma çalışması yapmaları beklenmektedir. Yazma çalışması bittikten sonra etkinlikteki kelimeleri önce akıcı bir şekilde, ikinci seferde 3 sese vurgu yaparak kayıt altına almaları istenebilir. Performans görevi; teslim zamanı, doğruluk, göreve katılım, çaba, süreç içindeki ilerleme, düzen ölçütlerine göre değerlendirilebilir. Değerlendirme aracı olarak analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu kullanılabilir. Öğrencilere performans görevi incelendikten sonra geri bildirim verilir ve öğrencilerin duygu ve düşüncelerini paylaşmaları istenebilir.

2. Performans Görevi: Mevsimler, Günler ve Saatler Poster ve Sunumu

Öğrencilerden öğrendikleri mevsimler, hava durumu, günün bölümleri ve saatler konularını içeren iki kapsamlı poster hazırlamaları istenebilir. Birinci poster çalışmasında, dört mevsimin ve bu mevsimlere özgü hava durumlarının görselleştirilmesi beklenir. Öğrencilerin posterlerini hazırlarken hedef kelimeleri kullanmaları ve tamamladıkları çalışma üzerinden bu kavramları açıklayan kısa bir sunum gerçekleştirmeleri istenir. İkinci poster çalışmasında ise, haftanın günleri ve günün bölümleri ile saatler arasındaki ilişki ele alınacaktır. Öğrenciler tarafından bu poster; haftanın günlerini, günün bölümlerini (sabah, öğle, akşam vb.) ve belirli saat dilimlerini görsel içeriklerle destekleyecek şekilde hazırlanabilir ve sunulabilir. Ayrıca hazırlanan bu posterde, belirtilen zaman dilimlerini ve hedef kelimeleri içeren ikiye adet anlamlı cümle kurulması istenebilir. Hazırlanan her iki posterin sunumu sırasında öğrencilerin verileri doğru telaffuz etmeleri, kavramları bağlama uygun ve işlevsel bir şekilde kullanmaları beklenmektedir. Değerlendirme sürecinde yazılı ve sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade becerisi, sürece katılım, sergilenen çaba, gelişim düzeyi gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu kullanılabilir. Ayrıca öğrencilerin sürece daha aktif katılımını desteklemek ve farkındalıklarını artırmak amacıyla öz değerlendirme veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin Kiril temelli Adige alfabesindeki telaffuzu zor olan 3 sesi ve bu seslere karşılık gelen harfleri önceden tanıdıkları, bu harflerin Türk alfabesindeki benzerleriyle olan ortak ve farklı yönlerini bildikleri varsayılır. Bu temada şehir, şehirdeki mevsimler ve zaman ile ilgili günlük yaşamda kullanabilecekleri bazı temel sözcüklere aşina oldukları kabul edilir.

Tema aynı zamanda dilin sadece bir iletişim aracı olmadığını, aynı zamanda kültürü ve kimliği taşıyan bir değer olduğunu kabul eder. Öğrencilerin etkin katılımı ve aktif öğrenmesi, temanın bir diğer temel kabulüdür.

Ön Değerlendirme

Süreci

“Şehrim” teması ön değerlendirme sürecinde öğrencilerin temaya ilişkin ön bilgileri çeşitli etkinliklerle gözlemlenebilir. Bu süreçte öğrencilerin şehirlerini, mevsimleri, zamanı tanıtmaya yönelik mevcut bilgi ve deneyimleri incelenebilir. Görseller, kısa videolar, kavram kartları gibi materyaller kullanılarak öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri hakkında fikir edinilebilir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğrencilerin ihtiyaçları dikkate alınarak ders sürecinde kullanılacak öğrenme materyalleri gerektiğinde yeniden düzenlenebilir.

Köprü Kurma

Öğretim sürecinin başlangıcında öğrencilerin ön öğrenmelerini harekete geçirmek amacıyla görsel, işitsel veya çoklu ortam materyallerinden yararlanılabilir. Bu materyaller aracılığıyla öğrencilerin hedeflenen kelime, ifade ve dil yapılarına dikkatleri çekilebilir; gözlem yapıları, tahminlerde bulunmaları ve önceki öğrenmelerinden hareketle yeni öğrenmeleri anlamlandırılmaları desteklenebilir. Süreç boyunca öğrencilerin merak duygularını harekete geçirecek ve öğrenmeye aktif katılımlarını destekleyecek uygulamalara yer verilebilir. Öğrencilerin günlük yaşam deneyimleri ile yeni öğrenmeleri arasında ilişki kurmalarına fırsat sunulabilir. Böylece öğrencilerin yeni bilgileri önceki öğrenmeleriyle ilişkilendirmeleri, dili anlamlı bağlamlarda değerlendirmeleri ve öğrenme sürecine etkin katılım göstermeleri desteklenebilir. Bu süreç, öğrencilerin yeni bilgileri önceki bilgi ve deneyimleriyle ilişkilendirerek öğrenmelerini anlamlı hâle getirmelerine katkı sağlayabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

ADG.6.3.D.

Öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla “Şehrim” temasının “Şehrimde Mevsimler” ve “Şehrimde Zaman” adlı alt temalarını yansıtan görseller sınıf ortamına getirilir veya etkileşimli tahta üzerinden sunulur (E1.1, OB2, OB4). Ardından “Saat kaç?”, “Hava durumu nasıl?” gibi sorularla görseller ile içerik arasında ilişki kurmaları sağlanır (KB2.8). Öğrenciler bu görseller hakkında konuşur ve şehir ortamına ilişkin yaşantılarını hatırlar. Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin etkin hâle getirilmesi hedeflenir. Sunulan görsel ve işitsel ipuçları ile öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimleri arasında basit ve somut ilişkileri fark edebilmeleri sağlanır (E3.1, KB2.10).

Dinleme / izleme içeriğine ait kısa ön izleme görselleri, anahtar ipuçları veya sessiz kesitler sunularak içeriğin konusu, içerikte yer alabilecek kişiler, mekânlar, eşyalar ve temel ifadelerle ilişkin tahminlerde bulunulması istenir. Böylece önceki bilgi ve deneyimlere dayalı tahminler oluşturulması sağlanır (KB2.11, KB2.12). Ardından “Şehrim” temasına uygun, sosyal etkileşim durumları içeren kısa bir şarkı dinletilir veya izletilir. Bu süreçte içeriğin genel konusunun bütüncül olarak algılanması beklenir (E3.2, KB2.16).

Dinleme / izleme sonrasında içerikte yer alan kişi, mekân, eşya ve temel ifadeler; görseller, kartlar ve eşleştirme etkinlikleri aracılığıyla yeniden sunulur. Bu sayede içerikteki somut, basit ve temel bileşenlerin tanınması sağlanır (KB2.2). Dinleme / izleme sürecinin ardından başlangıçta oluşturulan tahminlerin gözden geçirilmesi ve doğruluğunun kontrol edilmesi sağlanır (E3.1, KB2.4). İçerikte yer alan öğeler (kişiler, mekânlar, eşyalar, ifadeler); tablo, şema, pano gibi görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır ve bu bileşenlerin bütün içinde konumlandırılması sağlanır (KB2.5, KB2.7). İçerikteki unsurların basit kategoriler altında sınıflandırılması sağlanır (kişiler, mekânlar, eşyalar, ifadeler). Bu unsurlar arasında temel ve basit karşılaştırmalar yapılması desteklenir (KB2.7). Ayrıca kişi-mekân, eşya-mekân ve ifade-durum ilişkileri gibi somut, basit yatay ve dikey ilişkilerin tanınması sağlanır (KB2.8). Son aşamada içeriğin, öğrencilerin kendi yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilmesi sağlanarak bireysel olarak içselleştirilmesi desteklenir (SDB1.1).

Dinleme / izleme ve anlamlandırma sürecine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerin basit ifadelerle paylaşılması istenir (SDB2.1). Gönüllü öğrenciler tarafından sınıf içi paylaşımlar yapılabilir (E2.4). Ardından ikili veya küçük grup çalışmaları gerçekleştirilerek öğren-

ciler ne anladıklarını, hangi unsurları fark ettiklerini ve sürece ilişkin görüşlerini karşılıklı olarak paylaşabilirler **(SDB2.2)**. Bu süreçte basit geri bildirimlerde bulunulması desteklenir **(D14.2)**. Son aşamada öğretmen “Bugün ne öğrendin?” sorusunu yöneltir. Etkileşim süreci yönlendirilir, öğrencilerin aktif katılımı teşvik edilir ve iş birliğine dayalı yansıtma süreci yapılandırılır **(SDB1.3)**.

ADG.6.3.SES.

“Şehrim” temasına yönelik sesletim seçme-kullanma süreci “Şehrimde Mevsimler” ve “Şehrimde Zaman” alt temalarını yansıtan görsellerin getirilmesiyle başlatılır **(OB4)**. “Şehrim” temasında öğretmen öğrencilere sesletim kısmında hedeflenen sesleri fark ettirmek için seslerin vurgulandığı bir kaydı dinletir veya izletir. Öğretmen, hedeflenen seslere vurgu yaparak öğrencilerin bu seslere dikkat etmelerini ister **(E3.2)**. Dinleme sonrasında duyulan sesler sınıfça tekrar edilir ve hangi seslerin duyulduğu belirlenir. Burada Türkçe ile benzeyen sesler veya yansımalar kullanılabilir **(E1.1)**.

Öğrenciler, öğretmen rehberliğinde bu sesletim unsurlarını ve hedef sesleri özellikle hedef kelimelerin içinde kullanarak tekrar edebilirler ve doğru telaffuzlarını pekiştirirler **(KB1)**. Öğrenciler hedef sesleri, hedef sözcükler içinde ilk önce bireysel olarak sonra toplu bir şekilde doğru sesletimle ifade eder ve bu etkinlik, işitsel doğruluğu pekiştirir **(KB2.4)**.

Öğrenciler farklı konuşma örneklerinde aynı sesletim özelliklerini duyduklarında bunları tanımaya çalışır **(KB2.2)**. Birinci grupta hedeflenen sesleri tanımaya yönelik olarak öğrencilerle doğru sesleri duyduklarında yeşil, yanlış sesi duyduklarında ise kırmızı kartı kullandıkları bir kart oyunu oynanabilir **(E2.5, D3.1)**. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına dair aşinalık kazandırılır **(KB2.1)**.

Öğretmen hedef sesleri doğru şekilde telaffuz eder ve öğrencilerden bu sesleri doğru bir şekilde taklit etmelerini ister **(E1.4)**. Öğretmen etkileşimli tahtada hedef seslerin bulunduğu ve bulunmadığı kelimelere ait görselleri açar. Ardından öğrencilerle, bu kelimelerde hedef seslerin bulunup bulunmadığına ilişkin sözlü alıştırmalar yapar **(OB4)**. Öğretmen, bu görsellere dayanarak kelimeleri veya harfleri hedef seslere vurgu yaparak okur ve öğrencilerden bunları tekrar etmesini ister **(E1.5)**. Böylece öğrenciler bu seslere kendileri karar vererek onları doğru, gerçek ve tabii bir şekilde kullanabilir, harfleri sırasıyla doğru olarak tanır ve söylerler. Bunun ardından değerlendirme süreci için öğrencilerin sınıf içerisinde harfleri okumaları veya evde sesletimi kayıt altına almaları istenebilir **(E2.2, D16.1, KB2.15)**. Bu kayıtlar sınıfta paylaşılabilir; kayda öğrencinin kendisi, sınıf arkadaşları ve öğretmen yapıcı geri bildirim verir **(D8.2, D14.2)**.

ADG.6.3.SÖS.

“Şehrim” temasına yönelik sözcük seçme-kullanma süreci, “Şehrimde Mevsimler” ve “Şehrimde Zaman” alt temalarının ve hedef kelimelerin yer aldığı görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır **(OB1, OB2)**. Öğrenciler dinleme ve sesletim bölümünde yaptıkları tahminleri hatırlar **(KB2.12)**. Dinledikleri şarkının yazılı hâlini hızlı bir şekilde tarar ve görsel kaynaklar kullanarak daha önce öğrendikleri harfleri seçmeye çalışabilirler **(KB2.2)**. Öğrendikleri harfleri işaretleyebilirler. Öğrenciler bu içerikleri dinler ve izler, hedef sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görür.

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Özellikle hedef sesleri içeren kelimeler, doğru sesletimle hep birlikte söylenir. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına aşinalık kazandırılır **(SDB2.1)**.

Öğrenciler şarkının yazılı hâlini tekrar inceler ve görsel kaynaklar kullanarak bilmedikleri kelimelerin anlamlarını tahmin etmeye çalışabilir **(KB2.11)**. Öğretmen tahtada iki liste hazırlar; listelerden bir tanesi temada hedeflenen kelimelerden, diğeri ise ikincil kelimelerden oluşur. Öğrenciler, hedeflenen kelimeler listesindeki unsurları görsel ipuçlarından yararlanarak anlamlandırmaya çalışabilir **(KB2.4, KB2.5)**. Böylece sözcüklerin kullanım bağlamı algılanır **(E3.1)**.

Gerçek veya görsel unsurlar, kelime anlamlarını pekiştirmek için kullanılır. Öğretmen hedef kelime duyulduğunda ona eşlik eden bir görsel gösterir (OB4). Kelime tekrarı için interaktif oyun veya uygulamalar kullanılabilir (OB2, E2.5). Hedeflenen kelimeler bu süreçte algılandıktan sonra öğrenciler hedef sözcükleri doğal bir biçimde kullanmak için etkileşimli tahtada gösterilen görselleri inceleyebilir. Öğrenciler görsellere bakarak karışık olarak verilmiş kelimelerden o görsel ile eşleşeni bulabilirler (KB2.7). Öğrenciler sıra arkadaşlarıyla iletişim sürecine geçerek görsellerde verilen hedef sözcüklerden seçim yapıp basit bir soru-cevap alıştırması yapabilir (SDB2.1, D4.1).

Değerlendirme için görsel temelli sınıflandırma aktiviteleri kullanılabilir. Öğrenciler kelimelere denk gelen çizimler yapabilir (D7.1). Bu aktiviteler ve çizimler sınıf içerisinde kendileri ve arkadaşları tarafından değerlendirilebilir (SDB3.1).

ADG.6.3.DBS.

“Şehrim” temasında öğrencilerin dikkatini “Şehrimde Mevsimler” ve “Şehrimde Zaman” alt temalarında geçen dil bilgisi unsurlarına çekmek için dinleme bölümünde kullanılan şarkı / kayıt, öğrencilere bir kez daha dinletilir veya izletilir. Öğrenciler şarkıyı dinlerken öğretmen hedeflenen ifadelerin olduğu yerlerde durur, ifadeleri vurgulu bir şekilde tekrar eder ve öğrencilere tekrar ettirir (E3.2). Burada anlamı pekiştirmek için görseller veya vücut dili kullanılabilir (KB2.2). Bu süreçte dil yapılarının kuralları açıklanmaz, bu yapıların bağlam içinde doğal olarak fark edilmesi sağlanır (KB2.4, KB2.10).

“Şehrim” temasında yer alan şehirde mevsimler ve zaman ile ilgili nesneleri içeren görseller üzerinden eşleştirme etkinliği yapılır. Öğrenciler dinledikleri cümleleri doğru görsellerle eşleştirebilir, ilgili nesneleri işaretleyebilir ve hangi ifadenin hangi görsele ait olduğunu sözlü olarak belirtebilir (KB2.7, KB2.8). Bu etkinlik sayesinde hedef dil parçaları kuralları bilinmeden fark edilerek ayırt edilir (OB1).

Aynı yapıya sahip cümleler gruplandırılarak tekrar edilir. Öğrenciler sırayla cümleleri sesli olarak söyler, arkadaşlarının tekrarlarını dinler ve birlikte tekrar ederek işitsel farkındalık geliştirir. Bu süreçte benzer dil yapılarının fark edilmesi sağlanır (E2.5, SDB2.2). Bu temada öğretmen öğrencilerden şimdiki zamanda bir cümle söylediğinde yeşil kart, başka bir zamanda bir cümle söylediğinde ise kırmızı kart göstermelerini isteyerek öğrencilerin konuyu pekiştirmelerini sağlar (E3.1). Ardından öğrencilerin fark ettiği ve pekiştirdiği bu yapıların bağlam içinde kullanılmaları sağlanır. Bunun için iletişim temelli aktiviteler veya oyunlar kullanılır (SDB2.1, D6.1).

Öğrenciler etkileşimli tahtada gösterilen resimleri inceler ve tahtada karışık olarak verilen cümlelerden uygun olanlarla bu resimleri eşleştirir. Bu dil bilgisini içeren cümleler, beden dili kullanılarak fiziksel olarak canlandırılır. Öğretmen “Hava nasıl?”, “Saat kaçta okula gidiyorsun?” gibi sorular sorar ve öğrencilerin, soruların cevaplarını işaretlerle göstermesini ister. Öğrenciler sıra arkadaşları ile aynı yapıda cümleler kurarak kısa ve basit diyaloglar yapabilirler. Böylece dili kendiliğinden, doğal ve gerçek şekilde kullanmış; fiziksel olarak canlandırmış ve gerçek iletişim süreçlerine aktarmış olurlar (SDB1.2). Bu aktiviteler sonunda öğretmen ve sınıftaki diğer öğrenciler, birbirine yapıcı geri bildirim verir (D14.2, D16.1).

ADG.6.3.O.

“Şehrim” temasında öğretmen “Şehrimde Mevsimler” ve “Şehrimde Zaman” alt temalarına dair görseller ve destekleyici ipuçları sunarak öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirir (OB4). Öğrenciler okuma parçasını hızlı bir şekilde tarar ve öğrendikleri harf, kelime ve dil bilgisi unsurlarını fark etmeye çalışabilir (OB1). Bu unsurlardan bildiklerini ifade eder. Ardından öğrencilerin “Parçada yarın hava nasıl olacak?”, “Parçada ki kişiler saat kaçta parka gider?” gibi sorularla görseller ile içerik arasında ilişki kurmaları sağlanır (D18.2, KB2.2). Öğrenciler içeriğin konusu hakkında tahminlerde bulunur (KB2.12).

Öğrenciler kişiler, ifadeler ve nesnelere dikkat ederek görseller yardımıyla tahminlerini sür-

dürür (E1.1). Öğretmen, öğrencilerin okuma parçasını veya diyalogu sessiz ve dikkatli bir şekilde okumalarını ister (E3.2). Alt temaların ve hedef kelimelerin fark edilmesi beklenir. Öğrenciler tümcelerdeki bilgilere dayanarak basit çıkarımlar yapar (KB2.10). Bunların doğruluğunu öğretmenin ve akranlarının yardımıyla kontrol ederler. Böylece içeriğin konusu genel olarak algılanır ve basit ve temel ayrıntılar fark edilir (SDB2.1).

Öğrenciler tahminlerini içerik ile karşılaştırarak bunların doğruluğunu kontrol eder (KB2.7). Metinde yer alan ögeler tablo, şema ve görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır. Alt temalar ve diğer hedeflenen ögeler belirli bir düzen içinde yerleştirilir (KB2.5). Bu ögeler basit kategoriler altında sınıflandırılır, benzerlik ve farklılıklar üzerinden karşılaştırmalar yapılır (KB2.14). Bu süreçte öğrencilerin içerikteki yatay ve dikey ilişkileri keşfedebilmesi için rehber sorular sorulur, görseller ve kısa etkinlikler kullanılarak öğrencilerin okuduğunu anlama ve içselleştirmeleri sağlanır (OB1).

Okuma parçası ve diyalogu okuduktan sonra öğrenciler açık uçlu soruları yanıtlama, cümle tamamlama, boşluk doldurma gibi alıştırmaları yapabilir. Aynı zamanda öğrenciler kelime ve dil bilgisi ile ilgili bilgilerini pekiştiren çalışmalar yapabilir (E3.1). Öğrenciler fikirlerini paylaşır, yaptıkları alıştırmalarda hataları varsa bunları düzeltir. Öğretmen en son aşamada öğrencilerin yaptıkları hatalar üzerine yapıcı geri bildirim verir (SDB1.2, SDB3.2).

ADG.6.3.K.

“Şehrim” temasında öğrenciler önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek için “Şehrimde Mevsimler” ve “Şehrimde Zaman” alt temaları ile ilgili hedeflenen ögeleri görseller ve destekleyici unsurlar vasıtasıyla hatırlar ve mevcut içerikle ilişkilendirir (KB2.2). Ardından temalar ve hedef kelimeleri içeren kısa konuşma modelleri sunulur. Öğrenciler konuşma modellerini dinler veya izler, bu içerikleri bireysel veya grup olarak tekrar ederek içeriğe aşina olur (SDB2.1). Böylece sözlü üretime hazırlık yapmış olurlar.

Öğrenciler önceden verilen modeli taklit ederek yeni bir içerik tasarlar, öğretmenin verdiği geri bildirimler ve destekleyici ögeler yardımıyla hazırladıkları bu yeni içeriği düzenler (SDB1.2, SDB1.3). Böylece öğrenciler kelime veya cümleleri anlamlı ve doğru bir şekilde kullanır (KB1). Öğrenciler doğru telaffuz, söylem biçimleri, hedef sözcükler ve dil parçalarını seçerek kullanır (D16.1, E1.5). Bağlama uygun içeriği doğal ve gerçekçi biçimde sunmak için öğrencilere destek verilir (E3.2). Burada öğrencilerden mesajları dinleyici için basit ve net olarak ifade etmeleri beklenir (D17.1). Öğrencilerin hazırlıksız konuşma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanabilmeleri, hazırlıklı konuşma durumlarında ise belirledikleri içerikleri düzenleyerek doğal ve anlaşılır biçimde sunabilmeleri desteklenir (SDB3.1).

İkili veya küçük grup çalışmaları yapılır (SDB2.2). Öğrenciler temaya ilişkin hedeflenen ögeleri belirler, bu ögeleri sınıflandırır ve ortak bir sunum hazırlar (D4.1, KB2.5). Böylece bilgileri yeniden düzenlemiş olurlar ve bu yeniden yapılandırılmış bilgileri doğru şekilde sözlü iletişimde kullanırlar (KB2.14).

Sürecin sonunda öğrencilerin konuşma etkinliklerine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerini paylaşmaları sağlanır (SDB1.1, KB2.15). Öğrencilerden hangi ifadeleri doğru kullandıklarını, hangi noktalarda zorlandıklarını ve kendilerini nasıl geliştirebileceklerini ifade etmeleri beklenir. Bu süreçte yapılan çalışmaların yorumlanması ve anlamlandırılması desteklenir (E2.4). Öğretmen “Bugün ne öğrendiniz?” gibi sorular sorarak öğrencilerin alt temalara ilişkin sorulara cevap vermesini sağlar (KB2.3). Öğretmen ile akranlar süreç içinde ve süreçten sonra geri bildirim verir fikirlerini paylaşır (D14.2).

ADG.6.3.Y.

“Şehrim” temasında öğrenciler önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek için “Şehrimde Mevsimler” ve “Şehrimde Zaman” alt temaları ile ilgili hedeflenen ögeleri görseller ile destekleyici unsurlar vasıtasıyla hatırlar ve mevcut içerikle ilişkilendirir (KB2.2). Öğretmen, öğrencilere yazmaları istenen görevin tam olarak ne olduğunu net bir dille anlatır (E3.2).

Öğrencilerinden yazılması istenen cümle veya parçaya benzeyen bir modeli incelemeleri istenir. Öğrenciler bu metinleri taklit ederek benzer içerikleri yeniden yazar **(SDB1.2)**.

Daha sonra öğrenciler hazırlıksız yazma etkinlikleriyle model metinleri örnek olarak kısa cümleler veya metinler oluşturur **(KB1)**. Yazma sürecinde öğrenciler, verilen yazma türüne uygun basit kelimeleri ve dil yapılarını seçerek kullanır **(D16.1, E1.2)**. Süreçte rehberlik, örnek metinler ve kısa yazma etkinlikleriyle öğrencilerin yazılı anlatım becerileri desteklenir. Bu aktivite sırasında öğretmen öğrencilerin yapısal özelliklere, söylem biçimlerine ve noktalama işaretlerine yazma türüne uygun olarak dikkat etmelerini sağlar. Yazma görevinin sonunda öğrenciler, temaya uygun basit mesajları iletmış olur **(SDB1.3)**.

Öğrenciler bu modele bakarak çalışma yaptıktan sonra bilgilerin benzerlerini farklı bağlamlarda bireysel olarak yeniden düzenleyerek kullandıkları özgün bir ürün ortaya çıkarır **(SDB1.1, E1.3)**. Bu yapılandırılmış bilgileri içeren ürün, yazılı iletişime uygun olmalıdır **(KB2.6)**. Ardından yazılı içeriklerin farklı bağlamlarda yeniden düzenlenmesi sağlanır. Yazılan ifadeler değiştirilerek şehirde mevsimler, zaman gibi hedeflenen öğeler tanımlanır ve metinler genişletilebilir **(KB2.9, KB2.13)**. Bu süreçte yazılı bilgilerin yeniden yapılandırılması ve paylaşılması desteklenir **(SDB2.1)**. Öğrencilerin yazdıkları metinleri arkadaşlarıyla paylaşabilmeleri ve yazılı iletişim kurabilmeleri sağlanır **(E2.4)**.

Küçük grup çalışmaları yapılır. Grup içinde yazılan metinler paylaşılabılır, birlikte gözden geçirilebilir ve ortak metinler oluşturulabilir **(SDB2.2, D4.1, D20.2)**.

Yazma sürecinin bu aşamasında öğrenciler bilgi, deneyim, duygu ve düşüncelerini bireysel olarak aktararak poster, mesaj, şarkı gibi pratik, otantik ve yaş seviyelerine uygun çeşitli özgün ürünler ortaya koyabilir **(E3.3, D7.1)**. Hazırlanan bu ürünler akranlarla paylaşılarak sınıf içi karşılıklı aktarımlar yapılır ve ortaya çıkan ürünlere ilişkin kapsamlı bir değerlendirme gerçekleştirilir. Öğretmen, öğrencilere “Bugün ne öğrendiniz?” sorusunu yönelterek öğrencilerin düşüncelerini ifade edebilmelerini sağlar. Yazılan metinler gözden geçirilerek güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken noktalar belirlenirken bu değerlendirmelerin sınıf ortamında paylaşılması ve karşılıklı geri bildirimlerde bulunulması sağlanır **(KB2.15)**. Öğretmen yazma süreci ve ürün hakkında yapıcı geri bildirimler verir **(SDB3.2)**.

Performans görevi olarak öğrencilerden öğrendikleri mevsimler, hava durumu, günün bölümleri ve saatler konularını içeren iki kapsamlı poster hazırlamaları istenebilir. Birinci poster çalışmasında, dört mevsimin ve bu mevsimlere özgü hava durumlarının görselleştirilmesi beklenir. Öğrencilerin posterlerini hazırlarken hedef sözcükleri kullanmaları ve tamamladıkları çalışma üzerinden bu kavramları açıklayan kısa bir sunum gerçekleştirmeleri istenebilir. İkinci poster çalışmasında ise, haftanın günleri ve günün bölümleri ile saatler arasındaki ilişki ele alınacaktır. Öğrenciler tarafından bu poster; haftanın günlerini, günün bölümlerini (sabah, öğle, akşam vb.) ve belirli saat dilimlerini görsel içeriklerle destekleyecek şekilde hazırlanabilir ve sunulabilir. Ayrıca hazırlanan bu posterde, belirtilen zaman dilimlerini ve hedef sözcükleri içeren ikişer adet anlamlı cümle kurulması istenebilir. Hazırlanan her iki posterin sunumu sırasında öğrencilerin verileri doğru telaffuz etmeleri, kavramları bağlama uygun ve işlevsel bir şekilde kullanmaları beklenmektedir. Değerlendirme sürecinde yazılı ve sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade becerisi, süreçte katılım, sergilenen çaba, gelişim düzeyi gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu kullanılabilir. Ayrıca öğrencilerin sürece daha aktif katılımını desteklemek ve farkındalıklarını artırmak amacıyla öz değerlendirme veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Şehirde Mevsimler ve Zaman Hakkında Görsel Destekli Sunum

Öğrencilerden “Şehirde Mevsimler” ve “Şehirde Zaman” alt temalarını ifade eden cümleleri içeren sözlü sunumlar hazırlayıp sunmaları istenebilir. Öğrenciler sunumu yaparken görsellerden ve videolardan faydalanabilir. Öğrenciler, örnekteki gibi bir sunum hazırlayabilir:

СИКЪАЛЭ ИДЭХАГЪЭ

Сикъалэ идэхагъэ гъэ гъэпсыклэ зэфэшъхьафхэм къагъэлыагъо. Гъэтхэр къызехьэклэ, чыгум ичэуаплэ къызэлуклэ фэдэу, мэххэри къэушыжъых. Ошх маклэ къешхыми, тыгъэ нэбзыйхэм сикъалэ ирамхэр агъэфабэх. Уахътэр псынхэу макло, ау гъэмафэм сыхьатыр блым (7.00) тыгъэр джыри уашъом итыгъэу плъэгъун плъэкълэщт. Бжыхьэр къызесыклэ, сикъалэ ипшэхэр зэбгырэклэхэщ, жьы чьылэу къепщэрэм чыг тхьэпэхэр къегъэзыых. Чымафэ уахътэм, сыхьатыр тфыр (5.00) зыхьуклэ, чэщым ишлуцлэныгъэ къалэм къытехьэ. Непэ осыр лъэшэу къесы, пчэдыжъым сыхьат и-м (8.00) урамхэр фыжыбзэу щылъых. Уахътэм сикъалэ ышъо зэблихъуми, ащ идахагъэ сыгу иплэ икырэп. Пчэдыж пэпчъ, сыхьатыр къызытеуэклэ, мафэ клэм игушлуагъо сикъалэ къыдэуцы.

2. Etkinlik: Metin Çalışması ve Sunumu

Öğretmen öğrencilere kendi seviyelerine uygun Adigece bir metin verebilir. Öğrencilerden bu parçayı ezberleyerek / çalışarak sınıfta sunmaları istenebilir. Öğrenciler, bu parçada hem hedeflenen kelime ve dil bilgisi yapılarını hem de bunları geliştirebilecek daha zor yapıları görebileceklerdir. Öğretmen, hem süreç içinde hem de süreçten sonra değerlendirme sürecinin sonuçlarını gözlemleyebilir.

Destekleme**1. Etkinlik: Kartları Sınıflandırma ve Eşleştirme**

“Şehrim” temasında “Şehrimde Mevsimler” ve “Şehrimde Zaman” alt temalarında hedeflenen kelimeleri gösteren iki farklı kategoride kartlar dağıtılabilir. Öğrenciler bu kartları sınıflandırabilir ve doğru kelimelerle eşleştirebilir. Böylece yazma konusunda desteğe ihtiyacı olan öğrencilerin, hedef dildeki kelimeleri daha anlaşılır şekilde pratik yapmaları sağlanmış olur.

2. Etkinlik: Eksik Harfleri Tamamlama

Öğrenciler, bütün kelimeleri yazmak yerine tahtada verilen resimlerin altına, içinde bazı harflerin eksik bırakıldığı kelimeleri tamamlama alıştırmaları yapabilir (Гъатхэ, гъэмафэ, бжыхьэ, кымафэ, ошх, ос, жьыбгъэ, тыгъэ, сыхьат, тхьапш, уахътэ, пчэдыжъ, щэджагъо, пчыхьэ, чэщ, чьылэ, фэба). Kelimeler tamamlandıktan sonra öğrencilerden bu sesleri ve kelimeleri seslendirmeleri istenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. TEMA: ÜLKEM

Alt Temalar: Ülkemin Misafirleri, Ülkemi Tanıtıyorum

Bu tema, öğrencilerin Adigece dil becerilerini geliştirmelerini, dile ilişkin temel bilgi ve becerilerini pekiştirmelerini amaçlamaktadır. Tema kapsamında öğrenciler; ülkemizin misafirleri, ülkemi tanıtıyorum gibi günlük yaşamdan seçilen bağlamlar aracılığıyla temel iletişim ifadelerini kullanmaya yönelik öğrenme yaşantıları edinir. Aynı zamanda Adigece alfabesinde telaffuzu zor olan seslere karşılık gelen harfleri pekiştirerek bunları basit sözcük ve ifadelerde kullanmaya yönelik çalışmalar gerçekleştirir. Böylece öğrencilerin temel dil yapılarını günlük yaşamla ilişkilendirerek kullanmaları desteklenirken sonraki temalarda ele alınacak dil yapılarına yönelik bir temel oluşturmaları ve Adigece alfabesine ilişkin bilgilerini pekiştirmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma, YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma, YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma, YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma, YDAB2. Okuma-Anlamlandırma, YDAB3. Konuşma-Anlatma, YDAB4. Yazma-Anlatma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.2. Bağımsızlık, E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E2.4. Güven, E2.5. Oyunseverlik, E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma, E3.3. Yaratıcılık, E3.5. Açık Fikirlilik

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarılma (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.1. Uyum, SDB3.2. Esneklik

Değerler

D1. Adalet, D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D14. Saygı, D16. Sorumluluk, D19. Vatanseverlik, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı, OB6. Vatandaşlık Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım, Fen Bilimleri, Görsel Sanatlar, İngilizce, Müzik, Sosyal Bilgiler, Türkçe

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB1. Temel Beceriler, KB2.1. Çelişki Giderme, KB2.2. Gözlemlleme, KB2.3. Özetleme, KB2.4. Çözümleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.9. Genelleme, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.12. Mevcut Bilgiye / Veriye Dayalı Tahmin Etme, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma, KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme)

6. sınıf temaları, bütüncül yaklaşıma göre yapılandırılmıştır.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ADG.6.4.D. "Ülkem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme – anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.6.4.SES. "Ülkem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sesletimi seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

ADG.6.4.SÖS. "Ülkem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sözcük seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

ADG.6.4.DBS. "Ülkem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun dil bilgisi seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

ADG.6.4.O. "Ülkem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.6.4.K. "Ülkem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.
- b) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.
- c) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.6.4.Y “Ülkem” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.
- b) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.
- c) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Tema: СИХЭКУ**Alt Temalar**

Сихэку Ихъаклэхэр

Сихэку Ясэгъэшлэ

İşlevsel Cümle Yapıları

Сэ сытырку.

О уадыг.

Ар инджылыз.

Сэ Тыркуем сыщыщ.

Сэ Анкара сыщэпсэу.

Тыркубзэ пшлэрэ?

Ары, Тыркубзэ сэшлэ. / Хъау, сшлэрэп.

Тыгэ укъыкыгы?

Адыгэ Республикэм сыкъыкыгы.

Basit Soru Sorma ve Cevap Verme

Аслъан: Къэблагъэ! Тыгэ укъыкыгы?

Рэрым: Сэ Уорданием сыкъыкыгы.

Аслъан: Уадыга?

Рэрым: Ары, сыадыг. Ау Уорданием сыщэпсэу.

Аслъан: Тыркубзэ пшлэрэ?

Рэрым: Маклэу сэшлэ. Сэ Адыгабзэ зэсэгъэшлэ.

Мурат: Тыркуер чыплэ дэха?

Сэтэнай: Ары, чыплэ дахэ икхи къэралыгъо ин.

Мурат: Тинып сыг фэг?

Сэтэнай: Тинып плъыжъы. Мазэрэ жъуагъорэ дэлъ.

Мурат: Тэ тыхэку шлу тэлъэгъу!

Ахъмэт: Уумафэ шлу! Тыгэ укъыкыгы?

Умар: Уумафэ шлу! Тыркуем сыкъыкыгы.

Ахъмэт: Сыг бзэ угущылэра?

Умар: Тыркубзэрэ Адыгабзэрэ сэгущылэ.

Аслъан: Шъуумафэ шлу!

Жан: Шъуумафэ шлу! О ухъакла?

Аслъан: Ары, сыхъаклэ. Сэ Адыгэ Республикэм сыкъыкыгы.

Жан: Сыг бзэ угущылэра?

Аслъан: Адыгабзэрэ Урысыбзэрэ сэгущылэ.

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

1. Кызыкыгы Чэзын (-м) (İsmi'nin Ayrılma Hâli): Тыркуе-м

2. Шъхъэ Цлэпапхэм Ягъэпсыклэ (Şahıs Zamirleri ve Fiil Uyumu): Сэ сы..., О у...

3. Гущылэ Гъэпсыклэ (Millet isimlerinin Sonuna -бзэ Eki Getirilmesiyile Dil Adı Yapımı):

Адыга-бзэ, Тырку-бзэ

Sesletim

1. Hedeflenen Sesler: пш-ц|-х

2. Farklı Seslerin Sesletimi ve Telaffuzu: пш-ц|-х

3. Vurgu ve Tonlama: İsmi'nin ayrılma hâlinde kullanılan -м ekini, şahıs ifadeleri ve şahıs ifadelerinin (Сэ сы - О у) ek olarak kullanımını ve millet ismi ifade eden -бзэ eklerinin kullanıldığı cümlelerde vurgu ve tonlamayı ayırt edebilme: Тыркуе-м, у-хъакла, сы-къыкыгы, Тырку-бзэ.

4. Tekrar ve Taklit Yoluyla Otomatikleştirme: Kısa diyalog ve ek alan ve ek almayan söz-cümle örneklerinin doğru sesletimle tekrarı. Telaffuzu zor olan 3 sesin karşılığı olan harflerin tekrarı. Basit cümle ve kelimelerin farklı bağlamlarda doğal telaffuzla kullanımı.

5. Sesletim ve Yazım ilişkisi: Sözcükleri doğru okuyup yazarken, ses-harf eşleşmesini fark etme.

Kelimeler

Хэку, хъаклэ, къэралыгъо, бзэ, нып, цыфы, лъэпкъ

İlkeler Öğretim süreci, öğrencilerin günlük yaşam deneyimlerinden hareketle anlamlı bağlamlarda ve iletişim odaklı olarak planlanmalıdır. Dil yapıları, açık kural öğretiminden ziyade bütüncül bir yaklaşımla doğal kullanım örnekleri üzerinden sezdirilmeli; öğrencilerin dili farklı iletişim durumlarında işlevine uygun biçimde kullanmaları desteklenmelidir.

Öğrenme yaşantıları, öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini bütüncül olarak geliştirecek şekilde düzenlenmeli; öğrencilerin dili etkileşim içinde kullanmalarına fırsat sağlayan uygulamalara yer verilmelidir.

Öğretim süreci, öğrencilerin bireysel özellikleri ve hazırbulunuşlukları dikkate alınarak planlanmalı; uygun görsel, işitsel ve yazılı materyallerle desteklenmelidir. Süreç, öğrencilerin sözcükten cümleye ve kısa metinlere uzanan aşamalı bir gelişim göstermelerini ve Adigeceyi farklı bağlamlarda etkili ve uygun biçimde kullanmalarını destekleyecek şekilde yapılandırılmalıdır.

Anahtar Kavramlar ülkem, şehir, misafir, iletişim

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temada öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu, ses kaydı çalışmaları ile değerlendirilebilir.

1. Performans Görevi: Alfabe ve Sesletim Çalışması

Öğrencilerin hedeflenen sesleri ifade eden harflerin yazımını tekrar etmesi için öğrencilerden Kiril temelli Adige alfabesi ve sesletimi çalışması yapmaları istenebilir. Öğrencilerden telaffuzu zor olan 3 ses ve bu seslere karşılık gelen harfler ile ilgili bir çalışma kâğıdı hazırlaması istenebilir. Çalışma kâğıdında bu 3 harfi sırasıyla yazmaları beklenmektedir. Öğrencilerden sırasıyla yazdıkları bu harflerin yanına tekrar yazma çalışması yapmaları istenebilir. Öğrencilerden yazma etkinliğinden sonra bu 3 sesin sesletimini kendi kendine yaparak ses kaydı almaları istenebilir. Bu etkinlik tamamlandıktan sonra öğrencilerden ikinci bir çalışma kâğıdı hazırlamaları istenebilir. İkinci çalışma kâğıdında harfler değil bu 3 sesi karşılayan harflerin içinde bulunduğu hedef kelimeler ile ilgili yazma çalışması yapmaları beklenmektedir. Yazma çalışması bittikten sonra etkinlikteki kelimeleri önce normal tonlama ile ikinci seferde 3 sese vurgu yaparak sesletimi kayıt altına alması istenebilir. Performans görevleri; teslim zamanı, doğruluk, göreve katılım, çaba, süreç içinde ilerleme, düzen ölçütlerine göre değerlendirilebilir. Değerlendirme aracı olarak analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu kullanılabilir. Öğrencilere performans görevi incelendikten sonra geri bildirim verilir ve öğrencilerin duygu ve düşüncelerini paylaşmaları istenebilir.

2. Performans Görevi: Ülkem, Bayraklar ve Diller, Uyruklar Poster ve Sunumu

Öğrencilerden temada öğrendikleri ülkeler, bayraklar, diller ve uyruklar konularını içeren iki kapsamlı poster hazırlamaları istenebilir. Birinci poster çalışmasında ülkeler ve bayrakların görselleştirilmesi amaçlanmaktadır. Öğrencilerin posterlerini hazırlarken hedef kelimeleri kullanmaları ve tamamladıkları çalışma üzerinden bu kavramları açıklayan kısa bir sunum gerçekleştirmeleri istenebilir. İkinci poster çalışmasında ise diller ve uyruklar arasındaki ilişki ele alınacaktır. Öğrenciler bu posterleri diller ve uyrukları görsel içeriklerle destekleyerek hazırlayabilir ve sunabilir. Ayrıca hazırlanan bu posterde belirtilen dilleri, uyrukları ve hedef kelimeleri içeren ikişer adet anlamlı cümle kurulması istenebilir. Hazırlanan her iki posterin sunumu sırasında öğrencilerin verileri doğru telaffuz etmeleri, kavramları bağlama uygun ve işlevsel bir şekilde kullanmaları beklenmektedir. Değerlendirme sürecinde yazılı ve sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade becerisi, sürece katılım, sergilenen çaba, gelişim düzeyi gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu kullanılabilir. Ayrıca öğrencilerin sürece daha aktif katılımını desteklemek ve farkındalıklarını artırmak amacıyla öz değerlendirme veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin Kiril temelli Adige alfabesindeki telaffuzu zor 3 sesi ve bu seslere karşılık gelen harfleri tanıdıkları, bu harflerin Türk alfabesindeki benzerleriyle olan ortak ve farklı yönlerini bildikleri varsayılır. Bu temada tema ile ilgili günlük yaşamda kullanabilecekleri bazı temel sözcüklere aşina oldukları kabul edilir.

Tema aynı zamanda dilin sadece bir iletişim aracı olmadığını, kültürü ve kimliği taşıyan bir değer de olduğunu kabul eder. Öğrencilerin etkin katılımı ve aktif öğrenmesi, temanın bir diğer temel kabulüdür.

Ön Değerlendirme

Süreç

“Ülkem” teması ön değerlendirme sürecinde öğrencilerin temaya ilişkin ön bilgileri çeşitli etkinliklerle gözlemlenebilir. Bu süreçte öğrencilerin ülkelerini tanıtmaya yönelik mevcut bilgi ve deneyimleri incelenebilir. Görseller, kısa videolar, kavram kartları gibi materyaller kullanılarak öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri hakkında fikir edinilebilir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğrencilerin ihtiyaçları dikkate alınarak ders sürecinde kullanılacak öğrenme materyalleri gerektiğinde yeniden düzenlenebilir.

Köprü Kurma

Öğretim sürecinin başlangıcında öğrencilerin ön öğrenmelerini harekete geçirmek amacıyla görsel, işitsel veya çoklu ortam materyallerinden yararlanılabilir. Bu materyaller aracılığıyla öğrencilerin hedeflenen kelime, ifade ve dil yapılarına dikkatleri çekilebilir; gözlem yapımları, tahminlerde bulunmaları ve önceki öğrenmelerinden hareketle yeni öğrenmeleri anlamlandırmaları desteklenebilir. Süreç boyunca öğrencilerin merak duygularını harekete geçirecek ve öğrenmeye aktif katılımlarını destekleyecek uygulamalara yer verilebilir. Öğrencilerin günlük yaşam deneyimleri ile yeni öğrenmeleri arasında ilişki kurmalarına fırsat sunulabilir. Böylece öğrencilerin yeni bilgileri önceki öğrenmeleriyle ilişkilendirmeleri, dili anlamlı bağlamlarda değerlendirmeleri ve öğrenme sürecine etkin katılım göstermeleri desteklenebilir. Bu süreç, öğrencilerin yeni bilgileri önceki bilgi ve deneyimleriyle ilişkilendirerek öğrenmelerini anlamlı hâle getirmelerine katkı sağlayabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

ADG.6.4.D.

Öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla “Ülkem” temasının “Ülkemin Misafirleri” ve “Ülkemi Tanıtıyorum” adlı alt temalarını yansıtan görseller sınıf ortamına getirilir veya etkileşimli tahta üzerinden sunulur (**E1.1, OB2, OB4**). Ardından “Nere-lisin?”, “Türkiye’nin iklimi nasıl?” gibi sorularla görseller ile içerik arasında ilişki kurmaları sağlanır (**KB2.8**). Öğrenciler bu görseller hakkında konuşur ve ülkeye ilişkin yaşantılarını hatırlar. Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin etkin hâle getirilmesi hedeflenir. Sunulan görsel ve işitsel ipuçları ile öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimleri arasında basit ve somut ilişkileri fark edebilmeleri sağlanır (**E3.1, KB2.10**).

Dinleme / izleme içeriğine ait kısa ön izleme görselleri, anahtar ipuçları veya sessiz kesitler sunularak içeriğin konusu, içerikte yer alabilecek kişiler, mekânlar, eşyalar ve temel ifadelerle ilişkin tahminlerde bulunulması istenir. Böylece önceki bilgi ve deneyimlere dayalı tahminler oluşturulması sağlanır (**KB2.11, KB2.12**). Ardından “Ülkem” temasına uygun, sosyal etkileşim durumları içeren kısa bir şarkı / kayıt dinletilir veya izletilir. Bu süreçte içeriğin genel konusunun bütüncül olarak algılanması beklenir (**E3.2, KB2.16**).

Dinleme / izleme sonrasında içerikte yer alan kişi, mekân, eşya ve temel ifadeler; görseller, kartlar ve eşleştirme etkinlikleri aracılığıyla yeniden sunulur. Bu sayede içerikteki somut, basit ve temel bileşenlerin tanınması sağlanır (**KB2.2**). Dinleme / izleme sürecinin ardından başlangıçta oluşturulan tahminlerin gözden geçirilmesi ve doğruluğunun kontrol edilmesi sağlanır (**E3.1, KB2.4**). İçerikte yer alan öğeler (kişiler, mekânlar, eşyalar, ifadeler); tablo, şema, pano gibi görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır ve bu bileşenlerin bütün içinde konumlandırılması sağlanır (**KB2.5, KB2.7**). İçerikteki unsurların basit kategoriler altında sınıflandırılması sağlanır. Bu unsurlar arasında temel ve basit karşılaştırmalar yapılması desteklenir (**KB2.7**). Ayrıca kişi-mekân, eşya-mekân, ifade-durum ilişkileri gibi somut, basit yatay ve dikey ilişkilerin tanınması sağlanır (**KB2.8**). Son aşamada içeriğin, öğrencilerin kendi yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilmesi sağlanarak bireysel olarak içselleştirilmesi desteklenir (**SDB1.1**).

Dinleme / izleme ve anlamlandırma sürecine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerin basit ifadelerle paylaşılması istenir (**SDB2.1**). Gönüllü öğrenciler tarafından sınıf içi paylaşımlar yapılabilir (**E2.4**). Ardından ikili veya küçük grup çalışmaları gerçekleştirilerek öğrenciler ne anladıklarını, hangi unsurları fark ettiklerini ve sürece ilişkin görüşlerini karşılıklı ola-

rak paylaşabilir (SDB2.2). Bu süreçte basit geri bildirimlerde bulunulması desteklenir (D1.1, D14.2). Son aşamada öğretmen “Bugün ne öğrendiniz?” sorusunu yöneltir. Etkileşim süreci yönlendirilir, öğrencilerin aktif katılımı teşvik edilir ve iş birliğine dayalı yansıtma süreci yapılandırılır (SDB1.3).

ADG.6.4.SES.

“Ülkem” temasına yönelik sesletim seçme-kullanma süreci “Ülkemin Misafirleri” ve “Ülkemi Tanıtıyorum” alt temalarını yansıtan görsellerin getirilmesiyle başlatılır (OB4). “Ülkem” temasında öğretmen öğrencilere sesletim kısmında hedeflenen sesleri fark ettirmek için seslerin vurgulandığı bir kaydı dinletir veya izletir. Öğretmen, hedeflenen seslere vurgu yaparak öğrencilerin bu seslere dikkat etmelerini ister (E3.2). Dinleme sonrasında duyulan sesler sınıfça tekrar edilir ve hangi seslerin duyulduğu belirlenir. Burada Türkçe ile benzeyen sesler veya yansımalar kullanılabilir (E1.1).

Öğrenciler, öğretmen rehberliğinde bu sesletim unsurlarını ve hedef sesleri özellikle hedef kelimelerin içinde kullanarak tekrar edebilir ve doğru telaffuzlarını pekiştirir (KB1). Öğrenciler hedef sesleri, hedef sözcükler içinde önce bireysel olarak sonra toplu bir şekilde doğru sesletimle ifade eder ve bu etkinlik, işitsel doğruluğu pekiştirir (KB2.4).

Öğrenciler farklı konuşma örneklerinde aynı sesletim özelliklerini duyduklarında bunları tanımaya çalışır (KB2.2). Birinci grupta hedeflenen sesleri tanımaya yönelik olarak öğrencilerle doğru sesleri duyduklarında yeşil, yanlış sesi duyduklarında ise kırmızı kartı kullandıkları bir kart oyunu oynanabilir (E2.5, D3.1). Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına dair aşinalık kazandırılır (KB2.1).

Öğretmen hedef sesleri doğru şekilde telaffuz eder ve öğrencilerden bu sesleri doğru bir şekilde taklit etmelerini ister (E1.4). Öğretmen etkileşimli tahtada hedef seslerin bulunduğu ve bulunmadığı kelimelere ait görselleri açar. Ardından öğrencilerle, bu kelimelerde hedef seslerin bulunup bulunmadığına ilişkin sözlü alıştırma yapar (OB4). Öğretmen, bu görsellere dayanarak kelimeleri veya harfleri hedef seslere vurgu yaparak okur ve öğrencilerden bunları tekrar etmesini ister (E1.5). Böylece öğrenciler bu seslere kendileri karar vererek onları doğru, gerçek ve tabii bir şekilde kullanabilir; harfleri sırasıyla doğru olarak tanırlar ve söylerler. Bunun ardından değerlendirme süreci için öğrencilerin sınıf içerisinde harfleri okumaları veya evde sesletimi kayıt altına almaları istenebilir (E2.2, D16.1, KB2.15). Bu kayıtlar sınıfta paylaşılabilir; kayda öğrencinin kendisi, sınıf arkadaşları ve öğretmen yapıcı geri bildirim verir (D14.2).

ADG.6.4.SÖS.

“Ülkem” temasına yönelik sözcük seçme-kullanma süreci, “Ülkemin Misafirleri” ve “Ülkemi Tanıtıyorum” alt temalarının ve hedef kelimelerin yer aldığı görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır (OB1, OB2). Öğrenciler dinleme ve sesletim bölümünde yaptıkları tahminleri hatırlar (KB2.12). Dinledikleri şarkının / kaydın yazılı hâlini hızlı bir şekilde tarar ve görsel kaynaklar kullanarak daha önce öğrendikleri harfleri seçmeye çalışabilir (KB2.2). Öğrendikleri harfleri işaretleyebilir. Öğrenciler bu içerikleri dinler ve izler, hedef sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görür.

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Özellikle hedef sesleri içeren kelimeler, doğru sesletimle hep birlikte söylenir. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına aşinalık kazandırılır (SDB2.1).

Öğrenciler şarkının / kaydın yazılı hâlini tekrar inceler ve görsel kaynaklar kullanarak bilmedikleri kelimelerin anlamlarını tahmin etmeye çalışabilir (KB2.11). Öğretmen tahtada iki liste hazırlar; listelerden bir tanesi temada hedeflenen kelimelerden, diğeri ise ikincil kelimelerden oluşur. Öğrenciler, hedeflenen kelimeler listesindeki unsurları görsel ipuçlarından yararlanarak anlamlandırmaya çalışabilir (KB2.4, KB2.5). Böylece sözcüklerin kullanım bağlamı algılanır (E3.1).

Gerçek veya görsel unsurlar, kelime anlamlarını pekiştirmek için kullanılır. Öğretmen hedef kelime duyulduğunda ona eşlik eden bir görsel gösterir (OB4). Kelime tekrarı için interaktif oyun veya uygulamalar kullanılabilir (OB2, E2.5). Hedeflenen kelimeler bu süreçte algılandıktan sonra öğrenciler hedef sözcükleri doğal bir biçimde kullanmak için etkileşimli tahtada gösterilen görselleri inceleyebilir. Öğrenciler bu görsellere bakarak karışık olarak verilmiş kelimelerden o görsel ile eşleşeni bulabilir (KB2.7). Öğrenciler sıra arkadaşlarıyla iletişim sürecine geçerek görsellerde verilen hedef sözcüklerden seçim yapıp basit bir soru-cevap alıştırmaları yapabilir (SDB2.1, D4.1).

Değerlendirme için görsel temelli sınıflandırma aktiviteleri kullanılabilir. Öğrenciler kelimelere denk gelen çizimler yapabilir. Bu aktiviteler ve çizimler sınıf içerisinde kendileri ve arkadaşları tarafından değerlendirilebilir (SDB3.1).

ADG.6.4.DB5.

“Ülkem” temasında öğrencilerin dikkatini “Ülkemin Misafirleri”, “Ülkemi Tanıtıyorum” alt temalarında geçen dil bilgisi unsurlarına çekmek için dinleme bölümünde kullanılan şarkı / kayıt, öğrencilere bir kez daha dinletilir veya izletilir. Öğrenciler şarkıyı dinlerken öğretmen hedeflenen ifadelerin olduğu yerlerde durur, ifadeleri vurgulu bir şekilde tekrar eder ve öğrencilere tekrar ettirir (E3.2). Burada anlamı pekiştirmek için görseller veya vücut dili kullanılabilir (KB2.2). Bu süreçte dil yapılarının kuralları açıklanmaz, bu yapıların bağlam içinde doğal olarak fark edilmesi sağlanır (KB2.4, KB2.10).

“Ülkem” temasında yer alan ülkedeki misafirler ve ülkeyi tanıtmaya ile ilgili nesneleri içeren görseller üzerinden eşleştirme etkinliği yapılır. Öğrenciler dinledikleri cümleleri doğru görsellerle eşleştirebilir, ilgili nesneleri işaretleyebilir ve hangi ifadenin hangi görsele ait olduğunu sözlü olarak belirtebilir (KB2.7, KB2.8). Bu etkinlik sayesinde hedef dil parçaları kuralları bilinmeden fark edilerek ayırt edilir (OB1).

Aynı yapıya sahip cümleler grup hâlinde tekrar edilir. Öğrenciler sırayla cümleleri sesli olarak söyleyebilir, arkadaşlarının tekrarlarını dinler ve birlikte tekrar ederek işitsel farkındalık geliştirir. Bu süreçte benzer dil yapılarının fark edilmesi sağlanır (E2.5, SDB2.2). Bu temada öğretmen öğrencilerden içinde dil adı geçen bir cümle söylediğinde yeşil kart, içinde dil adı geçmeyen bir cümle söylediğinde ise kırmızı kart göstermelerini isteyerek öğrencilerin konuyu pekiştirmelerini sağlar (E3.1). Ardından öğrencilerin fark ettiği ve pekiştirdiği bu yapıların bağlam içinde kullanılmaları sağlanır. Bunun için iletişim temelli aktiviteler veya oyunlar kullanılır (SDB2.1).

Öğrenciler etkileşimli tahtada gösterilen resimleri inceler ve tahtada karışık olarak verilen cümlelerden uygun olanlarla bu resimleri eşleştirir. Bu dil bilgisini içeren cümleler, beden dili kullanılarak fiziksel olarak canlandırılır. Öğretmen “Görselde iklim nasıl?”, “Görselde kişiler nereli?” gibi sorular sorar ve öğrencilerin, soruların cevaplarını işaretlerle göstermesini ister. Öğrenciler sıra arkadaşları ile aynı yapıda cümleler kurarak kısa ve basit diyaloglar yapabilir. Böylece dili kendiliğinden, doğal ve gerçek şekilde kullanmış; fiziksel olarak canlandırmış ve gerçek iletişim süreçlerine aktarmış olurlar (SDB1.2). Bu aktiviteler sonunda öğretmen ve sınıftaki diğer öğrenciler, birbirine yapıcı geri bildirim verir (D14.2, D16.1).

ADG.6.4.O.

“Ülkem” temasında öğretmen “Ülkemin Misafirleri” ve “Ülkemi Tanıtıyorum” alt temalarına dair görseller ve destekleyici ipuçları sunarak öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirir (OB4). Öğrenciler okuma parçasını hızlı bir şekilde tarar ve öğrendikleri harf, kelime ve dil bilgisi unsurlarını fark etmeye çalışabilir (OB1). Bu unsurlardan bildiklerini ifade ederler. Ardından öğrencilerin “Parçada hangi dillerden bahsediliyor?”, “Parçada hangi doğal unsurlardan bahsediliyor?” gibi sorularla görseller ile içerik arasında ilişki kurmaları sağlanır (KB2.2). Öğrenciler içeriğin konusu hakkında tahminlerde bulunur (KB2.12).

Öğrenciler kişiler, ifadeler ve nesnelere dikkat ederek görseller yardımıyla tahminlerini sür-

dürür (E1.1). Öğretmen, öğrencilerin okuma parçasını veya diyalogu sessiz ve dikkatli bir şekilde okumalarını ister (OB5, OB6, E3.2). Alt temaların ve hedef kelimelerin fark edilmesi beklenir. Öğrenciler tümcelerdeki bilgilere dayanarak basit çıkarımlar yapar (KB2.10). Bunların doğruluğunu öğretmenin ve akranlarının yardımıyla kontrol eder. Böylece içeriğin konusu genel olarak algılanır ve basit ve temel ayrıntılar fark edilir (SDB2.1).

Öğrenciler tahminlerini içerik ile karşılaştırarak bunların doğruluğunu kontrol eder (KB2.7). Metinde yer alan öğeler; tablo, şema ve görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır. Alt temalar ve diğer hedeflenen öğeler belirli bir düzen içinde yerleştirilir (KB2.5). Bu öğeler basit kategoriler altında sınıflandırılır, benzerlik ve farklılıklar üzerinden karşılaştırmalar yapılır (KB2.14). Bu süreçte öğrencilerin içerikteki yatay ve dikey ilişkileri keşfedebilmesi için rehber sorular sorulur, görseller ve kısa etkinlikler kullanılarak öğrencilerin okuduğunu anlama ve içselleştirmeleri sağlanır (OB1).

Okuma parçası ve diyalogu okuduktan sonra öğrenciler açık uçlu soruları yanıtlama, cümle tamamlama, boşluk doldurma gibi alıştırmaları yapabilir. Aynı zamanda öğrenciler kelime ve dil bilgisi ile ilgili bilgilerini pekiştiren çalışmalar yapabilir (E3.1). Öğrenciler fikirlerini paylaşır, yaptıkları alıştırmalarda hataları varsa bunları düzeltir. Öğretmen en son aşamada öğrencilerin hataları üzerine yapıcı geri bildirim verir (E3.5, D20.1, SDB1.2, SDB3.2).

ADG.6.4.K.

“Ülkem” temasında öğrenciler önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek için “Ülkemin Misafirleri” ve “Ülkemi Tanıtıyorum” alt temaları ile ilgili hedeflenen öğeleri görseller ve destekleyici unsurlar vasıtasıyla hatırlar ve mevcut içerikle ilişkilendirir (KB2.2). Ardından temalar ve hedef kelimeleri içeren kısa konuşma modelleri sunulur. Öğrenciler konuşma modellerini dinler veya izler, bu içerikleri bireysel veya grup olarak tekrar ederek içeriğe aşina olur (SDB2.1, SDB2.3). Böylece sözlü üretime hazırlık yapmış olurlar.

Öğrenciler önceden verilen modeli taklit ederek yeni bir içerik tasarlar, öğretmenin verdiği geri bildirimler ve destekleyici öğeler yardımıyla hazırladıkları bu yeni içeriği düzenler (SDB1.2, SDB1.3). Böylece öğrenciler kelime veya cümleleri anlamlı ve doğru bir şekilde kullanır (KB1). Öğrenciler doğru telaffuz, söylem biçimleri, hedef sözcükler ve dil parçalarını seçerek kullanır (E1.5). Bağlama uygun içeriği doğal ve gerçekçi biçimde sunmak için öğrencilere destek verilir (E3.2). Burada öğrencilerden mesajları dinleyici için basit ve net olarak ifade etmeleri beklenir. Öğrencilerin hazırlıksız konuşma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanabilmeleri, hazırlıklı konuşma durumlarında ise belirledikleri içerikleri düzenleyerek doğal ve anlaşılır biçimde sunabilmeleri desteklenir (SDB3.1).

İkili veya küçük grup çalışmaları yapılır (SDB2.2). Öğrenciler temaya ilişkin hedeflenen öğeleri belirler, bu öğeleri sınıflandırır ve ortak bir sunum hazırlar (D4.1, KB2.5). Böylece bilgileri yeniden düzenlemiş olurlar ve bu yeniden yapılandırılmış bilgileri doğru şekilde sözlü iletişimde kullanırlar (KB2.14).

Sürecin sonunda öğrencilerin konuşma etkinliklerine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerini paylaşmaları sağlanır (SDB1.1). Öğrencilerden hangi ifadeleri doğru kullandıklarını, hangi noktalarda zorlandıklarını ve kendilerini nasıl geliştirebileceklerini ifade etmeleri beklenir. Bu süreçte yapılan çalışmaların yorumlanması ve anlamlandırılması desteklenir (E2.4). Öğretmen “Bugün ne öğrendiniz?” gibi sorular sorarak öğrencilerin alt temalara ilişkin sorulara cevap vermesini sağlar (KB2.3). Öğretmen ile akranlar süreç içinde ve süreçten sonra geri bildirim verir, fikirlerini paylaşır (D14.2).

ADG.6.4.Y.

“Ülkem” temasında öğrenciler önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek için “Ülkemin Misafirleri” ve “Ülkemi Tanıtıyorum” alt temaları ile ilgili hedeflenen öğeleri görseller ile destekleyici unsurlar vasıtasıyla hatırlar ve mevcut içerikle ilişkilendirir (KB2.2). Öğ-

retmen, öğrencilere yazmaları istenen görevin tam olarak ne olduğunu net bir dille anlatır **(E3.2)**. Öğrencilerden yazılması istenen cümle veya parçaya benzeyen bir modeli incelemeleri istenir. Öğrenciler bu metinleri taklit ederek benzer içerikleri yeniden yazar **(SDB1.2)**.

Daha sonra öğrenciler hazırlıksız yazma etkinlikleriyle model metinleri örnek olarak kısa cümleler veya metinler oluşturur **(KB1)**. Yazma sürecinde öğrenciler, verilen yazma türüne uygun basit kelimeleri ve dil yapılarını seçerek kullanır **(D16.1, E1.2)**. Süreçte rehberlik, örnek metinler ve kısa yazma etkinlikleriyle öğrencilerin yazılı anlatım becerileri desteklenir. Bu aktivite sırasında öğretmen; öğrencilerin yapısal özelliklere, söylem biçimlerine ve noktalama işaretlerine yazma türüne uygun olarak dikkat etmelerini sağlar. Yazma görevinin sonunda öğrenciler, temaya uygun basit mesajları iletmış olur **(SDB1.3)**.

Öğrenciler bu modele bakarak çalışma yaptıktan sonra bilgilerin benzerlerini farklı bağlamlarda bireysel olarak yeniden düzenleyerek kullandıkları özgün bir ürün ortaya çıkarır **(SDB1.1, E1.3)**. Bu yapılandırılmış bilgileri içeren ürün, yazılı iletişime uygun olmalıdır **(KB2.6)**. Ardından yazılı içeriklerin farklı bağlamlarda yeniden düzenlenmesi sağlanır. Yazılan ifadeler değiştirilerek ülkedeki misafirler, ülkeyi tanıtmaya gibi hedeflenen öğeler tanımlanır ve metinler genişletilebilir **(KB2.9, KB2.13)**. Bu süreçte yazılı bilgilerin yeniden yapılandırılması ve paylaşılması desteklenir **(SDB2.1)**. Öğrencilerin yazdıkları metinleri arkadaşlarıyla paylaşabilmeleri ve yazılı iletişim kurabilmeleri sağlanır **(E2.4)**.

Küçük grup çalışmaları yapılır **(E2.1, SDB2.2)**. Grup içinde yazılan metinler paylaşılabılır, birlikte gözden geçirilebilir ve ortak metinler oluşturulabilir **(D4.1, D19.1)**.

Yazma sürecinin bu aşamasında öğrenciler bilgi, deneyim, duygu ve düşüncelerini bireysel olarak aktararak poster, mesaj, şarkı gibi pratik, otantik ve yaş seviyelerine uygun çeşitli özgün ürünler ortaya koyabilir **(E2.5, E3.3)**. Hazırlanan bu ürünler akranlarla paylaşarak sınıf içi karşılıklı aktarımlar yapılır ve ortaya çıkan ürünlere ilişkin kapsamlı bir değerlendirme gerçekleştirilir. Öğretmen, öğrencilere “Bugün ne öğrendiniz?” sorusunu yönelterek öğrencilerin düşüncelerini ifade edebilmelerini sağlar. Yazılan metinler gözden geçirilerek güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken noktalar belirlenirken bu değerlendirmelerin sınıf ortamında paylaşılması ve karşılıklı geri bildirimlerde bulunulması sağlanır **(KB2.15)**. Öğretmen yazma süreci ve ürün hakkında yapıcı geri bildirimler verir **(SDB3.2)**.

Performans görevi olarak öğrencilerden temada öğrendikleri ülkeler, bayraklar, diller ve uyruklar konularını içeren iki kapsamlı poster hazırlamaları istenebilir. Birinci poster çalışmasında ülkeler ve bayrakların görselleştirilmesi amaçlanmaktadır. Öğrencilerin posterlerini hazırlarken hedef sözcükleri kullanmaları ve tamamladıkları çalışma üzerinden bu kavramları açıklayan kısa bir sunum gerçekleştirmeleri istenebilir. İkinci poster çalışmasında ise diller ve uyruklar arasındaki ilişki ele alınacaktır. Öğrenciler bu posterleri diller ve uyrukları görsel içeriklerle destekleyerek hazırlayabilir ve sunabilir. Ayrıca hazırlanan bu posterde belirtilen dilleri, uyrukları ve hedef sözcükleri içeren ikişer adet anlamlı cümle kurulması istenebilir. Hazırlanan her iki posterin sunumu sırasında öğrencilerin verileri doğru telaffuz etmeleri, kavramları bağlama uygun ve işlevsel bir şekilde kullanmaları beklenmektedir. Değerlendirme sürecinde yazılı ve sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade becerisi, sürece katılım, sergilenen çaba, gelişim düzeyi gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu kullanılabilir. Ayrıca öğrencilerin sürece daha aktif katılımını desteklemek ve farkındalıklarını artırmak amacıyla öz değerlendirme veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Ülke Tanıtmaya Yönelik Görsel Destekli Sunum

Öğrencilerden alt temalarla ilgili cümleleri içeren sözlü sunumlar hazırlayıp sunmaları istenebilir. Öğrenciler sunumu yaparken görsellerden ve videolardan faydalanabilir. Öğrenciler örnekteki gibi bir sunum hazırlayabilir:

ТИХЪАКІЭХЭР

Мэщаллахь, непэ тиунэ хьаклэ гъэшлэгъонхэр къэкълугъэх. Ахэр нэмыкӀ къэралыгъохэм кыкыгъэх. Зыр Англием кыкыгъ, адрэхэр Иорданиемрэ Германиемрэ къарыкыгъэх. Сэ хьаклэхэм шлуфэс афэсшыгъ икӀи тиунэ идэхагъэ афэслотагъ. Англием кыкыгъэ хьаклэм сеупчыгъ: — О Тыркуем ущыпсэунэу уфая? — Ары, — ылогъ ащ, — Тыркуер чыплэ дахэ, цыфыхэр гуапэх. Джауштэу тызэдэгущылэзэ, бзэ зэфэшхьафхэр зэхэтхыгъэх. Сэ ахэм афэслотагъ: "Сэ Тыркубзэ сшлэрэ, ар сихэку ибзэ. Ау сыадыг, арышь Адыгабзэри синыдэльфыбзэ." Хьаклэхэр инэу гъэшлэгъоныгъэх. Ахэм ашлэрэп тыдэ сыкыкыгъэми, ау тишэн-хэбзэ дахэхэр агу рехьых. Тэ тиунэ хьаклэхэм апае пластэрэ лэпсырэ, шхын гъэшлэгъонхэр фэтшыгъэх. Хьаклэр кызыкӀоклэ, хэгъэгум ибайныгъэ къэлыгъо. Сыдэуштэу бзэ зэфэшхьафхэмкӀэ тыгущылэми, тызэгурьыло. Сыда плэмэ, шульэгъурэ гуапагъэрэ дунаем ибзэ шхьалэх.

2. Etkinlik: Metin Çalışması ve Sunumu

Öğretmen öğrencilere kendi seviyelerine uygun Adigece bir metin verebilir. Öğrencilerden bu parçayı ezberleyerek / çalışarak sınıfta sunmaları istenebilir. Öğrenciler, bu parçada hem hedeflenen kelime ve dil bilgisi yapılarını hem de bunları geliştirebilecek daha zor yapıları görebileceklerdir. Öğretmen, hem süreç içinde hem de süreçten sonra zenginleştirme sürecinin sonuçlarını gözlemleyebilir.

Destekleme

1. Etkinlik: Kartları Sınıflandırma ve Eşleştirme

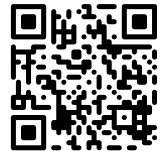
"Ülkem" temasında "Ülkemin Misafirleri" ve "Ülkemi Tanıtıyorum" alt temalarında hedeflenen kelimeleri gösteren iki farklı kategoride kartlar dağıtılabilir. Öğrenciler bu kartlarını sınıflandırabilir ve doğru kelimelerle eşleştirebilir. Böylece yazma konusunda desteğe ihtiyacı olan öğrencilerin hedef dildeki kelimeleri daha anlaşılır şekilde pratik yapmaları sağlanmış olur.

2. Etkinlik: Eksik Harfleri Tamamlama

Öğrenciler, bütün kelimeleri yazmak yerine tahtada verilen resimlerin altına, içinde bazı harflerin eksik bırakıldığı kelimeleri tamamlama alıştırması yapabilir (Хэку, хьаклэ, къэралыгъо, бзэ, нып, цыфы, лъэпкъ). Kelimeler tamamlandıktan sonra öğrencilerden bu sesleri ve kelimeleri seslendirmeleri istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

7. SINIF (A1.2)

1. TEMA: EVİM

Alt Temalar: Saatler, Evde Hayat

Bu tema, öğrencilerin Adigece dil becerilerini geliştirmelerini, dile ilişkin temel bilgi ve becerilerini pekiştirmelerini amaçlamaktadır. Tema kapsamında öğrenciler; saatler, evde hayat gibi günlük yaşamdan seçilen bağlamlar aracılığıyla temel iletişim ifadelerini kullanmaya yönelik öğrenme yaşantıları edinir. Aynı zamanda Adige alfabesinde telaffuz zor olan seslere karşılık gelen harfleri pekiştirerek bunları çeşitli sözcük ve ifadelerde kullanmaya yönelik çalışmalar gerçekleştirir. Böylece öğrencilerin temel dil yapılarını günlük yaşamla ilişkilendirerek kullanmaları desteklenirken sonraki temalarda ele alınacak dil yapılarına yönelik bir temel oluşturmaları ve Adige alfabesine ilişkin bilgilerini pekiştirmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma, YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma, YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma, YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma, YDAB2. Okuma-Anlamlandırma, YDAB3. Konuşma-Anlatma, YDAB4. Yazma-Anlatma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.2. Bağımsızlık, E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E1.6. Seçicilik, E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E2.4. Güven, E2.5. Oyunseverlik, E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma, E3.3. Yaratıcılık

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarılma (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.1. Uyum, SDB3.2. Esneklik, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler D1. Adalet, D3. Çalışkanlık, D6. Dürüstlük, D7. Estetik, D8. Mahremiyet, D12. Sabır, D14. Saygı, D16. Sorumluluk, D17. Tasarruf

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım, Fen Bilimleri, Görsel Sanatlar, İngilizce, Müzik, Sosyal Bilgiler, Türkçe

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB1. Temel Beceriler, KB2.1. Çelişki Giderme, KB2.2. Gözlemlleme, KB2.3. Özetleme, KB2.4. Çözümleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.9. Genelleme, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.12. Mevcut Bilgiye / Veriye Dayalı Tahmin Etme, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma, KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme)

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ADG.7.1.D. "Evim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme – anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.7.1.SES. "Evim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sesletimi seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanılır.

ADG.7.1.SÖS. "Evim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sözcük seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanılır.

ADG.7.1.DBS. "Evim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun dil bilgisi seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanılır.

ADG.7.1.O. "Evim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.7.1.K. "Evim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.
- b) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.
- c) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.7.1.Y. "Evim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.
- b) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.
- c) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Tema: СИУНЭ**Alt Temalar**

Сыхъатхэр
Унэ щылаклэ

İşlevsel Cümle Yapıları

Сыхъатыр тлу хъугъэ.
Сыхъатыр блы хъугъэ.
Сыхъатыр тхъапш?
Сэ сыхъат блым сыкъэтэджы.
Сэ сыхъат тлум унэм сыкъэкложьы.
Чэщым сыхъат пштым сэчъые.
Сэ сыхъат хым ыуж сышхэрэп.

Basit Soru Sorma ve Cevap Verme

Нэфын: Гунэф, сыхъатыр тхъапш?
Гунэф: Сыхъат блы хъугъэ.
Нэфын: О сыхъат тхъапшым укъэтэджы?
Гунэф: Сэ сыхъат блым сыкъэтэджы.

Янэ: Аслъан, къэтэдж!
Аслъан: Сыхъат тхъапш, сянэ
Янэ: Сыхъатыр блы хъугъэ.
Аслъан: Хъун, сыкъэтэджы.

Мурат: Адам, сыхъат тхъапшым унэм укложьырэ?
Адам: Сыхъат щым унэм сэкложьы.
Мурат: Дэрсхэр сыдигъо пш|эра?
Адам: Сыхъат тфым дэрс сэш|ы.

Татэ: Дамир, пчыхъэшхэ тышхэшт.
Дамир: Сыхъат тхъапш хъугъэ, тат?
Татэ: Сыхъат хы хъугъэ.
Дамир: Хъун, шхэныгъом ыуж сычъыешт.

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

1. Уахътэ Гъэнэфагъэхэр (Zaman Zarfları): пчыхъэм, пчэдыжъым, чэщым
2. Блэк|ыгъэ Уахът (Geçmiş Zaman): хъу-гъэ (Сыхъат хы хъугъэ.)
3. эк|ощт Уахът (Gelecek Zaman): сы-чъые-щт (Пчыхъэшхэ тышхэшт.)

Sesletim

1. Hedeflenen Sesler: т|-хъ-ш|
2. Farklı Seslerin Sesletimi ve Telaffuzu: т|-хъ-ш|
3. Vurgu ve Tonlama: Cümlelerde geçmiş zaman ve gelecek zaman ekleri kullanılan ifadelerde vurgu ve tonlamayı ayırt edebilme: хъу-гъэ, тышхэ-щт сычъые-щт.
4. Tekrar ve Taklit Yoluyla Otomatikleştirme: Kısa diyalog ve ek alan ve ek almayan sözcük örneklerinin doğru sesletimle tekrarı. Zaman ifadelerinde kullanılan, zaman ifade eden eklerin sesletiminin doğru şekilde yapılması. Telaffuzu zor olan 3 sesin karşılığı olan harflerin tekrarı. Basit cümle ve kelimelerin farklı bağlamlarda doğal telaffuzla kullanımı.
5. Sesletim ve Yazım ilişkisi: Sözcükleri doğru okuyup yazarken, ses-harf eşleşmesini fark etme.

Kelimeler

Сыхъат, уахътэ, щэджагъо, къэтэджын, шхэн, еджэн, чъыен, пчыхъэ, пчэдыжъ

İlkeler Öğretim süreci, öğrencilerin günlük yaşam deneyimlerinden hareketle anlamlı bağlamlarda ve iletişim odaklı olarak planlanmalıdır. Dil yapıları, açık kural öğretiminden ziyade bütüncül bir yaklaşımla doğal kullanım örnekleri üzerinden sezdirilmeli; öğrencilerin dili farklı iletişim durumlarında işlevine uygun biçimde kullanmaları desteklenmelidir.

Öğrenme yaşantıları, öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini bütüncül olarak geliştirecek şekilde düzenlenmeli; öğrencilerin dili etkileşim içinde kullanmalarına fırsat sağlayan uygulamalara yer verilmelidir.

Öğretim süreci, öğrencilerin bireysel özellikleri ve hazırbulunuşlukları dikkate alınarak planlanmalı; uygun görsel, işitsel ve yazılı materyallerle desteklenmelidir. Süreç, öğrencilerin sözcükten cümleye ve kısa metinlere uzanan aşamalı bir gelişim göstermelerini ve Adigeceyi farklı bağlamlarda etkili ve uygun biçimde kullanmalarını destekleyecek şekilde yapılandırılmalıdır.

Anahtar Kavramlar evim, saat, zaman, iletişim

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temada öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu, ses kaydı çalışmaları, öz / akran / grup değerlendirme formları ile değerlendirilebilir.

1. Performans Görevi: Hedef Sesler ile Günlük Rutin Çalışması

Öğrencilerden alt temalar kapsamında telaffuzu zor olan 3 ses ve bu seslere karşılık gelen harflerin yazımını ve sesletimini pekiştirmek amacıyla Kiril temelli Adige alfabesi çalışması yapmaları istenebilir. Öğrencilerden bu 3 zor harfi içeren ve günlük rutinlerini anlatan kelimelerin yer aldığı bir çalışma kâğıdı hazırlaması istenebilir. Çalışma kâğıdında bu 3 harfi sırasıyla yazmaları ve bunun yanında tekrar çalışması yapmaları beklenmektedir. Yazma çalışmasından sonra öğrencilerin bu harflerin sesletimini net bir şekilde vurgulayarak bir ses kaydı alması istenebilir. Bu aşama tamamlandıktan sonra öğrencilerden ikinci bir çalışma kâğıdı hazırlamaları istenebilir. İkinci kâğıtta öğrencilerin öğrendikleri saat kalıplarını kullanarak kendi günlük rutinlerini anlatan kısa bir diyalog veya günlük plan metni yazmaları beklenmektedir. Yazma çalışması bittikten sonra öğrenciler, metindeki cümleleri ilk seferde doğal bir konuşma tonuyla, ikinci seferde ise hedef alınan 3 zor sese özellikle dikkat ederek kayıt altına alabilir. Performans görevi; teslim zamanı, doğruluk, göreve katılım, çaba, süreç içindeki ilerleme, düzen ölçütlerine göre değerlendirilebilir. Değerlendirme aracı olarak analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu kullanılabilir. Öğrencilere performans görevi incelendikten sonra geri bildirim verilir ve öğrencilerin duygu ve düşüncelerini paylaşmaları istenebilir.

2. Performans Görevi: Geçmişin İzleri ve Geleceğin Hayalleri Tablosu ve Sunumu

Öğrencilerden temada öğrendikleri zaman zarfları, geçmiş zaman ve gelecek zaman yapıları ile ilgili hedeflenen kelimeleri kullanarak yaratıcı bir zaman tablosu hazırlamaları istenebilir. Zaman tablosunun sol tarafına "Geçmişin İzleri", sağ tarafına ise "Geleceğin Hayalleri" başlığını atmaları beklenmektedir. Öğrencilerden sol tarafa geçmişte kendisini mutlu eden 5 olayı, sağ tarafa ise gelecekte gerçekleştirmeyi istediği 5 hayalini hedef sözcükleri ve doğru zaman eklerini kullanarak yazması istenebilir. Yazma sürecinde zaman tablosunda kullandığı zaman zarflarının görsel farkındalık yaratmak amacıyla renklendirilmesi istenebilir. Yazma çalışması bittikten sonra öğrencilerden hazırladıkları bu tablo üzerinden sınıfa yönelik kısa bir sunum yapmaları beklenmektedir. Bu performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarının işlevsel biçimde kullanımı, yazılı ve sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme ölçütlerine göre değerlendirilebilir. Değerlendirme aracı olarak analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu kullanılabilir. Sürece katılımı desteklemek adına öğrencilere öz değerlendirme veya akran değerlendirme formları uygulanabilir, çalışma sonunda öğrencilere performansları hakkında geri bildirim verilerek duygu ve düşüncelerini paylaşmaları istenebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin Kiril temelli Adige alfabesindeki telaffuzu zor olan 3 sesi ve bu seslere karşılık gelen harfleri önceden tanıdıkları, bu harflerin Türk alfabesindeki benzerleriyle olan ortak ve farklı yönlerini bildikleri varsayılır.

Tema aynı zamanda dilin sadece bir iletişim aracı olmadığını, kültürü ve kimliği taşıyan bir değer olduğunu da kabul eder. Öğrencilerin etkin katılımı ve aktif öğrenmesi, temanın bir diğer temel kabulüdür.

Ön Değerlendirme Süreci

“Evin” teması ön değerlendirme sürecinde öğrencilerin temaya ilişkin ön bilgileri çeşitli etkinliklerle gözlemlenebilir. Bu süreçte öğrencilerin saatleri ve evde hayatı tanıtmaya yönelik mevcut bilgi ve deneyimleri incelenebilir. Görseller, kısa videolar, kavram kartları gibi materyaller kullanılarak öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri hakkında fikir edinilebilir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğrencilerin ihtiyaçları dikkate alınarak ders sürecinde kullanılacak öğrenme materyalleri gerektiğinde yeniden düzenlenebilir.

Köprü Kurma

Öğretim sürecinin başlangıcında öğrencilerin ön öğrenmelerini harekete geçirmek amacıyla görsel, işitsel veya çoklu ortam materyallerinden yararlanılabilir. Bu materyaller aracılığıyla öğrencilerin hedeflenen kelime, ifade ve dilyapılarına dikkatleri çekilebilir; gözlem yapmaları, tahminlerde bulunmaları ve önceki öğrenmelerinden hareketle yeni öğrenmeleri anlamlandırmaları desteklenebilir. Süreç boyunca öğrencilerin merak duygularını harekete geçirecek ve öğrenmeye aktif katılımlarını destekleyecek uygulamalara yer verilebilir. Öğrencilerin günlük yaşam deneyimleri ile yeni öğrenmeleri arasında ilişki kurmalarına fırsat sunulabilir. Böylece öğrencilerin yeni bilgileri önceki öğrenmeleriyle ilişkilendirmeleri, dili anlamlı bağlamlarda değerlendirmeleri ve öğrenme sürecine etkin katılım göstermeleri desteklenebilir. Bu süreç, öğrencilerin yeni bilgileri önceki bilgi ve deneyimleriyle ilişkilendirerek öğrenmelerini anlamlı hâle getirmelerine katkı sağlayabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları**ADG.7.1.D.**

Öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla “Evin” temasının “Saatler” ve “Evde Hayat” adlı alt temalarını yansıtan görseller sınıf ortamına getirilir veya etkileşimli tahta üzerinden sunulur (**E1.1, OB2, OB4**). Ardından “Sabah saat kaçta kalkacaksın?”, “Bu akşam saat kaçta geleceksin?” gibi sorularla görseller ve içerik arasında ilişki kurmaları sağlanır (**KB2.8**). Öğrenciler bu görseller hakkında konuşur ve ev ortamına ilişkin yaşantılarını hatırlar. Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin etkin hâle getirilmesi hedeflenir. Sunulan görsel ve işitsel ipuçları ile öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimleri arasında basit ve somut ilişkileri fark edebilmeleri sağlanır (**E3.1, KB2.10**).

Dinleme / izleme içeriğine ait kısa ön izleme görselleri, anahtar ipuçları veya sessiz kesitler sunularak içeriğin konusu, içerikte yer alabilecek kişiler, mekânlar, eşyalar ve temel ifadelerle ilişkin tahminlerde bulunulması istenir. Böylece önceki bilgi ve deneyimlere dayalı tahminler oluşturulması sağlanır (**KB2.11, KB2.12**). Ardından “Evin” temasına uygun, sosyal etkileşim durumları içeren kısa bir şarkı / kayıt dinletilir veya izletilir. Bu süreçte içeriğin genel konusunun bütüncül olarak algılanması beklenir (**E3.2, KB2.16**).

Dinleme / izleme sonrasında içerikte yer alan kişi, mekân, eşya ve temel ifadeler; görseller, kartlar ve eşleştirme etkinlikleri aracılığıyla yeniden sunulur. Bu sayede içerikteki somut, basit ve temel bileşenlerin tanınması sağlanır (**KB2.2**). Dinleme / izleme sürecinin ardından başlangıçta oluşturulan tahminlerin gözden geçirilmesi ve doğruluğunun kontrol edilmesi sağlanır (**E3.1, KB2.4**). İçerikte yer alan öğeler (kişiler, mekânlar, eşyalar, ifadeler); tablo, şema, pano gibi görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır ve bu bileşenlerin bütün içinde konumlandırılması sağlanır (**KB2.5, KB2.7**). İçerikteki unsurların basit kategoriler altında sınıflandırılması sağlanır. Bu unsurlar arasında temel ve basit karşılaştırmalar yapılması desteklenir (**KB2.7**). Ayrıca kişi-mekân, eşya-mekân, ifade-durum ilişkileri gibi somut, basit, yatay ve dikey ilişkilerin tanınması sağlanır (**KB2.8**). Son aşamada içeriğin, öğrencilerin kendi yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilmesi sağlanarak bireysel olarak içselleştirilmesi desteklenir (**SDB1.1**).

Dinleme / izleme ve anlamlandırma sürecine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerin basit ifadelerle paylaşılması istenir (**SDB2.1**). Gönüllü öğrenciler tarafından sınıf içi paylaşımlar yapılabilir (**E2.4**). Ardından ikili veya küçük grup çalışmaları gerçekleştirilerek öğrenciler

ne anladıklarını, hangi unsurları fark ettiklerini ve sürece ilişkin görüşlerini karşılıklı olarak paylaşabilir (SDB2.2). Bu süreçte basit geri bildirimlerde bulunulması desteklenir (D1.1, D14.2). Son aşamada öğretmen “Bugün ne öğrendiniz?” sorusunu yöneltir. Etkileşim süreci yönlendirilir, öğrencilerin aktif katılımı teşvik edilir ve iş birliğine dayalı yansıtma süreci yapılandırılır (SDB1.3).

ADG.7.1.SES.

“Evim” temasına yönelik sesletim seçme-kullanma süreci “Saatler” ve “Evde Hayat” alt temalarını yansıtan görsellerin getirilmesiyle başlatılır (OB4). “Evim” temasında öğretmen öğrencilere sesletim kısmında hedeflenen sesleri fark ettirmek için seslerin vurgulandığı bir kaydı dinletir veya izletir. Öğretmen, hedeflenen seslere vurgu yaparak öğrencilerin bu seslere dikkat etmelerini ister (E3.2). Dinleme sonrasında duyulan sesler sınıfça tekrar edilir ve hangi seslerin duyulduğu belirlenir. Burada Türkçe ile benzeyen sesler veya yansımalar kullanılabilir (E1.1).

Öğrenciler, öğretmen rehberliğinde bu sesletim unsurlarını ve hedef sesleri özellikle hedef kelimelerin içinde kullanarak tekrar edebilir ve doğru telaffuzlarını pekiştirir (KB1). Öğrenciler hedef sesleri, hedef sözcükler içinde ilk önce bireysel olarak sonra toplu bir şekilde doğru sesletimle ifade eder ve bu etkinlik, işitsel doğruluğu pekiştirir (KB2.4).

Öğrenciler farklı konuşma örneklerinde aynı sesletim özelliklerini duyduklarında bunları tanımaya çalışır (KB2.2). Birinci grupta hedeflenen sesleri tanımaya yönelik olarak öğrencilerle doğru sesleri duyduklarında yeşil, yanlış sesi duyduklarında ise kırmızı kartı kullandıkları bir kart oyunu oynanabilir (E2.5, D3.1). Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına dair aşinalık kazandırılır (KB2.1).

Öğretmen hedef sesleri doğru şekilde telaffuz eder ve öğrencilerden bu sesleri doğru bir şekilde taklit etmelerini ister (E1.4, E2.2). Öğretmen etkileşimli tahtada hedef seslerin bulunduğu ve bulunmadığı kelimelere ait görselleri açar. Ardından öğrencilerle, bu kelimelerde hedef seslerin bulunup bulunmadığına ilişkin sözlü alıştırmalar yapar (OB4). Öğretmen, bu görsellere dayanarak kelimeleri veya harfleri hedef seslere vurgu yaparak okur ve öğrencilerden bunları tekrar etmesini ister (E1.5). Böylece öğrenciler bu seslere kendileri karar vererek onları doğru, gerçek ve tabii bir şekilde kullanabilir harfleri sırasıyla doğru olarak tanıy ve söyler. Bunun ardından değerlendirme süreci için öğrencilerin sınıf içerisinde harfleri okumaları veya evde sesletimi kayıt altına almaları istenebilir (SDB3.3, D8.2, KB2.15). Bu kayıtlar sınıfta paylaşılabilir; kayda öğrencinin kendisi, sınıf arkadaşları ve öğretmen yapıcı geri bildirim verir (D14.2).

ADG.7.1.SÖS.

“Evim” temasına yönelik sözcük seçme-kullanma süreci, “Saatler” ve “Evde Hayat” alt temalarının ve hedef kelimelerin yer aldığı görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır (OB1, OB2). Öğrenciler dinleme ve sesletim bölümünde yaptıkları tahminleri hatırlar (KB2.12). Dinledikleri şarkının / kaydın yazılı hâlini hızlı bir şekilde tarar ve görsel kaynaklar kullanarak daha önce öğrendikleri harfleri seçmeye çalışabilir (KB2.2). Öğrendikleri harfleri işaretleyebilir. Öğrenciler bu içerikleri dinler ve izler, hedef sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görür.

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Özellikle hedef sesleri içeren kelimeler, doğru sesletimle hep birlikte söylenir. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına aşinalık kazandırılır (SDB2.1).

Öğrenciler şarkının / kaydın yazılı hâlini tekrar inceler ve görsel kaynaklar kullanarak bilmedikleri kelimelerin anlamlarını tahmin etmeye çalışabilir (KB2.11). Öğretmen tahtada iki liste hazırlar; listelerden bir tanesi temada hedeflenen kelimelerden, diğeri ise ikincil kelimelerden oluşur. Öğrenciler, hedeflenen kelimeler listesindeki unsurları görsel ipuçlarından yararlanarak anlamlandırmaya çalışabilir (KB2.4, KB2.5). Böylece sözcüklerin kullanım bağlamı algılanır (E3.1).

Gerçek veya görsel unsurlar, kelime anlamlarını pekiştirmek için kullanılır. Öğretmen he-

def kelime duyulduğunda ona eşlik eden bir görsel gösterir **(OB4)**. Kelime tekrarı için interaktif oyun veya uygulamalar kullanılabilir **(OB2, E2.5)**. Hedeflenen kelimeler bu süreçte algılandıktan sonra öğrenciler hedef sözcükleri doğal bir biçimde kullanmak için etkileşimli tahtada gösterilen görselleri inceleyebilir. Öğrenciler bu görsellere bakarak karışık olarak verilmiş kelimelerden o görsel ile eşleşeni bulabilir **(KB2.7)**. Öğrenciler sıra arkadaşlarıyla iletişim sürecine geçerek görsellerde verilen hedef sözcüklerden seçim yapıp basit bir soru-cevap alıştırmaları yapabilir **(SDB2.1, D12.1)**.

Değerlendirme için görsel temelli sınıflandırma aktiviteleri kullanılabilir. Öğrenciler kelimelere denk gelen çizimler yapabilirler **(E3.3)**. Bu aktiviteler ve çizimler sınıf içerisinde kendileri ve arkadaşları tarafından değerlendirilebilir **(SDB3.1)**.

ADG.7.1.DBS.

“Evim” temasında öğrencilerin dikkatini “Saatler” ve “Evde Hayat” alt temalarında geçen dil bilgisi unsurlarına çekmek için dinleme bölümünde kullanılan şarkı / kayıt, öğrencilere bir kez daha dinletilir veya izletilir. Öğrenciler şarkıyı dinlerken öğretmen hedeflenen ifadelerin olduğu yerlerde durur, ifadeleri vurgulu bir şekilde tekrar eder ve öğrencilere tekrar ettirir **(E3.2)**. Burada anlamı pekiştirmek için görseller veya vücut dili kullanılabilir **(KB2.2)**. Bu süreçte dil yapılarının kuralları açıklanmaz, bu yapıların bağlam içinde doğal olarak fark edilmesi sağlanır **(KB2.4, KB2.10)**.

“Evim” temasında yer alan saatler ve evde hayat ile ilgili nesneleri içeren görseller üzerinden eşleştirme etkinliği yapılır. Öğrenciler dinledikleri cümleleri doğru görsellerle eşleştirebilir, ilgili nesneleri işaretleyebilir ve hangi ifadenin hangi görsele ait olduğunu sözlü olarak belirtebilir **(KB2.7, KB2.8)**. Bu etkinlik sayesinde hedef dil parçaları kuralları bilinmeden fark edilerek ayırt edilir **(OB1)**.

Aynı yapıya sahip cümleler gruplandırılarak tekrar edilir. Öğrenciler sırayla cümleleri sesli olarak söyler, arkadaşlarının tekrarlarını dinler ve birlikte tekrar ederek işitsel farkındalık geliştirir. Bu süreçte benzer dil yapılarının fark edilmesi sağlanır **(SDB2.2)**. Bu temada öğretmen öğrencilerden geçmiş zaman cümlesi söylediğinde yeşil kart, gelecek zaman cümlesi söylediğinde ise kırmızı kart göstermelerini isteyerek öğrencilerin konuyu pekiştirmelerini sağlar **(E3.1)**. Ardından öğrencilerin fark ettiği ve pekiştirdiği bu yapıların bağlam içinde kullanılması sağlanır. Bunun için iletişim temelli aktiviteler veya oyunlar kullanılır **(SDB2.1, D6.1)**.

Öğrenciler etkileşimli tahtada gösterilen resimleri inceler ve tahtada karışık olarak verilen cümlelerden uygun olanlarla bu resimleri eşleştirir. Bu dil bilgisini içeren cümleler, beden dili kullanılarak fiziksel olarak canlandırılır. Öğretmen “Saat kaç?” gibi sorular sorar ve öğrencilerin, soruların cevaplarını göstermesini ister. Öğrenciler sıra arkadaşları ile aynı yapıda cümleler kurarak kısa ve basit diyaloglar yapabilir. Böylece dili kendiliğinden, doğal ve gerçek şekilde kullanmış; fiziksel olarak canlandırmış ve gerçek iletişim süreçlerine aktarmış olurlar **(SDB1.2)**. Bu aktiviteler sonunda öğretmen ve sınıftaki diğer öğrenciler, birbirine yapıcı geri bildirim verir **(D14.2, D16.1)**.

ADG.7.1.O.

“Evim” temasında öğretmen “Saatler” ve “Evde Hayat” alt temalarına dair görseller ve destekleyici ipuçları sunarak öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirir **(OB4)**. Öğrenciler okuma parçasını hızlı bir şekilde tarar ve öğrendikleri harf, kelime ve dil bilgisi unsurlarını fark etmeye çalışabilir **(OB1)**. Bu unsurlardan bildiklerini ifade eder. Ardından öğrencilerin “Saat kaçta ders bitti?”, “Kaçta geleceksin?” gibi sorularla görseller ile içerik arasında ilişki kurmaları sağlanır **(KB2.2)**. Öğrenciler içeriğin konusu hakkında tahminlerde bulunur **(KB2.12)**.

Öğrenciler kişiler, ifadeler ve nesnelere dikkat ederek görseller yardımıyla tahminlerini sürdürür **(E1.1)**. Öğretmen, öğrencilerin okuma parçasını veya diyalogu sessiz ve dikkatli bir şekilde okumalarını ister **(E3.2)**. Alt temaların ve hedef kelimelerin fark edilmesi beklenir. Öğrenciler tümcelerdeki bilgilere dayanarak basit çıkarımlar yapar **(KB2.10)**. Bunların

doğruluğunu öğretmenin ve akranlarının yardımıyla kontrol ederler. Böylece içeriğin konusu genel olarak algılanır ve basit ve temel ayrıntılar fark edilir (**SDB2.1**).

Öğrenciler tahminlerini içerik ile karşılaştırarak bunların doğruluğunu kontrol eder (**KB2.7**). Metinde yer alan ögeler tablo, şema ve görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır. Alt temalar ve diğer hedeflenen ögeler belirli bir düzen içinde yerleştirilir (**KB2.5**). Bu ögeler basit kategoriler altında sınıflandırılır, benzerlik ve farklılıklar üzerinden karşılaştırmalar yapılır (**KB2.14**). Bu süreçte öğrencilerin içerikteki yatay ve dikey ilişkileri keşfedebilmesi için rehber sorular sorulur, görseller ve kısa etkinlikler kullanılarak öğrencilerin okuduğunu anlama ve içselleştirmeleri sağlanır (**OB1**).

Okuma parçası ve diyalogu okuduktan sonra öğrenciler açık uçlu soruları yanıtlama, cümle tamamlama, boşluk doldurma gibi alıştırmaları yapabilir. Aynı zamanda öğrenciler kelime ve dil bilgisi ile ilgili bilgilerini pekiştiren çalışmalar yapabilir (**E3.1**). Öğrenciler fikirlerini paylaşır, yaptıkları alıştırmalarda hataları varsa bunları düzeltir. Öğretmen en son aşamada öğrencilerin yaptığı hatalar üzerine yapıcı geri bildirim verir (**SDB1.2, SDB3.2**).

ADG.7.1.K.

“Evim” temasında öğrenciler önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek için “Saatler” ve “Evde Hayat” alt temaları ile ilgili hedeflenen ögeleri görseller ve destekleyici unsurlar vasıtasıyla hatırlar ve mevcut içerikle ilişkilendirir (**KB2.2**). Ardından temalar ve hedef kelimeleri içeren kısa konuşma modelleri sunulur. Öğrenciler konuşma modellerini dinler veya izler, bu içerikleri bireysel veya grup olarak tekrar ederek içeriğe aşina olur (**SDB2.1**). Böylece sözlü üretime hazırlık yapmış olurlar.

Öğrenciler önceden verilen modeli taklit ederek yeni bir içerik tasarlar, öğretmenin verdiği geri bildirimler ve destekleyici ögeler yardımıyla hazırladıkları bu yeni içeriği düzenler (**SDB1.2, SDB1.3**). Böylece öğrenciler kelime veya cümleleri anlamlı ve doğru bir şekilde kullanır (**KB1**). Öğrenciler doğru telaffuz, söylem biçimleri, hedef sözcükler ve dil parçalarını seçerek kullanır (**D16.1, E1.5**). Bağlama uygun içeriği doğal ve gerçekçi biçimde sunmak için öğrencilere destek verilir (**E3.2**). Burada öğrencilerden mesajları dinleyici için basit ve net olarak ifade etmeleri beklenir. Öğrencilerin hazırlıksız konuşma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanabilmeleri, hazırlıklı konuşma durumlarında ise belirledikleri içerikleri düzenleyerek doğal ve anlaşılır biçimde sunabilmeleri desteklenir (**E1.6, SDB3.1**).

İkili veya küçük grup çalışmaları yapılır (**SDB2.2**). Öğrenciler temaya ilişkin hedeflenen ögeleri belirler, bu ögeleri sınıflandırır ve ortak bir sunum hazırlar (**D17.2, KB2.5**). Böylece bilgileri yeniden düzenlemiş olurlar ve bu yeniden yapılandırılmış bilgileri doğru şekilde sözlü iletişimde kullanırlar (**KB2.14**).

Sürecin sonunda öğrencilerin konuşma etkinliklerine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerini paylaşma sağlanır (**SDB1.1, KB2.15**). Öğrencilerden hangi ifadeleri doğru kullandıklarını, hangi noktalarda zorlandıklarını ve kendilerini nasıl geliştirebileceklerini ifade etmeleri beklenir. Bu süreçte yapılan çalışmaların yorumlanması ve anlamlandırılması desteklenir (**E2.4**). Öğretmen “Bugün ne öğrendiniz?” gibi sorular sorarak öğrencilerin alt temalara ilişkin sorulara cevap vermesini sağlar (**KB2.3**). Öğretmen ile akranlar süreç içinde ve süreçten sonra geri bildirim verir, fikirlerini paylaşır (**E2.1, D14.2**).

ADG.7.1.Y.

“Evim” temasında öğrenciler önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek için “Saatler” ve “Evde Hayat” alt temaları ile ilgili hedeflenen ögeleri görseller ile destekleyici unsurlar vasıtasıyla hatırlar ve mevcut içerikle ilişkilendirir (**KB2.2**). Öğretmen, öğrencilere yazmaları istenen görevin tam olarak ne olduğunu net bir dille anlatır (**E3.2**). Öğrencilerden yazılması istenen cümle veya parçaya benzeyen bir modeli incelemesi istenir. Öğrenciler bu metinleri taklit ederek benzer içerikleri yeniden yazar (**SDB1.2**).

Daha sonra öğrenciler hazırlıksız yazma etkinlikleriyle model metinleri örnek alarak kısa cümleler veya metinler oluşturur (**KB1**). Yazma sürecinde öğrenciler, verilen yazma türüne

uygun basit kelimeleri ve dil yapılarını seçerek kullanır **(E1.2, D16.1)**. Süreçte rehberlik, örnek metinler ve kısa yazma etkinlikleriyle öğrencilerin yazılı anlatım becerileri desteklenir. Bu aktivite sırasında öğretmen öğrencilerin yapısal özelliklere, söylem biçimlerine ve noktalama işaretlerine yazma türüne uygun olarak dikkat etmelerini sağlar. Yazma görevinin sonunda öğrenciler, temaya uygun basit mesajları iletmış olur **(SDB1.3)**.

Öğrenciler bu modele bakarak çalışma yaptıktan sonra bilgilerin benzerlerini farklı bağlamlarda bireysel olarak yeniden düzenleyerek kullandıkları özgün bir ürün ortaya çıkarır **(E1.3, SDB1.1)**. Bu yapılandırılmış bilgileri içeren ürün, yazılı iletişime uygun olmalıdır **(KB2.6)**. Ardından yazılı içeriklerin farklı bağlamlarda yeniden düzenlenmesi sağlanır. Yazılan ifadeler değiştirilerek saatler, evde hayat gibi hedeflenen öğeler tanımlanır ve metinler genişletilebilir **(KB2.9, KB2.13)**. Bu süreçte yazılı bilgilerin yeniden yapılandırılması ve paylaşılması desteklenir **(SDB2.1)**. Öğrencilerin yazdıkları metinleri arkadaşlarıyla paylaşabilmesi ve yazılı iletişim kurabilmesi sağlanır **(E2.4)**.

Küçük grup çalışmaları yapılır. Grup içinde yazılan metinler paylaşılabilir, birlikte gözden geçirilebilir ve ortak metinler oluşturulabilir **(SDB2.2)**.

Yazma sürecinin bu aşamasında öğrenciler bilgi, deneyim, duygu ve düşüncelerini bireysel olarak aktararak poster, mesaj, şarkı gibi pratik, otantik ve yaş seviyelerine uygun çeşitli özgün ürünler ortaya koyabilirler **(E2.5, SDB2.3, D7.1)**. Hazırlanan bu ürünler akranlarla paylaşarak sınıf içi karşılıklı aktarımlar yapılır ve ortaya çıkan ürünlere ilişkin kapsamlı bir değerlendirme gerçekleştirilir. Öğretmen, öğrencilere "Bugün ne öğrendiniz?" sorusunu yönelterek öğrencilerin düşüncelerini ifade edebilmelerini sağlar. Yazılan metinler gözden geçirilerek güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken noktalar belirlenirken bu değerlendirmelerin sınıf ortamında paylaşılması ve karşılıklı geri bildirimlerde bulunulması sağlanır **(D17.2, KB2.15)**. Öğretmen yazma süreci ve ürün hakkında yapıcı geri bildirimler verir **(SDB3.2)**.

Performans görevi olarak öğrencilerden temada öğrendikleri zaman zarfları, geçmiş zaman ve gelecek zaman yapıları ile ilgili hedeflenen sözcükleri kullanarak yaratıcı bir zaman tablosu hazırlamaları istenebilir. Zaman tablosunun sol tarafına "Geçmişin İzleri", sağ tarafına ise "Geleceğin Hayalleri" başlığını atmaları beklenmektedir. Öğrencilerden sol tarafa geçmişte kendisini mutlu eden 5 olayı, sağ tarafa ise gelecekte gerçekleştirmeyi istediği 5 hayalini hedef sözcükleri ve doğru zaman eklerini kullanarak yazması istenebilir. Yazma sürecinde zaman tablosunda kullandığı zaman zarflarının görsel farkındalık yaratmak amacıyla renklendirilmesi istenebilir. Yazma çalışması bittikten sonra öğrencilerden hazırladıkları bu tablo üzerinden kısa bir sunum yapmaları beklenmektedir. Bu performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarının işlevsel biçimde kullanımı, yazılı ve sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba ve süreç içindeki ilerleme ölçütlerine göre değerlendirilebilir. Değerlendirme aracı olarak analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu kullanılabilir. Sürece katılımı desteklemek adına öğrencilere öz değerlendirme veya akran değerlendirme formları uygulanabilir, çalışma sonunda öğrencilere performansları hakkında geri bildirim verilerek duygu ve düşüncelerini paylaşmaları istenebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Evde Hayat Hakkında Görsel Destekli Sunum

Öğrencilerden "Saatler" ve "Evde Hayat" alt temalarını içeren kapsamlı sözlü sunumlar hazırlayıp sunmaları istenebilir. Öğrenciler sunumlarını yaparken görsellerden ve videolardan faydalanabilir. Öğrenciler, aşağıdakine benzer bir sunum hazırlayabilir:

Сиунэ имакъэрэ иуахътэрэ

Пчэдыжъ нэфыр: Пчэдыжыпэм, сыхъат блым, тыгъэ нэбзыйхэр си шъхъангъупчъэ кытеох. Унэм макъэ гъэшлэгъонхэр къэлх: нанэм ипцэрыхъаплэ кыкълэкырэ мэ дахэхэмрэ, татэм илушъашъэрэ "Пчэдыжъ хъяр" зэралорэмрэ. Сэ жьэу сыкъэтэджы, сыда плэмэ Адыгэ унагъом уахътэр лъаплэ.

Щэджагъом ипчъагъэхэр : Сыхъатыр пшыкытуту хъугъэ. Мы уахътэр щэджагъошхэ уахът. Тэ тиунагъоклэ зэгъусэу щэджагъошхэ тышхыныр шэн-хабзэ тфэхъугъэ. "Шхын лэшл шъушх" ело сиятэжъ. Уахътэм имызакъоу, гуцылэ дахэми ичэзыу.

Пчыхъэ хъяр : Сыхъатыр блы хъугъэ. Пчыхъэшхэ ыужым, машом ипашъхэ тыщызэлуклэ. Сиунагъо игуцылэгъу сыхъатыр пшымы нэс макло. Мыщ деж уахътэр псынклэу клягъэу пшлошлы. Тятэжъ хыбарыжъхэр кылыатэ, тэ тыдэлэ. Пчыхъэм сыхъатыр пшыкытуту хъумэ, чэщ мамырым тыхехъэ.

2. Etkinlik: Metin Hazırlama

Öğrencilerden alt temalar hakkında bir metin hazırlamaları istenebilir. Bu metin sayesinde öğrenciler hem hedeflenen kelime ve dil bilgisi yapılarını pekiştirecek hem de dil becerilerini geliştirecek daha ileri düzey yapıları (edebî tasvirler, kültürel deyimler vb.) görme fırsatı bulabilecektir. Öğretmen, süreç boyunca zenginleştirme çalışmalarının sonuçlarını gözlemleyebilir.

Destekleme

1. Etkinlik: Kartları Sınıflandırma ve Eşleştirme

"Evim" temasında öğrencilere alt temalardaki hedef kelimeleri içeren iki farklı kategoride kartlar dağıtılabilir. Öğrenciler bu kartları sınıflandırarak doğru kelimelerle eşleştirebilir. Böylece yazma konusunda desteğe ihtiyacı olan öğrencilerin hedef dildeki kelimeleri daha anlaşılır bir şekilde pratik yapmaları sağlanmış olur.

2. Etkinlik: Eksik Harfleri Tamamlama

Öğrenciler, kelimelerin tamamını yazmak yerine tahtada gösterilen resimlerin altına bazı harfleri eksik bırakılmış kelimeleri tamamlama çalışması yapabilir (Сыхъат, уахътэ, щэджагъо, къэтэджын, шхэн, еджэн, чъыен, пчыхъэ, пчэдыжъ). Kelimeler tamamlandıktan sonra öğrencilerden bu sesleri ve kelimeleri seslendirmesi istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. TEMA: OKULUM

Alt Temalar: Okulumda Günler, Öğretmenlerimi Tanıtıyorum

Bu tema, öğrencilerin Adigece dil becerilerini geliştirmelerini, dile ilişkin temel bilgi ve becerilerini pekiştirmelerini amaçlamaktadır. Tema kapsamında öğrenciler; okulumda günler, öğretmenlerimi tanıtıyorum gibi günlük yaşamdan seçilen bağlamlar aracılığıyla temel iletişim ifadelerini kullanmaya yönelik öğrenme yaşantıları edinir. Aynı zamanda Adige alfabesinde telaffuzu zor olan seslere karşılık gelen harfleri pekiştirerek bunları çeşitli sözcük ve ifadelerde kullanmaya yönelik çalışmalar gerçekleştirir. Böylece öğrencilerin temel dil yapılarını günlük yaşamla ilişkilendirerek kullanmaları desteklenirken sonraki temalarda ele alınacak dil yapılarına yönelik bir temel oluşturmaları ve Adige alfabesine ilişkin bilgilerini pekiştirmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma, YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma, YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma, YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma, YDAB2. Okuma-Anlamlandırma, YDAB3. Konuşma-Anlatma, YDAB4. Yazma-Anlatma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.2. Bağımsızlık, E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E1.6. Seçicilik, E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E2.4. Güven, E2.5. Oyunseverlik, E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma, E3.3. Yaratıcılık

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.1. Uyum, SDB3.2. Esneklik, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler

D1. Adalet, D4. Dostluk, D6. Dürüstlük, D7. Estetik, D10. Mütevazılık, D11. Özgürlük, D13. Sağlıklı Yaşam, D14. Saygı, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım, Fen Bilimleri, Görsel Sanatlar, İngilizce, Müzik, Sosyal Bilgiler, Türkçe

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB1. Temel Beceriler, KB2.1. Çelişki Giderme, KB2.2. Gözlemlleme, KB2.3. Özetleme, KB2.4. Çözümleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.9. Genelleme, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.12. Mevcut Bilgiye / Veriye Dayalı Tahmin Etme, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma, KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme)

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ADG.7.2.D. "Okulum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme – anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.7.2.SES. "Okulum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sesletimi seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanılır.

ADG.7.2.SÖS. "Okulum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sözcük seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanılır.

ADG.7.2.DBS. "Okulum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun dil bilgisi seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanılır.

ADG.7.2.O. "Okulum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.7.2.K. "Okulum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.
- b) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.
- c) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.7.2.Y “Okulum” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.
- b) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.
- c) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Tema: СИЕДЖАПІЭ**Alt Temalar**

Сиеджапіэм имафэхэр
Сиегъэджакіохэр

İşlevsel Cümle Yapıları

Непэ блыпэ.
Нэужь гьубдж.
Тыгъуасэ тхьаумафэщтыгъэ.
Непэ сьд маф?
Бэрэскэшхо мафэм адыгабзэк|э дэрс си.
Мэфэкум еджапіэм сэкіо.
Мэфэзакъом еджапіэм сыкіорэп.
Мыр сиегъэджакіо.
Ащ ыццэр марьям.
Ар тиматематик егъэджакіу.
Мыр хэта?
Сиегъэджакіо кыхьэ.
Ащ ышхьэцхэр шуццэ.
Ар егъэджакіо ныбжьыкіэ.
Мы егъэджакіор жьы, ау ар дахэ.

Basit Soru Sorma ve Cevap Verme

Заур: Мор хэта, Фатымэт?
Фатымэт: Ар англизыбзэк|э тиегъэджакіо.
Заур: Ар сьд фэдэ цыф?
Фатымэт: Ар цыф дахэ, ык|и кыхьэ
Заур: Ар гушлоу къэлъагъо.

Ахьмэд: Непэ сьд маф, нэрыс?
Нэрыс: Непэ бэрэскэшхо.
Ахьмэд: Непэ адыгабзэ дэрс тиа?
Нэрыс: Ары, ти|.
Ахьмэд: Дэгъу, ар шу сэлъэгъу!

Данэ: Мэфэзакъом еджапіэм укхэкіюшта?
Жан: Хьау, мэфэзакъом ык|и тхьаумафэм еджапіэм сыкіорэп.
Данэ: Сьд пшэрэ ащыгъум?
Жан: Үнэм сис, сыщэджэгъу ык|и зэзгъэпсэфы.

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

1. Плышъуаццэ Зэпхыныгъэ (Sifat Tamlamaları): Ар егъэджакіо ныбжьыкіэ.
2. Къэзгъэлъагъорэ Ццэпапк|эхэр (İşaret Sözcükleri): мыр, мор, ар (Мыр хэта?)
3. Падеж (Zaman Belirtme, Gün İsimlerine Gelen -м Eki, Edat İşlevli Durum): мэфэзакъо-м (Бэрэскэшхо мафэм адыгабзэк|э дэрс си.)

Sesletim

1. Hedeflenen Sesler: жь-|
2. Farklı Seslerin Sesletimi ve Telaffuzu: жь-|
3. Vurgu ve Tonlama: Sifat tamlamalarında isimden sonra sıfat geldiğinde ve edat işlevli durumda kullanılan -м ekinde bulunan vurgu ve tonlamayı ayırt edebilme: Егъэджакіо ныбжьыкіэ, Мэфэзакъо-м.
4. Tekrar ve Taklit Yoluyla Otomatikleştirme: Kısa diyalog ve ek alan ve ek almayan sözcük örneklerinin doğru sesletimle tekrarı. Telaffuzu zor olan 2 sesin karşılığı olan harflerin tekrarı. Basit cümle ve kelimelerin farklı bağlamlarda doğal telaffuzla kullanımı.
5. Sesletim ve Yazım İlişkisi: Sözcükleri doğru okuyup yazarken, ses-harf eşleşmesini fark etme.

Kelimeler

Кыхъэ, кіэкіо, дахэ, жъы, ныбжыкіэ, ш|уц|э, гъожъы, акъылышу, (мафэхэр) блыпэ, гъубдж, бэрэскэжъый, мэфэку, бэрэскэшхо, мэфэзакъо, тхъаумаф

İlkeler Öğretim süreci, öğrencilerin günlük yaşam deneyimlerinden hareketle anlamlı bağlamlarda ve iletişim odaklı olarak planlanmalıdır. Dil yapıları, açık kural öğretiminden ziyade bütüncül bir yaklaşımla doğal kullanım örnekleri üzerinden sezdirilmeli; öğrencilerin dili farklı iletişim durumlarında işlevine uygun biçimde kullanmaları desteklenmelidir. Öğrenme yaşantıları, öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini bütüncül olarak geliştirecek şekilde düzenlenmeli; öğrencilerin dili etkileşim içinde kullanmalarına fırsat sağlayan uygulamalara yer verilmelidir.

Öğretim süreci, öğrencilerin bireysel özellikleri ve hazırbulunuşlukları dikkate alınarak planlanmalı; uygun görsel, işitsel ve yazılı materyallerle desteklenmelidir. Süreç, öğrencilerin sözcükten cümleye ve kısa metinlere uzanan aşamalı bir gelişim göstermelerini ve Adigeceyi farklı bağlamlarda etkili ve uygun biçimde kullanmalarını destekleyecek şekilde yapılandırılmalıdır.

Anahtar Kavramlar okul, öğretmen, günler, iletişim

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temada öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu, ses kaydı çalışmaları, öz / akran / grup değerlendirme formları ile değerlendirilebilir.

1. Performans Görevi: Hedef Sesler ile Okul Rutini Çalışması

Öğrencilerin alt temalar kapsamında telaffuzu zor olan 2 ses ve bu seslere karşılık gelen harflerin yazımını ve sesletimini pekiştirmesi amacıyla Kiril temelli Adige alfabesi çalışması yapmaları istenebilir. Öğrencilerden bu 2 harfi içeren, okulu ve günleri anlatan kelimelerin yer aldığı bir çalışma kâğıdı hazırlaması istenebilir. Çalışma kâğıdında bu 2 harfi sırasıyla yazmaları ve yanına tekrar çalışması yapmaları beklenmektedir. Yazma etkinliğinden sonra öğrencilerden bu harflerin sesletimini net bir şekilde vurgulayarak bir ses kaydı alması istenebilir. Bu aşama tamamlandıktan sonra öğrencilerden ikinci bir çalışma kâğıdı hazırlaması istenebilir. İkinci kâğıtta öğrencilerin öğrendikleri kalıpları kullanarak kendi okul rutinlerini anlatan kısa bir diyalog veya günlük plan metni yazması beklenmektedir. Yazma çalışması bittikten sonra öğrenciler, metindeki cümleleri ilk seferde doğal bir konuşma tonuyla, ikinci seferde ise hedef alınan 2 zor sese özellikle dikkat ederek kayıt altına alabilir. Performans görevi; teslim zamanı, doğruluk, göreve katılım, çaba, süreç içindeki ilerleme, düzen ölçütlerine göre değerlendirilebilir. Değerlendirme aracı olarak analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu kullanılabilir. Öğrencilere performans görevi incelendikten sonra geri bildirim verilir ve öğrencilerin duygu ve düşüncelerini paylaşmaları istenebilir.

2. Performans Görevi: Haftalık Günlüğüm

Öğrencilerden, temada öğrendikleri günleri ve sıfat tamlamalarını kullanarak kapsamlı bir tablo hazırlamaları istenebilir. Bu görevde öğrencilerin haftanın günlerini doğru sırayla yerleştirmesi ve her güne ait sıfat tamlamalarını temada verilen hedef kelimeleri kullanarak oluşturmaları beklenir. Ayrıca öğrencilerden hazırladıkları tabloda haftanın yedi günü için her güne üçer cümle kurması istenebilir. Hazırlanan bu tablo üzerinden öğrencilerin verileri doğru telaffuz ederek kısa bir sunum yapmaları beklenir. Bu performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarının işlevsel biçimde kullanımı, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba, süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik veya bütüncül dereceli puanlama anahtarı ya da gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevi sürecinde öğrencilerin daha aktif katılım göstermelerini desteklemek amacıyla öz değerlendirme veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin Kiril temelli Adige alfabesindeki telaffuzu zor 2 sesi ve bu seslere karşılık gelen harfleri önceden tanıyacağı ve bu harflerin Türk alfabesindeki benzerleriyle olan ortak ve farklı yönlerini fark edeceği varsayılır. Bu temada okulda günler ve öğretmenleri tanıtmaya ilişkin günlük yaşamda kullanabilecekleri bazı temel sözcüklere aşina oldukları kabul edilir. Bu temada öğrenme-öğretme sürecinin temel kabullerinden biri, her öğrencinin öğrenme hızı, ilgisi ve ön bilgisi bakımından farklı olduğudur.

Tema dilin sadece bir iletişim aracı olmadığını aynı zamanda kültürü ve kimliği taşıyan bir değer olduğunu kabul eder. Öğrencilerin etkin katılım sağlayabilmesi ve aktif öğrenebilmesi, temanın bir diğer temel kabulüdür.

Ön Değerlendirme

Süreci

“Okulum” teması ön değerlendirme sürecinde öğrencilerin temaya ilişkin ön bilgileri çeşitli etkinliklerle gözlemlenebilir. Bu süreçte öğrencilerin okulda günler ve öğretmenlerini tanıtmaya yönelik mevcut bilgi ve deneyimleri incelenebilir. Görseller, kısa videolar, kavram kartları gibi materyaller kullanılarak öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri hakkında fikir edinilebilir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğrencilerin ihtiyaçları dikkate alınarak ders sürecinde kullanılacak öğrenme materyalleri gerektiğinde yeniden düzenlenebilir.

Köprü Kurma

Öğretim sürecinin başlangıcında öğrencilerin ön öğrenmelerini harekete geçirmek amacıyla görsel, işitsel veya çoklu ortam materyallerinden yararlanılabilir. Bu materyaller aracılığıyla öğrencilerin hedeflenen kelime, ifade ve dil yapılarına dikkatleri çekilebilir; gözlem yapmaları, tahminlerde bulunmaları ve önceki öğrenmelerinden hareketle yeni öğrenmeleri anlamlandırmaları desteklenebilir. Süreç boyunca öğrencilerin merak duygularını harekete geçirecek ve öğrenmeye aktif katılımlarını destekleyecek uygulamalara yer verilebilir. Öğrencilerin günlük yaşam deneyimleri ile yeni öğrenmeleri arasında ilişki kurmalarına fırsat sunulabilir. Böylece öğrencilerin yeni bilgileri önceki öğrenmeleriyle ilişkilendirmeleri, dili anlamlı bağlamlarda değerlendirmeleri ve öğrenme sürecine etkin katılım göstermeleri desteklenebilir. Bu süreç, öğrencilerin yeni bilgileri önceki bilgi ve deneyimleriyle ilişkilendirerek öğrenmelerini anlamlı hâle getirmelerine katkı sağlayabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

ADG.7.2.D.

Öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla “Okulum” temasının “Okulumda Günler” ve “Öğretmenlerimi Tanıtıyorum” adlı alt temalarını yansıtan görseller sınıf ortamına getirilir veya etkileşimli tahta üzerinden sunulur (E1.1, OB2, OB4). Ardından “Okulun uzakta mı?”, “Arkadaşın nasıl biri?” gibi sorularla görseller ile içerik arasında ilişki kurmaları sağlanır (KB2.8). Öğrenciler bu görseller hakkında konuşur ve okul ortamına ilişkin yaşantılarını hatırlar. Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin etkin hâle getirilmesi hedeflenir. Sunulan görsel ve işitsel ipuçları ile öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimleri arasında basit ve somut ilişkileri fark edebilmesi sağlanır (E3.1, KB2.10).

Dinleme / izleme içeriğine ait kısa ön izleme görselleri, anahtar ipuçları veya sessiz kesitler sunularak içeriğin konusu, içerikte yer alabilecek kişiler, mekânlar, eşyalar ve temel ifadelerle ilişkin tahminlerde bulunulması istenir. Böylece önceki bilgi ve deneyimlere dayalı tahminler oluşturulması sağlanır (KB2.11, KB2.12). Ardından “Okulum” temasına uygun, sosyal etkileşim durumları içeren kısa bir şarkı / kayıt dinletilir veya izletilir. Bu süreçte içeriğin genel konusunun bütüncül olarak algılanması beklenir (E3.2, KB2.16).

Dinleme / izleme sonrasında içerikte yer alan kişi, mekân, eşya ve temel ifadeler; görseller, kartlar ve eşleştirme etkinlikleri aracılığıyla yeniden sunulur. Bu sayede içerikteki somut, basit ve temel bileşenlerin tanınması sağlanır (KB2.2). Dinleme / izleme sürecinin ardından başlangıçta oluşturulan tahminlerin gözden geçirilmesi ve doğruluğunun kontrol edilmesi sağlanır (E3.1, KB2.4). İçerikte yer alan öğeler (kişiler, mekânlar, eşyalar, ifadeler); tablo, şema, pano gibi görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır ve bu bileşenlerin bütün içinde konumlandırılması sağlanır (KB2.5, KB2.7). İçerikteki unsurların basit kategoriler altında sınıflandırılması sağlanır. Bu unsurlar arasında temel ve basit karşılaştırmalar yapılması desteklenir (KB2.7). Ayrıca kişi-mekân, eşya-mekân, ifade-durum ilişkileri gibi somut, basit, yatay ve dikey ilişkilerin tanınması sağlanır (KB2.8). Son aşamada içeriğin, öğrencilerin kendi yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilmesi sağlanarak bireysel olarak içselleştirilmesi desteklenir (SDB1.1).

Dinleme / izleme ve anlamlandırma sürecine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerin basit ifadelerle paylaşılması istenir (SDB2.1). Gönüllü öğrenciler tarafından sınıf içi paylaşımlar

yapılabilir **(E2.4)**. Ardından ikili veya küçük grup çalışmaları gerçekleştirilerek öğrenciler ne anladıklarını, hangi unsurları fark ettiklerini ve sürece ilişkin görüşlerini karşılıklı olarak paylaşabilir **(SDB2.2)**. Bu süreçte basit geri bildirimlerde bulunulması desteklenir **(D1.1, D14.2)**. Son aşamada öğretmen “Bugün ne öğrendiniz?” sorusunu yöneltir. Etkileşim süreci yönlendirilir, öğrencilerin aktif katılımı teşvik edilir ve iş birliğine dayalı yansıtma süreci yapılandırılır **(SDB1.3)**.

ADG.7.2.SES.

“Okulum” temasına yönelik sesletim seçme-kullanma süreci “Okulumda Günler” ve “Öğretmenlerimi Tanıtıyorum” alt temalarını yansıtan görsellerin getirilmesiyle başlatılır **(OB4)**. “Okulum” temasında öğretmen öğrencilere sesletim kısmında hedeflenen sesleri fark ettirmek için seslerin vurgulandığı bir kaydı dinletir veya izletir. Öğretmen, hedeflenen seslere vurgu yaparak öğrencilerin bu seslere dikkat etmesini ister **(E3.2)**. Dinleme sonrasında duyulan sesler sınıfça tekrar edilir ve hangi seslerin duyulduğu belirlenir. Burada Türkçe ile benzeyen sesler veya yansımalar kullanılabilir **(E1.1)**.

Öğrenciler, öğretmen rehberliğinde bu sesletim unsurlarını ve hedef sesleri özellikle hedef kelimelerin içinde kullanarak tekrar edebilirler ve doğru telaffuzlarını pekiştirirler **(KB1)**. Öğrenciler hedef sesleri, hedef sözcükler içinde ilk önce bireysel olarak sonra toplu bir şekilde doğru sesletimle ifade ederler ve bu etkinlik, işitsel doğruluğu pekiştirir **(KB2.4)**.

Öğrenciler farklı konuşma örneklerinde aynı sesletim özelliklerini duyduklarında bunları tanımaya çalışır **(KB2.2)**. Birinci grupta hedeflenen sesleri tanımaya yönelik olarak öğrencilerle doğru sesleri duyduklarında yeşil, yanlış sesi duyduklarında ise kırmızı kartı kullandıkları bir kart oyunu oynanabilir **(E2.5)**. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına dair aşinalık kazandırılır **(KB2.1)**.

Öğretmen hedef sesleri doğru şekilde telaffuz eder ve öğrencilerden bu sesleri doğru bir şekilde taklit etmelerini ister **(E2.2, E1.4)**. Öğretmen etkileşimli tahtada hedef seslerin bulunduğu ve bulunmadığı kelimelere ait görselleri açar. Ardından öğrencilerle, bu kelimelerde hedef seslerin bulunup bulunmadığına ilişkin sözlü alıştırmalar yapar **(OB4)**. Öğretmen, bu görsellere dayanarak kelimeleri veya harfleri hedef seslere vurgu yaparak okur ve öğrencilerden bunları tekrar etmesini ister **(E1.5)**. Böylece öğrenciler bu seslere kendileri karar vererek onları doğru, gerçek ve tabii bir şekilde kullanabilir; harfleri sırasıyla doğru olarak tanıyabilir ve söyler. Bunun ardından değerlendirme süreci için öğrencilerin sınıf içerisinde harfleri okumaları veya evde sesletimi kayıt altına almaları istenebilir **(SDB3.3, D10.2, KB2.15)**. Bu kayıtlar sınıfta paylaşılabilir; kayda öğrencinin kendisi, sınıf arkadaşları ve öğretmen yapıcı geri bildirim verir **(D14.2)**.

ADG.7.2.SÖS.

“Okulum” temasına yönelik sözcük seçme-kullanma süreci, “Okulumda Günler” ve “Öğretmenlerimi Tanıtıyorum” alt temalarının ve hedef kelimelerin yer aldığı görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır **(OB1, OB2)**. Öğrenciler dinleme ve sesletim bölümünde yaptıkları tahminleri hatırlar **(KB2.12)**. Dinledikleri şarkının / kaydın yazılı hâlini hızlı bir şekilde tarar ve görsel kaynaklar kullanarak daha önce öğrendikleri harfleri seçmeye çalışabilir **(KB2.2)**. Öğrendikleri harfleri işaretleyebilir. Öğrenciler bu içerikleri dinler ve izler, hedef sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görür.

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Özellikle hedef sesleri içeren kelimeler, doğru sesletimle hep birlikte söylenir. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına aşinalık kazandırılır **(SDB2.1)**. Öğrenciler şarkının / kaydın yazılı hâlini tekrar inceler ve görsel kaynaklar kullanarak bildik kelimelerin anlamlarını tahmin etmeye çalışabilir **(KB2.11)**. Öğretmen tahtada iki liste hazırlar; listelerden bir tanesi temada hedeflenen kelimelerden, diğeri ise ikincil kelimelerden oluşur. Öğrenciler hedeflenen kelimeler listesindeki unsurları görsel ipuçlarından yararlanarak anlamlandırmaya çalışabilir **(KB2.4, KB2.5)**. Böylece sözcüklerin kullanım bağ-

lamı algılanır **(E3.1)**.

Gerçek veya görsel unsurlar, kelime anlamlarını pekiştirmek için kullanılır. Öğretmen hedef kelime duyulduğunda ona eşlik eden bir görsel gösterir **(OB4)**. Kelime tekrarı için interaktif oyun veya uygulamalar kullanılabilir **(E2.5, OB2)**. Hedeflenen kelimeler bu süreçte algılandıktan sonra öğrenciler hedef sözcükleri doğal bir biçimde kullanmak için etkileşimli tahtada gösterilen görselleri inceleyebilir. Öğrenciler bu görsellere bakarak karışık olarak verilmiş kelimelerden o görsel ile eşleşeni bulabilir **(KB2.7)**. Öğrenciler sıra arkadaşlarıyla iletişim sürecine geçerek görsellerde verilen hedef sözcüklerden seçim yapıp basit bir soru-cevap alıştırmaları yapabilir **(SDB2.1, D11.1)**.

Değerlendirme için görsel temelli sınıflandırma aktiviteleri kullanılabilir. Öğrenciler kelimelere denk gelen çizimler yapabilir **(E3.3)**. Bu aktiviteler ve çizimler sınıf içerisinde kendileri ve arkadaşları tarafından değerlendirilebilir **(SDB3.1)**.

ADG.7.2.DBS.

“Okulum” temasında öğrencilerin dikkatini “Okulumda Günler” ve “Öğretmenlerimi Tanıtıyorum” alt temalarında geçen dil bilgisi unsurlarına çekmek için dinleme bölümünde kullanılan şarkı / kayıt, öğrencilere bir kez daha dinletilir veya izletilir. Öğrenciler şarkıyı dinlerken öğretmen hedeflenen ifadelerin olduğu yerlerde durur, ifadeleri vurgulu bir şekilde tekrar eder ve öğrencilere tekrar ettirir **(E3.2)**. Burada anlamı pekiştirmek için görseller veya vücut dili kullanılabilir **(KB2.2)**. Bu süreçte dil yapılarının kuralları açıklanmaz, bu yapıların bağlam içinde doğal olarak fark edilmesi sağlanır **(KB2.4, KB2.10)**.

“Okulum” temasında yer alan okul, okulda günler ve öğretmenleri tanıtmak ile ilgili nesneleri içeren görseller üzerinden eşleştirme etkinliği yapılır. Öğrenciler dinledikleri cümleleri doğru görsellerle eşleştirebilir, ilgili nesneleri işaretleyebilir ve hangi ifadenin hangi görsele ait olduğunu sözlü olarak belirtebilir **(KB2.7, KB2.8)**. Bu etkinlik sayesinde hedef dil parçaları kuralları bilinmeden fark edilerek ayırt edilir **(OB1)**.

Aynı yapıya sahip cümleler gruplandırılarak tekrar edilir. Öğrenciler sırayla cümleleri sesli olarak söyler, arkadaşlarının tekrarlarını dinler ve birlikte tekrar ederek işitsel farkındalık geliştirir. Bu süreçte benzer dil yapılarının fark edilmesi sağlanır **(E2.5, SDB2.2)**. Bu temada öğretmen öğrencilerden işaret sözcüğü içeren bir cümle söylediğinde yeşil kart, işaret sözcüğü içermeyen bir cümle söylediğinde ise kırmızı kart göstermelerini isteyerek öğrencilerin konuyu pekiştirmelerini sağlar **(E3.1)**. Ardından öğrencilerin fark ettiği ve pekiştirdiği bu yapıların bağlam içinde kullanılmaları sağlanır. Bunun için iletişim temelli aktiviteler veya oyunlar kullanılır **(SDB2.1, D6.1)**.

Öğrenciler etkileşimli tahtada gösterilen resimleri inceler ve tahtada karışık olarak verilen cümlelerden uygun olanlarla bu resimleri eşleştirir. Bu dil bilgisini içeren cümleler, beden dili kullanılarak fiziksel olarak canlandırılır. Öğretmen “Bugün hangi gün?” gibi sorular sorar ve öğrencilerin, soruların cevaplarını göstermesini ister. Öğrenciler sıra arkadaşları ile aynı yapıda cümleler kurarak kısa ve basit diyaloglar yapabilir. Böylece dili kendiliğinden, doğal ve gerçek şekilde kullanmış; fiziksel olarak canlandırmış ve gerçek iletişim süreçlerine aktarmış olurlar **(E2.1, SDB1.2)**. Bu aktiviteler sonunda öğretmen ve sınıftaki diğer öğrenciler, birbirine yapıcı geri bildirim verir **(D14.2, D16.1)**.

ADG.7.2.O.

“Okulum” temasında öğretmen “Okulumda Günler” ve “Öğretmenlerimi Tanıtıyorum” alt temalarına dair görseller ve destekleyici ipuçları sunarak öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirir **(OB4)**. Öğrenciler okuma parçasını hızlı bir şekilde tarar ve öğrendikleri harf, kelime ve dil bilgisi unsurlarını fark etmeye çalışabilir **(OB1)**. Bu unsurlardan bildiklerini ifade eder. Ardından öğrencilerin “Parçadaki öğrencilerin hangi özellikleri var?”, “Hangi günler okula gidiyorsun?” gibi sorularla görseller ile içerik arasında ilişki kurmaları sağlanır **(KB2.2)**. Öğrenciler içeriğin konusu hakkında tahminlerde bulunur **(KB2.12)**.

Öğrenciler kişiler, ifadeler ve nesnelere dikkat ederek görseller yardımıyla tahminlerini sürdürür **(E1.1)**. Öğretmen, öğrencilerin okuma parçasını veya diyalogu sessiz ve dikkatli bir şekilde okumalarını ister **(E3.2, D13.1)**. Alt temaların ve hedef kelimelerin fark edilmesi beklenir. Öğrenciler tümcelerdeki bilgilere dayanarak basit çıkarımlar yapar **(KB2.10)**. Bunların doğruluğunu öğretmenin ve akranlarının yardımıyla kontrol eder. Böylece içeriğin konusu genel olarak algılanır ve basit ve temel ayrıntılar fark edilir **(E2.1, SDB1.2)**.

Öğrenciler tahminlerini içerik ile karşılaştırarak bunların doğruluğunu kontrol eder **(KB2.7)**. Metinde yer alan öğeler tablo, şema ve görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır. Alt temalar ve diğer hedeflenen öğeler belirli bir düzen içinde yerleştirilir **(KB2.5)**. Bu öğeler basit kategoriler altında sınıflandırılır, benzerlik ve farklılıklar üzerinden karşılaştırmalar yapılır **(KB2.14)**. Bu süreçte öğrencilerin içerikteki yatay ve dikey ilişkileri keşfedebilmesi için rehber sorular sorulur, görseller ve kısa etkinlikler kullanılarak öğrencilerin okuduğunu anlama ve içselleştirmeleri sağlanır **(OB1)**.

Okuma parçası ve diyalogu okuduktan sonra öğrenciler açık uçlu soruları yanıtlama, cümle tamamlama, boşluk doldurma gibi alıştırmaları yapabilir. Aynı zamanda öğrenciler kelime ve dil bilgisi ile ilgili bilgilerini pekiştiren çalışmalar yapabilir **(E3.1)**. Öğrenciler fikirlerini paylaşır, yaptıkları alıştırmalarda hataları varsa bunları düzeltir **(KB2.1)**. Öğretmen en son aşamada öğrencilerin yaptığı hatalar üzerine yapıcı geri bildirim verir **(SDB1.2, SDB3.2)**.

ADG.7.2.K.

“Okulum” temasında öğrenciler önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek için “Okulumda Günler” ve “Öğretmenlerimi Tanıtıyorum” alt temaları ile ilgili hedeflenen öğeleri görseller ve destekleyici unsurlar vasıtasıyla hatırlar ve mevcut içerikle ilişkilendirir **(KB2.2)**. Ardından temalar ve hedef kelimeleri içeren kısa konuşma modelleri sunulur. Öğrenciler konuşma modellerini dinler veya izler, bu içerikleri bireysel veya grup olarak tekrar ederek içeriğe aşina olur **(SDB2.1)**. Böylece sözlü üretime hazırlık yapmış olur.

Öğrenciler önceden verilen modeli taklit ederek yeni bir içerik tasarlar, öğretmenin verdiği geri bildirimler ve destekleyici öğeler yardımıyla hazırladıkları bu yeni içeriği düzenler **(SDB1.2, SDB1.3)**. Böylece öğrenciler kelime veya cümleleri anlamlı ve doğru bir şekilde kullanır **(KB1)**. Öğrenciler; doğru telaffuz, söylem biçimleri, hedef sözcükler ve dil parçalarını seçerek kullanır **(E1.5, E1.6, D16.1)**. Bağlama uygun içeriği doğal ve gerçekçi biçimde sunmak için öğrencilere destek verilir **(E3.2)**. Burada öğrencilerden mesajları dinleyici için basit ve net olarak ifade etmeleri beklenir. Öğrencilerin hazırlıksız konuşma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanabilmeleri, hazırlıklı konuşma durumlarında ise belirledikleri içerikleri düzenleyerek doğal ve anlaşılır biçimde sunabilmeleri desteklenir **(SDB3.1)**.

İkili veya küçük grup çalışmaları yapılır **(SDB2.2)**. Öğrenciler temaya ilişkin hedeflenen öğeleri belirler, bu öğeleri sınıflandırır ve ortak bir sunum hazırlar **(D4.1, KB2.5)**. Böylece bilgileri yeniden düzenlemiş olurlar ve bu yeniden yapılandırılmış bilgileri doğru şekilde sözlü iletişimde kullanırlar **(KB2.14)**.

Sürecin sonunda öğrencilerin konuşma etkinliklerine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerini paylaşımları sağlanır **(SDB1.1)**. Öğrencilerden hangi ifadeleri doğru kullandıklarını, hangi noktalarda zorlandıklarını ve kendilerini nasıl geliştirebileceklerini ifade etmeleri beklenir. Bu süreçte yapılan çalışmaların yorumlanması ve anlamlandırılması desteklenir **(E2.4)**. Öğretmen “Bugün ne öğrendiniz?” gibi sorular sorarak öğrencilerin alt temalara ilişkin sorulara cevap vermesini sağlar **(KB2.3)**. Öğretmen ile akranlar süreç içinde ve süreçten sonra geri bildirim verir **(D14.2)**.

ADG.7.2.Y.

“Okulum” temasında öğrenciler önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek için

“Okulumda günler” ve “Öğretmenlerimi tanıtıyorum” alt temaları ile ilgili hedeflenen öğeleri görseller ile destekleyici unsurlar vasıtasıyla hatırlar ve mevcut içerikle ilişkilendirir **(KB2.2)**. Öğretmen, öğrencilere yazmaları istenen görevin tam olarak ne olduğunu net bir dille anlatır **(E3.2)**. Öğrencilerden yazılması istenen cümle veya parçaya benzeyen bir modeli incelemeleri istenir. Öğrenciler bu metinleri taklit ederek benzer içerikleri yeniden yazarlar **(SDB1.2)**.

Daha sonra öğrenciler hazırlıksız yazma etkinlikleriyle model metinleri örnek alarak kısa cümleler veya metinler oluşturur **(KB1)**. Yazma sürecinde öğrenciler, verilen yazma türüne uygun basit kelimeleri ve dil yapılarını seçerek kullanır **(E1.2, D16.1)**. Süreçte rehberlik, örnek metinler ve kısa yazma etkinlikleriyle öğrencilerin yazılı anlatım becerileri desteklenir. Bu aktivite sırasında öğretmen; öğrencilerin yapısal özelliklere, söylem biçimlerine ve noktalama işaretlerine yazma türüne uygun olarak dikkat etmelerini sağlar. Yazma görevinin sonunda öğrenciler, temaya uygun basit mesajları iletmış olur **(SDB1.3)**.

Öğrenciler bu modele bakarak çalışma yaptıktan sonra bilgilerin benzerlerini farklı bağlamlarda bireysel olarak yeniden düzenleyerek kullandıkları özgün bir ürün ortaya çıkarır **(E1.3, SDB1.1, KB2.6)**. Ardından yazılı içeriklerin farklı bağlamlarda yeniden düzenlenmesi sağlanır. Yazılan ifadeler değiştirilerek okul, okulda günler, öğretmenleri tanıtmak gibi hedeflenen öğeler tanımlanır ve metinler genişletilebilir **(SDB2.3, KB2.9, KB2.13)**. Bu süreçte yazılı bilgilerin yeniden yapılandırılması ve paylaşılması desteklenir **(SDB2.1)**. Öğrencilerin yazdıkları metinleri arkadaşlarıyla paylaşabilmeleri ve yazılı iletişim kurabilmeleri sağlanır **(E2.4)**.

Küçük grup çalışmaları yapılır. Grup içinde yazılan metinler paylaşılabılır, birlikte gözden geçirilebilir ve ortak metinler oluşturulabilir **(SDB2.2, D4.1)**.

Yazma sürecinin bu aşamasında öğrenciler bilgi, deneyim, duygu ve düşüncelerini bireysel olarak aktararak poster, mesaj, şarkı gibi pratik, otantik ve yaş seviyelerine uygun çeşitli özgün ürünler ortaya koyabilir **(E2.5, D7.1)**. Hazırlanan bu ürünler akranlarla paylaşarak sınıf içi karşılıklı aktarımlar yapılır ve ortaya çıkan ürünlere ilişkin kapsamlı bir değerlendirme gerçekleştirilir. Öğretmen, öğrencilere “Bugün ne öğrendiniz?” sorusunu yönelterek öğrencilerin düşüncelerini ifade edebilmelerini sağlar. Yazılan metinler gözden geçirilerek güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken noktalar belirlenirken bu değerlendirmelerin sınıf ortamında paylaşılması ve karşılıklı geri bildirimlerde bulunulması sağlanır **(D1.1, KB2.15)**. Öğretmen yazma süreci ve ürün hakkında yapıcı geri bildirimler verir **(SDB3.2)**.

Performans görevi olarak öğrencilerden temada öğrendikleri günleri ve sıfat tamlamalarını kullanarak kapsamlı bir tablo hazırlaması istenebilir. Bu görevde öğrencilerin haftanın günlerini doğru sırayla yerleştirmesi ve her güne ait sıfat tamlamalarını temada verilen hedef sözcükleri kullanarak oluşturması beklenir. Ayrıca öğrencilerden hazırladıkları tabloda haftanın yedi günü için her güne üçer cümle kurması istenebilir. Hazırlanan bu tablo üzerinden öğrencilerin verileri doğru telaffuz ederek kısa bir sunum yapmaları beklenir. Bu performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarının işlevsel biçimde kullanımı, yazılı ve / veya sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba, süreç içindeki ilerleme gibi ölçütleri içeren analitik veya bütüncül dereceli puanlama anahtarı ya da gözlem formu ile değerlendirilebilir. Performans görevi sürecinde öğrencilerin daha aktif katılım göstermelerini desteklemek amacıyla öz değerlendirme veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Okulumda Günler ve Öğretmenler Hakkında Görsel Destekli Sunum

Öğrencilerin “Okulumda Günler” ve “Öğretmenlerimi Tanıtıyorum” alt temalarını içeren kapsamlı sözlü sunumlar hazırlayıp sunmaları istenebilir. Öğrenciler sunumu yaparken görsellerden ve videolardan faydalanabilir. Öğrenciler, aşağıdakine benzer bir sunum hazırlayabilir:

ШІЭНЫГЪЭМРЭ ХАБЗЭМРЭ ЯУНЭ

Сиеджапэ сэ симылэмэ, сьд сшэщтыгъэр? Непэ Блыпэ, мафэм икьежъапэ. Пчэдыжым тыгъэр кыкыоклы, сэ сиеджапэ гьогу сьтехьа. Тиеджапэ егъэджакло дэгъу бэу шылэх. Ахэр тэ тыгуклэ шлу тэлэгъух, сыда плэмэ ахэр тегъэсэ. Фатимэт, тиадыгабзэ егъэджаклор, цыфы кыхьэ ыкли инапэ дахэ. Ар мафэ кьэс гушлоу тидэж кьакло. Ащ кьытидорэ гущылэхэр тэ тыгу рихьых, тихабзэ зыщыдгъэгъупшэрэп. Гьубдж мафэм математикэ теджэ. Тиегъэджаклор цыфы гу шъабэ ыкли акылышлу. Ар клэкломи, ышъхьэц шлуцлэми, ынапэ тет нэбзыхэм шлэныгъэр кьагъэлыагъо. Бэрэскэжый ыкли Мэфэку мафэхэм шлэныгъэм ыкли орэдым ташеджэ. Егъэджакло ныбжьыклэхэм тадэджэгъу. Бэрэскэшхо мафэр тимафэ ин. Спортым тыщэджэгъу, тылэпкъ зэфэшъхьафхэр зэгъусэу тызэдэлажэ. Егъэджаклохэр еджапэ идэхагъэх. Ахэр одых е пщэрых, кыхьэх е клэкдох, жьых е клэх, ау пстэуми шлэныгъэм яунэ. Мэфэзакьомрэ Тхьаумафэмрэ – зыгъэпсэфыгъо мафэх. Унэм сис, сиунагъо сьдэлэпылэ. Т.В. сеплэы е тхыль седжэ.

2. Etkinlik: Metin Hazırlama

Öğrencilerden alt temalar hakkında bir metin hazırlamaları istenebilir. Bu metin sayesinde öğrenciler hem hedeflenen kelime ve dil bilgisi yapılarını pekiştirecek hem de dil becerilerini geliştirecek daha ileri düzey yapıları (edebî tasvirler, kültürel deyimler vb.) görme fırsatı bulabilecektir. Öğretmen, süreç boyunca zenginleştirme çalışmalarının sonuçlarını gözlemleyebilir.

Destekleme

1. Etkinlik: Kartları Sınıflandırma ve Eşleştirme

“Okulum” temasında öğrencilere “Okulumda Günler” ve “Öğretmenlerimi Tanıtıyorum” alt temalarındaki hedef kelimeleri içeren iki farklı kategoride kartlar dağıtılabilir. Öğrenciler bu kartları sınıflandırarak doğru kelimelerle eşleştirebilir. Böylece yazma konusunda desteğe ihtiyacı olan öğrencilerin hedef dildeki kelimeleri daha anlaşılır bir şekilde pratik yapmaları sağlanmış olur.

2. Etkinlik: Eksik Harfleri Tamamlama

Öğrenciler, kelimelerin tamamını yazmak yerine tahtada gösterilen resimlerin altına bazı harfleri eksik bırakılmış kelimeleri tamamlama çalışması yapabilir (Сыхьат, уахьтэ, щэджагъо, кьэтэджын, шхэн, еджэн, чьыен, пчыхьэ, пчэдыжы). Kelimeler tamamlandıktan sonra öğrencilerden bu sesleri ve kelimeleri seslendirmeleri istenebilir.

ÖĞRETMEN
YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. TEMA: ŞEHRİM

Alt Temalar: Şehirdeki Dükkânlar, Alışveriş Yapıyorum

Bu tema, öğrencilerin Adigece dil becerilerini geliştirmelerini, dile ilişkin temel bilgi ve becerilerini pekiştirmelerini amaçlamaktadır. Tema kapsamında öğrenciler; şehirdeki dükkânlar, alışveriş yapıyorum gibi günlük yaşamdan seçilen bağlamlar aracılığıyla temel iletişim ifadelerini kullanmaya yönelik öğrenme yaşantıları edinir. Aynı zamanda Adigece alfabesinde telaffuzu zor olan seslere karşılık gelen harfleri pekiştirerek bunları çeşitli sözcük ve ifadelerde kullanmaya yönelik çalışmalar gerçekleştirir. Böylece öğrencilerin temel dil yapılarını günlük yaşamla ilişkilendirerek kullanmaları desteklenirken sonraki temalarda ele alınacak dil yapılarına yönelik bir temel oluşturmaları ve Adigece alfabesine ilişkin bilgilerini pekiştirmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma, YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma, YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma, YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma, YDAB2. Okuma-Anlamlandırma, YDAB3. Konuşma-Anlatma, YDAB4. Yazma-Anlatma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.2. Bağımsızlık, E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E1.6. Seçicilik, E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E2.4. Güven, E2.5. Oyunseverlik, E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma, E3.3. Yaratıcılık

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarılma (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.1. Uyum, SDB3.2. Esneklik, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler

D1. Adalet, D4. Dostluk, D6. Dürüstlük, D7. Estetik, D8. Mahremiyet, D10. Mütevazılık, D11. Özgürlük, D14. Saygı, D17. Tasarruf

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım, Fen Bilimleri, Görsel Sanatlar, İngilizce, Müzik, Sosyal Bilgiler, Türkçe

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB1. Temel Beceriler, KB2.1. Çelişki Giderme, KB2.2. Gözlemlleme, KB2.3. Özetleme, KB2.4. Çözümleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.9. Genelleme, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.12. Mevcut Bilgiye / Veriye Dayalı Tahmin Etme, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma, KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme)

7. sınıf, bütüncül yaklaşıma göre yapılandırılmıştır.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ADG.7.3.D. “Şehrim” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme – anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.7.3.SES. “Şehrim” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sesletimi seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanılır.

ADG.7.3.SÖS. “Şehrim” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sözcük seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanılır.

ADG.7.3.DBS. “Şehrim” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun dil bilgisi seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanılır.

ADG.7.3.O. “Şehrim” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.7.3.K. “Şehrim” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.
- b) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.
- c) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.7.3.Y. "Şehrim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.
- b) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.
- c) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Tema: СИКЪАЛЭ**Alt Temalar**

Сикъалэ Дэт Тучанхэр
Щэн-щэфын Сэш|ы

İşlevsel Cümle Yapıları

Сэ тучаным сэк|о.
Мые килограмрэ хьалыгьурэ сыфай.
Ащ иуасэ тхьапш?
Ахьщэр мары.
Мы тучаным шыгьынхэр шы|эх.
Тучаным щэ шыпщэфышт.
Лимонит|у кьысэт.
Тлок|ырэ тфырэ лира мэхьу.
Ар лъап|э дэд!
Мыщ нахь пыут шы|а?

Basit Soru Sorma ve Cevap Verme

Али: Уумафэ ш|у!
Щак|о: Уумафэ ш|у! Сыг уфая?
Али: Хьалыгьуит|урэ щэрэ сыфай. Тхьапш мэхьу?
Щак|о: Лира пшык|утфы мэхьу.
Али: Мары ахьщэр. Опсэу.
Аслъан: Уумафэ ш|у, Данэ.
Данэ: Уумафэ ш|у, Аслъан! Тыгэ уклора?
Аслъан: Тучаным сыклонэу сыфай. Ар тыгэ шы?
Данэ: Тучаныр банкым пэблэгьу, урамым ик|эухым мет.
Аслъан: Опсэу, Данэ!

Щак|о: Къеблагьэ! Сыг къэпщэфышт?
Еджак|о: Уумафэ ш|у! Хьалыгьуищ сыфай.
Щак|о: Мары хьалыгьухэр.
Еджак|о: Ууасэр тхьапш?
Щак|о: Лира пшык|утфы мэхьу.

Щэфак|о: Мы гжанэ хьаплъым ууасэр тхьапш?
Щак|о: Ар лъап|э, лира т|ок|ищрэ пшырэ мэхьу.
Щэфак|о: Ау мо шхьуант|эр пыут нахь?
Щак|о: Тэрэз, ар лира т|ок|ум|у.
Щэфак|о: Хьун, ар сыщэфышт.

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

1. Зэпхы "-рэ" ("ve" Bağlacının Kullanımı): шэрэ хьалыгьурэ
2. Паджеж (Bulunma Durumu -м гэм Уарысının Kullanımı): къалэм гэм тучан

Sesletim

1. Hedeflenen Sesler: т|-п|-хь
2. Farklı Seslerin Sesletimi ve Telaffuzu: т|-п|-хь
3. Vurgu ve Tonlama: "Ve" bağlacı anlamı veren ek olan -рэ ekinin ve bulunma durumunda kullanılan -м дэт уарысının bulunduğu cümlelerde vurgu ve tonlamayı ayırt edebilme: Шэ-рэ хьалыгьу-рэ, Къалэм дэт тучан.
4. Tekrar ve Taklit Yoluyla Otomatikleştirme: Kısa diyalog ve ek alan ve ek almayan sözcük örneklerinin doğru sesletimle tekrarı. Telaffuzu zor olan 3 sesin karşılığı olan harflerin tekrarı. Basit cümle ve kelimelerin farklı bağlamlarda doğal telaffuzla kullanımı.
5. Sesletim ve Yazım ilişkisi: Sözcükleri doğru okuyup yazarken ses-harf eşleşmesini fark etme.

Kelimeler

Тучан, щэн-щэфын, уасэ, лъап|э, пыут, пчъагьэхэр (1-100)

İlkeler Öğretim süreci, öğrencilerin günlük yaşam deneyimlerinden hareketle anlamlı bağlamlarda ve iletişim odaklı olarak planlanmalıdır. Dil yapıları, açık kural öğretiminden ziyade bütüncül bir yaklaşımla doğal kullanım örnekleri üzerinden sezdirilmeli; öğrencilerin dili farklı iletişim durumlarında işlevine uygun biçimde kullanmaları desteklenmelidir. Öğrenme yaşantıları, öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini bütüncül olarak geliştirecek şekilde düzenlenmeli; öğrencilerin dili etkileşim içinde kullanmalarına fırsat sağlayan uygulamalara yer verilmelidir.

Öğretim süreci, öğrencilerin bireysel özellikleri ve hazırbulunuşlukları dikkate alınarak planlanmalı; uygun görsel, işitsel ve yazılı materyallerle desteklenmelidir. Süreç, öğrencilerin sözcükten cümleye ve kısa metinlere uzanan aşamalı bir gelişim göstermelerini ve Adigeceyi farklı bağlamlarda etkili ve uygun biçimde kullanmalarını destekleyecek şekilde yapılandırılmalıdır.

Anahtar Kavramlar şehrim, dükkan, alışveriş, iletişim

**ÖĞRENME
KANITLARI
(Ölçme ve
Değerlendirme)**

Bu temada öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu, ses kaydı çalışmaları, öz / akran / grup değerlendirme formları ile değerlendirilebilir.

1. Performans Görevi: Hedef Sesler ile Alışveriş Rutini Çalışması

Öğrencilerin alt temalar kapsamında telaffuzu zor olan 3 ses ve bu seslere karşılık gelen harflerin yazımını ve sesletimini pekiştirmesi amacıyla Kiril temelli Adige alfabesi çalışması yapmaları istenebilir. Öğrencilerden bu 3 zor harfi içeren ve şehirlerindeki dükkânları ve alışveriş anlatan kelimelerin yer aldığı bir çalışma kâğıdı hazırlaması istenebilir. Çalışma kâğıdında bu 3 harfi sırasıyla yazmaları ve yanına tekrar çalışması yapmaları beklenmektedir. Yazma çalışmasından sonra öğrencilerden bu harflerin sesletimini net bir şekilde vurgulayarak bir ses kaydı alması istenebilir. Bu aşama tamamlandıktan sonra öğrencilerden ikinci bir çalışma kâğıdı hazırlamaları istenebilir. İkinci kâğıtta öğrencilerin öğrendikleri kalıpları kullanarak kendi alışveriş rutinlerini anlatan kısa bir diyalog veya metin yazmaları beklenmektedir. Yazma çalışması bittikten sonra öğrenciler; metindeki cümleleri ilk seferde doğal bir konuşma tonuyla, ikinci seferde ise hedef alınan 3 zor sese özellikle dikkat ederek kayıt altına alabilir. Performans görevi; teslim zamanı, doğruluk, göreve katılım, çaba, süreç içindeki ilerleme, düzen ölçütlerine göre değerlendirilebilir. Değerlendirme aracı olarak analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu kullanılabilir. Öğrencilere performans görevi incelendikten sonra geri bildirim verilir ve öğrencilerin duygu ve düşüncelerini paylaşmaları istenebilir.

2. Performans Görevi: Hayalindeki Dükkân ve Alışveriş Poster ve Sunumu

Bu performans görevi kapsamında öğrendikleri kavramları günlük hayata aktarabilmeleri amacıyla öğrencilerden hayallerindeki bir çarşının posterini hazırlamaları beklenmektedir. Hazırlanacak bu posterde tema boyunca öğrenilen dükkânların yer alması ve her dükkânın içerisinde satılan ürünlerin, fiyat etiketleriyle birlikte görselleştirilmesi temel şarttır. Çalışmanın ilk aşamasında dükkân isimleri, ürün kategorileri ve fiyatlandırma arasındaki ilişkinin görsel bir bütünlük içinde sunulması istenebilir. Öğrenciler bu poster tasarlarken sadece görsel öğelerden yararlanmayacak aynı zamanda hedef kelimeleri kullanarak hazırladıkları kavramları açıklayan kısa bir sunum gerçekleştireceklerdir.

Görevin ikinci aşamasında öğrencilerden belirledikleri ürünler ve fiyat etiketlerini içeren, hedef kelimelerin aktif kullanıldığı en az ikişer adet özgün diyalog kurmaları istenebilir. Bu diyaloglar ve sunum süreci boyunca öğrencilerin verileri doğru telaffuz etmeleri, kavramları bağlama uygun ve işlevsel bir şekilde kullanmaları beklenir.

Değerlendirme sürecinde yazılı ve sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade becerisi, öğrencinin sürece katılımı, sergilediği çaba, gelişim düzeyi gibi ölçütleri içeren analitik veya bütüncül dereceli puanlama anahtarı kullanılabilir. Ayrıca öğrenciyi merkeze alan bir yaklaşım sergilemek için sürecin sonunda öz değerlendirme ve akran değerlendirme formlarına yer verilebilir.

Temel Kabuller

Öğrencilerin Kiril temelli Adige alfabesindeki telaffuzu zor 3 sesi ve bu seslere karşılık gelen harfleri önceden tanıyacakları ve bu harflerin Türk alfabesindeki benzerleriyle olan ortak ve farklı yönlerini fark edecekleri varsayılır. Bu temada şehirdeki dükkânlar ve alışveriş yapmak ile ilgili günlük yaşamda kullanabilecekleri bazı temel sözcüklere aşina oldukları kabul edilir. Bu temada öğrenme-öğretme sürecinin temel kabullerinden biri; her öğrencinin öğrenme hızı, ilgisi ve ön bilgisi bakımından farklı olduğudur.

Tema dilin sadece bir iletişim aracı olmadığını aynı zamanda kültürü ve kimliği taşıyan bir değer olduğunu kabul eder. Öğrencilerin etkin katılım sağlayabilmesi ve aktif öğrenebilmesi, temanın bir diğer temel kabulüdür.

Ön Değerlendirme

Süreci “Şehrim” teması ön değerlendirme sürecinde öğrencilerin temaya ilişkin ön bilgileri çeşitli etkinliklerle gözlemlenebilir. Bu süreçte öğrencilerin şehirdeki dükkânlar ve alışverişe yönelik mevcut bilgi ve deneyimleri incelenebilir. Görseller, kısa videolar, kavram kartları gibi materyaller kullanılarak öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri hakkında fikir edinilebilir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğrencilerin ihtiyaçları dikkate alınarak ders sürecinde kullanılacak öğrenme materyalleri gerektiğinde yeniden düzenlenebilir.

Köprü Kurma Öğretim sürecinin başlangıcında öğrencilerin ön öğrenmelerini harekete geçirmek amacıyla görsel, işitsel veya çoklu ortam materyallerinden yararlanılabilir. Bu materyaller aracılığıyla öğrencilerin hedeflenen kelime, ifade ve dil yapılarına dikkatleri çekilebilir; gözlem yapmaları, tahminlerde bulunmaları ve önceki öğrenmelerinden hareketle yeni öğrenmeleri anlamlandırmaları desteklenebilir. Süreç boyunca öğrencilerin merak duygularını harekete geçirecek ve öğrenmeye aktif katılımlarını destekleyecek uygulamalara yer verilebilir. Öğrencilerin günlük yaşam deneyimleri ile yeni öğrenmeleri arasında ilişki kurmalarına fırsat sunulabilir. Böylece öğrencilerin yeni bilgileri önceki öğrenmeleriyle ilişkilendirmeleri, dili anlamlı bağlamlarda değerlendirmeleri ve öğrenme sürecine etkin katılım göstermeleri desteklenebilir. Bu süreç, öğrencilerin yeni bilgileri önceki bilgi ve deneyimleriyle ilişkilendirerek öğrenmelerini anlamlı hâle getirmelerine katkı sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları **ADG.7.3.D.**

Öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla “Şehrim” temasının “Şehrimdeki Dükkânlar” ve “Alışveriş Yapıyorum” adlı alt temalarını yansıtan görseller sınıf ortamına getirilir veya etkileşimli tahta üzerinden sunulur (**E1.1, OB2, OB4**). Ardından “Bu dükkân ne dükkânı?”, “Bu ürünün fiyatı ne kadar?” gibi sorularla görseller ile içerik arasında ilişki kurmaları sağlanır (**KB2.8**). Öğrenciler bu görseller hakkında konuşur ve şehir ortamına ilişkin yaşantılarını hatırlar. Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin etkin hâle getirilmesi hedeflenir. Sunulan görsel ve işitsel ipuçları ile öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimleri arasında basit ve somut ilişkileri fark edebilmeleri sağlanır (**E3.1, KB2.10**).

Dinleme / izleme içeriğine ait kısa ön izleme görselleri, anahtar ipuçları veya sessiz kesitler sunularak içeriğin konusu, içerikte yer alabilecek kişiler, mekânlar, eşyalar ve temel ifadelerle ilişkin tahminlerde bulunulması istenir. Böylece önceki bilgi ve deneyimlere dayalı tahminler oluşturulması sağlanır (**KB2.11, KB2.12**). Ardından “Şehrim” temasına uygun, sosyal etkileşim durumları içeren kısa bir şarkı / kayıt dinletilir veya izletilir. Bu süreçte içeriğin genel konusunun bütüncül olarak algılanması beklenir (**E3.2, KB2.16**).

Dinleme / izleme sonrasında içerikte yer alan kişi, mekân, eşya ve temel ifadeler; görseller, kartlar ve eşleştirme etkinlikleri aracılığıyla yeniden sunulur. Bu sayede içerikteki somut, basit ve temel bileşenlerin tanınması sağlanır (**KB2.2**). Dinleme / izleme sürecinin ardından başlangıçta oluşturulan tahminlerin gözden geçirilmesi ve doğruluğunun kontrol edilmesi sağlanır (**E3.1, KB2.4**). İçerikte yer alan öğeler (kişiler, mekânlar, eşyalar, ifadeler); tablo, şema, pano gibi görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır ve bu bileşenlerin bütün içinde konumlandırılması sağlanır (**KB2.5, KB2.7**). İçerikteki unsurların basit kategoriler altında sınıflandırılması sağlanır. Bu unsurlar arasında temel ve basit karşılaştırmalar yapılması desteklenir (**KB2.7**). Ayrıca kişi-mekân, eşya-mekân, ifade-durum ilişkileri gibi somut, basit, yatay ve dikey ilişkilerin tanınması sağlanır (**KB2.8**). Son aşamada içeriğin, öğrencilerin kendi yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilmesi sağlanarak bireysel olarak içselleştirilmesi desteklenir (**SDB1.1**).

Dinleme / izleme ve anlamlandırma sürecine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerin basit ifadelerle paylaşılması istenir (**SDB2.1**). Gönüllü öğrenciler tarafından sınıf içi paylaşımlar yapılabilir (**E2.4**). Ardından ikili veya küçük grup çalışmaları gerçekleştirilerek öğrenciler

ne anladıklarını, hangi unsurları fark ettiklerini ve sürece ilişkin görüşlerini karşılıklı olarak paylaşabilirler **(SDB2.2)**. Bu süreçte basit geri bildirimlerde bulunulması desteklenir **(D1.1, D14.2)**. Son aşamada öğretmen “Bugün ne öğrendiniz?” sorusunu yönelir. Etkileşim süreci yönlendirilir, öğrencilerin aktif katılımı teşvik edilir ve iş birliğine dayalı yansıtma süreci yapılandırılır **(SDB1.3)**.

ADG.7.3.SES.

“Şehrim” temasına yönelik sesletim seçme-kullanma süreci “Şehrimdeki Dükkânlar” ve “Alışveriş Yapıyorum” alt temalarını yansıtan görsellerin getirilmesiyle başlatılır **(OB4)**. “Şehrim” temasında öğretmen öğrencilere sesletim kısmında hedeflenen sesleri fark ettirmek için seslerin vurgulandığı bir kaydı dinletir veya izletir. Öğretmen, hedeflenen seslere vurgu yaparak öğrencilerin bu seslere dikkat etmelerini ister **(E3.2)**. Dinleme sonrasında duyulan sesler sınıfça tekrar edilir ve hangi seslerin duyulduğu belirlenir. Burada Türkçe ile benzeyen sesler veya yansımalar kullanılabilir **(E1.1)**.

Öğrenciler, öğretmen rehberliğinde bu sesletim unsurlarını ve hedef sesleri özellikle hedef kelimelerin içinde kullanarak tekrar edebilir ve doğru telaffuzlarını pekiştirir **(KB1)**. Öğrenciler hedef sesleri, hedef sözcükler içinde önce bireysel olarak sonra toplu bir şekilde doğru sesletimle ifade eder ve bu etkinlik, işitsel doğruluğu pekiştirir **(KB2.4)**.

Öğrenciler farklı konuşma örneklerinde aynı sesletim özelliklerini duyduklarında bunları tanımaya çalışır **(KB2.2)**. Birinci grupta hedeflenen sesleri tanımaya yönelik olarak öğrencilerle doğru sesleri duyduklarında yeşil, yanlış sesi duyduklarında ise kırmızı kartı kullandıkları bir kart oyunu oynanabilir **(E2.5, D17.1)**. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına dair aşinalık kazandırılır **(KB2.1)**.

Öğretmen hedef sesleri doğru şekilde telaffuz eder ve öğrencilerden bu sesleri doğru bir şekilde taklit etmelerini ister **(E2.2, E1.4)**. Öğretmen etkileşimli tahtada hedef seslerin bulunduğu ve bulunmadığı kelimelere ait görselleri açar. Ardından öğrencilerle, bu kelimelerde hedef seslerin bulunup bulunmadığına ilişkin sözlü alıştırmalar yapar **(OB4)**. Öğretmen, bu görsellere dayanarak kelimeleri veya harfleri hedef seslere vurgu yaparak okur ve öğrencilerden bunları tekrar etmesini ister **(E1.5)**. Böylece öğrenciler bu seslere kendileri karar vererek onları doğru, gerçek ve tabii bir şekilde kullanabilir; harfleri sırasıyla doğru olarak tanırlar ve söyler. Bunun ardından değerlendirme süreci için öğrencilerin sınıf içerisinde harfleri okumaları veya evde sesletimi kayıt altına almaları istenebilir **(SDB3.3, D8.2, KB2.15)**. Bu kayıtlar sınıfta paylaşılabilir; kayda öğrencinin kendisi, sınıf arkadaşları ve öğretmen yapıcı geri bildirim verir **(D14.2)**.

ADG.7.3.SÖS.

“Şehrim” temasına yönelik sözcük seçme-kullanma süreci, “Şehrimdeki Dükkânlar” ve “Alışveriş Yapıyorum” alt temalarının ve hedef kelimelerin yer aldığı görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır **(OB1, OB2)**. Öğrenciler dinleme ve sesletim bölümünde yaptıkları tahminleri hatırlar **(KB2.12)**. Dinledikleri şarkının / kaydın yazılı hâlini hızlı bir şekilde tarar ve görsel kaynaklar kullanarak daha önce öğrendikleri harfleri seçmeye çalışabilir **(KB2.2)**. Öğrendikleri harfleri işaretleyebilir. Öğrenciler bu içerikleri dinler ve izler, hedef sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görür.

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Özellikle hedef sesleri içeren kelimeler, doğru sesletimle hep birlikte söylenir. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına aşinalık kazandırılır **(SDB2.1)**.

Öğrenciler şarkının / kaydın yazılı hâlini tekrar inceler ve görsel kaynaklar kullanarak bilmedikleri kelimelerin anlamını tahmin etmeye çalışabilir **(KB2.11)**. Öğretmen tahtada iki liste hazırlar; listelerden bir tanesi temada hedeflenen kelimelerden, diğeri ise ikincil kelimelerden oluşur. Öğrenciler, hedeflenen kelimeler listesindeki unsurları görsel ipuçlarından yararlanarak anlamlandırmaya çalışabilir **(KB2.4, KB2.5)**. Böylece sözcüklerin kulla-

nım bağlamı algılanır **(E3.1)**.

Gerçek veya görsel unsurlar, kelime anlamlarını pekiştirmek için kullanılır. Öğretmen hedef kelime duyulduğunda ona eşlik eden bir görsel gösterir **(OB4)**. Kelime tekrarı için interaktif oyun veya uygulamalar kullanılabilir **(E2.5, OB2)**. Hedeflenen kelimeler bu süreçte algılandıktan sonra öğrenciler hedef sözcükleri doğal bir biçimde kullanmak için etkileşimli tahtada gösterilen görselleri inceleyebilir. Öğrenciler bu görsellere bakarak karışık olarak verilmiş kelimelerden o görsel ile eşleşeni bulabilir **(KB2.7)**. Öğrenciler sıra arkadaşlarıyla iletişim sürecine geçerek görsellerde verilen hedef sözcüklerden seçim yapıp basit bir soru-cevap alıştırmaları yapabilir **(SDB2.1, D11.1)**.

Değerlendirme için görsel temelli sınıflandırma aktiviteleri kullanılabilir. Öğrenciler kelimelere denk gelen çizimler yapabilir **(E3.3)**. Bu aktiviteler ve çizimler sınıf içerisinde kendileri ve arkadaşları tarafından değerlendirilebilir **(SDB3.1)**.

ADG.7.3.DBS.

“Şehrim” temasında öğrencilerin dikkatini “Şehrimdeki Dükkânlar” ve “Alışveriş Yapıyorum” alt temalarında geçen dil bilgisi unsurlarına çekmek için dinleme bölümünde kullanılan şarkı / kayıt, öğrencilere bir kez daha dinletilir veya izletilir. Öğrenciler şarkıyı dinlerken öğretmen hedeflenen ifadelerin olduğu yerlerde durur, ifadeleri vurgulu bir şekilde tekrar eder ve öğrencilere tekrar ettirir **(E3.2)**. Burada anlamı pekiştirmek için görseller veya vücut dili kullanılabilir **(KB2.2)**. Bu süreçte dil yapılarının kuralları açıklanmaz, bu yapıların bağlam içinde doğal olarak fark edilmesi sağlanır **(KB2.4, KB2.10)**.

“Şehrim” temasında yer alan şehirdeki dükkânlar ve alışveriş ile ilgili nesneleri içeren görseller üzerinden eşleştirme etkinliği yapılır. Öğrenciler dinledikleri cümleleri doğru görsellerle eşleştirebilir, ilgili nesneleri işaretleyebilir ve hangi ifadenin hangi görsele ait olduğunu sözlü olarak belirtebilir **(KB2.7, KB2.8)**. Bu etkinlik sayesinde hedef dil parçaları kuralları bilinmeden fark edilerek ayırt edilir **(OB1)**.

Aynı yapıya sahip cümleler gruplandırılarak tekrar edilir. Öğrenciler sırayla cümleleri sesli olarak söyler, arkadaşlarının tekrarlarını dinler ve birlikte tekrar ederek işitsel farkındalık geliştirir. Bu süreçte benzer dil yapılarının fark edilmesi sağlanır **(E2.5, SDB2.2)**. Bu temada öğretmen öğrencilerden içinde “ve” bağlacı geçen bir cümle söylediğinde yeşil kart, içinde “ve” bağlacı geçmeyen bir cümle söylediğinde ise kırmızı kart göstermelerini isteyerek öğrencilerin konuyu pekiştirmelerini sağlar **(E3.1)**. Ardından öğrencilerin fark ettiği ve pekiştirdiği bu yapıların bağlam içinde kullanılmaları sağlanır. Bunun için iletişim temelli aktiviteler veya oyunlar kullanılır **(SDB2.1, D6.1)**.

Öğrenciler etkileşimli tahtada gösterilen resimleri inceler ve tahtada karışık olarak verilen cümlelerden uygun olanlarla bu resimleri eşleştirir. Bu dil bilgisini içeren cümleler, beden dili kullanılarak fiziksel olarak canlandırılır. Öğretmen “Görseldeki dükkân ne dükkânı?”, “Görseldeki ürünün fiyatı ne kadar?” gibi sorular sorar ve öğrencilerin, soruların cevaplarını işaretlerle göstermesini ister. Öğrenciler sıra arkadaşları ile aynı yapıda cümleler kurarak kısa ve basit diyaloglar yapabilir. Böylece dili kendiliğinden, doğal ve gerçek şekilde kullanmış; fiziksel olarak canlandırmış ve gerçek iletişim süreçlerine aktarmış olurlar **(SDB1.2)**. Bu aktiviteler sonunda öğretmen ve sınıftaki diğer öğrenciler, birbirine yapıcı geri bildirim verir **(D14.2)**.

ADG.7.3.O.

“Şehrim” temasında öğretmen “Şehrimdeki Dükkânlar” ve “Alışveriş Yapıyorum” alt temalarına dair görseller ve destekleyici ipuçları sunarak öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirir **(OB4)**. Öğrenciler okuma parçasını hızlı bir şekilde tarar ve öğrendikleri harf, kelime ve dil bilgisi unsurlarını fark etmeye çalışabilir **(OB1)**. Bu unsurlardan bildiklerini ifade eder. Ardından öğrencilerin “Parçada hangi dükkân geçiyor?”, “Parçada hangi ürün daha pahalı?” gibi sorularla görseller ile içerik arasında ilişki kurmaları sağlanır

(KB2.2). Öğrenciler içeriğin konusu hakkında tahminlerde bulunur **(KB2.12).**

Öğrenciler kişiler, ifadeler ve nesnelere dikkat ederek görseller yardımıyla tahminlerini sürdürür **(E1.1)**. Öğretmen, öğrencilerin okuma parçasını veya diyalogu sessiz ve dikkatli bir şekilde okumalarını ister **(E3.2)**. Alt temaların ve hedef kelimelerin fark edilmesi beklenir. Öğrenciler tümcelerdeki bilgilere dayanarak basit çıkarımlar yapar **(KB2.10)**. Bunların doğruluğunu öğretmenin ve akranlarının yardımıyla kontrol eder. Böylece içeriğin konusu genel olarak algılanır ve basit ve temel ayrıntılar fark edilir **(SDB2.1)**.

Öğrenciler tahminlerini içerik ile karşılaştırarak bunların doğruluğunu kontrol eder **(KB2.7)**. Metinde yer alan ögeler tablo, şema ve görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır. Alt temalar ve diğer hedeflenen ögeler belirli bir düzen içinde yerleştirilir **(KB2.5)**. Bu ögeler basit kategoriler altında sınıflandırılır, benzerlik ve farklılıklar üzerinden karşılaştırmalar yapılır **(KB2.14)**. Bu süreçte öğrencilerin içerikteki yatay ve dikey ilişkileri keşfedebilmesi için rehber sorular sorulur, görseller ve kısa etkinlikler kullanılarak öğrencilerin okuduğunu anlama ve içselleştirmeleri sağlanır **(OB1)**.

Okuma parçası ve diyalogu okuduktan sonra öğrenciler açık uçlu soruları yanıtlama, cümle tamamlama, boşluk doldurma gibi alıştırmaları yapabilir. Aynı zamanda öğrenciler kelime ve dil bilgisi ile ilgili bilgilerini pekiştiren çalışmalar yapabilir **(E3.1)**. Öğrenciler fikirlerini paylaşır, yaptıkları alıştırmalarda hataları varsa bunları düzeltir. Öğretmen en son aşamada öğrencilerin yaptıkları hatalar üzerine yapıcı geri bildirim verir **(SDB1.2, SDB3.2)**.

ADG.7.3.K.

“Şehrim” temasında öğrenciler önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek için “Şehrimdeki Dükkânlar” ve “Alışveriş Yapıyorum” alt temaları ile ilgili hedeflenen ögeleri görseller ve destekleyici unsurlar vasıtasıyla hatırlar ve mevcut içerikle ilişkilendirir **(KB2.2)**. Ardından temalar ve hedef kelimeleri içeren kısa konuşma modelleri sunulur. Öğrenciler konuşma modellerini dinler veya izler, bu içerikleri bireysel veya grup olarak tekrar ederek içeriğe aşina olur **(SDB2.1)**. Böylece sözlü üretime hazırlık yapmış olurlar.

Öğrenciler önceden verilen modeli taklit ederek yeni bir içerik tasarlar, öğretmenin verdiği geri bildirimler ve destekleyici ögeler yardımıyla hazırladıkları bu yeni içeriği düzenler **(SDB1.2, SDB1.3)**. Böylece öğrenciler kelime veya cümleleri anlamlı ve doğru bir şekilde kullanır **(KB1)**. Öğrenciler doğru telaffuz, söylem biçimleri, hedef sözcükler ve dil parçalarını seçerek kullanır **(E1.5)**. Bağlama uygun içeriği doğal ve gerçekçi biçimde sunmak için öğrencilere destek verilir **(E3.2)**. Burada öğrencilerden mesajları dinleyici için basit ve net olarak ifade etmeleri beklenir **(D17.1)**. Öğrencilerin hazırlıksız konuşma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanabilmeleri, hazırlıklı konuşma durumlarında ise belirledikleri içerikleri düzenleyerek doğal ve anlaşılır biçimde sunabilmeleri desteklenir **(SDB3.1)**.

İkili veya küçük grup çalışmaları yapılır **(SDB2.2)**. Öğrenciler temaya ilişkin hedeflenen ögeleri belirler, bu ögeleri sınıflandırır ve ortak bir sunum hazırlar **(E1.1, D10.2, KB2.5)**. Böylece bilgileri yeniden düzenlemiş olur ve bu yeniden yapılandırılmış bilgileri doğru şekilde sözlü iletişimde kullanır **(KB2.14)**.

Sürecin sonunda öğrencilerin konuşma etkinliklerine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerini paylaşmaları sağlanır **(E2.1, SDB1.1)**. Öğrencilerden hangi ifadeleri doğru kullandıklarını, hangi noktalarda zorlandıklarını ve kendilerini nasıl geliştirebileceklerini ifade etmeleri beklenir. Bu süreçte yapılan çalışmaların yorumlanması ve anlamlandırılması desteklenir **(E2.4)**. Öğretmen “Bugün ne öğrendiniz?” gibi sorular sorarak öğrencilerin alt temalara ilişkin sorulara cevap vermesini sağlar **(KB2.3)**. Öğretmen, akranlar süreç içinde ve süreçten sonra geri bildirim verir, fikirlerini paylaşır **(D14.2)**.

ADG.7.3.Y.

“Şehrim” temasında öğrenciler önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek için “Şehrimdeki dükkânlar” ve “Alışveriş yapıyorum” temaları ile ilgili hedeflenen öğeleri görseller ile destekleyici unsurlar vasıtasıyla hatırlar ve mevcut içerikle ilişkilendirir **(KB2.2)**. Öğretmen, öğrencilere yazmaları istenen görevin tam olarak ne olduğunu net bir dille anlatır **(E3.2)**. Öğrencilerden yazılması istenen cümle veya parçaya benzeyen bir modeli incelemeleri istenir. Öğrenciler bu metinleri taklit ederek benzer içerikleri yeniden yazar **(SDB1.2)**.

Daha sonra öğrenciler hazırlıksız yazma etkinlikleriyle model metinleri örnek alarak kısa cümleler veya metinler oluşturur **(KB1)**. Yazma sürecinde öğrenciler, verilen yazma türüne uygun basit kelimeleri ve dil yapılarını seçerek kullanır **(E1.2, E1.6)**. Süreçte rehberlik, örnek metinler ve kısa yazma etkinlikleriyle öğrencilerin yazılı anlatım becerileri desteklenir. Bu aktivite sırasında öğretmen, öğrencilerin yapısal özelliklere, söylem biçimlerine ve noktalama işaretlerine yazma türüne uygun olarak dikkat etmelerini sağlar. Yazma görevinin sonunda öğrenciler, temaya uygun basit mesajları iletmış olurlar **(SDB1.3)**.

Öğrenciler bu modele bakarak çalışma yaptıktan sonra bilgilerin benzerlerini farklı bağlamlarda bireysel olarak yeniden düzenleyerek kullandıkları özgün bir ürün ortaya çıkarır **(E1.3, SDB1.1, KB2.6)**. Ardından yazılı içeriklerin farklı bağlamlarda yeniden düzenlenmesi sağlanır; metinler genişletilebilir **(KB2.9, KB2.13)**. Bu süreçte yazılı bilgilerin yeniden yapılandırılması ve paylaşılması desteklenir **(SDB2.1)**.

Küçük grup çalışmaları yapılır. Grup içinde yazılan metinler paylaşılabılır, birlikte gözden geçirilebilir ve ortak metinler oluşturulabilir **(SDB2.2, D4.1)**.

Yazma sürecinin bu aşamasında öğrenciler bilgi, deneyim, duygu ve düşüncelerini bireysel olarak aktararak poster, mesaj veya şarkı gibi pratik, otantik ve yaş seviyelerine uygun çeşitli özgün ürünler ortaya koyabilirler **(E2.5, SDB2.3, D7.1)**. Hazırlanan bu ürünler akranlarla paylaşarak sınıf içi karşılıklı aktarımlar yapılır ve ortaya çıkan ürünlere ilişkin kapsamlı bir değerlendirme gerçekleştirilir. Öğretmen, öğrencilere “Bugün ne öğrendiniz?” sorusunu yönelterek öğrencilerin düşüncelerini ifade edebilmelerini sağlar. Yazılan metinler gözden geçirilerek güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken noktalar belirlenirken bu değerlendirmelerin sınıf ortamında paylaşılması ve karşılıklı geri bildirimlerde bulunulması sağlanır **(D1.1, KB2.15)**. Öğretmen yazma süreci ve ürün hakkında yapıcı geri bildirimler verir **(SDB3.2)**.

Performans görevi olarak öğrencilerden öğrendikleri kavramları günlük hayata aktarabilmeleri amacıyla hayallerindeki bir çarşının posterini hazırlamaları beklenmektedir. Hazırlanacak bu posterde tema boyunca öğrenilen dükkânların yer alması ve her dükkânın içerisinde satılan ürünlerin, fiyat etiketleriyle birlikte görselleştirilmesi temel şarttır. Çalışmanın ilk aşamasında dükkân isimleri, ürün kategorileri ve fiyatlandırma arasındaki ilişkinin görsel bir bütünlük içinde sunulması istenebilir. Öğrenciler bu posteri tasarlarken sadece görsel öğelerden yararlanmayacak aynı zamanda hedef sözcükleri kullanarak hazırladıkları kavramları açıklayan kısa bir sunum gerçekleştireceklerdir. Görevin ikinci aşamasında öğrencilerden belirledikleri ürünler ve fiyat etiketlerini içeren, hedef sözcüklerin aktif kullanıldığı en az ikişer adet özgün diyalog kurmaları istenebilir. Bu diyaloglar ve sunum süreci boyunca öğrencilerin verileri doğru telaffuz etmeleri, kavramları bağlama uygun ve işlevsel bir şekilde kullanmaları beklenir. Değerlendirme sürecinde yazılı ve sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade becerisi, öğrencinin sürece katılımı, sergilediği çaba, gelişim düzeyi gibi ölçütleri içeren analitik veya bütüncül dereceli puanlama anahtarı kullanılabilir. Ayrıca öğrenciyi merkeze alan bir yaklaşım sergilemek için sürecin sonunda öz değerlendirme ve akran değerlendirme formlarına yer verilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Şehirdeki Dükkânlar ve Alışveriş Hakkında Görsel Destekli Sunum

Öğrencilerin "Şehrimdeki Dükkânlar" ve "Alışveriş Yapıyorum" alt temalarını içeren kapsamlı sözlü sunumlar hazırlayıp sunmaları istenebilir. Öğrenciler sunumu yaparken görsellerden ve videolardan faydalanabilir. Öğrenciler, aşağıdakine benzer bir sunum hazırlayabilir:

СИКЪАЛЭ

Сикъалэ зэман къэс нахь ины ыкӀи нахь дахэ мэхьу. Зы мафэ горэм, тыгъэр къыкъокӀызэ, сэ къалэм сыдэхьагъ. Симурэд закӀор тучан зэфэшхьафхэм сыкӀонэу арыгъэ. Апэрэу хьалыгъу тучаным сычӀэхьагъ. Хьалыгъу шӀабэрэ фабэрэ зимыкӀасэр мы къалэм убгъотышхурэп. Уасэу лира пшыкӀутфы ащэрэ хьалыгъур зэпсэури агу рехьы. Пхъэшхьэ-мышхьэ тучаным сызыкӀокӀэ, "Нарт" итучан чэзыу кӀыхьэ щылагъ. ЦӀыфыхэм пхъэшхьэ-мышхьэ къабзэхэр ащэфыщтыгъэх. Сэ килограммищ мыерэ килограммрэ ныкъорэ нэщэбэгурэ къэсщэфыгъ.

ЗэкӀэмкӀэ лира шӀэныкъо мэхьугъ. Ахъщэр естыгъ, "Тхъэм уегъэпсэу" есӀуагъ, щыгъын тучаным сежъагъ. Къалэм дэт тучанхэм уачӀэхьанымэ, цӀыфыхэм ящыӀэкӀэ-псэукӀэ дэгъоу ухащыкӀыщт.

2. Etkinlik: Metin Hazırlama

Öğrencilerden alt temalar hakkında bir metin hazırlamaları istenebilir. Bu metin sayesinde öğrenciler hem hedeflenen kelime ve dil bilgisi yapılarını pekiştirecek hem de dil becerilerini geliştirecek daha ileri düzey yapıları (edebî tasvirler, kültürel deyimler vb.) görme fırsatı bulabilecektir. Öğretmen, süreç boyunca zenginleştirme çalışmalarının sonuçlarını gözlemleyebilir.

Destekleme

1. Etkinlik: Kartları Sınıflandırma ve Eşleştirme

"Şehrim" temasında öğrencilere "Şehrimdeki Dükkânlar" ve "Alışveriş Yapıyorum" alt temalarındaki hedef kelimeleri içeren iki farklı kategoride kartlar dağıtılabilir. Öğrenciler bu kartları sınıflandırarak doğru kelimelerle eşleştirebilir. Böylece yazma konusunda desteğe ihtiyacı olan öğrencilerin hedef dildeki kelimeleri daha anlaşılır bir şekilde pratik yapmaları sağlanmış olur.

2. Etkinlik: Eksik Harfleri Tamamlama

Öğrenciler, kelimelerin tamamını yazmak yerine tahtada gösterilen resimlerin altına bazı harfleri eksik bırakılmış kelimeleri tamamlama çalışması yapabilir (Тучан, щэн-щэфын, уасэ, лъапӀэ, пыут, пчъагъэхэр (1-100)). Kelimeler tamamlandıktan sonra öğrencilerden bu sesleri ve kelimeleri seslendirmeleri istenebilir.

ÖĞRETMEN
YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. TEMA: ÜLKEM

Alt Temalar: Ülkemin Şehirleri, Ülkemin Komşuları

Bu tema, öğrencilerin Adigece dil becerilerini geliştirmelerini, dile ilişkin temel bilgi ve becerilerini pekiştirmelerini amaçlamaktadır. Tema kapsamında öğrenciler; ülkemın şehirleri, ülkemın komşuları gibi günlük yaşamdan seçilen bağlamlar aracılığıyla temel iletişim ifadelerini kullanmaya yönelik öğrenme yaşantıları edinir. Aynı zamanda Adige alfabesinde telaffuzu zor olan seslere karşılık gelen harfleri pekiştirerek bunları çeşitli sözcük ve ifadelerde kullanmaya yönelik çalışmalar gerçekleştirir. Böylece öğrencilerin temel dil yapılarını günlük yaşamla ilişkilendirerek kullanmaları desteklenirken sonraki temalarda ele alınacak dil yapılarına yönelik bir temel oluşturmaları ve Adige alfabesine ilişkin bilgilerini pekiştirmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma, YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma, YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma, YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma, YDAB2. Okuma-Anlamlandırma, YDAB3. Konuşma-Anlatma, YDAB4. Yazma-Anlatma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.2. Bağımsızlık, E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E1.6. Seçicilik, E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E2.4. Güven, E2.5. Oyunseverlik, E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma, E3.3. Yaratıcılık

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarılma (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.1. Uyum, SDB3.2. Esneklik, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler

D1. Adalet, D4. Dostluk, D6. Dürüstlük, D7. Estetik, D8. Mahremiyet, D10. Mütevazılık, D13. Sağlıklı Yaşam, D14. Saygı, D16. Sorumluluk, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı, OB6. Vatandaşlık Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım, Fen Bilimleri, Görsel Sanatlar, İngilizce, Müzik, Sosyal Bilgiler, Türkçe

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB1. Temel Beceriler, KB2.1. Çelişki Giderme, KB2.2. Gözlemlleme, KB2.3. Özetleme, KB2.4. Çözümleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.9. Genelleme, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.12. Mevcut Bilgiye / Veriye Dayalı Tahmin Etme, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma, KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme)

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ADG.7.4.D. "Ülkem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme – anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.7.4.SES. "Ülkem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sesletimi seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

ADG.7.4.SÖS. "Ülkem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sözcük seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

ADG.7.4.DBS. "Ülkem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun dil bilgisi seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

ADG.7.4.O. "Ülkem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.7.4.K. "Ülkem" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.
- b) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.
- c) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.7.4.Y. “Ülkem” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.
- b) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.
- c) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Tema: **СИХЭКУ****Alt Temalar**

Сихэку Икълэхэр

Сихэку Игъунэгъухэр

İşlevsel Cümle Yapıları

Иствнбыл нахы Ван нахь чыжьэу щыт.

Бурса нахы Анкара нахь благъэу щытэп.

Дюзджрээ Адапазартрэ азыфагу километр 60 иль.

Гьогур кыхъэ ау дахэ.

Грузием Къурджыхэр щэпсэх.

Юнания Тыркуем икхъаплэ лъэныкъом щыт.

Тыркуертэ Иранрэ пэгъунэгъух.

Тыдэ нахь чыжьэу щыт: Кайсери хъауми Токат?

Сыруе хэтхэр щыпсэхэр?

Тыркуем икълэшхъар сыд?

Тыркуем икълэшхъар Анкара ары.

Анкара нахы Истамбыл нахь ины.

Basit Soru Sorma ve Cevap Verme

Жан: Метин, непэ тыдэ уклорэ?

Метин: Кайсеры сыклошт.

Жан: Кайсеры благъэу щыта?

Метин: Ары, Анкаракъэ благъэу ау Истамбылкъэ чыжьэу щыт.

Жан: Тхъэм гьогу мафэ кыпфеш!!

Асиет: Сыруе Адыгэхэр щыпсэхуа?

Мэрям: Ары, бэу щэпсэх. Ахэр тилъэпкъэгъух.

Асиет: Сыруе нэмык лъэпкъхэр щыпсэхуа?

Мэрям: Ары, Арабхэр, Къурдхэр, Ермэлыхэр щэпсэх.

Асиет: Тэ тызэкъош лъэпкъых!

Егъэджакъо: Инал, Юнания тыдэ щы|а?

Инал: Юнания Тыркуем кхъаплэ лъэныкъо щыт, пэгъунэгъух.

Егъэджакъо: Едырнэ Юнания пэблагъэу щыта?

Инал: Ары, Едырнэклэ бэу благъэ, километр макъэ закъо иль.

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

1. Плъышъуац Зэфэгъэдэн Шъуаш "Фэгъэдэн" (Sıfatlarda Karşılaştırma): Мы унэр нахь лъаг, Мы сабыир нахь бзадж.

2. Къэкъошт Уахът (Gelecek Zaman): Сыкло-щт, Сэ тхылъ сытхэ-щт.

Sesletim

1. Hedeflenen Sesler: гъу-къ-г

2. Farklı Seslerin Sesletimi ve Telaffuzu: гъу-къ-г

3. Vurgu ve Tonlama: Sıfat karşılaştırma kalıplarında ismin ayrılma hâlinde kullanılan нахь kelimesini, gelecek zaman ifade eden cümlelerde kullanılan -щт zaman ekinin kullanıldığı cümlelerde vurgu ve tonlamayı ayırt edebilme: Нахь чыжьэ, Нахь Сыкло-щт.

4. Tekrar ve Taklit Yoluyla Otomatikleştirme: Kısa diyalog, ek alan ve ek almayan sözcük örneklerinin doğru sesletimle tekrarı. Telaffuzu zor olan 3 sesin karşılığı olan harflerin tekrarı. Basit cümle ve kelimelerin farklı bağlamlarda doğal telaffuzla kullanımı.

5. Sesletim ve Yazım İlişkisi: Sözcükleri doğru okuyup yazarken, ses-harf eşleşmesini fark etme.

Kelimeler

Кълэ, Гъунэгъу, Лъэпкъ, чыжьэ, Благъэ, Километр, Къэралыгъо, Гьогу

İlkeler Öğretim süreci, öğrencilerin günlük yaşam deneyimlerinden hareketle anlamlı bağlamlarda ve iletişim odaklı olarak planlanmalıdır. Dil yapıları, açık kural öğretiminden ziyade bütüncül bir yaklaşımla doğal kullanım örnekleri üzerinden sezdirilmeli; öğrencilerin dili farklı iletişim durumlarında işlevine uygun biçimde kullanmaları desteklenmelidir. Öğrenme yaşantıları, öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini bütüncül olarak geliştirecek şekilde düzenlenmeli; öğrencilerin dili etkileşim içinde kullanmalarına fırsat sağlayan uygulamalara yer verilmelidir.

Öğretim süreci, öğrencilerin bireysel özellikleri ve hazırbulunuşlukları dikkate alınarak planlanmalı; uygun görsel, işitsel ve yazılı materyallerle desteklenmelidir. Süreç, öğrencilerin sözcükten cümleye ve kısa metinlere uzanan aşamalı bir gelişim göstermelerini ve Adigeceyi farklı bağlamlarda etkili ve uygun biçimde kullanmalarını destekleyecek şekilde yapılandırılmalıdır.

Anahtar Kavramlar ülkem, şehir, komşu, iletişim

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temada öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu, ses kaydı çalışmaları, öz / akran / grup değerlendirme formları ile değerlendirilebilir.

1. Performans Görevi: Hedef Sesler ile Ülkemin Komşuları ve Misafirleri Çalışması

Öğrencilerin alt temalar kapsamında telaffuzu zor olan 3 ses ve bu seslere karşılık gelen harflerin yazımını ve sesletimini pekiştirmesi amacıyla Kiril temelli Adige alfabesi çalışması yapmaları istenebilir. Öğrencilerden bu 3 harfi içeren ve alt temalar ile ilgili kelimelerin yer aldığı bir çalışma kâğıdı hazırlaması istenebilir. Çalışma kâğıdında bu 3 harfi sırasıyla yazmaları ve yanına tekrar çalışması yapmaları beklenmektedir. Yazma etkinliğinden sonra öğrencilerden bu harflerin sesletimini net bir şekilde vurgulayarak bir ses kaydı alması istenebilir. Bu aşama tamamlandıktan sonra öğrencilerden ikinci bir çalışma kâğıdı hazırlamaları istenebilir. İkinci kâğıtta öğrencilerin öğrendiği kalıpları kullanarak ülkelerinin komşularını ve misafirlerini anlatan kısa bir diyalog veya metin yazmaları beklenmektedir. Yazma çalışması bittikten sonra öğrenciler; metindeki cümleleri ilk seferde doğal bir konuşma tonuyla, ikinci seferde ise hedef alınan 3 zor sese özellikle dikkat ederek kayıt altına alabilir. Performans görevleri; teslim zamanı, doğruluk, göreve katılım, çaba, süreç içindeki ilerleme, düzen ölçütlerine göre değerlendirilebilir. Değerlendirme aracı olarak analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu kullanılabilir. Öğrencilere performans görevi incelendikten sonra geri bildirim verilir ve öğrencilerin duygu ve düşüncelerini paylaşmaları istenebilir.

2. Performans Görevi: Ülkeler, Şehirler ve Zaman Yolculuğu Posterleri

Öğrencilerden öğrendikleri ülkeler, bayraklar, diller, uyruklar, sıfat karşılaştırmaları ve gelecek zaman konularını içeren iki kapsamlı poster hazırlamaları istenebilir. Birinci poster çalışmasında öğrencilerden Türkiye ve komşu ülkelerin bayraklarını çizerken ülkeleri ve şehirleri coğrafi özelliklerine göre kıyaslayan sıfat karşılaştırması kalıbını kullanmaları istenebilir. Öğrencilerin bu çalışmada sıfat karşılaştırma kalıbını ve hedef kelimeleri kullanarak posterlerini desteklemeleri ve tamamladıkları çalışma üzerinden bu kavramları açıklayan kısa bir sunum gerçekleştirmeleri beklenmektedir. İkinci poster çalışmasında farklı uyrukları ve bu uyrukların konuştuğu dilleri görsel içeriklerle (geleneksel kıyafetler, dil haritaları vb.) destekleyerek hazırlamaları istenebilir. Ayrıca bu posterde hem uyruk / dil bilgilerini hem de gelecek zaman ekini içeren "Ben gelecek yıl şu ülkeye gideceğim ve şu dili öğreneceğim" gibi öznesi açıkça belirtilen 3-4 adet anlamlı cümle kurmaları istenebilir. Hazırlanan her iki posterin sunumu sırasında öğrencilerin verileri doğru telaffuz etmeleri ve Adigece dil bilgisi kurallarını (özne-yüklem uyumu, gelecek zaman eki ve karşılaştırma edatı) bağlama uygun ve işlevsel bir şekilde kullanmaları beklenmektedir. Değerlendirme sürecinde yazılı ve sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade becerisi, sürece katılım, sergilenen çaba, gelişim düzeyi gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu kullanılabilir. Ayrıca öğrencilerin sürece daha aktif katılımını desteklemek ve farkındalıklarını artırmak amacıyla öz değerlendirme veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin Kiril temelli Adige alfabesindeki telaffuzu zor 3 sesi ve bu seslere karşılık gelen harfleri önceden tanıdıkları ve bu harflerin Türk alfabesindeki benzerleriyle olan ortak ve farklı yönlerini fark edecekleri varsayılır. Bu temada ülkemizin şehirleri ve komşu ülkeleri ile ilgili günlük yaşamda kullanabilecekleri bazı temel sözcüklere aşina oldukları kabul edilir. Bu temada öğrenme-öğretme sürecinin temel kabullerinden biri, her öğrencinin öğrenme hızı, ilgisi ve ön bilgisi bakımından farklı olduğudur.

Tema dilin sadece bir iletişim aracı olmadığını aynı zamanda kültürü ve kimliği taşıyan bir

değer olduğunu kabul eder. Öğrencilerin etkin katılım sağlayabilmesi ve aktif öğrenebilmesi, temanın bir diğer temel kabulüdür.

Ön Değerlendirme

Süreci

“Ülkem” teması ön değerlendirme sürecinde öğrencilerin temaya ilişkin ön bilgileri çeşitli etkinliklerle gözlemlenebilir. Bu süreçte öğrencilerin ülkeler, şehirler ve ülkenin komşularına yönelik mevcut bilgi ve deneyimleri incelenebilir. Görseller, kısa videolar, kavram kartları gibi materyaller kullanılarak öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri hakkında fikir edinilebilir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğrencilerin ihtiyaçları dikkate alınarak ders sürecinde kullanılacak öğrenme materyalleri gerektiğinde yeniden düzenlenebilir.

Köprü Kurma

Öğretim sürecinin başlangıcında öğrencilerin ön öğrenmelerini harekete geçirmek amacıyla görsel, işitsel veya çoklu ortam materyallerinden yararlanılabilir. Bu materyaller aracılığıyla öğrencilerin hedeflenen kelime, ifade ve dil yapılarına dikkatleri çekilebilir; gözlem yapımları, tahminlerde bulunmaları ve önceki öğrenmelerinden hareketle yeni öğrenmeleri anlamlandırmaları desteklenebilir. Süreç boyunca öğrencilerin merak duygularını harekete geçirecek ve öğrenmeye aktif katılımlarını destekleyecek uygulamalara yer verilebilir. Öğrencilerin günlük yaşam deneyimleri ile yeni öğrenmeleri arasında ilişki kurmalarına fırsat sunulabilir. Böylece öğrencilerin yeni bilgileri önceki öğrenmeleriyle ilişkilendirmeleri, dili anlamlı bağlamlarda değerlendirmeleri ve öğrenme sürecine etkin katılım göstermeleri desteklenebilir. Bu süreç, öğrencilerin yeni bilgileri önceki bilgi ve deneyimleriyle ilişkilendirerek öğrenmelerini anlamlı hâle getirmelerine katkı sağlayabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

ADG.7.4.D.

Öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla “Ülkem” temasının “Ülkemin Şehirleri” ve “Ülkemin Komşuları” adlı alt temalarını yansıtan görseller sınıf ortamına getirilir veya etkileşimli tahta üzerinden sunulur (E1.1, OB2, OB4). Ardından “Türkiye'nin başkenti neresi?”, “Yunanistan'da kimler yaşar?” gibi sorularla görseller ile içerik arasında ilişki kurmaları sağlanır (KB2.8). Öğrenciler bu görseller hakkında konuşur ve ülke ortamına ilişkin yaşantılarını hatırlar. Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin etkin hâle getirilmesi hedeflenir. Sunulan görsel ve işitsel ipuçları ile öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimleri arasında basit ve somut ilişkileri fark edebilmeleri sağlanır (E3.1, KB2.10).

Dinleme / izleme içeriğine ait kısa ön izleme görselleri, anahtar ipuçları veya sessiz kesitler sunularak içeriğin konusu, içerikte yer alabilecek kişiler, mekânlar, eşyalar ve temel ifadelerle ilişkin tahminlerde bulunulması istenir. Böylece önceki bilgi ve deneyimlere dayalı tahminler oluşturulması sağlanır (KB2.11, KB2.12). Ardından “Ülkem” temasına uygun, sosyal etkileşim durumları içeren kısa bir şarkı / kayıt dinletilir veya izletilir. Bu süreçte içeriğin genel konusunun bütüncül olarak algılanması beklenir (E3.2, KB2.16).

Dinleme / izleme sonrasında içerikte yer alan kişi, mekân, eşya ve temel ifadeler; görseller, kartlar ve eşleştirme etkinlikleri aracılığıyla yeniden sunulur. Bu sayede içerikteki somut, basit ve temel bileşenlerin tanınması sağlanır (KB2.2). Dinleme / izleme sürecinin ardından başlangıçta oluşturulan tahminlerin gözden geçirilmesi ve doğruluğunun kontrol edilmesi sağlanır (E3.1, KB2.4). İçerikte yer alan öğeler (kişiler, mekânlar, eşyalar, ifadeler); tablo, şema, pano gibi görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır ve bu bileşenlerin bütün içinde konumlandırılması sağlanır (KB2.5, KB2.7). İçerikteki unsurların basit kategoriler altında sınıflandırılması sağlanır. Bu unsurlar arasında temel ve basit karşılaştırmalar yapılması desteklenir (D1.1, D14.2). Ayrıca kişi-mekân, eşya-mekân, ifade-durum ilişkileri gibi somut, basit yatay ve dikey ilişkilerin tanınması sağlanır (KB2.8). Son aşamada içeriğin, öğrencilerin kendi yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilmesi sağlanarak bireysel olarak içselleştirilmesi desteklenir (SDB1.1).

Dinleme / izleme ve anlamlandırma sürecine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerin basit ifadelerle paylaşılması istenir **(SDB2.1)**. Gönüllü öğrenciler tarafından sınıf içi paylaşımlar yapılabilir **(E2.4)**. Ardından ikili veya küçük grup çalışmaları gerçekleştirilerek öğrenciler ne anladıklarını, hangi unsurları fark ettiklerini ve sürece ilişkin görüşlerini karşılıklı olarak paylaşabilir **(SDB2.2)**. Bu süreçte basit geri bildirimlerde bulunulması desteklenir **(D1.1, D14.2)**. Son aşamada öğretmen “Bugün ne öğrendiniz?” sorusunu yöneltir. Etkileşim süreci yönlendirilir, öğrencilerin aktif katılımı teşvik edilir ve iş birliğine dayalı yansıtma süreci yapılandırılır **(SDB1.3)**.

ADG.7.4.SES.

“Ülkem” temasına yönelik sesletim seçme-kullanma süreci “Ülkemin Şehirleri” ve “Ülkemin Komşuları” alt temalarını yansıtan görsellerin getirilmesiyle başlatılır **(OB4)**. “Ülkem” temasında öğretmen öğrencilere sesletim kısmında hedeflenen sesleri fark ettirmek için seslerin vurgulandığı bir kaydı dinletir veya izletir. Öğretmen, hedeflenen seslere vurgu yaparak öğrencilerin bu seslere dikkat etmelerini ister **(E3.2)**. Dinleme sonrasında duyulan sesler sınıfça tekrar edilir ve hangi seslerin duyulduğu belirlenir. Burada Türkçe ile benzeyen sesler veya yansımalar kullanılabilir **(E1.1)**.

Öğrenciler, öğretmen rehberliğinde bu sesletim unsurlarını ve hedef sesleri özellikle hedef kelimelerin içinde kullanarak tekrar edebilir ve doğru telaffuzlarını pekiştirir **(KB1)**. Öğrenciler hedef sesleri, hedef sözcükler içinde önce bireysel olarak sonra toplu bir şekilde doğru sesletimle ifade eder ve bu etkinlik, işitsel doğruluğu pekiştirir **(KB2.4)**.

Öğrenciler farklı konuşma örneklerinde aynı sesletim özelliklerini duyduklarında bunları tanımaya çalışır **(KB2.2)**. Birinci grupta hedeflenen sesleri tanımaya yönelik olarak öğrencilerle doğru sesleri duyduklarında yeşil, yanlış sesi duyduklarında ise kırmızı kartı kullandıkları bir kart oyunu oynanabilir **(E2.5)**. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına dair aşinalık kazandırılır **(KB2.1)**.

Öğretmen hedef sesleri doğru şekilde telaffuz eder ve öğrencilerden bu sesleri doğru bir şekilde taklit etmelerini ister **(E2.2, E1.4)**. Öğretmen etkileşimli tahtada hedef seslerin bulunduğu ve bulunmadığı kelimelere ait görselleri açar. Ardından öğrencilerle, bu kelimelerde hedef seslerin bulunup bulunmadığına ilişkin sözlü alıştırmalar yapar **(OB4)**. Öğretmen, bu görsellere dayanarak kelimeleri veya harfleri hedef seslere vurgu yaparak okur ve öğrencilerden bunları tekrar etmesini ister **(E1.5)**. Böylece öğrenciler bu seslere kendileri karar vererek onları doğru, gerçek ve tabii bir şekilde kullanabilir; harfleri sırasıyla doğru olarak tanıyabilir ve söyler. Bunun ardından değerlendirme süreci için öğrencilerin sınıf içerisinde harfleri okumaları veya evde sesletimi kayıt altına almaları istenebilir **(SDB3.3, D8.2, KB2.15)**. Bu kayıtlar sınıfta paylaşılabilir; kayda öğrencinin kendisi, sınıf arkadaşları ve öğretmen yapıcı geri bildirim verir **(D14.2)**.

ADG.7.4.SÖS.

“Ülkem” temasına yönelik sözcük seçme-kullanma süreci, “Ülkemin Şehirleri” ve “Ülkemin Komşuları” alt temalarının ve hedef kelimelerin yer aldığı görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır **(OB1, OB2)**. Öğrenciler dinleme ve sesletim bölümünde yaptıkları tahminleri hatırlar **(KB2.12)**. Dinledikleri şarkının / kaydın yazılı hâlini hızlı bir şekilde tarar ve görsel kaynaklar kullanarak daha önce öğrendikleri harfleri seçmeye çalışabilir **(KB2.2)**. Öğrendikleri harfleri işaretleyebilir. Öğrenciler bu içerikleri dinler ve izler, hedef sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görür.

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Özellikle hedef sesleri içeren kelimeler, doğru sesletimle hep birlikte söylenir. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına aşinalık kazandırılır **(SDB2.1)**.

Öğrenciler şarkının / kaydın yazılı hâlini tekrar inceler ve görsel kaynaklar kullanarak bildikleri kelimelerin anlamlarını tahmin etmeye çalışabilir **(KB2.11)**. Öğretmen tahtada iki

liste hazırlar; listelerden bir tanesi temada hedeflenen kelimelerden, diğeri ise ikincil kelimelerden oluşur. Öğrenciler, hedeflenen kelimeler listesindeki unsurları görsel ipuçlarından yararlanarak anlamlandırmaya çalışabilir (**KB2.4, KB2.5**). Böylece sözcüklerin kullanım bağlamı algılanır (**E3.1**).

Gerçek veya görsel unsurlar, kelime anlamlarını pekiştirmek için kullanılır. Öğretmen hedef kelime duyulduğunda ona eşlik eden bir görsel gösterir (**OB4**). Kelime tekrarı için interaktif oyun veya uygulamalar kullanılabilir (**E2.5, OB2**). Hedeflenen kelimeler bu süreçte algılandıktan sonra öğrenciler hedef sözcükleri doğal bir biçimde kullanmak için etkileşimli tahtada gösterilen görselleri inceleyebilir. Öğrenciler bu görsellere bakarak karışık olarak verilmiş kelimelerden o görsel ile eşleşeni bulabilir (**KB2.7**). Öğrenciler sıra arkadaşlarıyla iletişim sürecine geçerek görsellerde verilen hedef sözcüklerden seçim yapıp basit bir soru-cevap alıştırmayı yapabilir (**SDB2.1, D4.1**).

Değerlendirme için görsel temelli sınıflandırma aktiviteleri kullanılabilir. Öğrenciler kelimelere denk gelen çizimler yapabilir (**E3.3**). Bu aktiviteler ve çizimler sınıf içerisinde kendileri ve arkadaşları tarafından değerlendirilebilir (**SDB3.1**).

ADG.7.4.DBS.

“Ülkem” temasında öğrencilerin dikkatini “Ülkemin Şehirleri” ve “Ülkemin Komşuları” alt temalarında geçen dil bilgisi unsurlarına çekmek için dinleme bölümünde kullanılan şarkı / kayıt, öğrencilere bir kez daha dinletilir veya izletilir

Öğrenciler şarkıyı dinlerken öğretmen hedeflenen ifadelerin olduğu yerlerde durur, ifadeleri vurgulu bir şekilde tekrar eder ve öğrencilere tekrar ettirir (**E3.2**). Burada anlamı pekiştirmek için görseller veya vücut dili kullanılabilir (**KB2.2**). Bu süreçte dil yapılarının kuralları açıklanmaz, bu yapıların bağlam içinde doğal olarak fark edilmesi sağlanır (**KB2.4, KB2.10**).

“Ülkem” temasında yer alan ülkeler, şehirler ve komşu ülkelerimiz ile ilgili nesneleri içeren görseller üzerinden eşleştirme etkinliği yapılır. Öğrenciler dinledikleri cümleleri doğru görsellerle eşleştirebilir, ilgili nesneleri işaretleyebilir ve hangi ifadenin hangi görsele ait olduğunu sözlü olarak belirtebilirler (**KB2.7, KB2.8**). Bu etkinlik sayesinde hedef dil parçaları kuralları bilinmeden fark edilerek ayırt edilir (**OB1**).

Aynı yapıya sahip cümleler gruplandırılarak tekrar edilir. Öğrenciler sırayla cümleleri sesli olarak söyler, arkadaşlarının tekrarlarını dinler ve birlikte tekrar ederek işitsel farkındalık geliştirir. Bu süreçte benzer dil yapılarının fark edilmesi sağlanır (**E2.5, SDB2.2**). Bu temada öğretmen öğrencilerden içinde sıfatlarda karşılaştırma yapısı geçen bir cümle söylediğinde yeşil kart, sıfatlarda karşılaştırma yapısı geçmeyen bir cümle söylediğinde ise kırmızı kart göstermelerini isteyerek öğrencilerin konuyu pekiştirmelerini sağlar (**E3.1**). Ardından öğrencilerin fark ettiği ve pekiştirdiği bu yapıların bağlam içinde kullanılmaları sağlanır. Bunun için iletişim temelli aktiviteler veya oyunlar kullanılır (**SDB2.1, D6.1**).

Öğrenciler etkileşimli tahtada gösterilen resimleri inceler ve tahtada karışık olarak verilen cümlelerden uygun olanlarla bu resimleri eşleştirir. Bu dil bilgisini içeren cümleler, beden dili kullanılarak fiziksel olarak canlandırılır. Öğretmen “Görseldeki hangi şehir daha uzak?”, “Görseldeki hangi şehir daha büyük?” gibi sorular sorar ve öğrencilerin, soruların cevaplarını işaretlerle göstermesini ister. Öğrenciler sıra arkadaşları ile aynı yapıda cümleler kurarak kısa ve basit diyaloglar yapabilir. Böylece dili kendiliğinden, doğal ve gerçek şekilde kullanmış; fiziksel olarak canlandırmış ve gerçek iletişim süreçlerine aktarmış olurlar (**SDB1.2**). Bu aktiviteler sonunda öğretmen ve sınıftaki diğer öğrenciler, birbirine yapıcı geri bildirim verir (**D14.2, D16.1**).

ADG.7.4.O.

“Ülkem” temasında öğretmen “Ülkemin Şehirleri” ve “Ülkemin Komşuları” alt temalarına dair görseller ve destekleyici ipuçları sunarak öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini

harekete geçirir **(OB4)**. Öğrenciler okuma parçasını hızlı bir şekilde tarar ve öğrendikleri harf, kelime ve dil bilgisi unsurlarını fark etmeye çalışabilir **(OB1)**. Bu unsurlardan bildiklerini ifade eder. Ardından öğrencilerin “Parçada hangi şehirden bahsediliyor?”, “Parçada hangi ülkeden bahsediliyor?” gibi sorularla görseller ile içerik arasında ilişki kurmaları sağlanır **(KB2.2)**. Öğrenciler içeriğin konusu hakkında tahminlerde bulunur **(KB2.12)**.

Öğrenciler kişiler, ifadeler ve nesnelere dikkat ederek görseller yardımıyla tahminlerini sürdürür **(E1.1)**. Öğretmen, öğrencilerin okuma parçasını veya diyalogu sessiz ve dikkatli bir şekilde okumalarını ister **(E3.2, D19.1)**. Alt temaların ve hedef kelimelerin fark edilmesi beklenir. Öğrenciler tümcelerdeki bilgilere dayanarak basit çıkarımlar yapar **(D13.1, KB2.10)**. Bunların doğruluğunu öğretmen ve akranlarının yardımıyla kontrol eder. Böylece içeriğin konusu genel olarak algılanır ve basit ve temel ayrıntılar fark edilir **(SDB2.1)**.

Öğrenciler tahminlerini içerik ile karşılaştırarak bunların doğruluğunu kontrol eder **(KB2.7)**. Metinde yer alan öğeler tablo, şema ve görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır. Alt temalar ve diğer hedeflenen öğeler belirli bir düzen içinde yerleştirilir **(KB2.5)**. Bu öğeler basit kategoriler altında sınıflandırılır, benzerlik ve farklılıklar üzerinden karşılaştırmalar yapılır **(KB2.14)**. Bu süreçte öğrencilerin içerikteki yatay ve dikey ilişkileri keşfedebilmesi için rehber sorular sorulur, görseller ve kısa etkinlikler kullanılarak öğrencilerin okuduğunu anlama ve içselleştirmeleri sağlanır **(OB1, OB5)**.

Okuma parçası ve diyalogu okuduktan sonra öğrenciler açık uçlu soruları yanıtlama, cümle tamamlama, boşluk doldurma gibi alıştırmaları yapabilir. Aynı zamanda öğrenciler kelime ve dil bilgisi ile ilgili bilgilerini pekiştiren çalışmalar yapabilir **(E3.1)**. Öğrenciler fikirlerini paylaşır, yaptıkları alıştırmalarda hata yapılırsa bu hataları düzeltir. Öğretmen en son aşamada öğrencilerin yaptıkları hatalar üzerine yapıcı geri bildirim verir **(SDB1.2, SDB3.2)**.

ADG.7.4.K. Konuşma-Anlatma

“Ülkem” temasında öğrenciler önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek için “Ülkemin Şehirleri” ve “Ülkemin Komşuları” alt temaları ile ilgili hedeflenen öğeleri görseller ve destekleyici unsurlar vasıtasıyla hatırlar ve mevcut içerikle ilişkilendirir **(KB2.2)**. Ardından temalar ve hedef kelimeleri içeren kısa konuşma modelleri sunulur. Öğrenciler konuşma modellerini dinlerler veya izler, bu içerikleri bireysel veya grup olarak tekrar ederek içeriğe aşina olurlar **(SDB2.1)**. Böylece sözlü üretime hazırlık yapmış olurlar.

Öğrenciler önceden verilen modeli taklit ederek yeni bir içerik tasarlar, öğretmenin verdiği geri bildirimler ve destekleyici öğeler yardımıyla hazırladıkları bu yeni içeriği düzenler **(SDB1.2, SDB1.3)**. Böylece öğrenciler kelime veya cümleleri anlamlı ve doğru bir şekilde kullanır **(KB1)**. Öğrenciler; doğru telaffuz, söylem biçimleri, hedef sözcükler ve dil parçalarını seçerek kullanır **(E1.5, SDB2.3, D16.1)**. Bağlama uygun içeriği doğal ve gerçekçi biçimde sunmak için öğrencilere destek verilir **(E3.2)**. Burada öğrencilerden mesajları dinleyici için basit ve net olarak ifade etmeleri beklenir. Öğrencilerin hazırlıksız konuşma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanabilmeleri, hazırlıklı konuşma durumlarında ise belirledikleri içerikleri düzenleyerek doğal ve anlaşılır biçimde sunabilmeleri desteklenir **(SDB3.1)**.

İkili veya küçük grup çalışmaları yapılır **(SDB2.2)**. Öğrenciler temaya ilişkin hedeflenen öğeleri belirler, bu öğeleri sınıflandırır ve ortak bir sunum hazırlar **(E1.1, D10.2, KB2.5)**. Böylece bilgileri yeniden düzenlemiş olur ve bu yeniden yapılandırılmış bilgileri doğru şekilde sözlü iletişimde kullanır **(KB2.14)**.

Sürecin sonunda öğrencilerin konuşma etkinliklerine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerini paylaşmaları sağlanır **(E2.1, SDB1.1, OB6)**. Öğrencilerden hangi ifadeleri doğru kullandıklarını, hangi noktalarda zorlandıklarını ve kendilerini nasıl geliştirebileceklerini ifade etmeleri beklenir. Bu süreçte yapılan çalışmaların yorumlanması ve anlamlandırılması desteklenir **(E2.4)**. Öğretmen “Bugün ne öğrendiniz?” gibi sorular sorarak öğrencilerin alt temalara ilişkin sorulara cevap vermesini sağlar **(KB2.3)**. Öğretmen ile akranlar süreç

içinde ve süreçten sonra geri bildirim verir, fikirlerini paylaşır (D14.2).

ADG.7.4.Y.

“Ülkem” temasında öğrenciler önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek için “Ülkemin Şehirleri” ve “Ülkemin Komşuları” alt temaları ile ilgili hedeflenen öğeleri görseller ile destekleyici unsurlar vasıtasıyla hatırlar ve mevcut içerikle ilişkilendirir (KB2.2). Öğretmen, öğrencilere yazmaları istenen görevin tam olarak ne olduğunu net bir dille anlatır (E3.2). Öğrencilerden yazılması istenen cümle veya parçaya benzeyen bir modeli incelemeleri istenir. Öğrenciler bu metinleri taklit ederek benzer içerikleri yeniden yazar (SDB1.2).

Daha sonra öğrenciler hazırlıksız yazma etkinlikleriyle model metinleri örnek alarak kısa cümleler veya metinler oluşturur (KB1). Yazma sürecinde öğrenciler, verilen yazma türüne uygun basit kelimeleri ve dil yapılarını seçerek kullanır (E1.2, E1.6, D16.1). Süreçte rehberlik, örnek metinler ve kısa yazma etkinlikleriyle öğrencilerin yazılı anlatım becerileri desteklenir. Bu aktivite sırasında öğretmen öğrencilerin yapısal özelliklere, söylem biçimlerine ve noktalama işaretlerine yazma türüne uygun olarak dikkat etmesini sağlar. Yazma görevinin sonunda öğrenciler, temaya uygun basit mesajları iletmış olur (SDB1.3).

Öğrenciler bu modele bakarak çalışma yaptıktan sonra bilgilerin benzerlerini farklı bağlamlarda bireysel olarak yeniden düzenleyerek kullandıkları özgün bir ürün ortaya çıkarır (E1.3, SDB1.1, KB2.6). Bu yapılandırılmış bilgileri içeren ürün, yazılı iletişime uygun olmalıdır. Ardından yazılı içeriklerin farklı bağlamlarda yeniden düzenlenmesi sağlanır, metinler genişletilebilir (KB2.9, KB2.13). Bu süreçte yazılı bilgilerin yeniden yapılandırılması ve paylaşılması desteklenir (E2.4, SDB2.1).

Küçük grup çalışmaları yapılır. Grup içinde yazılan metinler paylaşılabılır, birlikte gözden geçirilebilir ve ortak metinler oluşturulabilir (SDB2.2, D4.1).

Yazma sürecinin bu aşamasında öğrenciler bilgi, deneyim, duygu ve düşüncelerini bireysel olarak aktararak poster, mesaj, şarkı gibi pratik, otantik ve yaş seviyelerine uygun çeşitli özgün ürünler ortaya koyabilirler (E2.5, D7.1). Hazırlanan bu ürünler akranlarla paylaşarak sınıf içi karşılıklı aktarımlar yapılır ve ortaya çıkan ürünlere ilişkin kapsamlı bir değerlendirme gerçekleştirilir. Öğretmen, öğrencilere “Bugün ne öğrendiniz?” sorusunu yönelterek öğrencilerin düşüncelerini ifade edebilmelerini sağlar. Yazılan metinler gözden geçirilerek güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken noktalar belirlenirken bu değerlendirmelerin sınıf ortamında paylaşılması ve karşılıklı geri bildirimlerde bulunulması sağlanır (D1.1, KB2.15). Öğretmen yazma süreci ve ürün hakkında yapıcı geri bildirimler verir (SDB3.2).

Performans görevi olarak öğrencilerden öğrendikleri ülkeler, bayraklar, diller, uyruklar, sıfat karşılaştırmaları ve gelecek zaman konularını içeren iki kapsamlı poster hazırlamaları istenebilir. Birinci poster çalışmasında öğrencilerden Türkiye ve komşu ülkelerin bayraklarını çizerken ülkeleri ve şehirleri coğrafi özelliklerine göre kıyaslayan sıfat karşılaştırması kalıbını kullanmaları istenebilir. Öğrencilerin bu çalışmada sıfat karşılaştırma kalıbını ve hedef sözcükleri kullanarak posterlerini desteklemeleri ve tamamladıkları çalışma üzerinden bu kavramları açıklayan kısa bir sunum gerçekleştirmeleri beklenmektedir. İkinci poster çalışmasında farklı uyrukları ve bu uyrukların konuştuğu dilleri görsel içeriklerle (geleneksel kıyafetler, dil haritaları vb.) destekleyerek hazırlamaları istenebilir. Ayrıca bu posterde hem uyruk / dil bilgilerini hem de gelecek zaman ekini içeren “Ben gelecek yıl şu ülkeye gideceğim, şu dili öğreneceğim” gibi öznesi açıkça belirtilen 3-4 adet anlamlı cümle kurmaları istenebilir. Hazırlanan her iki posterin sunumu sırasında öğrencilerin verileri doğru telaffuz etmeleri ve Adigece dil bilgisi kurallarını (özne-yüklem uyumu, gelecek zaman eki ve karşılaştırma edatı) bağlama uygun ve işlevsel bir şekilde kullanmaları beklenmektedir. Değerlendirme sürecinde yazılı ve sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade becerisi, sürece katılım, sergilenen çaba, gelişim düzeyi gibi ölçütleri içeren analitik / bütüncül dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu kullanılabilir. Ayrıca öğrencilerin sürece daha aktif katılımını desteklemek ve farkındalıklarını artırmak amacıyla öz değerlendirme veya akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Ülkemin Şehirleri ve Komşuları Hakkında Görsel Destekli Sunum

Öğrencilerin “Ülkemin Şehirleri” ve “Ülkemin Komşuları” alt temalarını içeren kapsamlı sözlü sunumlar hazırlayıp sunmaları istenebilir. Öğrenciler sunumu yaparken görsellerden ve videolardan faydalanabilir. Öğrenciler aşağıdakine benzer bir sunum hazırlayabilir:

СИХЭКУ ИБЭРЭЧЭТ

Гьогум тытет. Сыдэу Тыркуер ины! Кьохьаплэм щегъэжьагъэу тыгъэкьокьыплэм нэс гьогу кыхъэ тытет. Тэ тикъэралыгъо икълэшъхьар Анкара ары. Ар къалэ зэпэшлэтыгъэу, гьогу пстэури зыщызэпхыгъэ гузэгъу. Истамбыл анахъ къалэ иными,

тикъэралыгъо ичлыплэ анахъ гъэшлэгъонхэр Истамбыл дэтых. Километрэ шъэхэр кьагъэми, цыфхэр ягуапэу тызэлуклэх. Тигъунэгъу кьэралыгъохэми Адыгэ лъэпкъхэр щэпсэх. Сыруемрэ Иракымрэ тигъунэгъух, ащ тызэкьошхэр щэпсэх. Тэ тильэпкъ зэфэшъхьафми, тидин зэфэдэх. Юнаниямрэ Былгариемрэ кьохьаплэмклэ щытых, ахэри тигъунэгъух. Тыдэ тыкьагъэми, хэкум ибэрэчэтрэ гъунэгъухэм яшлугъэгъурэ анахъ лъаплэ!

2. Etkinlik: Metin Hazırlama

Öğrencilerden alt temalar hakkında bir metin hazırlamaları istenebilir. Bu metin sayesinde öğrenciler hem hedeflenen kelime ve dil bilgisi yapılarını pekiştirecek hem de dil becerilerini geliştirecek daha ileri düzey yapıları (edebî tasvirler, kültürel deyimler vb.) görme fırsatı bulabilecektir. Öğretmen, süreç boyunca zenginleştirme çalışmalarının sonuçlarını gözlemleyebilir.

Destekleme

1. Etkinlik: Kartları Sınıflandırma ve Eşleştirme

“Ülkem” temasında öğrencilere “Ülkemin Şehirleri” ve “Ülkemin Komşuları” alt temalarındaki hedef kelimeleri içeren iki farklı kategoride kartlar dağıtılabilir. Öğrenciler bu kartları sınıflandırarak doğru kelimelerle eşleştirebilir. Böylece yazma konusunda desteğe ihtiyacı olan öğrencilerin hedef dildeki kelimeleri daha anlaşılır bir şekilde pratik yapmaları sağlanmış olur.

2. Etkinlik: Eksik Harfleri Tamamlama

Öğrenciler, kelimelerin tamamını yazmak yerine tahtada gösterilen resimlerin altına bazı harfleri eksik bırakılmış kelimeleri tamamlama çalışması yapabilir (Къалэ, гъунэгъу, лъэпкъ, чыжьэ, благъэ, километр, кьэралыгъо, гьогу). Kelimeler tamamlandıktan sonra öğrencilerden bu sesleri ve kelimeleri seslendirmeleri istenebilir.

ÖĞRETMEN
YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

8. SINIF (A1.2)

1. TEMA: EVİM

Alt Temalar: Günüm, Tatile Gidiyoruz

Bu tema, öğrencilerin Adigece dil becerilerini geliştirmelerini, dile ilişkin temel bilgi ve becerilerini pekiştirmelerini amaçlamaktadır. Tema kapsamında öğrenciler; günüm, tatile gidiyoruz gibi günlük yaşamdan seçilen bağlamlar aracılığıyla temel iletişim ifadelerini kullanmaya yönelik öğrenme yaşantıları edinir. Aynı zamanda Adige alfabesinde telaffuz zor olan seslere karşılık gelen harfleri pekiştirerek bunları çeşitli sözcük ve ifadelerde kullanmaya yönelik çalışmalar gerçekleştirir. Böylece öğrencilerin temel dil yapılarını günlük yaşamla ilişkilendirerek kullanmaları desteklenirken sonraki temalarda ele alınacak dil yapılarına yönelik bir temel oluşturmaları ve Adige alfabesine ilişkin bilgilerini pekiştirmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma, YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma, YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma, YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma, YDAB2. Okuma-Anlamlandırma, YDAB3. Konuşma-Anlatma, YDAB4. Yazma-Anlatma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.2. Bağımsızlık, E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E1.6. Seçicilik, E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E2.3. Girişkenlik, E2.4. Güven, E2.5. Oyunseverlik, E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma, E3.3. Yaratıcılık

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarılma (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.1. Uyum, SDB3.2. Esneklik, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler

D1. Adalet, D2. Aile Bütünlüğü, D4. Dostluk, D6. Dürüstlük, D7. Estetik, D8. Mahremiyet, D10. Mütevazılık, D12. Sabır

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım, Fen Bilimleri, Görsel Sanatlar, İngilizce, Müzik, Sosyal Bilgiler, Türkçe

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB1. Temel Beceriler, KB2.1. Çelişki Giderme, KB2.2. Gözlemlleme, KB2.3. Özetleme, KB2.4. Çözümleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.9. Genelleme, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.12. Mevcut Bilgiye / Veriye Dayalı Tahmin Etme, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma, KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme)

**ÖĞRENME ÇIKTILARI VE
SÜREÇ BİLEŞENLERİ**

ADG.8.1.D. "Evim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme – anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.8.1.SES. "Evim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sesletimi seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

ADG.8.1.SÖS. "Evim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sözcük seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

ADG.8.1.DBS. "Evim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun dil bilgisi seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

ADG.8.1.O. "Evim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.8.1.K. "Evim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.
- b) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.
- c) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.8.1.Y. "Evim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.
- b) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.
- c) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Tema: СИУНЭ**Alt Temalar**

Симаф

Гъэпсэфак|о Тэк|о

İşlevsel Cümle Yapıları

Сэ пчэдыжбым сыхбат блым сыкъэтэджы.

Сянэ унэр зэ|уехы, сэ сыпхэнк|ы.

Тэ пчыхбэ кбэс п|астэ тэшхы.

Гъэмэфэ гъэпсэфыгъом тэ Хы Ш|уц|эм тык|ощт.

Сятэ ку ефы, тэ кук|э тык|ощт.

Кбушхбэр чы|Иэ, арышъ гжанэ |ухъухэр зыщымлбэщт.

Basit Soru Sorma ve Cevap Verme

Аслъан: Селам, Дамир! Пчыхбэм сьд пш|эрэр?

Дамир: Селам! Сэ еджап|эм сыкъэк|ожьышъ, зысэгъэпсэфы. О сьд пш|эрэр?

Аслъан: Сэ сянэ сьдэ|эпы|э, пхбэнк|ып|эмк|э унэр сэпхбэнк|ы.

Дамир: Дэгъу, о ухъпхбэ! Ащ ьужым уеджэщт?

Аслъан: Ары, сыхбат бгъум тхылъ седжэщт, сыхбат пш|ым сычбьешт.

Сэлим: Уимэфэ ш|у, Мэдинэ! Гъэмэфэм тыдэ ук|ощт?

Мэдинэ: Уимэфэ ш|у Сэлим! Тэ Адыеим тык|ощт, Мыекбуапэ тыщылбэщт.

Сэлим: Сьдк|э ук|ощт? Кбухьалбатэк|а?

Мэдинэ: Хбау, тэ кук|э тык|ощт. Мэзым тыблэк|ыщт, кбушхбэхэм тахэплбэщт.

Сэлим: Гъогу маф!

Сима: Лалэ, пчыхбэм сьд тш|эщтыр? Унэр зэ|утхыщт?

Лалэ: Ары, Сима. Сэ пхбэнк|ып|эр зысэштэшъ унэр сэпхбэнк|ы. О сьд пш|эщтыр?

Сима: Сэ сып|э зэлэсхыщт, ьужым пщэрыхбап|эм сык|ощт.

Лалэ: Дэгъу. Пщэрыхбап|эм хьалыжьо щыпш|эщт?

Сима: Ары, хьалыжьо сш|эщт, тышхыщт.

Лалэ: Хбун ащыгъум, сыкыбдэлэпылбэщт!

Дамир: Анзор, гъэмэфэ гъэпсэфыгъор кбэсыгъ. Тыдэ ук|ощт?

Анзор: Сэ мэзым сык|ощт, чыгыхэм тахэплбэщт. О хым ук|ощт?

Дамир: Хбау, сэ мы гъэм кбушхбэм сык|ощт.

Анзор: Сьдк|э ук|ощт? Кук|э е автобуск|э?

Дамир: Тэ автобуск|э тык|ощт. Гъогур к|ыхбэ ау дахэ.

Анзор: Тэрэз, гъогу маф! Бурса селам ехы!

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

1. Мы Уахът (Şimdiki Zaman): Сэ седжэ, Ар чбье.

2. Кбэк|ощт Уахът (Gelecek Zaman): Тэ тык|ощт, Тэ тышхэщт.

3. Лэжь Падеж - к|э (Vasita Hâli -le, -la): ку-к|э, кбухьалбатэ-к|э

Sesletim

1. Hedeflenen Sesler: к|-п|-гъ-хъ-|у

2. Farklı Seslerin Sesletimi ve Telaffuzu: к|-п|-гъ-хъ-|у

3. Vurgu ve Tonlama: Cümlelerde gelecek zaman ve vasita hâli ekleri kullanılan ifadelerde vurgu ve tonlamayı ayırt edebilme: тышхэ-щт, ку-к|э.

4. Tekrar ve Taklit Yoluyla Otomatikleştirme: Kısa diyalog, ek alan ve ek almayan sözcük örneklerinin doğru sesletimle tekrarı. Zaman ifadelerinde kullanılan, zaman ifade eden eklerin ve vasıta hâlinde kullanılan eklerin sesletiminin doğru şekilde yapılması. Telaffuzu zor olan 5 sesin karşılığı olan harflerin tekrarı. Basit cümle ve kelimelerin farklı bağlamlarda doğal telaffuzla kullanımı.

5. Sesletim ve Yazım İlişkisi: Sözcükleri doğru okuyup yazarken, ses-harf eşleşmesini fark etme.

Kelimeler

Пчэдыжь, пчыхъэ, чъыен, пщэрыхъэн, пхъэнкын, унэр зэухын, тхылъ еджэн, гъэмэфэ, хы, къушъхъэ, мээ, къухъэлъатэ, ку

İlkeler Öğretim süreci, öğrencilerin günlük yaşam deneyimlerinden hareketle anlamlı bağlamlarda ve iletişim odaklı olarak planlanmalıdır. Dil yapıları, açık kural öğretiminden ziyade bütüncül bir yaklaşımla doğal kullanım örnekleri üzerinden sezdirilmeli; öğrencilerin dili farklı iletişim durumlarında işlevine uygun biçimde kullanmaları desteklenmelidir.

Öğrenme yaşantıları, öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini bütüncül olarak geliştirecek şekilde düzenlenmeli; öğrencilerin dili etkileşim içinde kullanmalarına fırsat sağlayan uygulamalara yer verilmelidir. Öğretim süreci, öğrencilerin bireysel özellikleri ve hazırbulunuşlukları dikkate alınarak planlanmalı; uygun görsel, işitsel ve yazılı materyallerle desteklenmelidir.

Süreç, öğrencilerin sözcükten cümleye ve kısa metinlere uzanan aşamalı bir gelişim göstermelerini ve Adigeceyi farklı bağlamlarda etkili ve uygun biçimde kullanmalarını destekleyecek şekilde yapılandırılmalıdır.

Anahtar Kavramlar evim, gün, rutin, tatil, iletişim

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temada öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu, ses kaydı çalışmaları, öz / akran / grup değerlendirme formları ile değerlendirilebilir.

1. Performans Görevi: Günüm ve Planlarıma Dair Sesletim Odaklı Metin Yazma

Öğrencilerden "Günüm" ve "Tatile Gidiyoruz" alt temaları kapsamında, öğrendikleri kelime ve dil yapılarını kullanarak kapsamlı bir yazılı üretim gerçekleştirmeleri istenebilir. Bu görevde öğrencilerden günlük rutinlerini, arkadaşlarıyla olan diyaloglarını veya bir gezi planını içeren en az bir sayfalık metin hazırlamaları beklenmektedir. Metinlerini yazmadan önce öğrencilerin belirlenen 5 hedef sesi içeren kelimelerden bir kelime havuzu oluşturmaları ve bu kelimeleri metin içinde anlamlı ve doğru şekilde kullanmaları istenebilir. Yazma sürecinde öğrencilerin cümleler arasında anlam bütünlüğü kurmaları, uygun dil bilgisi yapılarını (geniş zaman, gelecek zaman ve vasıta hâli) kullanmaları ve hedef seslerin yazımına dikkat etmeleri beklenmektedir. Yazılı çalışma tamamlandıktan sonra öğrencilerden metinlerinde geçen hedef sesleri işaretlemeleri ve metni iki aşamalı olarak seslendirmeleri istenebilir. İlkinde doğal akışla, ikincisinde ise hedef seslerin geçtiği kelimelere vurgu yapılarak bir kayıt oluşturulabilir. Bu süreçte öğrencilerin hem yazılı hem de sözlü anlatım becerilerini bütünlüklü bir şekilde geliştirmeleri hedeflenmektedir. Performans görevi; içerik, metin bütünlüğü, hedef seslerin doğru yazımı ve kullanımı, sesletim doğruluğu, çaba ve düzen ölçütlerine göre değerlendirilebilir. Öğrencilere performans görevi incelendikten sonra geri bildirim verilir ve öğrencilerin duygu ve düşüncelerini paylaşmaları istenebilir.

2. Performans Görevi: Zaman Tablosu ve Sunumu

Öğrencilerden temada öğrendikleri geniş zaman, gelecek zaman ve vasıta hâli (-κλῑ) yapıları ile hedeflenen kelimeleri kullanarak bir zaman tablosu hazırlamaları istenebilir. Öğrencilerin kâğıdı yatay kullanmaları ve görsel olarak iki ana bölüme ayırmaları beklenmektedir. Zaman tablosunun sol tarafına "Günlük Rutinim", sağ tarafına ise "Gelecekteki Hayallerim" başlıklarının yazılması istenebilir. Sol bölümde öğrencilerden günlük rutinlerini ifade eden, temada öğrenilen vasıta hâli ile hedef kelimeleri içeren cümleler yazmaları beklenmektedir. Sağ bölümde ise gelecekte gerçekleştirmeyi istedikleri şeyleri, yine hedef kelimeler ve vasıta hâli yapısını kullanarak ifade etmeleri istenebilir. Öğrencilerden zaman tablosunda kullandıkları zaman zarflarını renklendirerek vurgulamaları beklenmektedir. Yazılı çalışma tamamlandıktan sonra öğrencilerin hazırladıkları zaman tablosu ile ilgili kısa bir sunum yapmaları istenebilir. Bu performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarının işlevsel biçimde kullanımı, yazılı ve sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba, süreç içindeki ilerleme gibi ölçütlere göre değerlendirilebilir. Değerlendirme sürecinde analitik veya bütüncül dereceli puanlama anahtarı ya da gözlem formu kullanılabilir. Ayrıca süreçte öğrencilerin aktif katılımını desteklemek amacıyla öz değerlendirme ve akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin Kiril temelli Adige alfabesindeki telaffuzu zor olan 5 sesi ve bu seslere karşılık gelen harfleri önceden tanıdıkları, bu harflerin Türk alfabesindeki benzerleriyle olan ortak ve farklı yönlerini bildikleri varsayılır.

Tema aynı zamanda dilin sadece bir iletişim aracı olmadığını, kültürü ve kimliği taşıyan bir değer de olduğunu kabul eder. Öğrencilerin etkin katılımı ve aktif öğrenmesi, temanın bir diğer temel kabulüdür.

Ön Değerlendirme

Süreci

“Evim” teması ön değerlendirme sürecinde öğrencilerin temaya ilişkin ön bilgileri çeşitli etkinliklerle gözlemlenebilir. Bu süreçte öğrencilerin evlerine, günlük rutinlerine ve tatil ile gitmeye ilişkin mevcut bilgi ve deneyimleri incelenebilir. Görseller, kısa videolar, kavram kartları gibi materyaller kullanılarak öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri hakkında fikir edinilebilir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğrencilerin ihtiyaçları dikkate alınarak ders sürecinde kullanılacak öğrenme materyalleri gerektiğinde yeniden düzenlenebilir.

Köprü Kurma

Öğretim sürecinin başlangıcında öğrencilerin ön öğrenmelerini harekete geçirmek amacıyla görsel, işitsel veya çoklu ortam materyallerinden yararlanılabilir. Bu materyaller aracılığıyla öğrencilerin hedeflenen kelime, ifade ve dil yapılarına dikkatleri çekilebilir; gözlem yapımları, tahminlerde bulunmaları ve önceki öğrenmelerinden hareketle yeni öğrenmelerin anlamlandırılmaları desteklenebilir. Süreç boyunca öğrencilerin merak duyularını harekete geçirecek ve öğrenmeye aktif katılımlarını destekleyecek uygulamalara yer verilebilir. Öğrencilerin günlük yaşam deneyimleri ile yeni öğrenmeleri arasında ilişki kurmalarına fırsat sunulabilir. Böylece öğrencilerin yeni bilgileri önceki öğrenmeleriyle ilişkilendirmeleri, dili anlamlı bağlamlarda değerlendirmeleri ve öğrenme sürecine etkin katılım göstermeleri desteklenebilir. Bu süreç, öğrencilerin yeni bilgileri önceki bilgi ve deneyimleriyle ilişkilendirerek öğrenmelerini anlamlı hâle getirmelerine katkı sağlayabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

ADG.8.1.D.

Öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla “Evim” temasının “Günüm” ve “Tatile Gidiyoruz” adlı alt temalarını yansıtan görseller sınıf ortamına getirilir veya etkileşimli tahta üzerinden sunulur (**E1.1, OB2, OB4**). Ardından “Tatilde nereye gidersiniz?”, “Tatile giderken hangi taşıtlar kullanılır?” gibi sorularla görseller ile içerik arasında ilişki kurmaları sağlanır (**KB2.8**). Öğrenciler bu görseller hakkında konuşur ve ev ortamına ilişkin yaşantılarını hatırlar. Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin etkin hâle getirilmesi hedeflenir. Sunulan görsel ve işitsel ipuçları ile öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimleri arasında basit ve somut ilişkileri fark edebilmeleri sağlanır (**E3.1, KB2.10**).

Dinleme / izleme içeriğine ait kısa ön izleme görselleri, anahtar ipuçları veya sessiz kesitler sunularak içeriğin konusu, içerikte yer alabilecek kişiler, mekânlar, eşyalar ve temel ifadelerle ilişkin tahminlerde bulunulması istenir. Böylece önceki bilgi ve deneyimlere dayalı tahminler oluşturulması sağlanır (**KB2.11, KB2.12**). Ardından “Evim” temasına uygun, sosyal etkileşim durumları içeren kısa bir şarkı / kayıt dinletilir veya izletilir. Bu süreçte içeriğin genel konusunun bütüncül olarak algılanması beklenir (**E3.2, KB2.16**).

Dinleme / izleme sonrasında içerikte yer alan kişi, mekân, eşya ve temel ifadeler; görseller, kartlar ve eşleştirme etkinlikleri aracılığıyla yeniden sunulur. Bu sayede içerikteki somut, basit ve temel bileşenlerin tanınması sağlanır (**KB2.2**). Dinleme / izleme sürecinin ardından başlangıçta oluşturulan tahminlerin gözden geçirilmesi ve doğruluğunun kontrol edilmesi sağlanır (**E3.1, KB2.4**). İçerikte yer alan öğeler (kişiler, mekânlar, eşyalar, ifadeler); tablo, şema pano gibi görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır ve bu bileşenlerin bütün içinde konumlandırılması sağlanır (**KB2.5, KB2.7**). İçerikteki unsurların basit kategoriler altında sınıflandırılması sağlanır. Bu unsurlar arasında temel ve basit karşılaştırmalar yapılması desteklenir (**KB2.7**). Ayrıca kişi-mekân, eşya-mekân ifade-durum ilişkileri gibi somut, basit yatay ve dikey ilişkilerin tanınması sağlanır (**KB2.8**). Son aşamada içeriğin, öğrencilerin kendi yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilmesi sağlanarak bireysel olarak içselleştirilmesi desteklenir (**SDB1.1, D2.1**).

Dinleme / izleme sonrasında içerikte yer alan kişi, mekân, eşya ve temel ifadeler; görseller, kartlar ve eşleştirme etkinlikleri aracılığıyla yeniden sunulur. Bu sayede içerikteki somut, basit ve temel bileşenlerin tanınması sağlanır (**KB2.2**). Dinleme / izleme sürecinin

ardından başlangıçta oluşturulan tahminlerin gözden geçirilmesi ve doğruluğunun kontrol edilmesi sağlanır (**E3.1, KB2.4**). İçerikte yer alan öğeler (kişiler, mekânlar, eşyalar, ifadeler); tablo, şema, pano gibi görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır ve bu bileşenlerin bütün içinde konumlandırılması sağlanır (**KB2.5, KB2.7**). İçerikteki unsurların basit kategoriler altında sınıflandırılması sağlanır. Bu unsurlar arasında temel ve basit karşılaştırmalar yapılması desteklenir (**KB2.7**). Ayrıca kişi-mekân, eşya-mekân, ifade-durum ilişkileri gibi somut, basit yatay ve dikey ilişkilerin tanınması sağlanır (**KB2.8**). Son aşamada içeriğin, öğrencilerin kendi yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilmesi sağlanarak bireysel olarak içselleştirilmesi desteklenir (**SDB1.1, D2.1**).

Dinleme / izleme ve anlamlandırma sürecine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerin basit ifadelerle paylaşılması istenir (**SDB2.1**). Gönüllü öğrenciler tarafından sınıf içi paylaşımlar yapılabilir (**E2.4**). Ardından ikili veya küçük grup çalışmaları gerçekleştirilerek öğrenciler ne anladıklarını, hangi unsurları fark ettiklerini ve sürece ilişkin görüşlerini karşılıklı olarak paylaşabilir (**SDB2.2**). Bu süreçte basit geri bildirimlerde bulunulması desteklenir (**D1.1**). Son aşamada öğretmen “Bugün ne öğrendiniz?” sorusunu yöneltir. Etkileşim süreci yönlendirilir, öğrencilerin aktif katılımı teşvik edilir ve iş birliğine dayalı yansıtma süreci yapılandırılır (**SDB1.3**).

ADG.8.1.SES.

“Evim” temasına yönelik sesletim seçme-kullanma süreci “Günüm” ve “Tatile Gidiyoruz” alt temalarını yansıtan görsellerin getirilmesiyle başlatılır (**OB4**). “Evim” temasında öğretmen, öğrencilere sesletim kısmında hedeflenen sesleri fark ettirmek için seslerin vurgulandığı bir kaydı dinletir veya izletir. Öğretmen, hedeflenen seslere vurgu yaparak öğrencilerin bu seslere dikkat etmesini ister (**E3.2**). Dinleme sonrasında duyulan sesler sınıfça tekrar edilir ve hangi seslerin duyulduğu belirlenir. Burada Türkçe ile benzeyen sesler veya yansımalar kullanılabilir (**E1.1**).

Öğrenciler, öğretmen rehberliğinde bu sesletim unsurlarını ve hedef sesleri özellikle hedef kelimelerin içinde kullanarak tekrar edebilir ve doğru telaffuzlarını pekiştirir (**KB1**). Öğrenciler hedef sesleri, hedef sözcükler içinde ilk önce bireysel olarak sonra toplu bir şekilde doğru sesletimle ifade eder ve bu etkinlik, işitsel doğruluğu pekiştirir (**KB2.4**).

Öğrenciler farklı konuşma örneklerinde aynı sesletim özelliklerini duyduklarında bunları tanımaya çalışır (**KB2.2**). Birinci grupta hedeflenen sesleri tanımaya yönelik olarak öğrencilerle doğru sesleri duyduklarında yeşil, yanlış sesi duyduklarında ise kırmızı kartı kullandıkları bir kart oyunu oynanabilir (**E2.5, D12.1**). Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına dair aşinalık kazandırılır (**KB2.1**).

Öğretmen hedef sesleri doğru şekilde telaffuz eder ve öğrencilerden bu sesleri doğru bir şekilde taklit etmelerini ister (**E1.4, E2.2**). Öğretmen etkileşimli tahtada hedef seslerin bulunduğu ve bulunmadığı kelimelere ait görselleri açar. Ardından öğrencilerle, bu kelimelerde hedef seslerin bulunup bulunmadığına ilişkin sözlü alıştırmalar yapar (**OB4**). Öğretmen, bu görsellere dayanarak kelimeleri veya harfleri hedef seslere vurgu yaparak okur ve öğrencilerden bunları tekrar etmesini ister (**E1.5**). Böylece öğrenciler bu seslere kendileri karar vererek onları doğru, gerçek ve tabii bir şekilde kullanabilir; harfleri sırasıyla doğru olarak tanır ve söyler. Bunun ardından değerlendirme süreci için öğrencilerin sınıf içerisinde harfleri okumaları veya evde sesletimi kayıt altına almaları istenebilir (**D8.2, KB2.15**). Bu kayıtlar sınıfta paylaşılabilir; kayda öğrencinin kendisi, sınıf arkadaşları ve öğretmen yapıcı geri bildirim verir.

ADG.8.1.SÖS.

“Evim” temasına yönelik sözcük seçme-kullanma süreci, “Günüm” ve “Tatile Gidiyoruz” alt temalarının ve hedef kelimelerin yer aldığı görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır (**OB1, OB2**). Öğrenciler dinleme ve sesletim bölümünde yaptıkları tahminleri hatırlar (**KB2.12**). Dinledikleri şarkının / kaydın yazılı hâlini hızlı bir şekilde tarar ve görsel kay-

naklar kullanarak daha önce öğrendikleri harfleri seçmeye çalışabilir **(KB2.2)**. Öğrendikleri harfleri işaretleyebilir. Öğrenciler bu içerikleri dinler ve izler, hedef sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görür.

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Özellikle hedef sesleri içeren kelimeler, doğru sesletimle hep birlikte söylenir. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına aşinalık kazandırılır **(SDB2.1)**. Öğrenciler şarkının / kaydın yazılı hâlini tekrar inceler ve görsel kaynaklar kullanılarak bilmedikleri kelimelerin anlamlarını tahmin etmeye çalışabilir **(KB2.11)**. Öğretmen tahtada iki liste hazırlar; listelerden bir tanesi temada hedeflenen kelimelerden, diğeri ise ikincil kelimelerden oluşur. Öğrenciler, hedeflenen kelimeler listesindeki unsurları görsel ipuçlarından yararlanarak anlamlandırmaya çalışabilir **(KB2.4, KB2.5)**. Böylece sözcüklerin kullanım bağlamı algılanır **(E3.1)**.

Gerçek veya görsel unsurlar, kelime anlamlarını pekiştirmek için kullanılır. Öğretmen hedef kelime duyulduğunda ona eşlik eden bir görsel gösterir **(OB4)**. Kelime tekrarı için interaktif oyun veya uygulamalar kullanılabilir **(E2.5, OB2)**. Hedeflenen kelimeler bu süreçte algılandıktan sonra öğrenciler hedef sözcükleri doğal bir biçimde kullanmak için etkileşimli tahtada gösterilen görselleri inceleyebilir. Öğrenciler bu görsellere bakarak karışık olarak verilmiş kelimelerden o görsel ile eşleşeni bulabilir **(KB2.7)**. Öğrenciler sıra arkadaşlarıyla iletişim sürecine geçerek görsellerde verilen hedef sözcüklerden seçim yapıp basit bir soru-cevap alıştırması yapabilir **(SDB2.1, D4.1)**.

Değerlendirme için görsel temelli sınıflandırma aktiviteleri kullanılabilir. Öğrenciler kelimelere denk gelen çizimler yapabilirler **(E3.3)**. Bu aktiviteler ve çizimler sınıf içerisinde kendileri ve arkadaşları tarafından değerlendirilebilir **(SDB3.1)**.

ADG.8.1.DBS.

“Evim” temasında öğrencilerin dikkatini “Günüm” ve “Tatile Gidiyoruz” alt temalarında geçen dil bilgisi unsurlarına çekmek için dinleme bölümünde kullanılan şarkı / kayıt, öğrencilere bir kez daha dinletilir veya izletilir. Öğrenciler şarkıyı dinlerken öğretmen hedeflenen ifadelerin olduğu yerlerde durur, ifadeleri vurgulu bir şekilde tekrar eder ve öğrencilere tekrar ettirir **(E3.2)**. Burada anlamı pekiştirmek için görseller veya vücut dili kullanılabilir **(KB2.2)**. Bu süreçte dil yapılarının kuralları açıklanmaz, bu yapıların bağlam içinde doğal olarak fark edilmesi sağlanır **(KB2.4, KB2.10)**.

“Evim” temasında yer alan ev, günlük rutinler ve tatile gitme ile ilgili nesneleri içeren görseller üzerinden eşleştirme etkinliği yapılır. Öğrenciler dinledikleri cümleleri doğru görsellerle eşleştirebilir, ilgili nesneleri işaretleyebilir ve hangi ifadenin hangi görsele ait olduğunu sözlü olarak belirtebilir **(KB2.7, KB2.8)**. Bu etkinlik sayesinde hedef dil parçaları kuralları bilinmeden fark edilerek ayırt edilir **(OB1)**.

Aynı yapıya sahip cümleler gruplandırılarak tekrar edilir. Öğrenciler sırayla cümleleri sesli olarak söyler, arkadaşlarının tekrarlarını dinler ve birlikte tekrar ederek işitsel farkındalık geliştirir. Bu süreçte benzer dil yapılarının fark edilmesi sağlanır **(E2.5, SDB2.2)**. Bu temada öğretmen öğrencilerden olumlu bir cümle söylediğinde yeşil kart, olumsuz bir cümle söylediğinde ise kırmızı kart göstermelerini isteyerek öğrencilerin konuyu pekiştirmelerini sağlar **(E3.1)**. Ardından öğrencilerin fark ettiği ve pekiştirdiği bu yapıların bağlam içinde kullanılmaları sağlanır. Bunun için iletişim temelli aktiviteler veya oyunlar kullanılır **(SDB2.1, D6.1)**.

Öğrenciler etkileşimli tahtada gösterilen resimleri inceler ve tahtada karışık olarak verilen cümlelerden uygun olanlarla bu resimleri eşleştirir. Bu dil bilgisini içeren cümleler, beden dili kullanılarak fiziksel olarak canlandırılır. Öğretmen “Hangi ev işini yapıyorsun?” gibi sorular sorar ve öğrencilerin, soruların cevaplarını işaretlerle göstermesini ister. Öğrenciler sıra arkadaşları ile bu dil bilgisi yapılarını içeren cümleler kurarak kısa ve basit diyaloglar yapabilir. Böylece dili kendiliğinden, doğal ve gerçek şekilde kullanmış, fiziksel olarak canlandırmış ve gerçek iletişim süreçlerine aktarmış olurlar **(SDB1.2)**. Bu aktiviteler sonunda öğretmen ve sınıftaki diğer öğrenciler, birbirine yapıcı geri bildirim verir.

ADG.8.1.O.

“Evim” temasında öğretmen “Günüm” ve “Tatile Gidiyoruz” alt temalarına dair görseller ve destekleyici ipuçları sunarak öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirir **(OB4)**. Öğrenciler okuma parçasını hızlı bir şekilde tarar ve öğrendikleri harf, kelime ve dil bilgisi unsurlarını fark etmeye çalışabilir **(OB1)**. Bu unsurlardan bildiklerini ifade eder. Ardından öğrencilerin “Parçada tatilde nereye gidiliyor?”, “Parçada hangi ev işi yapılıyor?” gibi sorularla görseller ile içerik arasında ilişki kurmaları sağlanır **(KB2.2)**. Öğrenciler içeriğin konusu hakkında tahminlerde bulunur **(KB2.12)**.

Öğrenciler kişiler, ifadeler ve nesnelere dikkat ederek görseller yardımıyla tahminlerini sürdürür **(E1.1)**. Öğretmen, öğrencilerin okuma parçasını veya diyalogu sessiz ve dikkatli bir şekilde okumalarını ister **(E3.2)**. Alt temaların ve hedef kelimelerin fark edilmesi beklenir. Öğrenciler tümcelerdeki bilgilere dayanarak basit çıkarımlar yapar **(KB2.10)**. Bunların doğruluğunu öğretmenin ve akranlarının yardımıyla kontrol eder. Böylece içeriğin konusu genel olarak algılanır ve basit ve temel ayrıntılar fark edilir **(SDB2.1, SDB2.3)**.

Öğrenciler tahminlerini içerik ile karşılaştırarak bunların doğruluğunu kontrol eder **(KB2.7)**. Metinde yer alan ögeler tablo, şema ve görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır. Alt temalar ve diğer hedeflenen ögeler belirli bir düzen içinde yerleştirilir **(KB2.5)**. Bu ögeler basit kategoriler altında sınıflandırılır, benzerlik ve farklılıklar üzerinden karşılaştırmalar yapılır **(KB2.14)**. Bu süreçte öğrencilerin içerikteki yatay ve dikey ilişkileri keşfedebilmesi için rehber sorular sorulur, görseller ve kısa etkinlikler kullanılarak öğrencilerin okuduğunu anlama ve içselleştirmeleri sağlanır **(OB1)**.

Okuma parçası ve diyalogu okuduktan sonra öğrenciler açık uçlu soruları yanıtlama, cümle tamamlama, boşluk doldurma gibi alıştırmaları yapabilir. Aynı zamanda öğrenciler kelime ve dil bilgisi ile ilgili bilgilerini pekiştiren çalışmalar yapabilir **(E3.1)**. Öğrenciler fikirlerini paylaşır, yaptıkları alıştırmalarda hataları varsa bunları düzeltir. Öğretmen en son aşamada öğrencilerin yaptıkları hatalar üzerine yapıcı geri bildirim verir **(SDB1.2, SDB3.2)**.

ADG.8.1.K.

“Evim” temasında öğrenciler önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek için “Günüm” ve “Tatile Gidiyoruz” alt temaları ile ilgili hedeflenen ögeleri görseller ve destekleyici unsurlar vasıtasıyla hatırlar ve mevcut içerikle ilişkilendirir

(KB2.2). Ardından temalar ve hedef kelimeleri içeren kısa konuşma modelleri sunulur. Öğrenciler konuşma modellerini dinler veya izler, bu içerikleri bireysel veya grup olarak tekrar ederek içeriğe aşina olur **(SDB2.1)**. Böylece sözlü üretime hazırlık yapmış olur.

Öğrenciler önceden verilen modeli taklit ederek yeni bir içerik tasarlar, öğretmenin verdiği geri bildirimler ve destekleyici ögeler yardımıyla hazırladıkları bu yeni içeriği düzenler **(SDB1.2, SDB1.3)**. Böylece öğrenciler kelime veya cümleleri anlamlı ve doğru bir şekilde kullanır **(KB1)**. Öğrenciler; doğru telaffuz, söylem biçimleri, hedef sözcükler ve dil parçalarını seçerek kullanır **(E1.5)**. Bağlama uygun içeriği doğal ve gerçekçi biçimde sunmak için öğrencilere destek verilir **(E3.2)**. Burada öğrencilerden mesajları dinleyici için basit ve net olarak ifade etmeleri beklenir. Öğrencilerin hazırlıksız konuşma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanabilmeleri, hazırlıklı konuşma durumlarında ise belirledikleri içerikleri düzenleyerek doğal ve anlaşılır biçimde sunabilmeleri desteklenir **(E1.6, E2.3, SDB3.1)**.

İkili veya küçük grup çalışmaları yapılır **(SDB2.2)**. Öğrenciler temaya ilişkin hedeflenen ögeleri belirler, bu ögeleri sınıflandırır ve ortak bir sunum hazırlar **(D10.2, KB2.5)**. Böylece bilgileri yeniden düzenlemiş olur ve bu yeniden yapılandırılmış bilgileri doğru şekilde sözlü iletişiminde kullanır **(KB2.14)**.

Sürecin sonunda öğrencilerin konuşma etkinliklerine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerini paylaşmaları sağlanır **(SDB1.1, KB2.15)**. Öğrencilerden hangi ifadeleri doğru kullandıklarını, hangi noktalarda zorlandıklarını ve kendilerini nasıl geliştirebileceklerini ifade

etmeleri beklenir. Bu süreçte yapılan çalışmaların yorumlanması ve anlamlandırılması desteklenir **(E2.4)**. Öğretmen “Bugün ne öğrendiniz?” gibi sorular sorarak öğrencilerin alt temalara ilişkin sorulara cevap vermesini sağlar **(KB2.3)**. Öğretmen ile akranlar süreç içinde ve süreçten sonra geri bildirim verir, fikirlerini paylaşır.

ADG.8.1.Y.

“Evim” temasında öğrenciler önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek için “Günüm” ve “Tatile Gidiyoruz” alt temaları ile ilgili hedeflenen öğeleri görseller ile destekleyici unsurlar vasıtasıyla hatırlar ve mevcut içerikle ilişkilendirir **(KB2.2)**. Öğretmen, öğrencilere yazmaları istenen görevin tam olarak ne olduğunu net bir dille anlatır **(E3.2)**. Öğrencilerden yazılması istenen cümle veya parçaya benzeyen bir modeli incelemeleri istenir. Öğrenciler bu metinleri taklit ederek benzer içerikleri yeniden yazar **(SDB1.2)**.

Daha sonra öğrenciler hazırlıksız yazma etkinlikleriyle model metinleri örnek olarak kısa cümleler veya metinler oluşturur **(KB1)**. Yazma sürecinde öğrenciler, verilen yazma türüne uygun basit kelimeleri ve dil yapılarını seçerek kullanır **(E1.2)**. Süreçte rehberlik, örnek metinler ve kısa yazma etkinlikleriyle öğrencilerin yazılı anlatım becerileri desteklenir. Bu aktivite sırasında öğretmen; öğrencilerin yapısal özelliklere, söylem biçimlerine ve noktalama işaretlerine yazma türüne uygun olarak dikkat etmelerini sağlar. Yazma görevinin sonunda öğrenciler, temaya uygun basit mesajları iletmış olur **(SDB1.3)**.

Öğrenciler bu modele bakarak çalışma yaptıktan sonra bilgilerin benzerlerini farklı bağlamlarda bireysel olarak yeniden düzenleyerek kullandıkları özgün bir ürün ortaya çıkarır **(E1.3, SDB1.1, KB2.6)**. Ardından yazılı içeriklerin farklı bağlamlarda yeniden düzenlenmesi sağlanır. Yazılan ifadeler değiştirilerek ev, günlük rutinler ve tatile gitmeye dair hedeflenen öğeler tanımlanır ve metinler genişletilebilir **(KB2.9, KB2.13)**. Bu süreçte yazılı bilgilerin yeniden yapılandırılması ve paylaşılması desteklenir **(SDB2.1)**. Öğrencilerin yazdıkları metinleri arkadaşlarıyla paylaşabilmeleri ve yazılı iletişim kurabilmeleri sağlanır **(E2.4)**.

Küçük grup çalışmaları yapılır. Grup içinde yazılan metinler paylaşılabilir, birlikte gözden geçirilebilir ve ortak metinler oluşturulabilir **(E2.1, SDB2.2, D4.1)**.

Yazma sürecinin bu aşamasında öğrenciler bilgi, deneyim, duygu ve düşüncelerini bireysel olarak aktararak poster, mesaj, şarkı gibi pratik, otantik ve yaş seviyelerine uygun çeşitli özgün ürünler ortaya koyabilir **(E2.5, D7.1)**. Hazırlanan bu ürünler akranlarla paylaşarak sınıf içi karşılıklı aktarımlar yapılır ve ortaya çıkan ürünlere ilişkin kapsamlı bir değerlendirme gerçekleştirilir. Öğretmen, öğrencilere “Bugün ne öğrendiniz?” sorusunu yönelterek öğrencilerin düşüncelerini ifade edebilmelerini sağlar. Yazılan metinler gözden geçirilerek güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken noktalar belirlenirken bu değerlendirmelerin sınıf ortamında paylaşılması ve karşılıklı geri bildirimlerde bulunulması sağlanır **(SDB3.3, KB2.15)**. Öğretmen yazma süreci ve ürün hakkında yapıcı geri bildirimler verir **(SDB3.2)**.

Performans görevi olarak öğrencilerden temada öğrendikleri geniş zaman, gelecek zaman ve vasıta hâli (-κλῆ) yapıları ile hedeflenen sözcükleri kullanarak bir zaman tablosu hazırlamaları istenebilir. Öğrencilerin kâğıdı yatay kullanmaları ve görsel olarak iki ana bölüme ayırmaları beklenmektedir. Zaman tablosunun sol tarafına “Günlük Rutinim”, sağ tarafına ise “Gelecekteki Hayallerim” başlıklarının yazılması istenebilir. Sol bölümde öğrencilerden günlük rutinlerini ifade eden, temada öğrenilen vasıta hâli ile hedef sözcükleri içeren cümleler yazmaları beklenmektedir. Sağ bölümde ise gelecekte gerçekleştirmeyi istedikleri şeyleri, yine hedef sözcükler ve vasıta hâli yapısını kullanarak ifade etmeleri istenebilir. Öğrencilerden zaman tablosunda kullandıkları zaman zarflarını renklendirerek vurgulamaları beklenmektedir. Yazılı çalışma tamamlandıktan sonra öğrencilerin hazırladıkları zaman tablosu ile ilgili kısa bir sunum yapmaları istenebilir. Bu performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarının işlevsel biçimde kullanımı, yazılı ve sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade kullanımı ile göreve katılım, çaba, süreç içindeki ilerleme gibi ölçütlere göre değerlendirilebilir.

Değerlendirme sürecinde analitik veya bütüncül dereceli puanlama anahtarı ya da gözlem formu kullanılabilir. Ayrıca süreçte öğrencilerin aktif katılımını desteklemek amacıyla öz değerlendirme ve akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Günüm ve Tatile Gitmeye Dair Görsel Destekli Sunum

Öğrencilerden alt temaları içeren kapsamlı sözlü sunumlar hazırlayıp sunmaları istenebilir. Öğrenci sunumu yaparken görsellerden ve videolardan faydalanabilir. Öğrenci, aşağıdakine benzer bir sunum hazırlayabilir:

СЫУНЭУ СЫГУ ИЛЪЫР

"Сэ сятэжъ плалъэ кысфишыгыагъ: 'Унэ зыщыплэрэр псэм ипсыхъу'. Ащ пае сиун сэрыклэ дунаим тет анахъ лъаплэ чыплэ. Мафэ къэс тыгъэ нэбзыйхэр сишъхэнтэ кытефэхэзэ сыкъэтэджы. Сянэжъ ипщэрыхьаплэ машлор щыблэу, хьалыжъо мэ дахэр унэм иушхогъэу кыспэгъокы. Тэ тыадыгэшъ, унэр зэлухыгъэу, хьаклэм пае гъэхьазырыгъэу щытын фае. Арышъ, пчэдыжъ къэс сянэ седэлэ, унэр зэлусэхы, пхъэнкыпхъэр зысэштэшъ унэр псэ зыхэт фэдэу сэгъадахэ. Гъэмэфе гъэпсэфыгъор къэсымэ, тыдэ тыклошты тыгупсэф. Сятэжъ икьуаджэ тыклошта е Хы Шлуцлэм илушъо тыщылэшта? Тэ тикуклэ гъогу тытехьашт, адыгэ ордэхэр зэхэтхэзэ кышъхъэ лъапэхэм тыщыклошт. Гъэпсэфыгъом мафэ къэс нахъ дэгъи хьышт ау тыдэ тыщылэми тиун ифабэныгъэ тыгу илътышт."

2. Etkinlik: Metin Hazırlama

Öğrencilerden alt temalar hakkında bir metin hazırlamaları istenebilir. Bu metin sayesinde öğrenciler hem hedeflenen kelime ve dil bilgisi yapılarını pekiştirecek hem de dil becerilerini geliştirecek daha ileri düzey yapıları (edebî tasvirler, kültürel deyimler vb.) görme fırsatı bulabilecektir. Öğretmen, süreç boyunca zenginleştirme çalışmalarının sonuçlarını gözlemleyebilir.

Destekleme

1. Etkinlik: Kartları Sınıflandırma ve Eşleştirme

"Evim" temasında öğrencilere temadaki hedef kelimeleri içeren iki farklı kategoride kartlar dağıtılabilir. Öğrenciler bu kartları sınıflandırarak doğru kelimelerle eşleştirir. Böylece yazma konusunda desteğe ihtiyacı olan öğrencilerin hedef dildeki kelimeleri daha anlaşılır bir şekilde pratik yapmaları sağlanmış olur.

2. Etkinlik: Eksik Harfleri Tamamlama

Öğrenciler, kelimelerin tamamını yazmak yerine tahtada gösterilen resimlerin altına bazı harfleri eksik bırakılmış kelimeleri tamamlama çalışması yapabilir (Пчэдыжъ, пчыхъэ, чъыен, пщэрыхъэн, пхъэнкын, унэр зэлухын, тхылъ еджэн, гъэмэфе, хы, кьушъхъэ, мээ, кьухъэлъатэ, ку). Kelimeler tamamlandıktan sonra öğrencilerden bu sesleri ve kelimeleri seslendirmeleri istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. TEMA: OKULUM

Alt Temalar: Okulumun Renkleri, Okul Kıyafetlerim

Bu tema, öğrencilerin Adigece dil becerilerini geliştirmelerini, dile ilişkin temel bilgi ve becerilerini pekiştirmelerini amaçlamaktadır. Tema kapsamında öğrenciler; okulumun renkleri, okul kıyafetlerim gibi günlük yaşamdan seçilen bağlamlar aracılığıyla temel iletişim ifadelerini kullanmaya yönelik öğrenme yaşantıları edinir. Aynı zamanda Adige alfabesinde telaffuzu zor olan seslere karşılık gelen harfleri pekiştirerek bunları çeşitli sözcük ve ifadelerde kullanmaya yönelik çalışmalar gerçekleştirir. Böylece öğrencilerin temel dil yapılarını günlük yaşamla ilişkilendirerek kullanmaları desteklenirken sonraki temalarda ele alınacak dil yapılarına yönelik bir temel oluşturmaları ve Adige alfabesine ilişkin bilgilerini pekiştirmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma, YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma, YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma, YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma, YDAB2. Okuma-Anlamlandırma, YDAB3. Konuşma-Anlatma, YDAB4. Yazma-Anlatma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.2. Bağımsızlık, E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E1.6. Seçicilik, E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E2.3. Girişkenlik, E2.4. Güven, E2.5. Oyunseverlik, E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma, E3.3. Yaratıcılık

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarılma (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.1. Uyum, SDB3.2. Esneklik, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler

D1. Adalet, D4. Dostluk, D6. Dürüstlük, D7. Estetik, D8. Mahremiyet, D10. Mütevazılık, D11. Özgürlük, D13. Sağlıklı Yaşam, D16. Sorumluluk, D18. Temizlik, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım, Fen Bilimleri, Görsel Sanatlar, İngilizce, Müzik, Sosyal Bilgiler, Türkçe

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB1. Temel Beceriler, KB2.1. Çelişki Giderme, KB2.2. Gözlemlleme, KB2.3. Özetleme, KB2.4. Çözümleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.9. Genelleme, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.12. Mevcut Bilgiye / Veriye Dayalı Tahmin Etme, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma, KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme)

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ADG.8.2.D. "Okulum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme – anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.8.2.SES. "Okulum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sesletimi seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

ADG.8.2.SÖS. "Okulum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sözcük seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

ADG.8.2.DBS. "Okulum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun dil bilgisi seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

ADG.8.2.O. "Okulum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.8.2.K. "Okulum" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.
- b) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.
- c) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.8.2.Y “Okulum” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.
- b) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.
- c) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Tema: СИЕДЖАПІЭ**Alt Temalar**

Сиеджапіэ Ишъохэр

Сиеджапіэ Щыгъынхэр

İşlevsel Cümle Yapıları

Сиеджапіэ ипчъэ плъыжбы.

Непэ сянэ джанэ шхъуантіэ кысфищэфыгъ.

Уицуакъэхэр шлуцла?

Непэ сиджанэ фыжбыр къабзэ.

Уицуакъэхэр шлуцла е хьаплъа?

Сэ к|ак|о шхъуантіэ зыщысэлъэ.

Синыбджэгъу игъончэдж гъожбы.

Мы цуакъэхэр сэсиеп.

Сикъэлэм шхъуантіэ, ау уикъэлэм плъыжбы.

Мы тхылъым ышъо сьд фэда?

Тхылъыр уцышъо.

Тэ тиеджапіэ ипчъэхэр фыжбых.

Basit Soru Sorma ve Cevap Verme

Аслъэн: Нарт, непэ сьд фэдэ щыгъын зыщыплъагъ?

Нарт: Непэ джанэ фыжбырэ гъончэдж шлуцлэрэ зыщыслъагъ.

Аслъэн: Уицуакъэ ышъо сьд фэда?

Нарт: Сицуакъэ плъыжбы. О уиджанэ ышъо уцышъо ар дахэдэд!

Аслъэн: Тхьамуегъэпсэу Нарт.

Адам: Мадинэ, уисыныф ишъо сьд фэда?

Мадинэ: Сисыныф идэпкъхэр гъожбых.

Адыгэ: Пхъэнтлэк|ухэри гъожба?

Мадинэ: Хьау, пхъэнтлэк|ухэр шхъуантіэх.

Адыгэ: Ишъок|э дахэ сыныф уи|.

Нанэ: Нарт, уиеджапіэ щыгъынхэр бгъэхъазырыгъа?

Нарт: Ары Нанэ, сиджанэ фыжбырэ сигъончэдж шлуцлэрэ хъазырых.

Нанэ: Уицуакъэхэр къабзэха?

Нарт: Ары, сицуакъэ шлуцлэхэр сэгъэкъабзэх.

Нанэ: Опсэу, сьд фэдэ дахэ ухъушт!

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

1. Плъышъуац (Sıfatlar): джанэ фыжъ

2. Зие Лъэпсапэхэр (İyelik Ön Ekleri): си-, уи-, и-

3. Гъэпсык|э Зэхэлъ Глаголхэр (Ortadan Çekimlenen Fiillerin Şimdiki Zaman Çekimi): зыщылъэн

Sesletim

1. Hedeflenen Sesler: лъ-шъ-гъ

2. Farklı Seslerin Sesletimi ve Telaffuzu: лъ-шъ-гъ

3. Vurgu ve Tonlama: Sıfat kullanımında isimden sonra sıfat geldiğinde tamlamalarda ve iyelik ön eklerinde kullanılan ve ortadan çekimlenen fiillerin şimdiki zaman fiil çekiminde kullanılan vurgu ve tonlamayı ayırt edebilme: Джанэ фыжъ. Си-тхылъ, Уи-тхылъ, И-тхылъ, Зыщылъэн.

4. Tekrar ve Taklit Yoluyla Otomatikleştirme: Kısa diyalog, ek alan ve ek almayan sözcük örneklerinin doğru sesletimle tekrarı. Telaffuzu zor olan 3 sesin karşılığı olan harflerin tekrarı. Basit cümle ve kelimelerin farklı bağlamlarda doğal telaffuzla kullanımı.

5. Sesletim ve Yazım İlişkisi: Sözcükleri doğru okuyup yazarken ses-harf eşleşmesini fark etme.

Kelimeler

Плъыжбы, шхъуантӕ, гъожьы, уцышъо, фыжбы, шуцӕ, джанӕ, гъончӕдж, цуакъӕ, лъӕпӕд

İlkeler Öğretim süreci, öğrencilerin günlük yaşam deneyimlerinden hareketle anlamlı bağlamlarda ve iletişim odaklı olarak planlanmalıdır. Dil yapıları, açık kural öğretiminden ziyade bütüncül bir yaklaşımla doğal kullanım örnekleri üzerinden sezdirilmeli; öğrencilerin dili farklı iletişim durumlarında işlevine uygun biçimde kullanmaları desteklenmelidir.

Öğrenme yaşantıları, öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini bütüncül olarak geliştirecek şekilde düzenlenmeli; öğrencilerin dili etkileşim içinde kullanmalarına fırsat sağlayan uygulamalara yer verilmelidir.

Öğretim süreci, öğrencilerin bireysel özellikleri ve hazırbulunuşlukları dikkate alınarak planlanmalı; uygun görsel, işitsel ve yazılı materyallerle desteklenmelidir. Süreç, öğrencilerin sözcükten cümleye ve kısa metinlere uzanan aşamalı bir gelişim göstermelerini ve Adigeceyi farklı bağlamlarda etkili ve uygun biçimde kullanmalarını destekleyecek şekilde yapılandırılmalıdır.

Anahtar Kavramlar okul, renk, kıyafet, iletişim

**ÖĞRENME
KANITLARI
(Ölçme ve
Değerlendirme)**

Bu temada öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu, ses kaydı çalışmaları, öz / akran / grup değerlendirme formları ile değerlendirilebilir.

1. Performans Görevi: Okulumun Renkleri ve Okul Kıyafetlerim Üzerine Sesletim Odaklı Metin Yazma

Öğrencilerden “Okulumun Renkleri” ve “Okul Kıyafetlerim” alt temaları kapsamında, öğrendikleri kelime ve dil yapılarını kullanarak kapsamlı bir yazılı üretim gerçekleştirmeleri istenebilir. Bu görevde öğrencilerden okuldaki renkleri ve okul kıyafetlerini anlatan en az bir sayfalık metin hazırlamaları beklenmektedir.

Metinlerini yazmadan önce öğrencilerin belirlenen hedef sesleri içeren kelimelerden bir kelime havuzu oluşturmaları ve bu kelimeleri metin içinde anlamlı ve doğru şekilde kullanmaları istenebilir. Yazma sürecinde öğrencilerin cümleler arasında anlam bütünlüğü kurmaları, uygun dil bilgisi yapılarını (sıfatlar, iyelik ekleri ve şimdiki zaman) kullanmaları ve hedef seslerin yazımına dikkat etmeleri beklenmektedir.

Yazılı çalışma tamamlandıktan sonra öğrencilerden metinlerinde geçen hedef sesleri işaretlemeleri ve metni iki aşamalı olarak seslendirmeleri istenebilir. İlkinde doğal akışla, ikincisinde ise hedef seslerin geçtiği kelimelere vurgu yapılarak bir kayıt oluşturulabilir. Bu süreçte öğrencilerin hem yazılı hem de sözlü anlatım becerilerini bütünlük bir şekilde geliştirmeleri hedeflenmektedir.

Performans görevi; içerik, metin bütünlüğü, hedef seslerin doğru yazımı ve kullanımı, sesletim doğruluğu, çaba ve düzen ölçütlerine göre değerlendirilebilir. Öğrencilere performans görevi incelendikten sonra geri bildirim verilir ve öğrencilerin duygu ve düşüncelerini paylaşmaları istenebilir.

2. Performans Görevi: Okul Yaşamını Anlatan Görsel Tablo Hazırlama

Öğrencilerden okul yaşamını anlatan görsel bir tablo hazırlamaları istenebilir. Bu görseli oluştururken temada ve alt temalarda öğrendikleri renklerle ilgili kelimeleri, sıfatları, iyelik eklerini ve ortadan çekimlenen fiillerin şimdiki zaman yapısını doğru ve işlevsel biçimde kullanmaları beklenmektedir. Öğrencilerden çizdikleri / buldukları görselleri yazılı anlatımlarla destekleyerek içeriği zenginleştirmeleri istenebilir.

Öğrencilerden kâğıdın merkezine okul üniforması giymiş kendi görsellerini çizmeleri veya uygun bir fotoğraflarını yapıştırma istenebilir. Bu görselin etrafına oklar çizerek en az beş farklı okul kıyafetlerini iyelik ekleri ve renk sıfatlarıyla tanımlamaları, her birini açık ve anlaşılır cümlelerle ifade etmeleri beklenmektedir. Öğrenciler, renkleri ve iyelik yapılarını vurgulamak amacıyla farklı renkli kalemler kullanarak çalışmanın görsel düzeyini ve dikkat çekiciliğini arttırabilir. Kâğıdın alt bölümünde ise öğrencilerden bir okul gününde yaptıkları etkinlikleri şimdiki zaman yapısıyla anlatan cümleler yazmaları istenebilir. Bu bölümde özellikle iyelik eklerinin ve ortadan çekimlenen fiillerin şimdiki zaman çekiminin doğru kullanımına dikkat edilmesi beklenmektedir.

Hazırlanan bu çalışma, öğrencilerin sınıf içinde kısa bir sunum yapmalarıyla tamamlanabilir. Sunum sırasında öğrencilerin görsel tabloyu kullanarak bilgileri doğru telaffuzla ve akıcı bir biçimde aktarmaları beklenmektedir.

Performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanma, yazılı ve sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade becerisi ile görev sürecindeki katılım, çaba, gelişim düzeyi gibi ölçütleri içeren analitik veya bütüncül dereceli puanlama anahtarı ya da gözlem formu ile değerlendirilebilir. Süreç boyunca öğrencilerin aktif katılımını desteklemek amacıyla öz değerlendirme ve akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

Temel Kabuller Öğrencilerin Kiril temelli Adige alfabesindeki telaffuzu zor 3 sesi ve bu seslere karşılık gelen harfleri önceden tanıyacakları ve bu harflerin Türk alfabesindeki benzerleriyle olan ortak ve farklı yönlerini fark edecekleri varsayılır. Bu temada okuldaki renkler ve kıyafetler ile ilgili günlük yaşamda kullanabilecekleri bazı temel sözcüklere aşina oldukları kabul edilir. Bu temada öğrenme-öğretme sürecinin temel kabullerinden biri, her öğrenenin öğrenme hızı, ilgisi ve ön bilgisi bakımından farklı olduğudur.

Tema dilin sadece bir iletişim aracı olmadığını aynı zamanda kültürü ve kimliği taşıyan bir değer olduğunu kabul eder. Öğrencilerin etkin katılım sağlayabilmesi ve aktif öğrenebilmesi, temanın bir diğer temel kabulüdür.

Ön Değerlendirme

Süreci “Okulum” teması ön değerlendirme sürecinde öğrencilerin temaya ilişkin ön bilgileri çeşitli etkinliklerle gözlemlenebilir. Bu süreçte öğrencilerin okuldaki renkler ve kıyafetlere ilişkin mevcut bilgi ve deneyimleri incelenebilir. Görseller, kısa videolar, kavram kartları gibi materyaller kullanılarak öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri hakkında fikir edinilebilir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğrencilerin ihtiyaçları dikkate alınarak ders sürecinde kullanılacak öğrenme materyalleri gerektiğinde yeniden düzenlenebilir.

Köprü Kurma Öğretim sürecinin başlangıcında öğrencilerin ön öğrenmelerini harekete geçirmek amacıyla görsel, işitsel veya çoklu ortam materyallerinden yararlanılabilir. Bu materyaller aracılığıyla öğrencilerin hedeflenen kelime, ifade ve dil yapılarına dikkatleri çekilebilir; gözlem yapmaları, tahminlerde bulunmaları ve önceki öğrenmelerinden hareketle yeni öğrenmeleri anlamlandırmaları desteklenebilir. Süreç boyunca öğrencilerin merak duygularını harekete geçirecek ve öğrenmeye aktif katılımlarını destekleyecek uygulamalara yer verilebilir. Öğrencilerin günlük yaşam deneyimleri ile yeni öğrenmeleri arasında ilişki kurmalarına fırsat sunulabilir. Böylece öğrencilerin yeni bilgileri önceki öğrenmeleriyle ilişkilendirmeleri, dili anlamlı bağlamlarda değerlendirmeleri ve öğrenme sürecine etkin katılım göstermeleri desteklenebilir. Bu süreç, öğrencilerin yeni bilgileri önceki bilgi ve deneyimleriyle ilişkilendirerek öğrenmelerini anlamlı hâle getirmelerine katkı sağlayabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

ADG.8.2.D.

Öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla “Okulum” temasının “Okulumun Renkleri” ve “Okul Kıyafetlerim” adlı alt temalarını yansıtan görseller sınıf ortamına getirilir veya etkileşimli tahta üzerinden sunulur (E1.1, OB2, OB4). Ardından “Bu ayakkabı ne renk?”, “Bu okul kıyafeti temiz mi?” gibi sorularla görseller ile içerik arasında ilişki kurmaları sağlanır (D18.1, KB2.8). Öğrenciler bu görseller hakkında konuşur ve okul ortamına ilişkin yaşantılarını hatırlar. Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin etkin hâle getirilmesi hedeflenir. Sunulan görsel ve işitsel ipuçları ile öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimleri arasında basit ve somut ilişkileri fark edebilmeleri sağlanır (E3.1, KB2.10).

Dinleme / izleme içeriğine ait kısa ön izleme görselleri, anahtar ipuçları veya sessiz kesitler sunularak içeriğin konusu, içerikte yer alabilecek kişiler, mekânlar, eşyalar ve temel ifadelerle ilişkin tahminlerde bulunulması istenir. Böylece önceki bilgi ve deneyimlere dayalı tahminler oluşturulması sağlanır (KB2.11, KB2.12). Ardından “Okulum” temasına uygun, sosyal etkileşim durumları içeren kısa bir şarkı / kayıt dinletilir veya izletilir. Bu süreçte içeriğin genel konusunun bütüncül olarak algılanması beklenir (E3.2, KB2.16).

Dinleme / izleme sonrasında içerikte yer alan kişi, mekân, eşya ve temel ifadeler; görseller, kartlar ve eşleştirme etkinlikleri aracılığıyla yeniden sunulur. Bu sayede içerikteki somut, basit ve temel bileşenlerin tanınması sağlanır (KB2.2). Dinleme / izleme sürecinin ardından başlangıçta oluşturulan tahminlerin gözden geçirilmesi ve doğruluğunun kontrol edilmesi sağlanır (E3.1, KB2.4). İçerikte yer alan öğeler (kişiler, mekânlar, eşyalar, ifadeler); tablo, şema, pano gibi görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır ve bu bileşen-

lerin bütün içinde konumlandırılması sağlanır (**KB2.5, KB2.7**). İçerikteki unsurların basit kategoriler altında sınıflandırılması sağlanır. Bu unsurlar arasında temel ve basit karşılaştırmalar yapılması desteklenir (**KB2.7**). Ayrıca kişi-mekân, eşya-mekân, ifade-durum ilişkileri gibi somut, basit yatay ve dikey ilişkilerin tanınması sağlanır (**KB2.8**). Son aşamada içeriğin, öğrencilerin kendi yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilmesi sağlanarak bireysel olarak içselleştirilmesi desteklenir (**SDB1.1, D19.1**).

Dinleme / izleme ve anlamlandırma sürecine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerin basit ifadelerle paylaşılması istenir (**SDB2.1**). Gönüllü öğrenciler tarafından sınıf içi paylaşımlar yapılabilir (**E2.4**). Ardından ikili veya küçük grup çalışmaları gerçekleştirilerek öğrenciler ne anladıklarını, hangi unsurları fark ettiklerini ve sürece ilişkin görüşlerini karşılıklı olarak paylaşabilir (**SDB2.2**). Bu süreçte basit geri bildirimlerde bulunulması desteklenir (**D1.1**). Son aşamada öğretmen “Bugün ne öğrendiniz?” sorusunu yöneltir. Etkileşim süreci yönlendirilir, öğrencilerin aktif katılımı teşvik edilir ve iş birliğine dayalı yansıtma süreci yapılandırılır (**SDB1.3**).

ADG.8.2.SES.

“Okulum” temasına yönelik sesletim seçme-kullanma süreci “Okulumun Renkleri” ve “Okul Kıyafetlerim” alt temalarını yansıtan görsellerin getirilmesiyle başlatılır (**OB4**). “Okulum” temasında öğretmen öğrencilere sesletim kısmında hedeflenen sesleri fark ettirmek için seslerin vurgulandığı bir kaydı dinletir veya izletir. Öğretmen, hedeflenen seslere vurgu yaparak öğrencilerin bu seslere dikkat etmelerini ister (**E3.2**). Dinleme sonrasında duyulan sesler sınıfça tekrar edilir ve hangi seslerin duyulduğu belirlenir. Burada Türkçe ile benzer sesler veya yansımalar kullanılabilir (**E1.1**).

Öğrenciler, öğretmen rehberliğinde bu sesletim unsurlarını ve hedef sesleri özellikle hedef kelimelerin içinde kullanarak tekrar edebilir ve doğru telaffuzlarını pekiştirir (**KB1**). Öğrenciler hedef sesleri, hedef sözcükler içinde önce bireysel olarak sonra toplu bir şekilde doğru sesletimle ifade eder ve bu etkinlik, işitsel doğruluğu pekiştirir (**KB2.4**).

Öğrenciler farklı konuşma örneklerinde aynı sesletim özelliklerini duyduklarında bunları tanımaya çalışır (**KB2.2**). Birinci grupta hedeflenen sesleri tanımaya yönelik olarak öğrencilerle doğru sesleri duyduklarında yeşil, yanlış sesi duyduklarında ise kırmızı kartı kullandıkları bir kart oyunu oynanabilir (**E2.5**). Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına dair aşinalık kazandırılır (**KB2.1**).

Öğretmen hedef sesleri doğru şekilde telaffuz eder ve öğrencilerden bu sesleri doğru bir şekilde taklit etmelerini ister (**E1.4, E2.2**). Öğretmen etkileşimli tahtada hedef seslerin bulunduğu ve bulunmadığı kelimelere ait görselleri açar. Ardından öğrencilerle, bu kelimelerde hedef seslerin bulunup bulunmadığına ilişkin sözlü alıştırmalar yapar (**OB4**). Öğretmen, bu görsellere dayanarak kelimeleri veya harfleri hedef seslere vurgu yaparak okur ve öğrencilerden bunları tekrar etmesini ister (**E1.5**). Böylece öğrenciler bu seslere kendileri karar vererek onları doğru, gerçek ve tabii bir şekilde kullanabilir; harfleri sırasıyla doğru olarak tanır ve söyler. Bunun ardından değerlendirme süreci için öğrencilerin sınıf içerisinde harfleri okumaları veya evde sesletimi kayıt altına almaları istenebilir (**D8.2, KB2.15**). Bu kayıtlar sınıfta paylaşılabilir; kayda öğrencinin kendisi, sınıf arkadaşları ve öğretmen yapıcı geri bildirim verir.

ADG.8.2.SÖS.

“Okulum” temasına yönelik sözcük seçme-kullanma süreci, “Okulumun Renkleri” ve “Okul Kıyafetlerim” alt temalarının ve hedef kelimelerin yer aldığı görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır (**OB1, OB2**). Öğrenciler dinleme ve sesletim bölümünde yaptıkları tahminleri hatırlar (**KB2.12**). Dinledikleri şarkının / kaydın yazılı hâlini hızlı bir şekilde tarar ve görsel kaynaklar kullanarak daha önce öğrendikleri harfleri seçmeye çalışabilir (**KB2.2**). Öğrendikleri harfleri işaretleyebilir. Öğrenciler bu içerikleri dinler ve izler, hedef

sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görür.

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Özellikle hedef sesleri içeren kelimeler, doğru sesletimle hep birlikte söylenir. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına aşinalık kazandırılır (**SDB2.1**). Öğrenciler şarkının / kaydın yazılı hâlini tekrar inceler ve görsel kaynaklar kullanılarak bilmedikleri kelimelerin anlamlarını tahmin etmeye çalışabilir (**KB2.11**). Öğretmen tahtada iki liste hazırlar; listelerden bir tanesi temada hedeflenen kelimelerden, diğeri ise ikincil kelimelerden oluşur. Öğrenciler, hedeflenen kelimeler listesindeki unsurları görsel ipuçlarından yararlanarak anlamlandırmaya çalışabilir (**KB2.4, KB2.5**). Böylece sözcüklerin kullanım bağlamı algılanır (**E3.1**).

Gerçek veya görsel unsurlar, kelime anlamlarını pekiştirmek için kullanılır. Öğretmen hedef kelime duyulduğunda ona eşlik eden bir görsel gösterir (**OB4**). Kelime tekrarı için interaktif oyun veya uygulamalar kullanılabilir (**E2.5, OB2**). Hedeflenen kelimeler bu süreçte algılandıktan sonra öğrenciler hedef sözcükleri doğal bir biçimde kullanmak için etkileşimli tahtada gösterilen görselleri inceleyebilir. Öğrenciler bu görsellere bakarak karışık olarak verilmiş kelimelerden o görsel ile eşleşeni bulabilir (**KB2.7**). Öğrenciler sıra arkadaşlarıyla iletişim sürecine geçerek görsellerde verilen hedef sözcüklerden seçim yapıp basit bir soru-cevap alıştırmaları yapabilir (**E2.3, SDB2.1, D11.1**).

Değerlendirme için görsel temelli sınıflandırma aktiviteleri kullanılabilir. Öğrenciler kelimelere denk gelen çizimler yapabilir (**E3.3**). Bu aktiviteler ve çizimler sınıf içerisinde kendileri ve arkadaşları tarafından değerlendirilebilir (**SDB3.1**).

ADG.8.2.DBS.

“Okulum” temasında öğrencilerin dikkatini “Okulumun Renkleri” ve “Okul Kıyafetlerin” alt temalarında geçen dil bilgisi unsurlarına çekmek için dinleme bölümünde kullanılan şarkı / kayıt, öğrencilere bir kez daha dinletilir veya izletilir. Öğrenciler şarkıyı dinlerken öğretmen hedeflenen ifadelerin olduğu yerlerde durur, ifadeleri vurgulu bir şekilde tekrar eder ve öğrencilere tekrar ettirir (**E3.2**). Burada anlamı pekiştirmek için görseller veya vücut dili kullanılabilir (**KB2.2**). Bu süreçte dil yapılarının kuralları açıklanmaz, bu yapıların bağlam içinde doğal olarak fark edilmesi sağlanır (**KB2.4, KB2.10**).

“Okulum” temasında yer alan okul, okuldaki renkleri ve kıyafetler ile ilgili nesneleri içeren görseller üzerinden eşleştirme etkinliği yapılır. Öğrenciler dinledikleri cümleleri doğru görsellerle eşleştirebilir, ilgili nesneleri işaretleyebilir ve hangi ifadenin hangi görsele ait olduğunu sözlü olarak belirtebilir (**KB2.7, KB2.8**). Bu etkinlik sayesinde hedef dil parçaları kuralları bilinmeden fark edilerek ayırt edilir (**OB1**).

Aynı yapıya sahip cümleler gruplandırılarak tekrar edilir. Öğrenciler sırayla cümleleri sesli olarak söyler, arkadaşlarının tekrarlarını dinler ve birlikte tekrar ederek işitsel farkındalık geliştirir. Bu süreçte benzer dil yapılarının fark edilmesi sağlanır (**E2.5, SDB2.2**). Bu temada öğretmen öğrencilerden sıfat içeren bir cümle söylediğinde yeşil kart, sıfat içermeyen bir cümle söylediğinde ise kırmızı kart göstermelerini isteyerek öğrencilerin konuyu pekiştirmelerini sağlar (**E3.1**). Ardından öğrencilerin fark ettiği ve pekiştirdiği bu yapıların bağlam içinde kullanılmaları sağlanır. Bunun için iletişim temelli aktiviteler veya oyunlar kullanılır (**SDB2.1, D6.1**).

Öğrenciler etkileşimli tahtada gösterilen resimleri inceler ve tahtada karışık olarak verilen cümlelerden uygun olanlarla bu resimleri eşleştirir. Bu dil bilgisini içeren cümleler, beden dili kullanılarak fiziksel olarak canlandırılır. Öğretmen “Bu hangi kıyafet?” gibi sorular sorar ve öğrencilerin, soruların cevaplarını işaretlerle göstermesini ister. Öğrenciler sıra arkadaşları ile aynı yapıda cümleler kurarak kısa ve basit diyaloglar yapabilir. Böylece dili kendiliğinden, doğal ve gerçek şekilde kullanmış; fiziksel olarak canlandırmış ve gerçek iletişim süreçlerine aktarmış olurlar (**SDB1.2**). Bu aktiviteler sonunda öğretmen ve sınıftaki diğer öğrenciler, birbirine yapıcı geri bildirim verir (**D16.1**).

ADG.8.2.O.

“Okulum” temasında öğretmen “Okulumun Renkleri” ve “Okul Kıyafetlerim” alt temalarına dair görseller ve destekleyici ipuçları sunarak öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirir (**OB4**). Öğrenciler okuma parçasını hızlı bir şekilde tarar ve öğrendikleri harf, kelime ve dil bilgisi unsurlarını fark etmeye çalışabilir (**OB1**). Bu unsurlardan bildiklerini ifade eder. Ardından öğrencilerin “Parçadaki hangi renkler geçiyor?”, “Parçada hangi kıyafetlerden bahsedilmiş?” gibi sorularla görseller ile içerik arasında ilişki kurmaları sağlanır (**KB2.2**). Öğrenciler içeriğin konusu hakkında tahminlerde bulunur (**KB2.12**).

Öğrenciler kişiler, ifadeler ve nesnelere dikkat ederek görseller yardımıyla tahminlerini sürdürür (**E1.1**). Öğretmen, öğrencilerin okuma parçasını veya diyalogu sessiz ve dikkatli bir şekilde okumalarını ister (**E3.2**). Alt temaların ve hedef kelimelerin fark edilmesi beklenir. Öğrenciler tümcelerdeki bilgilere dayanarak basit çıkarımlar yapar (**KB2.10**). Bunların doğruluğunu öğretmenin ve akranlarının yardımıyla kontrol eder. Böylece içeriğin konusu genel olarak algılanır ve basit ve temel ayrıntılar fark edilir (**SDB2.1, D13.1**).

Öğrenciler tahminlerini içerik ile karşılaştırarak bunların doğruluğunu kontrol eder (**KB2.7**). Metinde yer alan öğeler tablo, şema ve görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır. Alt temalar ve diğer hedeflenen öğeler belirli bir düzen içinde yerleştirilir (**KB2.5**). Bu öğeler basit kategoriler altında sınıflandırılır; benzerlik ve farklılıklar üzerinden karşılaştırmalar yapılır (**KB2.14**). Bu süreçte öğrencilerin içerikteki yatay ve dikey ilişkileri keşfedebilmesi için rehber sorular sorulur, görseller ve kısa etkinlikler kullanılarak öğrencilerin okuduğunu anlama ve içselleştirmeleri sağlanır (**SDB2.3, OB1**).

Okuma parçası ve diyalogu okuduktan sonra öğrenciler açık uçlu soruları yanıtlama, cümle tamamlama, boşluk doldurma gibi alıştırmaları yapabilir. Aynı zamanda öğrenciler kelime ve dil bilgisi ile ilgili bilgilerini pekiştiren çalışmalar yapabilir (**E3.1**). Öğrenciler fikirlerini paylaşır, hataları varsa bunları düzeltir (**D10.1**). Öğretmen en son aşamada öğrencilerin hataları üzerine yapıcı geri bildirim verir (**SDB1.2, SDB3.2**).

ADG.8.2.K.

“Okulum” temasında öğrenciler önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek için “Okulumun Renkleri” ve “Okul Kıyafetlerim” alt temaları ile ilgili hedeflenen öğeleri görseller ve destekleyici unsurlar vasıtasıyla hatırlar ve mevcut içerikle ilişkilendirir (**KB2.2**). Ardından temalar ve hedef kelimeleri içeren kısa konuşma modelleri sunulur. Öğrenciler konuşma modellerini dinler veya izler, bu içerikleri bireysel veya grup olarak tekrar ederek içeriğe aşina olur (**SDB2.1**). Böylece sözlü üretime hazırlık yapmış olur.

Öğrenciler önceden verilen modeli taklit ederek yeni bir içerik tasarlar, öğretmenin verdiği geri bildirimler ve destekleyici öğeler yardımıyla hazırladıkları bu yeni içeriği düzenler (**SDB1.2, SDB1.3**). Böylece öğrenciler kelime veya cümleleri anlamlı ve doğru bir şekilde kullanır (**KB1**). Öğrenciler doğru telaffuz, söylem biçimleri, hedef sözcükler ve dil parçalarını seçerek kullanır (**E1.5, D16.1**). Bağlama uygun içeriği doğal ve gerçekçi biçimde sunmak için öğrencilere destek verilir (**E3.2**). Burada öğrencilerden mesajları dinleyici için basit ve net olarak ifade etmeleri beklenir. Öğrencilerin hazırlıksız konuşma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanabilmeleri, hazırlıklı konuşma durumlarında ise belirledikleri içerikleri düzenleyerek doğal ve anlaşılır biçimde sunabilmeleri desteklenir (**SDB3.1**).

İkili veya küçük grup çalışmaları yapılır (**SDB2.2**). Öğrenciler temaya ilişkin hedeflenen öğeleri belirler, bu öğeleri sınıflandırır ve ortak bir sunum hazırlar (**E2.1, D4.1, KB2.5**). Böylece bilgileri yeniden düzenlemiş olur ve bu yeniden yapılandırılmış bilgileri doğru şekilde sözlü iletişimde kullanırlar (**KB2.14**).

Sürecin sonunda öğrencilerin konuşma etkinliklerine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerini paylaşmaları sağlanır (**SDB1.1, KB2.15**). Öğrencilerden hangi ifadeleri doğru kullan-

dıklarını, hangi noktalarda zorlandıklarını ve kendilerini nasıl geliştirebileceklerini ifade etmeleri beklenir. Bu süreçte yapılan çalışmaların yorumlanması ve anlamlandırılması desteklenir **(E2.4)**. Öğretmen “Bugün ne öğrendiniz?” gibi sorular sorarak öğrencilerin alt temalara ilişkin sorulara cevap vermesini sağlar **(KB2.3)**. Öğretmen ile akranlar süreç içinde ve süreçten sonra geri bildirim verir.

ADG.8.2.Y.

“Okulum” temasında öğrenciler önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek için “Okulumun Renkleri” ve “Okul Kıyafetleri” alt temaları ile ilgili hedeflenen öğeleri görseller ile destekleyici unsurlar vasıtasıyla hatırlar ve mevcut içerikle ilişkilendirir **(KB2.2)**. Öğretmen, öğrencilere yazmaları istenen görevin tam olarak ne olduğunu net bir dille anlatır **(E3.2)**. Öğrencilerden yazılması istenen cümle veya parçaya benzeyen bir modeli incelemeleri istenir. Öğrenciler bu metinleri taklit ederek benzer içerikleri yeniden yazar **(SDB1.2)**.

Daha sonra öğrenciler hazırlıksız yazma etkinlikleriyle model metinleri örnek alarak kısa cümleler veya metinler oluşturur **(KB1)**. Yazma sürecinde öğrenciler, verilen yazma türüne uygun basit kelimeleri ve dil yapılarını seçerek kullanır **(E1.2, D16.1)**. Süreçte rehberlik, örnek metinler ve kısa yazma etkinlikleriyle öğrencilerin yazılı anlatım becerileri desteklenir. Bu aktivite sırasında öğretmen öğrencilerin yapısal özelliklere, söylem biçimlerine ve noktalama işaretlerine yazma türüne uygun olarak dikkat etmelerini sağlar. Yazma görevinin sonunda öğrenciler, temaya uygun basit mesajları iletmış olurlar **(E1.6, SDB1.3)**.

Öğrenciler bu modele bakarak çalışma yaptıktan sonra bilgilerin benzerlerini farklı bağlamlarda bireysel olarak yeniden düzenleyerek kullandıkları özgün bir ürün ortaya çıkarır **(E1.3, SDB1.1, KB2.6)**. Ardından yazılı içeriklerin farklı bağlamlarda yeniden düzenlenmesi sağlanır. Yazılan ifadeler değiştirilerek okul, okulda günler, öğretmenleri tanıtmak gibi hedeflenen öğeler tanımlanır ve metinler genişletilebilir **(KB2.9, KB2.13)**. Bu süreçte yazılı bilgilerin yeniden yapılandırılması ve paylaşılması desteklenir **(SDB2.1)**. Öğrencilerin yazdıkları metinleri arkadaşlarıyla paylaşabilmeleri ve yazılı iletişim kurabilmeleri sağlanır **(E2.4)**.

Küçük grup çalışmaları yapılır. Grup içinde yazılan metinler paylaşılabılır, birlikte gözden geçirilebilir ve ortak metinler oluşturulabilir **(SDB2.2, D4.1)**.

Yazma sürecinin bu aşamasında öğrenciler bilgi, deneyim, duygu ve düşüncelerini bireysel olarak aktararak poster, mesaj, şarkı gibi pratik, otantik ve yaş seviyelerine uygun çeşitli özgün ürünler ortaya koyabilirler **(E2.5, D7.1)**. Hazırlanan bu ürünler akranlarla paylaşarak sınıf içi karşılıklı aktarımlar yapılır ve ortaya çıkan ürünlere ilişkin kapsamlı bir değerlendirme gerçekleştirilir. Öğretmen, öğrencilere “Bugün ne öğrendiniz?” sorusunu yönelterek öğrencilerin düşüncelerini ifade edebilmelerini sağlar. Yazılan metinler gözden geçirilerek güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken noktalar belirlenirken bu değerlendirmelerin sınıf ortamında paylaşılması ve karşılıklı geri bildirimlerde bulunulması sağlanır **(SDB3.3, D1.1, KB2.15)**. Öğretmen yazma süreci ve ürün hakkında yapıcı geri bildirimler verir **(SDB3.2)**.

Performans görevi olarak öğrencilerden okul yaşamını anlatan görsel bir tablo hazırlamaları istenebilir. Bu görseli oluştururken temada öğrendikleri renklerle ilgili sözcükleri, sıfatları, iyelik eklerini ve ortadan çekimlenen fiillerin şimdiki zaman yapısını doğru ve işlevsel biçimde kullanmaları beklenmektedir. Öğrencilerden çizdikleri / buldukları görselleri yazılı anlatımlarla destekleyerek içeriği zenginleştirebilmeleri istenebilir. Öğrencilerden kâğıdın merkezine okul üniforması giymiş kendi görsellerini çizmeleri veya uygun bir fotoğrafını yapıştırmaları istenebilir. Bu görselin etrafına oklar çizerek farklı okul kıyafetlerini iyelik ekleri ve renk sıfatlarıyla tanımlamaları, her birini açık ve anlaşılır cümlelerle ifade etmeleri beklenmektedir. Öğrenciler, renkleri ve iyelik yapılarını vurgulamak amacıyla farklı renkli kalem kullanarak çalışmanın görsel düzenini ve dikkat çeki

ciliğini arttırabilir. Kâğıdın alt bölümünde ise öğrencilerden bir okul gününde yaptıkları etkinlikleri şimdiki zaman yapısıyla anlatan cümleler yazmaları istenebilir. Bu bölümde özellikle iyelik eklerinin ve ortadan çekimlenen fiillerin şimdiki zaman çekiminin doğru kullanımına dikkat edilmesi beklenmektedir. Hazırlanan bu çalışma, öğrencilerin sınıf içinde kısa bir sunum yapmalarıyla tamamlanabilir. Sunum sırasında öğrencilerin görsel tabloyu kullanarak bilgileri doğru telaffuzla ve akıcı bir biçimde aktarmaları beklenmektedir. Performans görevi; hedef sözcüklerin doğru ve bağlama uygun kullanımı, temel dil bilgisi yapılarını işlevsel biçimde kullanma, yazılı ve sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade becerisi ile görev sürecindeki katılım, çaba, gelişim düzeyi gibi ölçütleri içeren analitik veya bütüncül dereceli puanlama anahtarı ya da gözlem formu ile değerlendirilebilir. Süreç boyunca öğrencilerin aktif katılımını desteklemek amacıyla öz değerlendirme ve akran değerlendirme formlarına da yer verilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Renkler ve Okul Kıyafetleri Hakkında Görsel Destekli Sunum

Öğrencilerin okuldaki renkler ve okul kıyafetlerini içeren kapsamlı sözlü sunumlar hazırlayıp sunmaları istenebilir. Öğrenciler sunumu yaparken görsellerden ve videolardan faydalanabilir. Öğrenciler, aşağıdakine benzer bir sunum hazırlayabilir:

СИЕДЖАПІЭ

"Сэ сиеджапіэ сызеплъыклэ, дунаир шъо зэфэшхьафклэ зыфапэу сэлъэгъу. Тиеджапіэ идэпкъхэр нэфын, нэфынэ кытеубыты. Сыныф пэпчэ ипчъэ шъо гъэшлэгъон илэх: зыр шхъуантіэ огум фэд, адрэм уцышъо мээ шхъуантіэу кыщыхъу. Непэ пчэдыжым зысыгъэхьазырыклэ, сэ сищыгъынхэм бэу сегъэгъушлэ. Сэ сиджанэ фыжъэу къабзэр синапэ фэд: ар къабзэу щытмэ, сиякълри нэфэу щытышт. Сигъончэдэ шлуцлэ клэр сигъэдахэу щысэлъэ. Сицуакъэ шлуцлэхэр къабзэх, ахэр гъуазэу сызфаерэм сигъэкълщтых. Сиалъмэкъ плъыжъэу ин, ар тхыль зэфэшхьафклэ из. Ар пчъэм идэжъ щыт, сыд фэдэ мафэми сэ сыфэхьазыр. Синыбджэгъухэм ящыгъынхэри дахэх, зэкълэми тызэгурелэ, тиеджапіэ тегъэгъушлэ."

2. Etkinlik: Metin Hazırlama

Öğrencilerden alt temalar hakkında bir metin hazırlamaları istenebilir. Bu metin sayesinde öğrenciler hem hedeflenen kelime ve dil bilgisi yapılarını pekiştirecek hem de dil becerilerini geliştirecek daha ileri düzey yapıları (edebî tasvirler, kültürel deyimler vb.) görme fırsatı bulabilecektir. Öğretmen, süreç boyunca zenginleştirme çalışmalarının sonuçlarını gözlemleyebilir.

Destekleme

1. Etkinlik: Kartları Sınıflandırma ve Eşleştirme

"Okulum" temasında öğrencilere "Okulumun Renkleri" ve "Okul Kıyafetlerim" alt temalarındaki hedef kelimeleri içeren iki farklı kategoride kartlar dağıtılabilir. Öğrenciler bu kartları sınıflandırarak doğru kelimelerle eşleştirebilir. Böylece yazma konusunda desteğe ihtiyacı olan öğrencilerin hedef dildeki kelimeleri daha anlaşılır bir şekilde pratik yapmaları sağlanmış olur.

2. Etkinlik: Eksik Harfleri Tamamlama

Öğrenciler, kelimelerin tamamını yazmak yerine, tahtada gösterilen resimlerin altına bazı harfleri eksik bırakılmış kelimeleri tamamlama çalışması yapabilir (Плъыжбы, шхъуантіэ, гъожбы, уцышъо, фыжбы, шуцлэ, джанэ, гъончэдэ, цуакъэ, лъэпэд). Kelimeler tamamlandıktan sonra öğrencilerden bu sesleri ve kelimeleri seslendirmeleri istenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. TEMA: ŞEHRİM

Alt Temalar: Şehrimin Tanınmış Kişileri, Şehrimin Güzel Yerleri

Bu tema, öğrencilerin Adigece dil becerilerini geliştirmelerini, dile ilişkin temel bilgi ve becerilerini pekiştirmelerini amaçlamaktadır. Tema kapsamında öğrenciler; şehrimin tanınmış kişileri, şehrimin güzel yerleri gibi günlük yaşamdan seçilen bağlamlar aracılığıyla temel iletişim ifadelerini kullanmaya yönelik öğrenme yaşantıları edinir. Aynı zamanda Adige alfabesinde telaffuzu zor olan seslere karşılık gelen harfleri pekiştirerek bunları çeşitli sözcük ve ifadelerde kullanmaya yönelik çalışmalar gerçekleştirir. Böylece öğrencilerin temel dil yapılarını günlük yaşamla ilişkilendirerek kullanmaları desteklenirken sonraki temalarda ele alınacak dil yapılarına yönelik bir temel oluşturmaları ve Adige alfabesine ilişkin bilgilerini pekiştirmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma, YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma, YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma, YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma, YDAB2. Okuma-Anlamlandırma, YDAB3. Konuşma-Anlatma, YDAB4. Yazma-Anlatma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.2. Bağımsızlık, E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E1.6. Seçicilik, E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E2.3. Girişkenlik, E2.4. Güven, E2.5. Oyunseverlik, E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma, E3.3. Yaratıcılık

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarılma (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.1. Uyum, SDB3.2. Esneklik, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler

D1. Adalet, D2. Aile Bütünlüğü, D4. Dostluk, D6. Dürüstlük, D7. Estetik, D8. Mahremiyet, D10. Mütevazılık, D11. Özgürlük, D14. Saygı, D16. Sorumluluk, D17. Tasarruf, D19. Vatanseverlik, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım, Fen Bilimleri, Görsel Sanatlar, İngilizce, Müzik, Sosyal Bilgiler, Türkçe

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB1. Temel Beceriler, KB2.1. Çelişki Giderme, KB2.2. Gözlemlleme, KB2.3. Özetleme, KB2.4. Çözümleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.9. Genelleme, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.12. Mevcut Bilgiye / Veriye Dayalı Tahmin Etme, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma, KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme)

8. sınıf, bütüncül yaklaşıma göre yapılandırılmıştır.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ADG.8.3.D. “Şehrim” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme – anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.8.3.SES. “Şehrim” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sesletimi seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

ADG.8.3.SÖS. “Şehrim” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sözcük seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

ADG.8.3.DBS. “Şehrim” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun dil bilgisi seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanır.

ADG.8.3.O. “Şehrim” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.8.3.K. “Şehrim” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.
- b) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.
- c) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.8.3.Y. "Şehrim" temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme

- a) *Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.*
- b) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.*
- c) *Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.*
- ç) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.*
- d) *Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.*
- e) *Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.*

İÇERİK ÇERÇEVESİ Tema: СИКЪАЛЭ**Alt Temalar**

Сикъалэ Иц|ыф Ц|эры|охэр

Сикъалэ Ич|ып|э Дахэхэр

İşlevsel Cümle Yapıları

Гусэркъо Захьид ш|эныг|элэжь ин.

Ар Дюзджэ къалэм щыц.

Ащ тхылъыбэ ытхыгь.

Тятэжъхэм ар бэу ялътэщтыгь.

Мы ц|ыфыр тикъалэ щыц|эры|о.

Сэ ащ ик|эбары бэу сш|ог|эш|эг|он.

Тихэг|эг|у ич|ып|э дахэхэр бэ.

Мы псых|о анах| псых|о к|ых|эр ары.

Музейжыр къалэм игупчэ щыт.

Тятэж| иунэ зыдэт| къуажэ дахэм тык|ощт.

Гюзельдере псыкъефэ бэу ин.

Тыг|уасэ Сакаря ипсых|урей| тык|ог|аг|ь.

Basit Soru Sorma ve Cevap Verme

Аныс: Азамэт, ти|офш|эн пае хэт ехылаг|г|эу тытхышта?

Азамэт: Гусэрыкъо Захьид (Захид эл-Кевсери) тэтхымэ хьушт, ар анах| ш|эныг|элэжь ц|эры|о.

Аныс: Ар тыдэ к|ыщ|ых|уг|ь?

Азамэт: Ар Дюзджэ къалэм, Хьаджы Хьасан Хьаблэ (Чалыджума) къуажэм к|ыщ|ых|уг|ь.

Аныс: Сыд фэдэ тхылъхэр ытхыг|эхэр?

Азамэт: Дин ш|эныг|эмрэ тхыдэмрэ ехылаг|г|эу тхылъыбэ ытхыг|ь.

Беркан: Дюзджэ къалэм хьак|эхэр к|эк|уаг|эх, тыг|э тык|ощта?

Дарина: Апэу Прусиас (Prusias) тхыг|э ч|ып|эм тык|ощт.

Беркан: Псых|урае гахэу Ефмени ядг|эл|эг|ушт?

Дарина: Ары, ащ нэуж Самангере ипсыкъефэн тык|ощт.

Беркан: Тятэжъхэм яхабзэ хэл|эу хьак|эхэм гуапэу тапэг|ок|ышт.

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

1. Блэк|ыг|э Уах|м (Geçmiş Zaman): Щых|уг|ь, Тхылъ ытхыг|ь.

2. Лэжь Пагеж (İlgi Hâli -m Yapısının Kullanımı): Захид эл-Кевсерим

ЗПлыш|уац|э Зэлхыныг|э (Sıfat Tamlamaları): къалэ гахэ, унэ шх|уант|э

Sesletim

1. Hedeflenen Sesler: к|ь-х|у-ц|

2. Farklı Seslerin Sesletimi ve Telaffuzu: к|ь-х|у-ц|

3. Vurgu ve Tonlama: Geçmiş zamanda kullanılan -г|ээ ekinin, ilgi hâlinde kullanılan -м ekinin ve sıfat tamlamalarında isimden sonra kullanılan sıfatın bulunduğu cümlelerde kullanılan vurgu ve tonlamayı ayırt edebilme: Щых|уг|ь, Захид эл-Кевсери-м, Къалэдахэ.

4. Tekrar ve Taklit Yoluyla Otomatikleştirme: Kısa diyalog ve ek alan ve ek almayan sözcük örneklerinin doğru sesletimle tekrarı. Telaffuzu zor olan 3 sesin karşılığı olan harflerin tekrarı. Basit cümle ve kelimelerin farklı bağlamlarda doğal telaffuzla kullanımı.

5. Sesletim ve Yazım İlişkisi: Sözcükleri doğru okuyup yazarken ses-harf eşleşmesini fark etme.

Kelimeler

Къалэ, ц|эры|о, ш|эныг|элэжь, тхак|о, тхыдэ

İlkeler Öğretim süreci, öğrencilerin günlük yaşam deneyimlerinden hareketle anlamlı bağlamlarda ve iletişim odaklı olarak planlanmalıdır. Dil yapıları, açık kural öğretiminden ziyade bütüncül bir yaklaşımla doğal kullanım örnekleri üzerinden sezdirilmeli; öğrencilerin dili farklı iletişim durumlarında işlevine uygun biçimde kullanmaları desteklenmelidir.

Öğrenme yaşantıları, öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini bütüncül olarak geliştirecek şekilde düzenlenmeli; öğrencilerin dili etkileşim içinde kullanmalarına fırsat sağlayan uygulamalara yer verilmelidir.

Öğretim süreci, öğrencilerin bireysel özellikleri ve hazırbulunuşlukları dikkate alınarak planlanmalı; uygun görsel, işitsel ve yazılı materyallerle desteklenmelidir. Süreç, öğrencilerin sözcükten cümleye ve kısa metinlere uzanan aşamalı bir gelişim göstermelerini ve Adigeceyi farklı bağlamlarda etkili ve uygun biçimde kullanmalarını destekleyecek şekilde yapılandırılmalıdır.

Anahtar Kavramlar şehrim, tanınmış kişiler, güzel yerler, iletişim

**ÖĞRENME
KANITLARI
(Ölçme ve
Değerlendirme)**

Bu temada öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu, ses kaydı çalışmaları, öz / akran / grup değerlendirme formları ile değerlendirilebilir.

1. Performans Görevi: Şehrimin Tanınmış Kişileri ve Güzel Yerlerine Dair Sesletim Odaklı Metin Yazma

Öğrencilerden "Şehrimin Tanınmış Kişileri" ve "Şehrimin Güzel Yerleri" alt temaları kapsamında, öğrendikleri kelime ve dil yapılarını kullanarak kapsamlı bir yazılı üretim gerçekleştirmeleri istenebilir. Bu görevde öğrencilerden yaşadıkları şehri tanıtan, şehirden örnek kişileri (sanatçı, sporcu, bilim insanı vb.) anlatan, bu kişilerin özelliklerine ve başarılarına değinen, ayrıca şehrin önemli ve güzel yerlerini (tarihî mekânlar, doğal alanlar, turistik bölgeler vb.) betimleyen en az bir sayfalık metin hazırlamaları beklenmektedir.

Metinlerini yazmadan önce öğrencilerin belirlenen üç hedef sesi içeren kelimelerden bir kelime havuzu oluşturmaları ve bu kelimeleri metin içinde anlamlı ve doğru şekilde kullanmaları istenebilir. Yazma sürecinde öğrencilerin cümleler arasında anlam bütünlüğü kurmaları, uygun dil bilgisi yapılarını (ilgi hâli -m ve geçmiş zaman yapıları) kullanmaları ve hedef seslerin yazımına dikkat etmeleri beklenmektedir.

Yazılı çalışma tamamlandıktan sonra öğrencilerden metinlerinde geçen hedef sesleri işaretlemeleri ve metni iki aşamalı olarak seslendirmeleri istenebilir. İlkinde doğal akışla, ikincisinde ise hedef seslerin geçtiği kelimelere vurgu yapılarak bir kayıt oluşturulabilir. Bu süreçte öğrencilerin hem yazılı hem de sözlü anlatım becerilerini bütünlüklü bir şekilde geliştirmeleri hedeflenmektedir.

Performans görevi, içerik, metin bütünlüğü, hedef seslerin doğru yazımı ve kullanımı, sesletim doğruluğu, çaba ve düzen ölçütlerine göre değerlendirilebilir. Öğrencilere performans görevi incelendikten sonra geri bildirim verilir ve öğrencilerin duygu ve düşüncelerini paylaşmaları istenebilir.

2. Performans Görevi: Hayalimdeki Dükkân ve Alışveriş Posterini ve Sunumu

Bu performans görevi kapsamında öğrencilerden şehirlerinde yaşamış örnek şahsiyetler ve güzel yerler ile ilgili birer poster hazırlamaları beklenmektedir. Hazırlanacak bu posterlerde tema boyunca öğrenilen geçmiş zaman, ilgi eki ve sıfat tamlamalarının kullanılması istenebilir. Posterlerde tanıtılacak kişinin ve mekânın görsellerine yer verilmesi beklenmektedir.

İlk aşamada öğrencilerden şehirde yaşamış örnek bir şahsiyeti belirleyip, bu kişiyi ilgi hâli ve geçmiş zaman yapılarını kullanarak anlatan bir poster hazırlaması istenebilir. İkinci aşamada ise şehirde bulunan güzel bir yeri sıfat tamlaması ve geçmiş zaman yapılarını kullanarak tanıtan bir poster hazırlaması istenebilir. Tanıtılan yerin görselinin de posterde yer alması beklenmektedir. Öğrencilerden bu posterleri hazırlarken yalnızca dil bilgisi kurallarına değil aynı zamanda hedef kelimeleri doğru ve yerinde kullanmaya da dikkat etmeleri beklenmektedir. Görevin son kısmında ise öğrencilerden hazırladıkları bu posterleri sınıfta sunmaları istenebilir.

Değerlendirme sürecinde yazılı ve sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade becerisi, öğrencinin sürece katılımı, sergilediği çaba, gelişim düzeyi gibi ölçütleri içeren analitik veya bütüncül dereceli puanlama anahtarı kullanılabilir. Ayrıca öğrenciyi merkeze alan bir yaklaşım sergilemek için sürecin sonunda öz değerlendirme ve akran değerlendirme formlarına yer verilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin Kiril temelli Adige alfabesindeki telaffuzu zor 3 sesi ve bu seslere karşılık gelen harfleri önceden tanıyacakları ve bu harflerin Türk alfabesindeki benzerleriyle olan ortak ve farklı yönlerini fark edecekleri varsayılır. Bu temada şehrin tanınmış kişileri ve güzel yerleri ile ilgili günlük yaşamda kullanabilecekleri bazı temel sözcüklere aşina oldukları kabul edilir. Bu temada öğrenme-öğretme sürecinin temel kabullerinden biri; her öğrencinin öğrenme hızı, ilgisi ve ön bilgisi bakımından farklı olduğudur.

Tema dilin sadece bir iletişim aracı olmadığını aynı zamanda kültürü ve kimliği taşıyan bir değer olduğunu kabul eder. Öğrencilerin etkin katılım sağlayabilmesi ve aktif öğrenebilmesi, temanın bir diğer temel kabulüdür.

Ön Değerlendirme

Süreci

“Şehrim” teması ön değerlendirme sürecinde öğrencilerin temaya ilişkin ön bilgileri çeşitli etkinliklerle gözlemlenebilir. Bu süreçte öğrencilerin şehirde yaşamış örnek şahsiyetler ve şehirdeki güzel yerlere yönelik mevcut bilgi ve deneyimleri incelenebilir. Görseller, kısa videolar, kavram kartları gibi materyaller kullanılarak öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri hakkında fikir edinilebilir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğrencilerin ihtiyaçları dikkate alınarak ders sürecinde kullanılacak öğrenme materyalleri gerektiğinde yeniden düzenlenebilir.

Köprü Kurma

Öğretim sürecinin başlangıcında öğrencilerin ön öğrenmelerini harekete geçirmek amacıyla görsel, işitsel veya çoklu ortam materyallerinden yararlanılabilir. Bu materyaller aracılığıyla öğrencilerin hedeflenen kelime, ifade ve dil yapılarına dikkatleri çekilebilir; gözlem yapmaları, tahminlerde bulunmaları ve önceki öğrenmelerinden hareketle yeni öğrenmeleri anlamlandırmaları desteklenebilir.

Süreç boyunca öğrencilerin merak duygularını harekete geçirecek ve öğrenmeye aktif katılımlarını destekleyecek uygulamalara yer verilebilir.

Öğrencilerin günlük yaşam deneyimleri ile yeni öğrenmeleri arasında ilişki kurmalarına fırsat sunulabilir. Böylece öğrencilerin yeni bilgileri önceki öğrenmeleriyle ilişkilendirmeleri, dili anlamlı bağlamlarda değerlendirmeleri ve öğrenme sürecine etkin katılım göstermeleri desteklenebilir. Bu süreç, öğrencilerin yeni bilgileri önceki bilgi ve deneyimleriyle ilişkilendirerek öğrenmelerini anlamlı hâle getirmelerine katkı sağlayabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

ADG.8.3.D.

Öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla “Şehrim” temasının “Şehrimin Tanınmış Kişileri” ve “Şehrimin Tanınmış Yerleri” adlı alt temalarını yansıtan görseller sınıf ortamına getirilir veya etkileşimli tahta üzerinden sunulur (E1.1, OB2, OB4). Ardından “Bu hangi tanınmış kişi?”, “Bu meşhur yer neresi?” gibi sorularla görseller ile içerik arasında ilişki kurmaları sağlanır (KB2.8). Öğrenciler bu görseller hakkında konuşur ve şehir ortamına ilişkin yaşantılarını hatırlar. Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin etkin hâle getirilmesi hedeflenir. Sunulan görsel ve işitsel ipuçları ile öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimleri arasında basit ve somut ilişkileri fark edebilmeleri sağlanır (E3.1, KB2.10).

Dinleme / izleme içeriğine ait kısa ön izleme görselleri, anahtar ipuçları veya sessiz kesitler sunularak içeriğin konusu, içerikte yer alabilecek kişiler, mekânlar, eşyalar ve temel ifadelerle ilişkin tahminlerde bulunulması istenir. Böylece önceki bilgi ve deneyimlere dayalı tahminler oluşturulması sağlanır (KB2.11, KB2.12). Ardından “Şehrim” temasına uygun, sosyal etkileşim durumları içeren kısa bir şarkı / kayıt dinletilir veya izletilir. Bu süreçte içeriğin genel konusunun bütüncül olarak algılanması beklenir (E3.2, KB2.16).

Dinleme / izleme sonrasında içerikte yer alan kişi, mekân, eşya ve temel ifadeler; gör-

seller, kartlar ve eşleştirme etkinlikleri aracılığıyla yeniden sunulur. Bu sayede içerikteki somut, basit ve temel bileşenlerin tanınması sağlanır **(KB2.2)**. Dinleme / izleme sürecinin ardından başlangıçta oluşturulan tahminlerin gözden geçirilmesi ve doğruluğunun kontrol edilmesi sağlanır **(E3.1, KB2.4)**. İçerikte yer alan öğeler (kişiler, mekânlar, eşyalar, ifadeler); tablo, şema, pano gibi görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır ve bu bileşenlerin bütün içinde konumlandırılması sağlanır **(KB2.5, KB2.7)**. İçerikteki unsurların basit kategoriler altında sınıflandırılması sağlanır. Bu unsurlar arasında temel ve basit karşılaştırmalar yapılması desteklenir **(KB2.7)**. Ayrıca kişi-mekân, eşya-mekân, ifade-durum ilişkileri gibi somut, basit yatay ve dikey ilişkilerin tanınması sağlanır **(KB2.8)**. Son aşamada içeriğin, öğrencilerin kendi yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilmesi sağlanarak bireysel olarak içselleştirilmesi desteklenir **(SDB1.1, D19.1)**.

Dinleme / izleme ve anlamlandırma sürecine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerin basit ifadelerle paylaşılması istenir **(SDB2.1)**. Gönüllü öğrenciler tarafından sınıf içi paylaşımlar yapılabilir **(E2.4)**. Ardından ikili veya küçük grup çalışmaları gerçekleştirilerek öğrenciler ne anladıklarını, hangi unsurları fark ettiklerini ve sürece ilişkin görüşlerini karşılıklı olarak paylaşabilir **(SDB2.2)**. Bu süreçte basit geri bildirimlerde bulunulması desteklenir **(D1.1, D14.2)**. Son aşamada öğretmen "Bugün ne öğrendiniz?" sorusunu yöneltir. Etkileşim süreci yönlendirilir, öğrencilerin aktif katılımı teşvik edilir ve iş birliğine dayalı yansıtma süreci yapılandırılır **(SDB1.3)**.

ADG.8.3.SES.

"Şehrim" temasına yönelik sesletim seçme-kullanma süreci "Şehrimin Tanınmış Kişileri" ve "Şehrimin Güzel Yerleri" alt temalarını yansıtan görsellerin getirilmesiyle başlatılır **(OB4)**. "Şehrim" temasında öğretmen öğrencilere sesletim kısmında hedeflenen sesleri fark ettirmek için seslerin vurgulandığı bir kaydı dinletir veya izletir. Öğretmen, hedeflenen seslere vurgu yaparak öğrencilerin bu seslere dikkat etmelerini ister **(E3.2)**. Dinleme sonrasında duyulan sesler sınıfça tekrar edilir ve hangi seslerin duyulduğu belirlenir. Burada Türkçe ile benzeyen sesler veya yansımalar kullanılabilir **(E1.1)**.

Öğrenciler, öğretmen rehberliğinde bu sesletim unsurlarını ve hedef sesleri özellikle hedef kelimelerin içinde kullanarak tekrar edebilir ve doğru telaffuzlarını pekiştirir **(KB1)**. Öğrenciler hedef sesleri, hedef sözcükler içinde ilk önce bireysel olarak sonra toplu bir şekilde doğru sesletimle ifade eder ve bu etkinlik, işitsel doğruluğu pekiştirir **(KB2.4)**.

Öğrenciler farklı konuşma örneklerinde aynı sesletim özelliklerini duyduklarında bunları tanımaya çalışır **(KB2.2)**. Birinci grupta hedeflenen sesleri tanımaya yönelik olarak öğrencilerle doğru sesleri duyduklarında yeşil, yanlış sesi duyduklarında ise kırmızı kartı kullandıkları bir kart oyunu oynanabilir **(E2.5, D17.1)**. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına dair aşinalık kazandırılır **(KB2.1)**.

Öğretmen hedef sesleri doğru şekilde telaffuz eder ve öğrencilerden bu sesleri doğru bir şekilde taklit etmelerini ister **(E1.4, E2.2)**. Öğretmen etkileşimli tahtada hedef seslerin bulunduğu ve bulunmadığı kelimelere ait görselleri açar. Ardından öğrencilerle, bu kelimelerde hedef seslerin bulunup bulunmadığına ilişkin sözlü alıştırmalar yapar **(OB4)**. Öğretmen, bu görsellere dayanarak kelimeleri veya harfleri hedef seslere vurgu yaparak okur ve öğrencilerden bunları tekrar etmesini ister **(E1.5)**. Böylece öğrenciler bu seslere kendileri karar vererek onları doğru, gerçek ve tabii bir şekilde kullanabilir; harfleri sırasıyla doğru olarak tanıyabilir ve söyler. Bunun ardından değerlendirme süreci için öğrencilerin sınıf içerisinde harfleri okumaları veya evde sesletimi kayıt altına almaları istenebilir **(D8.2, KB2.15)**. Bu kayıtlar sınıfta paylaşılabilir; kayda öğrencinin kendisi, sınıf arkadaşları ve öğretmen yapıcı geri bildirim verir **(D14.2)**.

ADG.8.3.SÖS.

"Şehrim" temasına yönelik sözcük seçme-kullanma süreci, "Şehrimin Tanınmış Kişileri" ve "Şehrimin Güzel Yerleri" alt temalarının ve hedef kelimelerin yer aldığı görsellerin ve kısa

diyalogların sunulmasıyla başlatılır **(OB1, OB2)**. Öğrenciler dinleme ve sesletim bölümünde yaptıkları tahminleri hatırlar **(KB2.12)**. Dinledikleri kaydın yazılı hâlini hızlı bir şekilde tarar ve görsel kaynaklar kullanarak daha önce öğrendikleri harfleri seçmeye çalışabilir **(KB2.2)**. Öğrendikleri harfleri işaretleyebilirler. Öğrenciler bu içerikleri dinler ve izler, hedef sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görür.

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Özellikle hedef sesleri içeren kelimeler, doğru sesletimle hep birlikte söylenir. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına aşinalık kazandırılır **(SDB2.1)**.

Öğrenciler şarkının / kaydın yazılı hâlini tekrar inceler ve görsel kaynaklar kullanarak bildikleri kelimelerin anlamlarını tahmin etmeye çalışabilirler **(KB2.11)**. Öğretmen tahtada iki liste hazırlar; listelerden bir tanesi temada hedeflenen kelimelerden, diğeri ise ikincil kelimelerden oluşur. Öğrenciler, hedeflenen kelimeler listesindeki unsurları görsel ipuçlarından yararlanarak anlamlandırmaya çalışabilirler **(KB2.4, KB2.5)**. Böylece sözcüklerin kullanım bağlamı algılanır **(E3.1)**.

Gerçek veya görsel unsurlar, kelime anlamlarını pekiştirmek için kullanılır. Öğretmen hedef kelime duyulduğunda ona eşlik eden bir görsel gösterir **(OB4)**. Kelime tekrarı için interaktif oyun veya uygulamalar kullanılabilir **(E2.5, OB2)**. Hedeflenen kelimeler bu süreçte algılandıktan sonra öğrenciler hedef sözcükleri doğal bir biçimde kullanmak için etkileşimli tahtada gösterilen görselleri inceleyebilir. Öğrenciler bu görsellere bakarak karışık olarak verilmiş kelimelerden o görsel ile eşleşeni bulabilir **(KB2.7)**. Öğrenciler sıra arkadaşlarıyla iletişim sürecine geçerek görsellerde verilen hedef sözcüklerden seçim yapıp basit bir soru-cevap alıştırmaları yapabilirler **(E2.3, SDB2.1, D11.1)**.

Değerlendirme için görsel temelli sınıflandırma aktiviteleri kullanılabilir. Öğrenciler kelimelere denk gelen çizimler yapabilir **(E3.3)**. Bu aktiviteler ve çizimler sınıf içerisinde kendileri ve arkadaşları tarafından değerlendirilebilir **(SDB3.1)**.

ADG.8.3.DBS.

"Şehrim" temasında öğrencilerin dikkatini "Şehrimin Tanınmış Kişileri" ve "Şehrimin Güzel Yerleri" alt temalarında geçen dil bilgisi unsurlarına çekmek için dinleme bölümünde kullanılan şarkı / kayıt, öğrencilere bir kez daha dinletilir veya izletilir. Öğrenciler şarkıyı dinlerken öğretmen hedeflenen ifadelerin olduğu yerlerde durur, ifadeleri vurgulu bir şekilde tekrar eder ve öğrencilere tekrar ettirir **(E3.2)**. Burada anlamı pekiştirmek için görseller veya vücut dili kullanılabilir **(KB2.2)**. Bu süreçte dil yapılarının kuralları açıklanmaz, bu yapıların bağlam içinde doğal olarak fark edilmesi sağlanır **(KB2.4, KB2.10)**.

"Şehrim" temasında yer alan şehirdeki tanınmış kişiler ve güzel yerler ile ilgili nesneleri içeren görseller üzerinden eşleştirme etkinliği yapılır. Öğrenciler dinledikleri cümleleri doğru görsellerle eşleştirebilir, ilgili nesneleri işaretleyebilir ve hangi ifadenin hangi görsele ait olduğunu sözlü olarak belirtebilirler **(KB2.7, KB2.8)**. Bu etkinlik sayesinde hedef dil parçaları kuralları bilinmeden fark edilerek ayırt edilir **(OB1)**.

Aynı yapıya sahip cümleler gruplandırılarak tekrar edilir. Öğrenciler sırayla cümleleri sesli olarak söyler, arkadaşlarının tekrarlarını dinler ve birlikte tekrar ederek işitsel farkındalık geliştirir. Bu süreçte benzer dil yapılarının fark edilmesi sağlanır **(E2.5, SDB2.2)**. Bu temada öğretmen öğrencilerden geçmiş zamanda bir cümle söylediğinde yeşil kart, başka bir zamanda bir cümle söylediğinde ise kırmızı kart göstermelerini isteyerek öğrencilerin konuyu pekiştirmelerini sağlar **(E3.1)**. Ardından öğrencilerin fark ettiği ve pekiştirdiği bu yapıların bağlam içinde kullanılmaları sağlanır. Bunun için iletişim temelli aktiviteler veya oyunlar kullanılır **(SDB2.1, D6.1)**.

Öğrenciler etkileşimli tahtada gösterilen resimleri inceler ve tahtada karışık olarak verilen cümlelerden uygun olanlarla bu resimleri eşleştirir. Bu dil bilgisini içeren cümleler, beden dili kullanılarak fiziksel olarak canlandırılır. Öğretmen "Görseldeki yerlerden hangi-

si şehrimizde bulunur?" gibi sorular sorar ve öğrencilerin, soruların cevaplarını işaretlerle göstermesini ister. Öğrenciler sıra arkadaşları ile aynı yapıda cümleler kurarak kısa ve basit diyaloglar yapabilir. Böylece dili kendiliğinden, doğal ve gerçek şekilde kullanmış; fiziksel olarak canlandırmış ve gerçek iletişim süreçlerine aktarmış olurlar (**SDB1.2**). Bu aktiviteler sonunda öğretmen ve sınıftaki diğer öğrenciler, birbirine yapıcı geri bildirim verir (**D14.2, D16.1**).

ADG.8.3.0. Okuma-Anlamlandırma

"Şehrim" temasında öğretmen "Şehrimin Tanınmış Kişileri" ve "Şehrimin Güzel Yerleri" alt temalarına dair görseller ve destekleyici ipuçları sunarak öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirir (**OB4**). Öğrenciler okuma parçasını hızlı bir şekilde tarar ve öğrendikleri harf, kelime ve dil bilgisi unsurlarını fark etmeye çalışabilir (**OB1**). Bu unsurlardan bildiklerini ifade eder. Ardından öğrencilerin "Parçada hangi tanınmış kişiden bahsediliyor?", "Parçada hangi şehirden bahsediliyor?" gibi sorularla görseller ile içerik arasında ilişki kurmaları sağlanır (**OB5, KB2.2**). Öğrenciler içeriğin konusu hakkında tahminlerde bulunur (**KB2.12**).

Öğrenciler kişiler, ifadeler ve nesnelere dikkat ederek görseller yardımıyla tahminlerini sürdürür (**E1.1**). Öğretmen, öğrencilerin okuma parçasını veya diyalogu sessiz ve dikkatli bir şekilde okumalarını ister (**E3.2**). Alt temaların ve hedef kelimelerin fark edilmesi beklenir. Öğrenciler tümcelerdeki bilgilere dayanarak basit çıkarımlar yapar (**KB2.10**). Bunların doğruluğunu öğretmenin ve akranlarının yardımıyla kontrol eder. Böylece içeriğin konusu genel olarak algılanır ve basit ve temel ayrıntılar fark edilir (**SDB2.1, SDB2.3**).

Öğrenciler tahminlerini içerik ile karşılaştırarak bunların doğruluğunu kontrol eder (**KB2.7**). Metinde yer alan öğeler tablo, şema ve görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır. Alt temalar ve diğer hedeflenen öğeler belirli bir düzen içinde yerleştirilir (**KB2.5**). Bu öğeler basit kategoriler altında sınıflandırılır, benzerlik ve farklılıklar üzerinden karşılaştırmalar yapılır (**KB2.14**). Bu süreçte öğrencilerin içerikteki yatay ve dikey ilişkileri keşfedebilmesi için rehber sorular sorulur, görseller ve kısa etkinlikler kullanılarak öğrencilerin okuduğunu anlama ve içselleştirmeleri sağlanır (**OB1**).

Okuma parçası ve diyalogu okuduktan sonra öğrenciler açık uçlu soruları yanıtlama, cümle tamamlama, boşluk doldurma gibi alıştırmaları yapabilir. Aynı zamanda öğrenciler kelime ve dil bilgisi ile ilgili bilgilerini pekiştiren çalışmalar yapabilir (**E3.1**). Öğrenciler fikirlerini paylaşır, yaptıkları alıştırmalarda hataları varsa bunları düzeltir. Öğretmen en son aşamada öğrencilerin yaptıkları hatalar üzerine yapıcı geri bildirim verir (**SDB1.2, SDB3.2**).

ADG.8.3.K.

"Şehrim" temasında öğrenciler önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek için "Şehrimin Tanınmış Kişileri" ve "Şehrimin Güzel Yerleri" alt temaları ile ilgili hedeflenen öğeleri görseller ve destekleyici unsurlar vasıtasıyla hatırlar ve mevcut içerikle ilişkilendirir (**KB2.2**). Ardından temalar ve hedef kelimeleri içeren kısa konuşma modelleri sunulur. Öğrenciler konuşma modellerini dinler veya izler, bu içerikleri bireysel veya grup olarak tekrar ederek içeriğe aşina olur (**SDB2.1**). Böylece sözlü üretime hazırlık yapmış olur.

Öğrenciler önceden verilen modeli taklit ederek yeni bir içerik tasarlar, öğretmenin verdiği geri bildirimler ve destekleyici öğeler yardımıyla hazırladıkları bu yeni içeriği düzenlerler (**SDB1.2, SDB1.3**). Böylece öğrenciler kelime veya cümleleri anlamlı ve doğru bir şekilde kullanır (**KB1**). Öğrenciler; doğru telaffuz, söylem biçimleri, hedef sözcükler ve dil parçalarını seçerek kullanır (**E1.5, D16.1**). Bağlama uygun içeriği doğal ve gerçekçi biçimde sunmak için öğrencilere destek verilir (**E3.2**). Burada öğrencilerden mesajları dinleyici için basit ve net olarak ifade etmeleri beklenir. Öğrencilerin hazırlıksız konuşma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanabilmeleri, hazırlıklı konuşma durumlarında ise belirledikleri içerikleri düzenleyerek doğal ve anlaşılır biçimde suna-

bilmeleri desteklenir **(E1.6, SDB3.1)**.

İkili veya küçük grup çalışmaları yapılır **(SDB2.2)**. Öğrenciler temaya ilişkin hedeflenen öğeleri belirler, bu öğeleri sınıflandırır ve ortak bir sunum hazırlar **(E1.1, E2.1, D10.2, KB2.5)**. Böylece bilgileri yeniden düzenlemiş olurlar ve bu yeniden yapılandırılmış bilgileri doğru şekilde sözlü iletişimde kullanırlar **(KB2.14)**.

Sürecin sonunda öğrencilerin konuşma etkinliklerine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerini paylaşımları sağlanır **(SDB1.1, KB2.15)**. Öğrencilerden hangi ifadeleri doğru kullandıklarını, hangi noktalarda zorlandıklarını ve kendilerini nasıl geliştirebileceklerini ifade etmeleri beklenir. Bu süreçte yapılan çalışmaların yorumlanması ve anlamlandırılması desteklenir **(E2.4)**. Öğretmen “Bugün ne öğrendiniz?” gibi sorular sorarak öğrencilerin alt temalara ilişkin sorulara cevap vermesini sağlar **(KB2.3)**. Öğretmen ile akranlar süreç içinde ve süreçten sonra geri bildirim verir, fikirlerini paylaşır **(D14.2)**.

ADG.8.3.Y.

“Şehrim” temasında öğrenciler önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek için “Şehrimdeki Dükkânlar” ve “Alışveriş Yapıyorum” alt temaları ile ilgili hedeflenen öğeleri görseller ile destekleyici unsurlar vasıtasıyla hatırlar ve mevcut içerikle ilişkilendirir **(KB2.2)**. Öğretmen, öğrencilere yazmaları istenen görevin tam olarak ne olduğunu net bir dille anlatır **(E3.2)**. Öğrencilerden yazılması istenen cümle veya parçaya benzeyen bir modeli incelemeleri istenir. Öğrenciler bu metinleri taklit ederek benzer içerikleri yeniden yazar **(SDB1.2)**.

Daha sonra öğrenciler hazırlıksız yazma etkinlikleriyle model metinleri örnek alarak kısa cümleler veya metinler oluşturur **(KB1)**. Yazma sürecinde öğrenciler, verilen yazma türüne uygun basit kelimeleri ve dil yapılarını seçerek kullanır **(E1.2, D16.1)**. Süreçte rehberlik, örnek metinler ve kısa yazma etkinlikleriyle öğrencilerin yazılı anlatım becerileri desteklenir. Bu aktivite sırasında öğretmen; öğrencilerin yapısal özelliklere, söylem biçimlerine ve noktalama işaretlerine yazma türüne uygun olarak dikkat etmesini sağlar. Yazma görevinin sonunda öğrenciler, temaya uygun basit mesajları iletmış olur **(SDB1.3)**.

Öğrenciler bu modele bakarak çalışma yaptıktan sonra bilgilerin benzerlerini farklı bağlamlarda bireysel olarak yeniden düzenleyerek kullandıkları özgün bir ürün ortaya çıkarır **(E1.3, SDB1.1, KB2.6)**. Ardından yazılı içeriklerin farklı bağlamlarda yeniden düzenlenmesi sağlanır, metinler genişletilebilir **(KB2.9, KB2.13)**. Bu süreçte yazılı bilgilerin yeniden yapılandırılması ve paylaşılması desteklenir **(E2.4, SDB2.1, D20.1)**. Yazılan ifadeler değiştirilerek şehirdeki tanınmış kişiler, güzel yerler gibi hedeflenen öğeler tanımlanır ve metinler genişletilebilir **(D2.1)**. Öğrencilerin yazdıkları metinleri arkadaşlarıyla paylaşabilmeleri ve yazılı iletişim kurabilmeleri sağlanır **(E2.4)**.

Küçük grup çalışmaları yapılır. Grup içinde yazılan metinler paylaşılabilir, birlikte gözden geçirilebilir ve ortak metinler oluşturulabilir **(E2.1, SDB2.2, D4.1)**.

Yazma sürecinin bu aşamasında öğrenciler bilgi, deneyim, duygu ve düşüncelerini bireysel olarak aktararak poster, mesaj, şarkı gibi pratik, otantik ve yaş seviyelerine uygun çeşitli özgün ürünler ortaya koyabilir **(E2.5, D7.1)**. Hazırlanan bu ürünler akranlarla paylaşarak sınıf içi karşılıklı aktarımlar yapılır ve ortaya çıkan ürünlere ilişkin kapsamlı bir değerlendirme gerçekleştirilir. Öğretmen, öğrencilere “Bugün ne öğrendiniz?” sorusunu yönelterek öğrencilerin düşüncelerini ifade edebilmelerini sağlar. Yazılan metinler gözden geçirilerek güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken noktalar belirlenirken bu değerlendirmelerin sınıf ortamında paylaşılması ve karşılıklı geri bildirimlerde bulunulması sağlanır **(SDB3.3, D1.1, KB2.15)**. Öğretmen yazma süreci ve ürün hakkında yapıcı geri bildirimler verir **(SDB3.2)**.

Performans görevi olarak öğrencilerden şehirlerindeki tanınmış kişiler ve güzel yerler ile ilgili birer poster hazırlamaları beklenmektedir. Hazırlanacak bu posterlerde tema boyunca

öğrenilen geçmiş zaman, ilgi eki ve sıfat tamlamalarının kullanılması istenebilir. Posterlerde tanıtılacak kişinin ve mekânın görsellerine yer verilmesi beklenmektedir. İlk aşamada öğrencilerden şehirde yaşamış örnek bir şahsiyeti belirleyip, bu kişiyi ilgi hâli ve geçmiş zaman yapılarını kullanarak anlatan bir poster hazırlaması istenebilir. İkinci aşamada ise şehirde bulunan güzel bir yeri sıfat tamlaması ve geçmiş zaman yapılarını kullanarak tanıtan bir poster hazırlaması istenebilir. Tanıtılan yerin görselinin de posterde yer alması beklenmektedir. Öğrencilerden bu posterleri hazırlarken yalnızca dil bilgisi kurallarına değil aynı zamanda hedef sözcükleri doğru ve yerinde kullanmaya da dikkat etmeleri beklenmektedir. Görevin son kısmında ise öğrencilerden hazırladıkları bu posterleri sınıfta sunmaları istenebilir. Değerlendirme sürecinde yazılı ve sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade becerisi, öğrencinin sürece katılımı, sergilediği çaba, gelişim düzeyi gibi ölçütleri içeren analitik veya bütüncül dereceli puanlama anahtarı kullanılabilir. Ayrıca öğrenciyi merkeze alan bir yaklaşım sergilemek için sürecin sonunda öz değerlendirme ve akran değerlendirme formlarına yer verilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

2. Etkinlik: Şehirdeki Tanınmış Kişiler ve Güzel Yerler Hakkında Görsel Destekli Sunum

Öğrencilerin şehirde yaşamış örnek şahsiyetler veya güzel yerler ile ilgili sözlü sunumlar hazırlayıp sunmaları istenebilir. Öğrenciler sunumu yaparken görsellerden ve videolardan faydalanabilir. Öğrenciler, aşağıdakine benzer bir sunum hazırlayabilir:

ТИЧІЫПІЭ ЛЪАПИЭМРЭ ТИЦІЫФЫШХОХЭМРЭ

"Дюзджэ къалэр зыми фэмыдэу дахэ. Ар мээхэмрэ, псыхьо клачъэхэмрэ, псыхьурейхэмрэ ячыплэ. Ау къалэр анахь зыгъэляпэрэр, ащ щыщ цыфышхохэр ары. Ахэм ащыщэу анахь цлэрылор Захид эл-Кевсери ары. Захид эл-Кевсери Адыгэ лъэпкъым щыщ, Хьаджы Хьасан Хьаблэ (Чалыджума) къаажэм щыщ клалэу щытыгъ. Ар шлэныгъэ гьогум тетыгъ, дунаем ишлэныгъэлэжъ инхэм ащыщ хьыгъэ. Истанбылрэ Къаиррэ (Къахьире) щеджагъ, ау икъалэу Дюзджэ зыпари щыгъыпшэщтыгъэп. Итхылъхэмклэ динми тхыдэми икууплэхэр къытыгъэшлагъ. Тэ тикъалэ тыдэкли игуапэ чыплэхэр щылэх. Гюзельдере ипсыхьо къефээр, Ефтени ипсыхьурей дахэ. Мыхэм тыкло зыхьуклэ, тишлэныгъэлэжъхэми ятхыдэ тыгу къэкълъжы. Шлэныгъэмрэ дахагъэмрэ зыщызэхэхьэрэ къалэм тыщэпсэу. Ар тинасып!"

2. Etkinlik: Metin Hazırlama

Öğrencilerden alt temalar hakkında bir metin hazırlamaları istenebilir. Bu metin sayesinde öğrenciler hem hedeflenen kelime ve dil bilgisi yapılarını pekiştirecek hem de dil becerilerini geliştirecek daha ileri düzey yapıları (edebî tasvirler, kültürel deyimler vb.) görme fırsatı bulabilecektir. Öğretmen, süreç boyunca zenginleştirme çalışmalarının sonuçlarını gözlemleyebilir.

Destekleme

1. Etkinlik: Kartları Sınıflandırma ve Eşleştirme

"Şehrim" temasında öğrencilere "Şehrimin Tanınmış Kişileri" ve "Şehrimin Güzel Yerleri" alt temalarındaki hedef kelimeleri içeren iki farklı kategoride kartlar dağıtılabilir. Öğrenciler bu kartları sınıflandırarak doğru kelimelerle eşleştirebilir. Böylece yazma konusunda desteğe ihtiyacı olan öğrencilerin hedef dildeki kelimeleri daha anlaşılır bir şekilde pratik yapmaları sağlanmış olur.

2. Etkinlik: Eksik Harfleri Tamamlama

Öğrenciler, kelimelerin tamamını yazmak yerine tahtada gösterilen resimlerin altına bazı harfleri eksik bırakılmış kelimeleri tamamlama çalışması yapabilir (Къалэ, цлэрылор, шлэныгъэлэжъ, тхакло, тхыдэ). Kelimeler tamamlandıktan sonra öğrencilerden bu sesleri ve kelimeleri seslendirmeleri istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. TEMA: ÜLKEM

Alt Temalar: Dinî Bayramlarımız, Millî Bayramlarımız

Bu tema, öğrencilerin Adigece dil becerilerini geliştirmelerini, dile ilişkin temel bilgi ve becerilerini pekiştirmelerini amaçlamaktadır. Tema kapsamında öğrenciler; dinî bayramlarımız, millî bayramlarımız gibi günlük yaşamdan seçilen bağlamlar aracılığıyla temel iletişim ifadelerini kullanmaya yönelik öğrenme yaşantıları edinir. Aynı zamanda Adige alfabesinde telaffuzu zor olan seslere karşılık gelen harfleri pekiştirerek bunları çeşitli sözcük ve ifadelerde kullanmaya yönelik çalışmalar gerçekleştirir. Böylece öğrencilerin temel dil yapılarını günlük yaşamla ilişkilendirerek kullanmaları desteklenirken Adigeceye ilişkin edindikleri bilgi ve becerileri bütünleştirmeleri, dili farklı iletişim bağlamlarında daha etkili kullanmaları dil yeterliklerini geliştirmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ YDAB1. Dinleme / İzleme-Anlamlandırma, YDDB3. Sesletim Seçme-Kullanma, YDDB2. Sözcük Seçme-Kullanma, YDDB1. Dil Bilgisi Seçme-Kullanma, YDAB2. Okuma-Anlamlandırma, YDAB3. Konuşma-Anlatma, YDAB4. Yazma-Anlatma

KAVRAMSAL BECERİLER -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.2. Bağımsızlık, E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E1.6. Seçicilik, E2.1. Empati, E2.2. Sorumluluk, E2.3. Girişkenlik, E2.4. Güven, E2.5. Oyunseverlik, E3.1. Muhakeme, E3.2. Odaklanma, E3.3. Yaratıcılık, E3.5. Açık Fikirlilik

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.1. Uyum, SDB3.2. Esneklik, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler

D1. Adalet, D2. Aile Bütünlüğü, D4. Dostluk, D6. Dürüstlük, D7. Estetik, D8. Mahremiyet, D10. Mütevazılık, D13. Sağlıklı Yaşam, D14. Saygı, D16. Sorumluluk, D19. Vatanseverlik, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı, OB6. Vatandaşlık Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım, Fen Bilimleri, Görsel Sanatlar, İngilizce, Müzik, Sosyal Bilgiler, Türkçe

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB1. Temel Beceriler, KB2.1. Çelişki Giderme, KB2.2. Gözlemleme, KB2.3. Özetleme, KB2.4. Çözümleme, KB2.5. Sınıflandırma, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.9. Genelleme, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme, KB2.12. Mevcut Bilgiye / Veriye Dayalı Tahmin Etme, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama, KB2.15. Yansıtma, KB2.16. Muhakeme (Akıl Yürütme)

8. sınıf, bütüncül yaklaşıma göre yapılandırılmıştır.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

ADG.8.4.D. “Ülkem” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri dinleyebilme / izleyebilme – anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek dinleme / izlemeye hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temayı, temel ayrıntılar ve ipuçlarından hareketle anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.8.4.SES. “Ülkem” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun sesletimi seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanılır.

ADG.8.4.SÖS. “Ülkem” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun sözcük seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun sözcükleri seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanılır.

ADG.8.4.DBS. “Ülkem” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelere uygun dil bilgisi seçebilme ve kullanabilme

Temaya uygun dil bilgisi yapılarını seçerek doğal, otantik ve otomatik bir şekilde kullanılır.

ADG.8.4.O. “Ülkem” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadeleri okuyabilme-anlamlandırabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek okumaya hazırlık yapar.
- b) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak bir araya getirir.
- c) Temaya ilişkin temel bilgileri; ipucunu ve ayrıntıları dikkate alarak anlamlandırır.
- ç) Temaya ilişkin anlayışını bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.8.4.K. “Ülkem” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle konuşabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgi ve deneyimlerini harekete geçirerek konuşmaya hazırlık yapar.
- b) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını gözlemleyerek taklit eder ve tekrarlar.
- c) Konuşma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak taklit yoluyla sözlü içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak konuşmanın içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin iletişim sürecini dikkate alarak sözlü içeriği yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin konuşma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

ADG.8.4.Y “Ülkem” temasındaki sosyal etkileşim durumlarında temel ifadelerle yazabilme-anlatabilme

- a) Temaya ilişkin ön bilgilerini ve deneyimlerini harekete geçirerek yazmaya hazırlık yapar.
- b) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını inceleyerek modelden kopyalar.
- c) Yazma modelindeki temaya ilişkin sözcükleri, ifadeleri ve dil yapılarını kullanarak yazılı içerik oluşturur.
- ç) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yapılandırır ve uygulamaya geçirir.
- d) Temaya ilişkin yazma sürecini dikkate alarak yazma içeriğini yeniden yapılandırır ve iletişim kurar.
- e) Temaya ilişkin yazma sürecini bireysel ve etkileşimli şekilde yansıtır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Tema: СИХЭКУ**Alt Temalar**

Тидинк|э Мафэк|хэр

Тикъэралк|э Мафэк|хэр

İşlevsel Cümle Yapıları

Нэк|мазэ мафэк|ыр къэсыгъ.

Адыгэхэм нэк|мазэм мэхъанэшхо къыраты.

Тянэжъ-тятэжъхэм адэжъ тыклошт.

Сабыйхэм шлухъафтынхэр афэтшлыщтых.

Тхэм уинэк| къэбыл ещ!|

15-рэ Бадзэогъу лыхъужьныгъэм инышан ары.

Тикъэрал ифитыныгъэр тыухъумэщт.

Цыфхэр зэкъот хъугъэх, урамхэм техъагъэх.

Тиньп дахэу мэбыбатэ.

Нэк|мазэр къэблагъэ, гуш|оныгъэ къэк|о!

Мэщытыр хъазыр, |эзаныр къаджэ!

Пчыхъэшхэр хъазыр псынклэу къэблагъэ,

Уахътэр кэсыгъ, псынклэу къэблагъэ

Шхыныр хъазыр

Псыри хъазыр,

Бисмиллахъ е|у

Пшхыныр ыпэк|э

|элхъамдулиллахъ е|у

Пшхыным ыужк|э

Basit Soru Sorma ve Cevap Verme

Егъэджақ|о: К|алэхэр, 15-рэ Бадзэогъур сыг фэгдэрэ маф?

Егджақ|о: А мафэр зэкъотыныгъэм имаф. Цыфхэр къэралныпхэмк|э пэрыохъоу къэуцугъэх.

Егъэджақ|о: Тэрэз. Фитныгъэм пае лыхъужьхэм апсэ къыратыгъэ.

Даут: Нарм, Нэк|мазэ нэмазым уик|ыжыгъа?

Нарм: Ары, сыкъэк|ожьыгъ. Тигмэщым цыфхэр зэпэгущ|оштыгъэх.

Даут: Дэгъу дэг. Фитэу тызэрэщытым пае Тхэм бэу шыкур. П|астэрэ хъалыхърэ шъушхыгъа?

Нарм: Ары, тышхыгъэ. Джы сабыйхэм ш|ухъафтынхэр афэтш|ыщтх.

Мадин: 15-рэ Бадзэогъу мафэк|ым тыклошта?

Адам: Ары, тыклошт. Тикъэрал пае псэр зытыгъэ лыхъужьхэм тафэраз.

Мадин: Тилыхъужьхэу Хъаратэ |Уфук Байсаныр, Лъэцэрыкъу Эрл Олчақыррэ ыкъо Абдуллахрэ ащыщхэх.

Адам: Ары, ахэр Адыгэ лыхъужьхэу тикъэрал ухъумақ|ох. Тэ ахэр тщыгъупшэщтхэп.

Мадин: Тхэм джэнэт лъап|э къят! Тикъэрал фитэу щытыщт.

Hedef Dil Bilgisi Yapıları

1. Къэк|ошт Уахът (Gelecek Zaman): Сык|о-шт, Сэ тхылъ сытхэ-шт.

2. Гущылэлъык|охэр Ехъыл|агъэ -пае ("Hakkında / İçin" Edatları): тхылъым ехъылагъэ, к|алэм пае

Sesletim

1. Hedeflenen Sesler: къ-жъ-к|л-л|

2. Farklı Seslerin Sesletimi ve Telaffuzu: къ-жъ-к|л-л|

3. Vurgu ve Tonlama: Gelecek zaman ifade eden cümlelerde gelecek zaman ifade etmek için kullanılan -шт zaman ekinin kullanıldığı cümlelerde ve "ехъыл|агъэ – пае"

edatlarının kullanımında vurgu ve tonlamayı ayırt edebilme: Сыкло-щт, Тхылъым ехъылагъэ, КIалэм пae.

4. Tekrar ve Taklit Yoluyla Otomatikleştirme: Kısa diyalog ve ek alan ve ek almayan sözcük örneklerinin doğru sesletimle tekrarı. Telaffuzu zor olan 4 sesin karşılığı olan harflerin tekrarı. Basit cümle ve kelimelerin farklı bağlamlarda doğal telaffuzla kullanımı.

5. Sesletim ve Yazım İlişkisi: Sözcükleri doğru okuyup yazarken, ses-harf eşleşmesini fark etme.

Kelimeler

Къэрал, нэк|мазэ, берэчэт, мэхъанэ, зэкъотыныгъэ, лыхъужьныгъэ, фитныгъэ, мафэк|, зэкъошныгъэ

İlkeler Öğretim süreci, öğrencilerin günlük yaşam deneyimlerinden hareketle anlamlı bağlamlarda ve iletişim odaklı olarak planlanmalıdır. Dil yapıları, açık kural öğretiminden ziyade bütüncül bir yaklaşımla doğal kullanım örnekleri üzerinden sezdirilmeli; öğrencilerin dili farklı iletişim durumlarında işlevine uygun biçimde kullanmaları desteklenmelidir.

Öğrenme yaşantıları, öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini bütüncül olarak geliştirecek şekilde düzenlenmeli; öğrencilerin dili etkileşim içinde kullanmalarına fırsat sağlayan uygulamalara yer verilmelidir.

Öğretim süreci, öğrencilerin bireysel özellikleri ve hazırbulunuşlukları dikkate alınarak planlanmalı; uygun görsel, işitsel ve yazılı materyallerle desteklenmelidir. Süreç, öğrencilerin sözcükten cümleye ve kısa metinlere uzanan aşamalı bir gelişim göstermelerini ve Adigeceyi farklı bağlamlarda etkili ve uygun biçimde kullanmalarını destekleyecek şekilde yapılandırılmalıdır.

Anahtar Kavramlar ülkem, dinî bayram, millî bayram, iletişim

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Bu temada öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kısa yazma ve konuşma uygulamaları, kontrol listeleri, gözlem formları, kelime ilişkilendirme ve kümeleme etkinlikleri, performans görevleri, öğrenme duvarı veya bülten panosu, ses kaydı çalışmaları, öz / akran / grup değerlendirme formları ile değerlendirilebilir.

1. Performans Görevi: Dinî ve Millî Bayramlar Üzerine Sesletim Odaklı Metin Yazma

Öğrencilerden "Dinî Bayramlar" ve "Millî Bayramlar" alt temaları kapsamında, öğrendikleri kelime ve dil yapılarını kullanarak kapsamlı bir yazılı üretim gerçekleştirmeleri istenebilir. Bu görevde öğrencilerden dinî ve millî bayramları anlatan en az bir sayfalık bir metin hazırlamaları beklenmektedir.

Metinlerini yazmadan önce öğrencilerin belirlenen hedef sesleri içeren kelimelerden bir kelime havuzu oluşturmaları ve bu kelimeleri metin içinde anlamlı ve doğru şekilde kullanmaları istenebilir. Yazma sürecinde öğrencilerin cümleler arasında anlam bütünlüğü kurmaları, uygun dil bilgisi yapılarını (gelecek zaman, "hakkında" ve "için" edatları) kullanmaları ve hedef seslerin yazımına dikkat etmeleri beklenmektedir.

Yazılı çalışma tamamlandıktan sonra öğrencilerden metinlerinde geçen hedef sesleri işaretlemeleri ve metni iki aşamalı olarak seslendirmeleri istenebilir. İlkinde doğal akışla, ikincisinde ise hedef seslerin geçtiği kelimelere vurgu yapılarak bir kayıt oluşturulabilir. Bu süreçte öğrencilerin hem yazılı hem de sözlü anlatım becerilerini bütünlüklü bir şekilde geliştirmeleri hedeflenmektedir.

Performans görevi, içerik, metin bütünlüğü, hedef seslerin doğru yazımı ve kullanımı, sesletim doğruluğu, çaba ve düzen ölçütlerine göre değerlendirilebilir. Öğrencilere performans görevi incelendikten sonra geri bildirim verilir ve öğrencilerin duygu ve düşüncelerini paylaşmaları istenebilir.

2. Performans Görevi: Dinî ve Millî Bayramlar Posterleri ve Sunumu

Öğrencilerden dinî ve millî bayramlar ile ilgili birer poster hazırlamaları beklenmektedir. Hazırlanacak bu posterlerde tema boyunca öğrenilen gelecek zaman yapısı, "hakkında" ve "için" edatlarının kullanılması istenebilir. Posterlerde uygun görsellere yer verilmesi beklenmektedir. İlk aşamada öğrencilerden bir dinî bayram belirleyip bu bayramı gelecek zaman ve edat yapılarını kullanarak anlatan bir poster hazırlaması istenebilir. İkinci aşamada ise bir millî bayramı aynı yapıları kullanarak tanıtan bir poster hazırlaması istenebilir. Tanıtılan bayramların görsellerinin de posterde yer alması beklenmektedir. Öğrencilerden bu posterleri hazırlarken yalnızca dil bilgisi kurallarına değil hedef kelimeleri doğru ve yerinde kullanmaya da dikkat etmeleri beklenmektedir. Görevin son kısmında ise öğrencilerden hazırladıkları bu posterleri sınıfta sunmaları istenebilir. Değerlendirme sürecinde yazılı ve sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade becerisi, öğrencinin sürece katılımı, sergilediği çaba, gelişim düzeyi gibi ölçütleri içeren analitik veya bütüncül dereceli puanlama anahtarı kullanılabilir. Ayrıca öğrenciyi merkeze alan bir yaklaşım sergilemek için sürecin sonunda öz değerlendirme ve akran değerlendirme formlarına yer verilebilir.

Temel Kabuller

Öğrencilerin Kiril temelli Adige alfabesindeki telaffuzu zor 4 sesi ve bu seslere karşılık gelen harfleri önceden tanıyacakları ve bu harflerin Türk alfabesindeki benzerleriyle olan ortak ve farklı yönlerini fark edecekleri varsayılır. Öğrencilerin bu temada ülkemiz, dinî bayramlar ve millî bayramlar ile ilgili günlük yaşamda kullanabilecekleri bazı temel sözcüklere aşina oldukları kabul edilir. Bu temada öğrenme-öğretme sürecinin temel kabullerinden biri; her öğrencinin öğrenme hızı, ilgisi ve ön bilgisi bakımından farklı olmasıdır.

Tema dilin sadece bir iletişim aracı olmadığını aynı zamanda kültürü ve kimliği taşıyan bir değer olduğunu kabul eder. Öğrencilerin etkin katılım sağlayabilmesi ve aktif öğrenebilmesi, temanın bir diğer temel kabulüdür.

Ön Değerlendirme

Süreci “Ülkem” teması ön değerlendirme sürecinde öğrencilerin temaya ilişkin ön bilgileri çeşitli etkinliklerle gözlemlenebilir. Bu süreçte öğrencilerin dinî ve millî bayramlara ilişkin mevcut bilgi ve deneyimleri incelenebilir. Görseller, kısa videolar, kavram kartları gibi materyaller kullanılarak öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri hakkında fikir edinilebilir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğrencilerin ihtiyaçları dikkate alınarak ders sürecinde kullanılacak öğrenme materyalleri gerektiğinde yeniden düzenlenebilir.

Köprü Kurma Öğretim sürecinin başlangıcında öğrencilerin ön öğrenmelerini harekete geçirmek amacıyla görsel, işitsel veya çoklu ortam materyallerinden yararlanılabilir. Bu materyaller aracılığıyla öğrencilerin hedeflenen kelime, ifade ve dil yapılarına dikkatleri çekilebilir; gözlem yapmaları, tahminlerde bulunmaları ve önceki öğrenmelerinden hareketle yeni öğrenmeleri anlamlandırmaları desteklenebilir. Süreç boyunca öğrencilerin merak duygularını harekete geçirecek ve öğrenmeye aktif katılımlarını destekleyecek uygulamalara yer verilebilir. Öğrencilerin günlük yaşam deneyimleri ile yeni öğrenmeleri arasında ilişki kurmalarına fırsat sunulabilir. Böylece öğrencilerin yeni bilgileri önceki öğrenmeleriyle ilişkilendirmeleri, dili anlamlı bağlamlarda değerlendirmeleri ve öğrenme sürecine etkin katılım göstermeleri desteklenebilir. Bu süreç, öğrencilerin yeni bilgileri önceki bilgi ve deneyimleriyle ilişkilendirerek öğrenmelerini anlamlı hâle getirmelerine katkı sağlayabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

ADG.8.4.D.

Öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek amacıyla “Ülkem” temasının “Dinî Bayramlarımız” ve “Millî Bayramlarımız” adlı alt temalarını yansıtan görseller sınıf ortamına getirilir veya etkileşimli tahta üzerinden sunulur (**E1.1, OB2, OB4**). Ardından “Sizce hangi bayramdan bahsediliyor?”, “Ramazan bayramında neler yapılır?” gibi sorularla görseller ile içerik arasında ilişki kurmaları sağlanır (**KB2.8**). Öğrenciler bu görseller hakkında konuşur ve ülke ortamına ilişkin yaşantılarını hatırlar. Bu süreçte önceki bilgi ve deneyimlerin etkin hâle getirilmesi hedeflenir. Sunulan görsel ve işitsel ipuçları ile öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimleri arasında basit ve somut ilişkileri fark edebilmeleri sağlanır (**E3.1, KB2.10**).

Dinleme / izleme içeriğine ait kısa ön izleme görselleri, anahtar ipuçları veya sessiz kesitler sunularak içeriğin konusu, içerikte yer alabilecek kişiler, mekânlar, eşyalar ve temel ifadelerle ilişkin tahminlerde bulunulması istenir. Böylece önceki bilgi ve deneyimlere dayalı tahminler oluşturulması sağlanır (**KB2.11, KB2.12**). Ardından “Ülkem” temasına uygun, sosyal etkileşim durumları içeren kısa bir şarkı / kayıt dinletilir veya izletilir. Bu süreçte içeriğin genel konusunun bütüncül olarak algılanması beklenir (**E3.2, KB2.16**).

Dinleme / izleme sonrasında içerikte yer alan kişi, mekân, eşya ve temel ifadeler; görseller, kartlar ve eşleştirme etkinlikleri aracılığıyla yeniden sunulur. Bu sayede içerikteki somut, basit ve temel bileşenlerin tanınması sağlanır (**KB2.2**). Dinleme / izleme sürecinin ardından başlangıçta oluşturulan tahminlerin gözden geçirilmesi ve doğruluğunun kontrol edilmesi sağlanır (**E3.1, KB2.4**). İçerikte yer alan öğeler (kişiler, mekânlar, eşyalar, ifadeler); tablo, şema, pano gibi görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır ve bu bileşenlerin bütün içinde konumlandırılması sağlanır (**KB2.5, KB2.7**). İçerikteki unsurların basit kategoriler altında sınıflandırılması sağlanır. Bu unsurlar arasında temel ve basit karşılaştırmalar yapılması desteklenir (**KB2.7**). Ayrıca kişi-mekân, eşya-mekân, ifade-durum ilişkileri gibi somut, basit yatay ve dikey ilişkilerin tanınması sağlanır (**KB2.8**). Son aşamada içeriğin, öğrencilerin kendi yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilmesi sağlanarak bireysel olarak içselleştirilmesi desteklenir (**SDB1.1, D19.1**).

Dinleme / izleme ve anlamlandırma sürecine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerin basit ifadelerle paylaşılması istenir (**SDB2.1**). Gönüllü öğrenciler tarafından sınıf içi paylaşımlar yapılabilir (**E2.4**). Ardından ikili veya küçük grup çalışmaları gerçekleştirilerek öğrenciler

ne anladıklarını, hangi unsurları fark ettiklerini ve sürece ilişkin görüşlerini karşılıklı olarak paylaşabilir (**E3.5, SDB2.2**). Bu süreçte basit geri bildirimlerde bulunulması desteklenir (**D1.1, D14.2**). Son aşamada öğretmen “Bugün ne öğrendiniz?” sorusunu yöneltir. Etkileşim süreci yönlendirilir, öğrencilerin aktif katılımı teşvik edilir ve iş birliğine dayalı yansıtma süreci yapılandırılır (**SDB1.3**).

ADG.8.4.SES.

“Ülkem” temasına yönelik sesletim seçme-kullanma süreci “Dinî Bayramlarımız” ve “Millî Bayramlarımız” alt temalarını yansıtan görsellerin getirilmesiyle başlatılır (**OB4**). “Ülkem” temasında öğretmen öğrencilere sesletim kısmında hedeflenen sesleri fark ettirmek için seslerin vurgulandığı bir kaydı dinletir veya izletir. Öğretmen, hedeflenen seslere vurgu yaparak öğrencilerin bu seslere dikkat etmelerini ister (**E3.2**). Dinleme sonrasında duyulan sesler sınıfça tekrar edilir ve hangi seslerin duyulduğu belirlenir. Burada Türkçe ile benzer sesler veya yansımalar kullanılabilir (**E1.1**).

Öğrenciler, öğretmen rehberliğinde bu sesletim unsurlarını ve hedef sesleri özellikle hedef kelimelerin içinde kullanarak tekrar edebilir ve doğru telaffuzlarını pekiştirir (**KB1**). Öğrenciler hedef sesleri, hedef sözcükler içinde ilk önce bireysel olarak sonra toplu bir şekilde doğru sesletimle ifade eder ve bu etkinlik, işitsel doğruluğu pekiştirir (**KB2.4**).

Öğrenciler farklı konuşma örneklerinde aynı sesletim özelliklerini duyduklarında bunları tanımaya çalışır (**KB2.2**). Birinci grupta hedeflenen sesleri tanımaya yönelik olarak öğrencilerle doğru sesleri duyduklarında yeşil, yanlış sesi duyduklarında ise kırmızı kartı kullandıkları bir kart oyunu oynanabilir (**E2.5**). Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına dair aşinalık kazandırılır (**KB2.1**).

Öğretmen hedef sesleri doğru şekilde telaffuz eder ve öğrencilerden bu sesleri doğru bir şekilde taklit etmelerini ister (**E1.4, E2.2**). Öğretmen etkileşimli tahtada hedef seslerin bulunduğu ve bulunmadığı kelimelere ait görselleri açar. Ardından öğrencilerle, bu kelimelerde hedef seslerin bulunup bulunmadığına ilişkin sözlü alıştırmalar yapar (**OB4**). Öğretmen, bu görsellere dayanarak kelimeleri veya harfleri hedef seslere vurgu yaparak okur ve öğrencilerden bunları tekrar etmesini ister (**E1.5**). Böylece öğrenciler bu seslere kendileri karar vererek onları doğru, gerçek ve tabii bir şekilde kullanabilir; harfleri sırasıyla doğru olarak tanıyabilir ve söyler. Bunun ardından değerlendirme süreci için öğrencilerin sınıf içerisinde harfleri okumaları veya evde sesletimi kayıt altına almaları istenebilir (**D8.2, KB2.15**). Bu kayıtlar sınıfta paylaşılabilir; kayda öğrencinin kendisi, sınıf arkadaşları ve öğretmen yapıcı geri bildirim verir (**D14.2**).

ADG.8.4.SÖS.

“Ülkem” temasına yönelik sözcük seçme-kullanma süreci, “Dinî Bayramlarımız” ve “Millî Bayramlarımız” alt temalarının ve hedef kelimelerin yer aldığı görsellerin ve kısa diyalogların sunulmasıyla başlatılır (**OB1, OB2**). Öğrenciler dinleme ve sesletim bölümünde yaptıkları tahminleri hatırlar (**KB2.12**). Dinledikleri şarkının / kaydın yazılı hâlini hızlı bir şekilde tarar ve görsel kaynaklar kullanarak daha önce öğrendikleri harfleri seçmeye çalışabilir (**KB2.2**). Öğrendikleri harfleri işaretleyebilir. Öğrenciler bu içerikleri dinler ve izler, hedef sözcükleri bütünsel olarak duyar ve görür.

Sınıfça tekrar etkinliği yapılır. Özellikle hedef sesleri içeren kelimeler, doğru sesletimle hep birlikte söylenir. Bu süreçte sözcüklerin doğal kullanımına aşinalık kazandırılır (**SDB2.1**).

Öğrenciler şarkının / kaydın yazılı hâlini tekrar inceler ve görsel kaynaklar kullanarak bildikleri kelimelerin anlamlarını tahmin etmeye çalışabilir (**KB2.11**). Öğretmen tahtada iki liste hazırlar; listelerden bir tanesi temada hedeflenen kelimelerden, diğeri ise ikincil kelimelerden oluşur. Öğrenciler, hedeflenen kelimeler listesindeki unsurları görsel ipuçlarından yararlanarak anlamlandırmaya çalışabilir (**KB2.4, KB2.5**). Böylece sözcüklerin kulla-

nım bağlamı algılanır **(E3.1)**.

Gerçek veya görsel unsurlar, kelime anlamlarını pekiştirmek için kullanılır. Öğretmen hedef kelime duyulduğunda ona eşlik eden bir görsel gösterir **(OB4)**. Kelime tekrarı için interaktif oyun veya uygulamalar kullanılabilir **(E2.5, OB2)**. Hedeflenen kelimeler bu süreçte algılandıktan sonra öğrenciler hedef sözcükleri doğal bir biçimde kullanmak için etkileşimli tahtada gösterilen görselleri inceleyebilir. Öğrenciler bu görsellere bakarak karışık olarak verilmiş kelimelerden o görsel ile eşleşeni bulabilir **(KB2.7)**. Öğrenciler sıra arkadaşlarıyla iletişim sürecine geçerek görsellerde verilen hedef sözcüklerden seçim yapıp basit bir soru-cevap alıştırmaları yapabilir **(E2.3, SDB2.1, D4.1)**.

Değerlendirme için görsel temelli sınıflandırma aktiviteleri kullanılabilir. Öğrenciler kelimelere denk gelen çizimler yapabilir **(E3.3)**. Bu aktiviteler ve çizimler sınıf içerisinde kendileri ve arkadaşları tarafından değerlendirilebilir **(SDB3.1)**.

ADG.8.4.DBS.

“Ülkem” temasında öğrencilerin dikkatini “Dinî Bayramlarımız” ve “Millî Bayramlarımız” alt temalarında geçen dil bilgisi unsurlarına çekmek için dinleme bölümünde kullanılan şarkı / kayıt, öğrencilere bir kez daha dinletilir veya izletilir. Öğrenciler şarkıyı dinlerken öğretmen hedeflenen ifadelerin olduğu yerlerde durur, ifadeleri vurgulu bir şekilde tekrar eder ve öğrencilere tekrar ettirir **(E3.2)**. Burada anlamı pekiştirmek için görseller veya vücut dili kullanılabilir **(KB2.2)**. Bu süreçte dil yapılarının kuralları açıklanmaz, bu yapıların bağlam içinde doğal olarak fark edilmesi sağlanır **(KB2.4, KB2.10)**.

“Ülkem” temasında yer alan dinî ve millî bayramlar ile ilgili nesneleri içeren görseller üzerinden eşleştirme etkinliği yapılır. Öğrenciler dinledikleri cümleleri doğru görsellerle eşleştirebilir, ilgili nesneleri işaretleyebilir ve hangi ifadenin hangi görsele ait olduğunu sözlü olarak belirtebilir **(KB2.7, KB2.8)**. Bu etkinlik sayesinde hedef dil parçaları kuralları bilinmeden fark edilerek ayırt edilir **(OB1)**.

Aynı yapıya sahip cümleler gruplandırılarak tekrar edilir. Öğrenciler sırayla cümleleri sesli olarak söyler, arkadaşlarının tekrarlarını dinler ve birlikte tekrar ederek işitsel farkındalık geliştirir. Bu süreçte benzer dil yapılarının fark edilmesi sağlanır **(E2.5, SDB2.2)**. Bu temada öğretmen öğrencilerden geçmiş zaman cümlesi söylediğinde yeşil kart, gelecek zaman cümlesi söylediğinde ise kırmızı kart göstermelerini isteyerek öğrencilerin konuyu pekiştirmelerini sağlar **(E3.1)**. Ardından öğrencilerin fark ettiği ve pekiştirdiği bu yapıların bağlam içinde kullanılmaları sağlanır. Bunun için iletişim temelli aktiviteler veya oyunlar kullanılır **(SDB2.1, D6.1)**.

Öğrenciler etkileşimli tahtada gösterilen resimleri inceler ve tahtada karışık olarak verilen cümlelerden uygun olanlarla bu resimleri eşleştirir. Bu dil bilgisini içeren cümleler, beden dili kullanılarak fiziksel olarak canlandırılır. Öğretmen “Görseldeki kişiler bayramda ne yapıyor?” gibi sorular sorar ve öğrencilerin, soruların cevaplarını işaretlerle göstermesini ister. Öğrenciler sıra arkadaşları ile aynı yapıda cümleler kurarak kısa ve basit diyaloglar yapabilir. Böylece dili kendiliğinden, doğal ve gerçek şekilde kullanmış; fiziksel olarak canlandırmış ve gerçek iletişim süreçlerine aktarmış olurlar **(SDB1.2)**. Bu aktiviteler sonunda öğretmen ve sınıftaki diğer öğrenciler, birbirine yapıcı geri bildirim verir **(D14.2, D16.1)**.

ADG.8.4.O.

“Ülkem” temasında öğretmen “Dinî Bayramlarımız” ve “Millî Bayramlarımız” alt temalarına dair görseller ve destekleyici ipuçları sunarak öğrencilerin önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirir **(OB4)**. Öğrenciler okuma parçasını hızlı bir şekilde tarar ve öğrendikleri harf, kelime ve dil bilgisi unsurlarını fark etmeye çalışabilir **(OB1)**. Bu unsurlardan bildiklerini ifade eder. Ardından öğrencilerin “Parçada hangi bayramdan bahsediliyor?”, “Parçada hangi bayram etkinlikleri yapılıyor?” gibi sorularla görseller ile içerik arasında ilişki kurmaları sağlanır **(KB2.2)**. Öğrenciler içeriğin konusu hakkında tahminlerde bulunur **(KB2.12)**.

Öğrenciler kişiler, ifadeler ve nesnelere dikkat ederek görseller yardımıyla tahminlerini sürdürür **(E1.1)**. Öğretmen, öğrencilerin okuma parçasını veya diyalogu sessiz ve dikkatli bir şekilde okumalarını ister **(E3.2)**. Alt temaların ve hedef kelimelerin fark edilmesi beklenir. Öğrenciler tümcelerdeki bilgilere dayanarak basit çıkarımlar yapar **(KB2.10)**. Bunların doğruluğunu öğretmenin ve akranlarının yardımıyla kontrol eder. Böylece içeriğin konusu genel olarak algılanır ve basit ve temel ayrıntılar fark edilir **(SDB2.1, SDB2.3, D13.1)**.

Öğrenciler tahminlerini içerik ile karşılaştırarak doğruluğunu kontrol eder **(KB2.7)**. Metinde yer alan öğeler tablo, şema ve görsel düzenleyiciler aracılığıyla yapılandırılır. Alt temalar ve diğer hedeflenen öğeler belirli bir düzen içinde yerleştirilir **(KB2.5)**. Bu öğeler basit kategoriler altında sınıflandırılır, benzerlik ve farklılıklar üzerinden karşılaştırmalar yapılır **(KB2.14)**. Bu süreçte öğrencilerin içerikteki yatay ve dikey ilişkileri keşfedebilmesi için rehber sorular sorulur, görseller ve kısa etkinlikler kullanılarak öğrencilerin okuduğunu anlama ve içselleştirmeleri sağlanır **(OB1, OB5)**.

Okuma parçası ve diyalogu okuduktan sonra öğrenciler açık uçlu soruları yanıtlama, cümle tamamlama, boşluk doldurma gibi alıştırmaları yapabilir. Aynı zamanda öğrenciler kelime ve dil bilgisi ile ilgili bilgilerini pekiştiren çalışmalar yapabilir **(E3.1)**. Öğrenciler fikirlerini paylaşır, yaptıkları alıştırmalarda hataları varsa bunları düzeltir. Öğretmen en son aşamada öğrencilerin yaptıkları hatalar üzerine yapıcı geri bildirim verir **(SDB1.2, SDB3.2)**.

ADG.8.4.K.

“Ülkem” temasında öğrenciler önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek için “Dinî Bayramlarımız” ve “Millî Bayramlarımız” alt temaları ile ilgili hedeflenen öğeleri görseller ve destekleyici unsurlar vasıtasıyla hatırlar ve mevcut içerikle ilişkilendirir **(KB2.2)**. Ardından temalar ve hedef kelimeleri içeren kısa konuşma modelleri sunulur. Öğrenciler konuşma modellerini dinler veya izler, bu içerikleri bireysel veya grup olarak tekrar ederek içeriğe aşina olur **(SDB2.1)**. Böylece sözlü üretime hazırlık yapmış olurlar.

Öğrenciler önceden verilen modeli taklit ederek yeni bir içerik tasarlar öğretmenin verdiği geri bildirimler ve destekleyici öğeler yardımıyla hazırladıkları bu yeni içeriği düzenler **(SDB1.2, SDB1.3)**. Böylece öğrenciler kelime veya cümleleri anlamlı ve doğru bir şekilde kullanır **(KB1)**. Öğrenciler; doğru telaffuz, söylem biçimleri, hedef sözcükler ve dil parçalarını seçerek kullanırlar **(E1.5, D16.1)**. Bağlama uygun içeriği doğal ve gerçekçi biçimde sunmak için öğrencilere destek verilir **(E3.2)**. Burada öğrencilerden mesajları dinleyici için basit ve net olarak ifade etmeleri beklenir. Öğrencilerin hazırlıksız konuşma durumlarında bağlama uygun ifadeleri hızlı ve doğru biçimde seçerek kullanabilmeleri, hazırlıklı konuşma durumlarında ise belirledikleri içerikleri düzenleyerek doğal ve anlaşılır biçimde sunabilmeleri desteklenir **(E1.6, SDB3.1)**.

İkili veya küçük grup çalışmaları yapılır **(SDB2.2)**. Öğrenciler temaya ilişkin hedeflenen öğeleri belirler, bu öğeleri sınıflandırır ve ortak bir sunum hazırlar **(E1.1, E2.1, D10.2, KB2.5)**. Böylece bilgileri yeniden düzenlemiş olurlar ve bu yeniden yapılandırılmış bilgileri doğru şekilde sözlü iletişimde kullanırlar **(KB2.14)**.

Sürecin sonunda öğrencilerin konuşma etkinliklerine ilişkin düşünce, duygu ve deneyimlerini paylaşmaları sağlanır **(SDB1.1, OB6)**. Öğrencilerden hangi ifadeleri doğru kullandıklarını, hangi noktalarda zorlandıklarını ve kendilerini nasıl geliştirebileceklerini ifade etmeleri beklenir. Bu süreçte yapılan çalışmaların yorumlanması ve anlamlandırılması desteklenir **(E2.4)**. Öğretmen “Bugün ne öğrendiniz?” gibi sorular sorarak öğrencilerin alt temalara ilişkin sorulara cevap vermesini sağlar **(KB2.3)**. Öğretmen ile akranlar süreç içinde ve süreçten sonra geri bildirim verir fikirlerini paylaşır **(D14.2)**.

ADG.8.4.Y.

“Ülkem” temasında öğrenciler önceki bilgi ve deneyimlerini harekete geçirmek için “Dinî Bayramlarımız” ve “Millî Bayramlarımız” alt temaları ile ilgili hedeflenen öğeleri görseller

ile destekleyici unsurlar vasıtasıyla hatırlar ve mevcut içerikle ilişkilendirir **(KB2.2)**. Öğretmen, öğrencilere yazmaları istenen görevin tam olarak ne olduğunu net bir dille anlatır **(E3.2)**. Öğrencilerden yazılması istenen cümle veya parçaya benzeyen bir modeli incelemeleri istenir. Öğrenciler bu metinleri taklit ederek benzer içerikleri yeniden yazar **(SDB1.2)**.

Daha sonra öğrenciler hazırlıksız yazma etkinlikleriyle model metinleri örnek alarak kısa cümleler veya metinler oluşturur **(KB1)**. Yazma sürecinde öğrenciler, verilen yazma türüne uygun basit kelimeleri ve dil yapılarını seçerek kullanır **(E1.2, D16.1)**. Süreçte rehberlik, örnek metinler ve kısa yazma etkinlikleriyle öğrencilerin yazılı anlatım becerileri desteklenir. Bu aktivite sırasında öğretmen; öğrencilerin yapısal özelliklere, söylem biçimlerine ve noktalama işaretlerine yazma türüne uygun olarak dikkat etmelerini sağlar. Yazma görevinin sonunda öğrenciler, temaya uygun basit mesajları iletmış olur **(SDB1.3)**.

Öğrenciler bu modele bakarak çalışma yaptıktan sonra bilgilerin benzerlerini farklı bağlamlarda bireysel olarak yeniden düzenleyerek kullandıkları özgün bir ürün ortaya çıkarır **(E1.3, SDB1.1, KB2.6)**. Ardından yazılı içeriklerin farklı bağlamlarda yeniden düzenlenmesi sağlanır, yazılan ifadeler değiştirilerek dinî, millî bayramlar gibi hedeflenen öğeler tanımlanır ve metinler genişletilebilir **(D2.1, KB2.9, KB2.13)**. Bu süreçte yazılı bilgilerin yeniden yapılandırılması ve paylaşılması desteklenir **(E2.4, SDB2.1)**.

Küçük grup çalışmaları yapılır. Grup içinde yazılan metinler paylaşılabilir, birlikte gözden geçirilebilir ve ortak metinler oluşturulabilir **(SDB2.2, D4.1, D20.1)**.

Yazma sürecinin bu aşamasında öğrenciler bilgi, deneyim, duygu ve düşüncelerini bireysel olarak aktararak poster, mesaj, şarkı gibi pratik, otantik ve yaş seviyelerine uygun çeşitli özgün ürünler ortaya koyabilir **(E2.5, D7.1)**. Hazırlanan bu ürünler akranlarla paylaşarak sınıf içi karşılıklı aktarımlar yapılır ve ortaya çıkan ürünlere ilişkin kapsamlı bir değerlendirme gerçekleştirilir. Öğretmen, öğrencilere "Bugün ne öğrendiniz?" sorusunu yönelterek öğrencilerin düşüncelerini ifade edebilmelerini sağlar. Yazılan metinler gözden geçirilerek güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken noktalar belirlenirken bu değerlendirmelerin sınıf ortamında paylaşılması ve karşılıklı geri bildirimlerde bulunulması sağlanır **(SDB3.3, D1.1, KB2.15)**. Öğretmen yazma süreci ve ürün hakkında yapıcı geri bildirimler verir **(SDB3.2)**.

Performans görevi olarak öğrencilerden dinî ve millî bayramlar ile ilgili birer poster hazırlamaları beklenmektedir. Hazırlanacak bu posterlerde tema boyunca öğrenilen gelecek zaman yapısı, "hakkında" ve "için" edatlarının kullanılması istenebilir. Posterlerde uygun görsellere yer verilmesi beklenmektedir.

İlk aşamada öğrencilerden bir dinî bayram belirleyip bu bayramı gelecek zaman ve edat yapılarını kullanarak anlatan bir poster hazırlaması istenebilir. İkinci aşamada ise bir millî bayramı aynı yapıları kullanarak tanıtan bir poster hazırlaması istenebilir. Tanıtılan bayramların görsellerinin de posterde yer alması beklenmektedir. Öğrencilerden bu posterleri hazırlarken yalnızca dil bilgisi kurallarına değil hedef kelimeleri doğru ve yerinde kullanmaya da dikkat etmeleri beklenmektedir. Görevin son kısmında ise öğrencilerden hazırladıkları bu posterleri sınıfta sunmaları istenebilir. Değerlendirme sürecinde yazılı ve sözlü anlatımın anlaşılabilirliği, iletişim amacına uygun ifade becerisi, öğrencinin sürece katılımı, sergilediği çaba, gelişim düzeyi gibi ölçütleri içeren analitik veya bütüncül dereceli puanlama anahtarı kullanılabilir. Ayrıca öğrenciyi merkeze alan bir yaklaşım sergilemek için sürecin sonunda öz değerlendirme ve akran değerlendirme formlarına yer verilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

1. Etkinlik: Dinî ve Millî Bayramlar Hakkında Görsel Destekli Sunum

Öğrencilerin alt temaları içeren kapsamlı sözlü sunumlar hazırlayıp sunmaları istenebilir. Öğrenciler sunumu yaparken görsellerden ve videolardan faydalanabilir. Öğrenciler, aşağıdaki benzer bir sunum hazırlayabilir:

ГЪАТХЭПЭМ ИМАФЭХЭР: СИКЪЭРАЛ, СИГУПСЭ

"Гъатхэпэм жъы хъугъэ, ау тигухэр машлоу мэблагъэх. Тэ тикъэрал мафэкI иныхэр кыфэкIуагъэх. НэкIмазэ мафэкIым тихабзэ дахэу кытфэкIуажъы. Мэщытхэм нэмазыр щылэ, унэхэм берэчэтыр щээекIо. Сабыйхэм ягушIо макъэхэр урамхэм къадэлукIэ. Тэ тызэкъотэу, тызэгурылоу тыщыт. Тхэм тидинрэ тихабзэрэ тфызэрахъэ! Ау мафэкIыр динымкIэ закъоу щытэп. Тикъэрал ифитныгъэ пае лыхъужъныгъэ иныхэр тлъэгъугъэх. 15-рэ Бадзэогъум тилъэпкъ зэкъотыныгъэ ишапхъэ дунаим кыщигъэлъэгъуагъ. Лъэцэрыкъу Эрол, ыкъо Абдуллах ыкIи Хъаратэ Уфук – ахэр тэ тинахъыжъых, тилъэпкъ ипашэх. Ахэм япсэ халъхъагъ тикъэрал инып къэбыбэтэным пае. Тэ адыгэ кIалэхэм ахэр тчыгъупшэщтхэп. Тянэ-тятэхэм яхабзэ тетэу, тикъэрал тыфэразэу тыпсэущт. Фитныгъэр тигупсэ, зэкъотыныгъэр тилъапсэ!"

2. Etkinlik: Metin Hazırlama

Öğrencilerden alt temalar hakkında bir metin hazırlamaları istenebilir. Bu metin sayesinde öğrenciler hem hedeflenen kelime ve dil bilgisi yapılarını pekiştirecek hem de dil becerilerini geliştirecek daha ileri düzey yapıları (edebî tasvirler, kültürel deyimler vb.) görme fırsatı bulabilecektir. Öğretmen, süreç boyunca zenginleştirme çalışmalarının sonuçlarını gözlemleyebilir.

Destekleme

1. Etkinlik: Kartları Sınıflandırma ve Eşleştirme

"Ülkem" temasında öğrencilere "Dinî bayramlar" ve "Millî bayramlar" alt temalarındaki hedef kelimeleri içeren iki farklı kategoride kartlar dağıtılabilir. Öğrenciler bu kartları sınıflandırarak doğru kelimelerle eşleştirebilir. Böylece yazma konusunda desteğe ihtiyacı olan öğrencilerin, hedef dildeki kelimeleri daha anlaşılır bir şekilde pratik yapmaları sağlanmış olur.

2. Etkinlik: Eksik Harfleri Tamamlama

Öğrenciler, kelimelerin tamamını yazmak yerine tahtada gösterilen resimlerin altına bazı harfleri eksik bırakılmış kelimeleri tamamlama çalışması yapabilir (Къэрал, нэкIмазэ, берэчэт, мэхъанэ, зэкъотыныгъэ, лыхъужъныгъэ, фитныгъэ, мафэкI, зэкъошныгъэ). Kelimeler tamamlandıktan sonra öğrencilerden bu sesleri ve kelimeleri seslendirmeleri istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

